

V Bruseli 4. septembra 2025
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2025/0810 (NLE)

12461/25
ADD 3

COLAC 138
POLCOM 222
SERVICES 54
FDI 49

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	3. septembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Predmet:	PRÍLOHA k návrhu ROZHODNUTIA RADY o uzavretí Dohody o politickom a hospodárskom strategickom partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Spojenými štátmi mexickými na strane druhej v mene Európskej únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 810 annex.

Príloha: COM(2025) 810 annex

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 3. 9. 2025
COM(2025) 810 final

ANNEX 1 – PART 3/4

PRÍLOHA

k

návrhu ROZHODNUTIA RADY

**o uzavretí Dohody o politickom a hospodárskom strategickom partnerstve a spolupráci
medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Spojenými štátmi
mexickými na strane druhej v mene Európskej únie**

KAPITOLA 16

TELEKOMUNIKAČNÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 16.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „pridružené zariadenia“ sú služby, fyzická infraštruktúra a iné zariadenia pridružené k telekomunikačnej sieti alebo službe, ktoré umožňujú alebo podporujú poskytovanie služieb prostredníctvom siete alebo služby, alebo sú toho schopné;
- b) „konečný používateľ“ je konečný spotrebiteľ verejnej telekomunikačnej služby alebo jej predplatiť vrátane iného poskytovateľa služieb, než je poskytovateľ verejných telekomunikačných služieb;
- c) „unikátne zariadenia“ sú zariadenia verejnej telekomunikačnej siete alebo služby, ktoré:
 - i) sú výlučne alebo prevažne poskytované jedným poskytovateľom alebo obmedzeným počtom poskytovateľov a
 - ii) nie je možné na účely poskytovania služby z hospodárskeho alebo technického hľadiska reálne nahradiť;

- d) „prepojenie“ je spojenie verejných telekomunikačných sietí poskytovateľov, ktorí poskytujú verejné telekomunikačné služby, s cieľom umožniť používateľom jedného poskytovateľa komunikovať s používateľmi iného poskytovateľa a mať prístup k službám poskytovaným iným poskytovateľom, ktorý je buď zúčastneným poskytovateľom, alebo má prístup k sieti;
- e) „vnútro podnikové komunikácie“ sú telekomunikácie, prostredníctvom ktorých podnik komunikuje v rámci podniku alebo s dcérskymi spoločnosťami a pobočkami, alebo prostredníctvom ktorých komunikujú tieto dcérske spoločnosti a pobočky medzi sebou, resp., podľa právnych predpisov dotknutej zmluvnej strany, s prepojenými subjektmi alebo prepojené subjekty medzi sebou, pričom však nezahŕňajú komerčné ani nekomerčné služby poskytované podnikom, ktoré nie sú spojenými dcérskymi spoločnosťami, pobočkami alebo prepojenými subjektmi, resp. ktoré sa poskytujú zákazníkovi alebo potenciálnym zákazníkovi¹;
- f) „prenajaté okruhy“ sú telekomunikačné služby alebo zariadenia vrátane služieb alebo zariadení virtuálnej alebo nefyzickej povahy medzi dvomi alebo viacerými určenými bodmi, ktoré sú vyčlenené na konkrétne použitie používateľom alebo dostupnosť pre používateľa;
- g) „licencia“ je akékoľvek povolenie, ktoré môže zmluvná strana v súlade so svojimi právnymi predpismi požadovať od fyzickej osoby alebo podniku, aby táto fyzická osoba alebo podnik mohli ponúkať telekomunikačné služby, a to vrátane, ale nie výlučne, koncesií, povolení, registrácií alebo oznámení;

¹ Na účely tohto vymedzenia pojmu majú pojmy „dcérske spoločnosti“, „pobočky“ a prípadne „prepojené subjekty“ pre zmluvnú stranu význam v zmysle jej právnych predpisov.

- h) „hlavný poskytovateľ“ je poskytovateľ telekomunikačných sietí alebo služieb, ktorý je schopný značne ovplyvniť podmienky účasti, pokiaľ ide o cenu a ponuku, na relevantnom trhu verejných telekomunikačných sietí alebo služieb v dôsledku toho, že má pod kontrolou unikátne zariadenia, alebo v dôsledku využitia svojho postavenia na tomto trhu;
- i) „sieťový prvok“ je zariadenie alebo prostriedok používaný na poskytovanie telekomunikačnej služby vrátane vlastností, funkcií a schopností poskytovaných prostredníctvom tohto zariadenia alebo prostriedku;
- j) „nediskriminačný“ je dodržiavajúci súlad so zaobchádzaním podľa doložky najvyšších výhod, ako sa vymedzuje v článku 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) a článku 11.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), a s národným zaobchádzaním, ako sa vymedzuje v článku 10.7 (Národné zaobchádzanie) a článku 11.6 (Národné zaobchádzanie), ako aj so zaobchádzaním, ktoré je nemenej priaznivé než zaobchádzanie, ktoré sa poskytuje akémukoľvek inému používateľovi podobných verejných telekomunikačných služieb v obdobných situáciách, a to aj s ohľadom na včasnosť;
- k) „prenositel'nosť čísla“ je možnosť koncových používateľov verejných telekomunikačných služieb, ktorí o to požiadajú, ponechať si v prípade pevnej linky na tom istom mieste rovnaké telefónne čísla pri zmene poskytovateľa verejných telekomunikačných služieb v rámci rovnakej kategórie;
- l) „verejná telekomunikačná sieť“ je telekomunikačná sieť používaná na poskytovanie verejných telekomunikačných služieb medzi koncovými bodmi siete;

- m) „verejná telekomunikačná služba“ je telekomunikačná služba, ktorá sa všeobecne ponúka verejnosti;
- n) „referenčná ponuka prepojenia“ je ponuka prepojenia od hlavného poskytovateľa, ktorá je verejne dostupná, takže každý poskytovateľ verejných telekomunikačných služieb, ktorý je ochotný ponuku prijať, môže na tomto základe získať prepojenie s hlavným poskytovateľom;
- o) „telekomunikácie“ sú vysielanie a príjem signálov po drôte, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami;
- p) „telekomunikačná sieť“ sú prenosové sústavy a prípadne aj zariadenia na prepájanie alebo smerovanie a iné prostriedky vrátane neaktívnych sieťových prvkov, ktoré umožňujú telekomunikácie;
- q) „telekomunikačný regulačný orgán“ je orgán alebo orgány zodpovedné za reguláciu telekomunikačných sietí a služieb, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- r) „telekomunikačná služba“ je služba, ktorá pozostáva úplne alebo prevažne z prenosu a príjmu signálov v telekomunikačných sieťach, a to aj v sieťach používaných na vysielanie, ale nezahŕňa služby poskytovania obsahu ani vykonávania redakčnej kontroly obsahu prenášaného pomocou telekomunikačných sietí a služieb;

- s) „univerzálna služba“ je minimálny súbor služieb, ktorý musí byť k dispozícii všetkým používateľom na území zmluvnej strany a ktorých rozsah je vymedzený touto zmluvnou stranou, a
- t) „používateľ“ je spotrebiteľ alebo poskytovateľ služieb využívajúci verejnú telekomunikačnú sieť alebo službu.

ČLÁNOK 16.2

Rozsah pôsobnosti a zásady regulačného rámca

1. V tejto kapitole sa stanovujú zásady regulačného rámca na poskytovanie telekomunikačných sietí a služieb liberalizovaných podľa kapitoly 10 (Investície) a kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami) a uplatňuje sa na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré majú vplyv na obchod s verejnými telekomunikačnými službami.
2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré majú vplyv na služby poskytovania obsahu alebo vykonávania redakčnej kontroly obsahu prenášaného pomocou telekomunikačných sietí alebo služieb.

ČLÁNOK 16.3

Telekomunikačný regulačný orgán

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán bol z právneho hľadiska oddelený a funkčne nezávislý od akéhokoľvek poskytovateľa verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, alebo telekomunikačných zariadení. S cieľom zabezpečiť nezávislosť a nestrannosť telekomunikačných regulačných orgánov každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán nemal finančný záujem ani si nezachovával prevádzkovú alebo riadiacu úlohu u žiadneho poskytovateľa verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, alebo telekomunikačných zariadení. Zmluvná strana, ktorá si ponechá vlastníctvo alebo kontrolu poskytovateľov telekomunikačných sietí alebo služieb, zabezpečí účinné štrukturálne oddelenie regulačnej funkcie od činností súvisiacich s vlastníctvom alebo kontrolou.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby regulačné rozhodnutia a postupy jej telekomunikačného regulačného orgánu súvisiace s touto kapitolou boli nestranné voči všetkým účastníkom trhu.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán konal nezávisle a nepožadoval ani neprijímal pokyny od žiadneho iného orgánu v súvislosti s vykonávaním úloh, ktoré mu boli zverené podľa právnych predpisov zmluvnej strany na účely presadzovania povinností stanovených v článkoch 16.5, 16.6, 16.7, 16.9 a 16.10.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej telekomunikačný regulačný orgán mal regulačnú právomoc, ako aj primerané finančné a ľudské zdroje na vykonávanie úloh, ktoré mu boli zverené na účely presadzovania povinností stanovených v tejto kapitole. Takáto právomoc sa vykonáva transparentným a včasným spôsobom. Úlohy telekomunikačného regulačného orgánu sa zverejnia v ľahko dostupnej a jasnej forme, najmä ak sú tieto úlohy zverené viac než jednému orgánu.
5. Každá zmluvná strana poskytne svojmu telekomunikačnému regulačnému orgánu právomoc zabezpečiť, aby mu poskytovatelia telekomunikačných sietí alebo služieb bezodkladne na požiadanie poskytli všetky informácie vrátane finančných informácií, ktoré sú potrebné na to, aby mohol telekomunikačný regulačný orgán vykonávať svoje úlohy v súlade s touto kapitolou. S prijatými informáciami sa zaobchádza v súlade s uplatniteľnými požiadavkami zmluvných strán na dôvernosť.
6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby používateľ alebo poskytovateľ telekomunikačných sietí alebo služieb dotknutý rozhodnutím jej telekomunikačného regulačného orgánu mal právo namietat' toto rozhodnutie pred orgánom, ktorý je nezávislý od telekomunikačného regulačného orgánu a od strán dotknutých daným rozhodnutím². Do ukončenia tohto konania zostáva rozhodnutie telekomunikačného regulačného orgánu v platnosti, pokiaľ sa v súlade s právnymi predpismi dotknutej zmluvnej strany nenariaadia predbežné opatrenia.

² V prípade Mexika možno všeobecné pravidlá, úkony alebo opomenutia orgánu *Comisión Reguladora de Telecomunicaciones* (Telekomunikačná regulačná komisia) namietat' len prostredníctvom nepriameho konania *amparo* na federálnych súdoch špecializovaných na hospodársku súťaž, vysielanie a telekomunikácie a tieto všeobecné pravidlá, úkony alebo opomenutia nepodliehajú príkazu na pozastavenie.

ČLÁNOK 16.4

Licenčné konania

1. Ak zmluvná strana požaduje, aby poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb mal licenciu, zabezpečí, aby boli verejne dostupné tieto informácie:
 - a) druhy telekomunikačných služieb, pri ktorých sa vyžadujú licencie;
 - b) všetky kritériá udeľovania licencií a konania, ktoré uplatňuje;
 - c) ako dlho zvyčajne trvá prijatie rozhodnutia o žiadosti o licenciu, ak sa takéto rozhodnutie vyžaduje, a
 - d) všeobecne platné podmienky týkajúce sa licencie.
2. Zmluvná strana, ktorá požaduje, aby poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb mal licenciu, rozhodne o udelení licencie v primeranej lehote, aby poskytovateľ mohol začať poskytovať svoje telekomunikačné siete alebo služby bez zbytočného odkladu.
3. Akékoľvek kritériá udeľovania licencií, uplatniteľné postupy a povinnosti alebo podmienky, ak sú uložené, sa vzťahujú na poskytované telekomunikačné služby objektívnym, primeraným, transparentným a nediskriminačným spôsobom.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby žiadateľ alebo nadobúdateľ licencie dostal na základe procedurálnej požiadavky alebo na požiadanie písomné zdôvodnenie:

- a) zamietnutia udelenia licencie;
- b) uloženia osobitných podmienok alebo povinností konkrétnemu poskytovateľovi v súvislosti s licenciou;
- c) zrušenia licencie alebo
- d) zamietnutia obnovenia licencie.

5. Akékoľvek správne poplatky uložené poskytovateľom sú objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané administratívnym nákladom, ktoré odôvodnene vzniknú pri riadení, kontrole a presadzovaní povinností stanovených v tejto kapitole³.

ČLÁNOK 16.5

Prepojenie

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb mal právo, a ak ho o to požiada iný poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, povinnosť dohodnúť prepojenie na účely poskytovania verejných telekomunikačných sietí alebo služieb.

³ Správne poplatky nezahŕňajú platby za práva na používanie obmedzených zdrojov ani povinné príspevky na poskytovanie univerzálnej služby.

ČLÁNOK 16.6

Prístup k verejným telekomunikačným sieťam a službám a ich používanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa každému poskytovateľovi služieb druhej zmluvnej strany umožnil prístup k verejným telekomunikačným sieťam alebo službám vrátane prenajatých okruhov, ktoré sa ponúkajú na jej území alebo cez jej hranice, a ich používanie za primeraných a nediskriminačných podmienok na účely poskytovania služby liberalizovanej podľa kapitoly 10 (Investície) a kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami). Táto povinnosť sa vykonáva okrem iného dodržiavaním odsekov 2 až 6.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovateľ služieb druhej zmluvnej strany mohol:
 - a) kúpiť alebo prenajať a pripojiť koncové alebo iné zariadenie, ktoré je spojené s verejnou telekomunikačnou sieťou;
 - b) poskytovať služby jednému alebo viacerým koncovým používateľom cez prenajaté alebo vlastnené okruhy;
 - c) prepojiť súkromne prenajaté okruhy alebo okruhy v súkromnom vlastníctve s verejnými telekomunikačnými sieťami a službami alebo s okruhmi prenajatými alebo vlastnenými iným poskytovateľom služby a
 - d) používať pri poskytovaní akejkoľvek služby prevádzkové protokoly podľa voľby poskytovateľa služieb okrem tých, ktoré sú potrebné na zabezpečenie dostupnosti telekomunikačných služieb pre verejnosť vo všeobecnosti.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby všetci poskytovatelia služieb druhej zmluvnej strany mohli používať verejné telekomunikačné siete a služby na prenos informácií na jej území alebo cez jej hranice, a to aj na účely vnútropodnikovej komunikácie takýchto poskytovateľov služieb a na prístup k informáciám uloženým v databázach alebo inak uchovávaných v strojovo čitateľnej forme na území jednej zo zmluvných strán.
4. Bez ohľadu na odsek 3 môže zmluvná strana prijať alebo zachovať opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti a dôvernosti komunikácií, pri dodržaní požiadavky, že také opatrenia sa nebudú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu, alebo skryté obmedzenie obchodu so službami.
5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa pri prístupe k verejným telekomunikačným sieťam alebo službám a pri ich využívaní nekládli žiadne podmienky, ktoré nie sú nevyhnutné:
- a) na zabezpečenie povinností z dôvodu poskytovania verejných služieb, ktoré majú poskytovatelia verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, najmä ich spôsobilosti sprístupniť svoje verejné telekomunikačné služby verejnosti vo všeobecnosti, alebo
 - b) na ochranu technickej integrity verejných telekomunikačných sietí alebo služieb.

6. Pod podmienkou dodržania kritérií stanovených v odseku 5 podmienky prístupu k verejným telekomunikačným sieťam a službám a ich používania môžu zahŕňať:

- a) obmedzenia ďalšieho predaja alebo spoločného využívania takýchto služieb;
- b) požiadavku používať stanovené technické rozhrania vrátane ich protokolov na prepojenie s takýmito sieťami a službami;
- c) v prípade potreby požiadavky na interoperabilitu týchto služieb a na podporu dosahovania cieľov stanovených v článku 16.18;
- d) typové schválenia koncových alebo iných zariadení pripojených k sieti a technické požiadavky v súvislosti s pripojením týchto zariadení k sieti;
- e) obmedzenia vzťahujúce sa na prepojenie súkromne prenajatých okruhov alebo okruhov v súkromnom vlastníctve s týmito sieťami alebo službami, alebo s okruhmi prenajatými alebo vo vlastníctve iných poskytovateľov služieb alebo
- f) požiadavky na oznamovanie, registráciu a udelenie licencie.

ČLÁNOK 16.7

Riešenie sporov v oblasti telekomunikácií

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby v prípade sporu vzniknutého medzi poskytovateľmi telekomunikačných sietí alebo služieb v súvislosti s právami a povinnosťami stanovenými v tejto kapitole jej telekomunikačný regulačný orgán vydal na žiadosť ktorejkoľvek strany zúčastnenej na spore záväzné rozhodnutie o riešení sporu v lehote stanovenej v právnych predpisoch tejto zmluvnej strany.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa rozhodnutie vydané telekomunikačným regulačným orgánom sprístupnilo verejnosti s ohľadom na požiadavky obchodného tajomstva. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby strany zúčastnené na spore dostali úplné odôvodnenie rozhodnutia a mali právo namietat' toto rozhodnutie v súlade s článkom 16.3 ods. 6.
3. Odsekmi 1 a 2 sa strane zúčastnenej na spore nebráni v tom, aby podala žalobu pred justičnými orgánmi⁴.

⁴ V prípade Mexika možno všeobecné pravidlá, úkony alebo opomenutia orgánu Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (Telekomunikačná regulačná komisia) namietat' len prostredníctvom nepriameho konania *amparo* na federálnych súdoch špecializovaných na hospodársku súťaž, vysielanie a telekomunikácie a tieto všeobecné pravidlá, úkony alebo opomenutia nepodliehajú príkazu na pozastavenie.

ČLÁNOK 16.8

Opatrenia na ochranu hospodárskej súťaže týkajúce sa hlavných poskytovateľov

1. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová vhodné opatrenia s cieľom zabrániť poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, ktorí sú samostatne alebo spoločne hlavným poskytovateľom, aby používali protisúťažné postupy, resp. aby v ich používaní pokračovali.
2. Medzi protisúťažné postupy podľa odseku 1 patria najmä tieto postupy:
 - a) používanie protisúťažných krížových subvencií;
 - b) využívanie informácií získaných od konkurencie spôsobom, ktorý vedie k protisúťažným výsledkom a
 - c) nesprístupnenie v primeranom čase technických informácií o unikátnych zariadeniach a informácií relevantných z obchodného hľadiska iným poskytovateľom služieb, ktoré sú pre nich nevyhnutné na poskytovanie služieb.

ČLÁNOK 16.9

Prepojenie s hlavnými poskytovateľmi

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ verejných telekomunikačných sietí a služieb na jej území poskytoval prepojenie s poskytovateľmi verejných telekomunikačných služieb druhej zmluvnej strany:
 - a) na ktoromkoľvek technicky realizovateľnom mieste v sieti tohto hlavného poskytovateľa;
 - b) za nediskriminačných podmienok, a to aj pokiaľ ide o sadzby, technické normy, špecifikácie, kvalitu a údržbu;
 - c) v kvalite, ktorá nie je nižšia než kvalita poskytovaná vlastným obdobným službám alebo obdobným službám jeho dcérskych spoločností alebo iných prepojených subjektov;
 - d) včas a za podmienok vrátane sadzieb⁵, technických noriem a špecifikácií, ktoré sú transparentné, primerané, zohľadňujúce hospodársku uskutočniteľnosť a dostatočne neviazané tak, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných služieb nemuseli platiť za sieťové komponenty alebo zariadenia, ktoré na poskytovanie danej služby nepotrebujú, a

⁵ Žiadnym z ustanovení tohto odseku sa zmluvnej strane nebráni v tom, aby požadovala, aby hlavný poskytovateľ poskytoval prepojenie za nákladovo orientované sadzby. „Nákladovo orientované sadzby“ sú sadzby založené na nákladoch, ktoré môžu zahŕňať primeraný zisk a rôzne metódy výpočtu nákladov pre rôzne zariadenia alebo služby.

- e) na požiadanie aj na iných miestach, než sú koncové body siete ponúkané väčšine používateľov, čo však podlieha poplatkom, ktoré odrážajú náklady na výstavbu nevyhnutných dodatočných zariadení.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavní poskytovatelia na jej území podľa potreby zverejnili buď:

- a) referenčnú ponuku prepojenia alebo inú štandardnú ponuku prepojenia obsahujúcu podmienky a sadzby, ktoré hlavný poskytovateľ ponúka všeobecne poskytovateľom verejných telekomunikačných služieb, alebo
- b) podmienky platnej dohody o prepojení.

3. Každá zmluvná strana zverejní postupy uplatniteľné na rokovania o prepojení s hlavným poskytovateľom na jej území.

ČLÁNOK 16.10

Prístup k unikátnym zariadeniam

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ na jej území poskytol prístup k svojim unikátnym zariadeniam poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb za primeraných, transparentných a nediskriminačných podmienok na základe všeobecne dostupnej ponuky na účely poskytovania verejných telekomunikačných služieb, okrem prípadov, keď to nie je potrebné na dosiahnutie efektívnej hospodárskej súťaže na základe získaných faktov a posúdenia podmienok na trhu vykonaného telekomunikačným regulačným orgánom. Unikátne zariadenia hlavného poskytovateľa môžu zahŕňať sieťové prvky, služby prenajatých okruhov a pridružené zariadenia.
2. Každá zmluvná strana poskytne svojmu telekomunikačnému regulačnému orgánu právomoc určiť, aké unikátne zariadenia má hlavný poskytovateľ sprístupniť na jej území a do akej miery majú byť tieto unikátne zariadenia navzájom oddelené. Takéto určenie sa zakladá okrem iného na ciele dosiahnuť efektívnu hospodársku súťaž a slúžiť v prospech dlhodobého záujmu koncových používateľov.
3. Ak zmluvná strana požaduje, aby hlavný poskytovateľ ponúkal svoje verejné telekomunikačné služby na ďalší predaj, zabezpečí, aby hlavný poskytovateľ neuložil na ďalší predaj svojich verejných telekomunikačných služieb neprimerané alebo diskriminačné podmienky.

ČLÁNOK 16.11

Obmedzené zdroje

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa práva na používanie obmedzených zdrojov vrátane rádiového spektra, čísel a práv vstupu pridelovali a udeľovali otvoreným, objektívnym, včasným, transparentným, nediskriminačným a primeraným spôsobom a so zreteľom na plnenie cieľov všeobecného záujmu vrátane podpory hospodárskej súťaže. Postupy, podmienky a povinnosti súvisiace s právami na používanie vychádzajú z objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa aktuálne využívanie pridelených frekvenčných pásiem sprístupnilo verejnosti, ale podrobná identifikácia rádiového spektra prideleného na osobitné vládne účely sa nevyžaduje.
3. Zmluvná strana môže pri rozdeľovaní rádiového spektra na obchodné použitie vychádzať z trhových prístupov, napríklad z postupov verejného obstarávania.

4. Opatrenia zmluvnej strany, ktorými sa prideľuje a rozdeľuje rádiové spektrum a spravujú frekvencie, nie sú samy osebe v rozpore s článkom 10.6 (Prístup na trh) a článkom 11.4 (Prístup na trh). Každá zmluvná strana si ponecháva právo prijať a zachovať opatrenia v oblasti správy spektra a frekvencií, ktorými sa môže obmedziť počet poskytovateľov telekomunikačných služieb, za predpokladu, že tieto opatrenia sú zlučiteľné s ostatnými ustanoveniami tejto dohody. Toto právo zahŕňa aj možnosť prideľovať frekvenčné pásma pri zohľadnení súčasných a budúcich potrieb a dostupnosti rádiového spektra.

ČLÁNOK 16.12

Prenositeľnosť čísla

Každá zmluvná strana na svojom území zabezpečí, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných služieb zabezpečovali prenositeľnosť čísla, a to včas, bez zníženia kvality, spoľahlivosti alebo pohodlia a za primeraných a nediskriminačných podmienok.

ČLÁNOK 16.13

Univerzálna služba

1. Každá zmluvná strana má právo vymedziť druh povinností univerzálnej služby, ktorý chce zachovať.

2. Každá zmluvná strana spravuje každú povinnosť univerzálnej služby transparentným a nediskriminačným spôsobom, ktorý je neutrálny z hľadiska hospodárskej súťaže. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každá ňou ukladaná povinnosť univerzálnej služby nepredstavovala väčšiu záťaž, ako je potrebné pre druh univerzálnej služby, ktorý vymedzila. Povinnosti univerzálnej služby vymedzené podľa týchto zásad sa samy osebe nepovažujú za protisúťažné.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby postupy určovania poskytovateľov univerzálnej služby boli otvorené pre všetkých poskytovateľov verejných telekomunikačných sietí alebo služieb. Poskytovateľ sa určí na základe efektívneho, transparentného a nediskriminačného mechanizmu.
4. Ak sa zmluvná strana rozhodne poskytnúť poskytovateľom univerzálnej služby náhradu, zabezpečí, aby takáto náhrada neprekračovala potreby priamo pripísateľné povinnosti univerzálnej služby, ako sa stanovuje prostredníctvom súťažného konania alebo stanovenia čistých nákladov.

ČLÁNOK 16.14

Dôvernosť informácií

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovatelia verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, ktorí v rámci rokovaní o dohodách podľa článkov 16.5, 16.9 alebo 16.10 získajú informácie od iného takéhoto poskytovateľa verejných telekomunikačných sietí alebo služieb, využívali tieto informácie výlučne na účely, na ktoré boli poskytnuté, a aby po celý čas rešpektovali dôverný charakter týchto informácií.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí dôvernosť telekomunikácií a súvisiacich prenášaných prevádzkových údajov pri používaní verejných telekomunikačných sietí alebo služieb s výhradou požiadavky, aby opatrenia uplatnené na tento účel nepredstavovali prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu so službami.

ČLÁNOK 16.15

Technologická neutralita

Zmluvné strany uznávajú výhody technologickej neutrality, najmä pokiaľ ide o umožnenie poskytovateľom verejných telekomunikačných služieb vybrať si technológie, ktoré chcú používať pri poskytovaní svojich služieb. Zmluvná strana môže obmedziť takúto možnosť výberu prijatím alebo zachovaním požiadaviek potrebných na splnenie legitímnych cieľov verejnej politiky za predpokladu, že tieto požiadavky nevytvárajú zbytočné prekážky obchodu.

ČLÁNOK 16.16

Zaobchádzanie zo strany hlavných poskytovateľov

Každá zmluvná strana udelí svojmu telekomunikačnému regulačnému orgánu právomoc požadovať, aby vo vhodných prípadoch hlavný poskytovateľ na jej území poskytoval poskytovateľom verejných telekomunikačných sietí alebo služieb druhej zmluvnej strany nemenej priaznivé zaobchádzanie, než je zaobchádzanie, ktoré tento hlavný poskytovateľ v obdobných situáciách poskytuje svojim dcérskym spoločnostiam alebo prepojeným subjektom, pokiaľ ide o:

- a) dostupnosť, dodávku, sadzby alebo kvalitu obdobných telekomunikačných služieb a
- b) dostupnosť technických rozhraní potrebných na prepojenie.

ČLÁNOK 16.17

Medzinárodný mobilný roaming

1. Zmluvné strany sa usilujú spolupracovať na podpore transparentných a primeraných sadzieb za medzinárodné mobilné roamingové služby s cieľom podporiť rast obchodu medzi zmluvnými stranami a zlepšiť podmienky pre spotrebiteľov.

2. Zmluvná strana môže zvýšiť transparentnosť a hospodársku súťaž v súvislosti s medzinárodnými mobilnými roamingovými sadzbami a technologickými alternatívami roamingových služieb najmä tým, že:

- a) zabezpečí, aby informácie o maloobchodných sadzbách boli ľahko dostupné spotrebiteľom, a
- b) minimalizuje prekážky pri využívaní technologických alternatív k roamingu, na základe čoho spotrebiteľia, ktorí navštívia jej územie, môžu využiť prístup k telekomunikačným službám prostredníctvom zariadenia podľa vlastného výberu.

ČLÁNOK 16.18

Medzinárodné normy a organizácie

Zmluvné strany uznávajú dôležitosť medzinárodných noriem pre globálnu zlučiteľnosť a interoperabilitu telekomunikačných sietí alebo služieb a podporujú tieto normy prostredníctvom činností príslušných medzinárodných orgánov vrátane Medzinárodnej telekomunikačnej únie a Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu.

KAPITOLA 17

SLUŽBY MEDZINÁRODNEJ NÁMORNEJ DOPRAVY

ČLÁNOK 17.1

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tejto kapitoly, kapitoly 10 (Liberalizácia investícií) oddielu B, kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami), kapitoly 12 (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely) a kapitoly 18 (Finančné služby):
 - a) „služby kontajnerových staníc a dep“ sú činnosti spočívajúce v skladovaní kontajnerov v prístavoch alebo vo vnútrozemí s cieľom ich plnenia alebo vyprázdňovania, opravy a ich prípravy na nakládku;
 - b) „služby colného konania“ sú činnosti spočívajúce vo vykonaní, v mene inej strany, colných formalít týkajúcich sa dovozu, vývozu alebo priamej dopravy nákladov v mene inej strany, či už je táto služba hlavnou činnosťou poskytovateľa služieb, alebo obvyklým doplnkom jeho hlavnej činnosti;

- c) „dopravné operácie ‚od dverí k dverám‘ alebo multimodálne dopravné operácie“ sú preprava tovaru s jednotným prepravným dokladom, pri ktorej sa využíva viac než jeden druh dopravy a ktorej časť prebieha v medzinárodných morských vodách;
- d) „špeditárske služby“ sú činnosti spočívajúce v organizácii a monitorovaní nakládky v mene odosielateľov prostredníctvom obstarania dopravných a s dopravou spojených služieb, prípravy dokumentácie a poskytovania obchodných informácií;
- e) „medzinárodný náklad“ je náklad prepravovaný medzi prístavom jednej zmluvnej strany a prístavom druhej zmluvnej strany alebo tretej krajiny, alebo medzi prístavom jedného členského štátu Európskej únie a prístavom iného členského štátu Európskej únie;
- f) „služby medzinárodnej námornej dopravy“ sú preprava cestujúcich alebo nákladu námornými plavidlami medzi prístavom jednej zmluvnej strany a prístavom druhej zmluvnej strany alebo tretej krajiny, alebo medzi prístavom jedného členského štátu Európskej únie a prístavom iného členského štátu Európskej únie vrátane priameho uzatvárania zmlúv s poskytovateľmi iných dopravných služieb na účely zabezpečenia dopravných operácií „od dverí k dverám“ alebo multimodálnych dopravných operácií, avšak nie právo na poskytovanie týchto iných dopravných služieb;
- g) „pomocné námorné služby“ sú služby manipulácie s nákladom v námornej doprave, služby colného konania, služby kontajnerových staníc a dep, služby námorných agentúr a námorné špeditárske služby;

- h) „služby námorných agentúr“ sú činnosti spočívajúce v zastupovaní obchodných záujmov jednej alebo viacerých spoločností linkovej lodnej dopravy alebo lodných spoločností v rámci stanovenej geografickej oblasti, a to na účely:
- i) marketingu a predaja námornej dopravy a súvisiacich služieb od cenovej ponuky až po fakturáciu, vystavovania nákladných listov v mene týchto spoločností, zabezpečovania a ďalšieho predaja nevyhnutných súvisiacich služieb, prípravy dokumentácie a poskytovania obchodných informácií alebo
 - ii) vystupovania v mene týchto spoločností pri organizovaní pristavenia lodi alebo prevzatí nákladu, ak sa to požaduje, a
- i) „služby manipulácie s nákladom v námornej doprave“ sú činnosti vykonávané dokárskymi spoločnosťami vrátane prevádzkovateľov terminálu, čo však nezahŕňa priame činnosti dokárov, ak sú tieto pracovné sily organizované nezávisle od dokárskych spoločností alebo prevádzkovateľov terminálu; vrátane organizácie a dohľadu, pokiaľ ide o:
- i) nakladanie nákladu na loď alebo jeho vykladanie z lode;
 - ii) zväzovanie alebo rozväzovanie nákladu alebo
 - iii) prijatie alebo dodávku a úschovu nákladu pred nakládkou alebo po vykládke.

ČLÁNOK 17.2

Cieľ

V tejto kapitole sa stanovujú zásady týkajúce sa liberalizácie služieb medzinárodnej námornej dopravy podľa kapitoly 10 (Liberalizácia investícií) oddielu B, kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami), kapitoly 12 (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely) a kapitoly 18 (Finančné služby).

ČLÁNOK 17.3

Zásady

1. S výhradou akéhokoľvek opatrenia, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachová v súvislosti s odvetviami, pododvetviami alebo činnosťami v súlade s prílohou I (Existujúce opatrenia), prílohou II (Budúce opatrenia), prílohou III (Záväzky týkajúce sa prístupu na trh) a prílohou VI (Finančné služby), každá zmluvná strana:

- a) účinne uplatňuje zásadu neobmedzeného prístupu na medzinárodné námorné trhy a k medzinárodnej námornej doprave na komerčnom a nediskriminačnom základe a

- b) poskytuje lodiam, ktoré sa plavia pod vlajkou druhej zmluvnej strany alebo sú prevádzkované poskytovateľmi služieb druhej zmluvnej strany, nemenej priaznivé zaobchádzanie, než je zaobchádzanie, ktoré poskytuje svojim vlastným lodiam, okrem iného pokiaľ ide o vstup do prístavov, využívanie infraštruktúry, služieb a pomocných námorných služieb v prístavoch, ako aj o súvisiace poplatky a platby, colné zariadenia a pridelenie prístavísk a infraštruktúry na nakládku a vykládku.

2. Pri uplatňovaní zásad uvedených v odseku 1 písm. a) a b) zmluvné strany:

- a) nezačlenia do budúcich dohôd s tretími krajinami týkajúcich sa služieb námornej dopravy vrátane voľne uloženého suchého a kvapalného nákladu a pravidelnej námornej dopravy ustanovenia o delení nákladu a v prípade, že takéto ustanovenia o delení nákladu existujú v predchádzajúcich dohodách, ich v primeranom čase zrušia, a
- b) po nadobudnutí platnosti tejto dohody zrušia všetky jednostranné opatrenia alebo administratívne, technické či iné prekážky, ktoré by mohli predstavovať skryté obmedzenie, alebo ktoré by mohli mať diskriminačné účinky na slobodné poskytovanie služieb medzinárodnej námornej dopravy, a ani takéto opatrenia a prekážky nezavedú.

3. Každá zmluvná strana povolí poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany, aby mali podnik usadený a pôsobiaci na jej území v súlade s prílohou I (Existujúce opatrenia), prílohou II (Budúce opatrenia), prílohou III (Záväzky týkajúce sa prístupu na trh) a prílohou VI (Finančné služby).

4. Zmluvné strany sprístupnia poskytovateľom služieb medzinárodnej námornej dopravy druhej zmluvnej strany za primeraných a nediskriminačných podmienok tieto služby v prístave: pilotáž, pomoc s remorkérmi a vlečnými loďami, predzásobovanie, tankovanie a zásobenie vodou, odstránenie odpadu a zaťažujúceho odpadu, služby kapitána prístavu, navigačnej pomoci, zariadení na núdzové opravy, kotviska, prístaviska a súvisiace služby, ako aj prevádzkové služby na pobreží, ktoré sú z hľadiska fungovania lode nevyhnutné, vrátane komunikácie, dodávok vody a elektrickej energie.

KAPITOLA 18

FINANČNÉ SLUŽBY

ČLÁNOK 18.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „cezhraničný poskytovateľ finančných služieb zmluvnej strany“ je osoba zmluvnej strany, ktorá sa zaoberá poskytovaním finančných služieb na území tejto zmluvnej strany a ktorá chce poskytovať alebo poskytuje finančnú službu prostredníctvom cezhraničného poskytovania týchto služieb;
- b) „cezhraničný obchod s finančnými službami“ alebo „cezhraničné poskytovanie finančných služieb“ je poskytovanie finančnej služby:
 - i) z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany alebo
 - ii) na území jednej zmluvnej strany spotrebiteľovi služby druhej zmluvnej strany; takéto poskytovanie finančnej služby nezahŕňa poskytovanie finančnej služby na území jednej zmluvnej strany investíciou na tomto území;

- c) „finančná inštitúcia“ je akýkoľvek poskytovateľ finančných služieb, ktorý vykonáva finančnú službu, ak má tento poskytovateľ povolenie podnikat', podlieha regulácii alebo dohľadu ako finančná inštitúcia podľa právnych predpisov zmluvnej strany, na ktorej území sa poskytovateľ nachádza, vrátane pobočky poskytovateľa finančných služieb na území zmluvnej strany, ktorého ústredie sa nachádza na území druhej zmluvnej strany;
- d) „finančná inštitúcia druhej zmluvnej strany“ je finančná inštitúcia nachádzajúca sa na území zmluvnej strany, ktorá je kontrolovaná osobou druhej zmluvnej strany;
- e) „finančná služba“ je akákoľvek služba finančného charakteru vrátane všetkých poisťovacích služieb a služieb súvisiacich s poistením a všetky bankové a iné finančné služby (okrem poistenia); zahŕňa tieto činnosti:
- i) poisťovacie služby a služby súvisiace s poistením:
- A) priame poistenie vrátane spolupoistenia:
1. životné poistenie;
 2. neživotné poistenie;
- B) zaistenie a retrocesia;

- C) sprostredkovanie poistenia, ako napríklad činnosti poisťovacieho makléra a agenta, a
 - D) pomocné služby súvisiace s poistením, napríklad poradenské služby, poistno-matematické služby, posúdenie rizika a služby spojené s likvidáciou poistných nárokov a
- ii) bankové a iné finančné služby (okrem poistenia):
- A) prijímanie vkladov a iných návratných finančných prostriedkov od verejnosti;
 - B) pôžičky všetkých typov vrátane spotrebného úveru, hypotekárneho úveru, faktoringu a financovania obchodných transakcií;
 - C) finančný lízing;
 - D) všetky platby a služby prevodu peňazí vrátane kreditných a debetných kariet, cestovných šekov a zmeniek;
 - E) záruky a záväzky;

- F) obchodovanie na vlastný účet alebo na účet zákazníkov, buď na burze, mimoburzovom trhu, alebo iným spôsobom, a to s:
1. nástrojmi peňažného trhu vrátane šekov, zmeniek a depozitných certifikátov;
 2. devízami;
 3. derivátovými produktmi vrátane futures a opcí;
 4. kurzovými a úrokovými nástrojmi vrátane produktov, ako sú swapy a dohody o forwardovej úrokovej miere;
 5. prevoditeľnými cennými papiermi a
 6. ostatnými prevoditeľnými nástrojmi a finančnými aktívami vrátane tehál z drahých kovov;
- G) účasť na emisiách všetkých druhov cenných papierov vrátane upisovania a umiestňovania v úlohe prostredníka (či už verejne, alebo súkromne) a poskytovania služieb súvisiacich s takýmito emisiami;
- H) peňažné maklérsstvo;

- I) správa aktív, ako je správa hotovosti alebo portfólia, všetky formy správy kolektívneho investovania, správa dôchodkových fondov, správcovské, depozitné a zverenecké služby;
 - J) služby vyrovnaní a zúčtovania v oblasti finančných aktív vrátane cenných papierov, derivátových produktov a iných prevoditeľných nástrojov;
 - K) poskytovanie a prenos finančných informácií a spracovanie finančných údajov, ako aj súvisiaceho softvéru, poskytovateľmi iných finančných služieb a
 - L) poradenské, sprostredkovateľské a iné pomocné finančné služby k všetkým činnostiam uvedeným v bodoch A) až K) vrátane úverových referencií a analýz, investičného a portfóliového prieskumu a poradenstva, poradenstva pri akvizíciách a v otázkach reštrukturalizácie a stratégie podnikov;
- f) „poskytovateľ finančných služieb“ je osoba zmluvnej strany, ktorá chce poskytovať alebo poskytuje finančnú službu na území tejto zmluvnej strany, nejde však o verejnoprávny subjekt;

- g) „investícia“ je investícia, ako sa vymedzuje v článku 10.1 (Vymedzenie pojmov) ods. 2 s výnimkou investícií v súvislosti s úvermi a inými dlhovými nástrojmi uvedenými v danom vymedzení pojmu:
- i) pojem investícia zahŕňa úver poskytnutý finančnej inštitúcii alebo dlhový nástroj vydaný finančnou inštitúciou, ak s nimi zmluvná strana, na ktorej území sa táto finančná inštitúcia nachádza, zaobchádza ako s regulárnym kapitálom, a to bez ohľadu na ich splatnosť a
 - ii) pojem investícia nezahŕňa iný úver poskytnutý finančnou inštitúciou alebo iný dlhový nástroj vlastnený finančnou inštitúciou, než je úver poskytnutý finančnej inštitúcii alebo dlhový nástroj finančnej inštitúcie uvedené v bode i);
- v záujme väčšej istoty treba uviesť, že úver poskytnutý alebo dlhový nástroj vlastnený cezhraničným poskytovateľom finančných služieb, ktorý je iný než úver poskytnutý finančnej inštitúcii alebo dlhový nástroj vydaný finančnou inštitúciou, je investíciou na účely kapitoly 10 (Investície), ak uvedený úver alebo dlhový nástroj spĺňajú kritéria pre investície stanovené v článku 10.1 (Vymedzenie pojmov);
- h) „investor zmluvnej strany“ je investor zmluvnej strany, ako sa vymedzuje v článku 10.1 (Vymedzenie pojmov);
- i) „nová finančná služba“ je služba finančnej povahy vrátane služieb súvisiacich s existujúcimi a novými produktmi alebo so spôsobom dodávky produktu, ktorú neposkytuje žiaden poskytovateľ finančných služieb na území zmluvnej strany, ale ktorá sa poskytuje na území druhej zmluvnej strany;

- j) „verejnoprávny subjekt“ je:
- i) vláda, centrálna banka alebo menový orgán zmluvnej strany alebo subjekt vlastnený alebo kontrolovaný zmluvnou stranou, ktorý v zásade vykonáva vládne funkcie alebo činnosti na vládne účely, nie však subjekt zaoberajúci sa hlavne poskytovaním finančných služieb za komerčných podmienok, alebo
 - ii) súkromný subjekt, ktorý vykonáva funkcie zvyčajne vykonávané centrálnou bankou alebo menovým orgánom, pri vykonávaní týchto funkcií a
- k) „samoregulačná organizácia“ je akýkoľvek mimovládny subjekt vrátane akejkoľvek burzy alebo trhu cenných papierov či futures, zúčtovacej agentúry, inej organizácie alebo združenia, ktorý vykonáva právomoc v oblasti regulácie alebo dohľadu nad poskytovateľmi finančných služieb, a to zo zákona alebo na základe delegovania zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 18.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú:
- a) finančných inštitúcií druhej zmluvnej strany;

- b) investorov druhej zmluvnej strany a investícií týchto investorov vo finančných inštitúciách na území zmluvnej strany a
- c) cezhraničného obchodu s finančnými službami.

2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že kapitola 10 (Investície) sa vzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré:

- a) sa týkajú investorov zmluvnej strany a investícií týchto investorov do poskytovateľov finančných služieb, ktorí nie sú finančnými inštitúciami, a
- b) sú iné než opatrenia týkajúce sa poskytovania finančných služieb, investorov zmluvnej strany alebo investícií týchto investorov do finančných inštitúcií.

3. Táto kapitola sa nevzťahuje na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú:

- a) činností alebo služieb tvoriacich súčasť systému dôchodkového zabezpečenia alebo zákonného systému sociálneho zabezpečenia alebo

- b) činností alebo služieb uskutočňovaných na účet zmluvnej strany alebo so zárukou tejto zmluvnej strany, alebo s použitím finančných zdrojov tejto zmluvnej strany vrátane jej verejnoprávnych subjektov,

s výnimkou rozsahu, v ktorom zmluvná strana svojim finančným inštitúciám umožňuje vykonávať činnosti alebo služby uvedené v písmene a) alebo b) v hospodárskej súťaži s verejnoprávnym subjektom alebo finančnou inštitúciou.

4. Táto kapitola sa nevzťahuje na vládne obstarávanie finančných služieb.

5. Žiadne z ustanovení tejto dohody sa nevzťahuje na činnosti vykonávané centrálnou bankou alebo menovým orgánom alebo akýmkoľvek iným verejnoprávnym subjektom pri uskutočňovaní menovej alebo devízovej politiky.

6. Ustanovenia kapitoly 10 (Investície) a kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami) sa vzťahujú na opatrenia v rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly len v rozsahu, v akom sú tieto ustanovenia začlenené do tejto kapitoly a sú jej súčasťou.

7. Týmto sa do tejto kapitoly začleňujú tieto ustanovenia a stávajú sa jej súčasťou, pričom sa *mutatis mutandis* uplatňujú na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú finančných inštitúcií druhej zmluvnej strany, investorov druhej zmluvnej strany a investícií týchto investorov do finančných inštitúcií na území zmluvnej strany:

- a) článok 10.11 (Formálne požiadavky), článok 10.14 (Investičné a regulačné ciele a opatrenia), článok 10.15 (Zaobchádzanie s investormi a investíciami, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), článok 10.16 (Prevody), článok 10.17 (Kompenzácia strát), článok 10.18 (Vyvlastnenie a kompenzácia), článok 10.19 (Subrogácia), článok 10.52 (Odopretie výhod) a článok 11.9 (Odopretie výhod) a
- b) kapitola 10 oddiel D (Riešenie sporov v oblasti investícií) výlučne v prípade žalôb týkajúcich sa porušenia článku 18.3 alebo 18.4 zmluvnou stranou v súvislosti s fungovaním finančnej inštitúcie alebo investície do finančnej inštitúcie, alebo porušenia článku 10.11 (Formálne požiadavky), článku 10.15 (Zaobchádzanie s investormi a investíciami, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), článku 10.16 (Prevody), článku 10.17 (Kompenzácia strát), článku 10.18 (Vyvlastnenie a kompenzácia), článku 10.52 (Odopretie výhod) alebo článku 11.9 (Odopretie výhod).

8. V prípade rozporu medzi touto kapitolou a akýmkoľvek iným ustanovením dohody má v rozsahu daného rozporu prednosť táto kapitola.

ČLÁNOK 18.3

Národné zaobchádzanie

1. Článok 10.7 (Národné zaobchádzanie) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na investorov a finančné inštitúcie druhej zmluvnej strany a ich investície vo finančných inštitúciách.
2. Zaobchádzanie poskytované zmluvnou stranou jej vlastným investorom a investíciám jej vlastných investorov podľa článku 10.7 (Národné zaobchádzanie) je zaobchádzanie poskytované jej vlastným finančným inštitúciám a investíciám jej vlastných investorov vo finančných inštitúciách.

ČLÁNOK 18.4

Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod

1. Článok 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú investorov a finančných inštitúcií druhej zmluvnej strany a ich investícií vo finančných inštitúciách.

2. Zaobchádzanie poskytované zmluvou stranou investorom tretej krajiny a investíciám investorov tretej krajiny podľa článku 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) je zaobchádzanie poskytované finančným inštitúciám tretej krajiny a investorom tretej krajiny a ich investíciám vo finančných inštitúciách.

ČLÁNOK 18.5

Prístup na trh

1. Zmluvná strana neprijme ani nezachová v súvislosti s finančnou inštitúciou druhej zmluvnej strany alebo s prístupom na trh prostredníctvom usadenia finančnej inštitúcie investora druhej zmluvnej strany, či už na celom svojom území, alebo na nižšej úrovni územného členenia, opatrenie, ktorým sa:

a) zavádzajú obmedzenia, pokiaľ ide o:

- i) počet finančných inštitúcií, či už formou číselných kvót, monopolov, výhradných poskytovateľov služieb alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb;
- ii) celkovú hodnotu transakcií súvisiacich s finančnými službami alebo celkovú hodnotu aktív vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb;

- iii) celkový počet operácií súvisiacich s finančnými službami alebo celkové množstvo produkcie finančných služieb vyjadrené stanovenými číselnými jednotkami vo forme kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb, alebo
 - iv) celkový počet fyzických osôb, ktoré môžu byť zamestnané v konkrétnom odvetví finančných služieb alebo ktoré môže finančná inštitúcia zamestnať a ktoré sú potrebné na poskytovanie konkrétnej finančnej služby a priamo s týmto poskytovaním súvisia, vo forme číselných kvót alebo požiadavky na test hospodárskych potrieb, alebo
- b) obmedzuje právna forma alebo vyžadujú konkrétne právne formy právnických osôb alebo spoločných podnikov, prostredníctvom ktorých smie finančná inštitúcia vykonávať hospodársku činnosť.

2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že tento článok nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby od finančnej inštitúcie vyžadovala poskytovanie určitých finančných služieb prostredníctvom samostatných právnických osôb, ak sa podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany spektrum finančných služieb poskytovaných touto finančnou inštitúciou nesmie poskytovať prostredníctvom jednej právnickej osoby.

ČLÁNOK 18.6

Vrcholový manažment a predstavenstvo

Článok 10.10 (Vrcholový manažment a predstavenstvo) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú finančných inštitúcií.

ČLÁNOK 18.7

Cezhraničný obchod s finančnými službami

1. Článok 11.4 (Prístup na trh) a článok 11.6 (Národné zaobchádzanie) sa týmto začleňujú do tejto kapitoly a stávajú sa jej súčasťou a vzťahujú sa na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany, ktorí poskytujú finančné služby uvedené v prílohe 18-A (Cezhraničný obchod s finančnými službami).
2. Zaobchádzanie, ktoré zmluvná strana poskytuje svojim vlastným službám a poskytovateľom služieb podľa článku 11.6 (Národné zaobchádzanie), je zaobchádzanie poskytované jej vlastným finančným službám a poskytovateľom finančných služieb.

3. Opatrenia, ktoré zmluvná strana nesmie prijať ani zachovať, pokiaľ ide o služby a poskytovateľov služieb druhej zmluvnej strany podľa článku 11.4 (Prístup na trh), sú opatrenia týkajúce sa cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany, ktorí poskytujú finančné služby.
4. Článok 11.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany.
5. Zaobchádzanie poskytované zmluvnou stranou službám a poskytovateľom služieb tretej krajiny podľa článku 11.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) je zaobchádzanie poskytované finančným službám tretej krajiny a poskytovateľom finančných služieb tretej krajiny.
6. Článok 11.5 (Miestne zastúpenie) sa týmto začleňuje do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou a vzťahuje sa na cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany, ktorí poskytujú finančné služby uvedené v prílohe 18-A (Cezhraničný obchod s finančnými službami).
7. Každá zmluvná strana povolí osobám nachádzajúcim sa na jej území a svojim štátnym príslušníkom bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, nakupovať finančné služby od cezhraničných poskytovateľov finančných služieb druhej zmluvnej strany nachádzajúcich sa na jej území. Táto povinnosť od zmluvnej strany nevyžaduje, aby takýmto poskytovateľom umožnila podnikanie alebo dojednávanie obchodov na svojom území. Zmluvná strana môže na účely tejto povinnosti vymedziť pojmy „podnikanie“ a „dovedňávanie obchodov“ pod podmienkou, že vymedzenie týchto pojmov nie je v rozpore s odsekom 1.

8. Tento článok nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby prijala alebo zachovala opatrenie stanovujúce formálne požiadavky v súvislosti s poskytovaním cezhraničnej finančnej služby, ako je registrácia alebo povolenie cezhraničných poskytovateľov finančných služieb a finančných nástrojov, ak sa tieto požiadavky neuplatňujú diskriminačným spôsobom.

ČLÁNOK 18.8

Výkonnostné požiadavky

1. Zmluvné strany spoločne určia pravidlá týkajúce sa výkonnostných požiadaviek, ako sú požiadavky uvedené v článku 10.9 (Výkonnostné požiadavky), ktoré sa budú vzťahovať na investície do finančných inštitúcií.
2. Do 180 dní od spoločného určenia pravidiel týkajúcich sa výkonnostných požiadaviek podľa odseku 1 Spoločná rada prostredníctvom rozhodnutia zmení odsek 1 s cieľom začleniť tieto pravidlá do tohto článku a môže podľa potreby upraviť výhrady a nesúladné opatrenia každej zmluvnej strany v prílohe VI (Finančné služby).
3. Článok 18.12 sa vzťahuje na opatrenia uvedené v zozname v súvislosti s pravidlami týkajúcimi sa výkonnostných požiadaviek uvedenými v odseku 1.

ČLÁNOK 18.9

Finančné služby, ktoré sú na území zmluvnej strany nové

1. Zmluvná strana povolí finančnej inštitúcii druhej zmluvnej strany poskytovať akúkoľvek novú finančnú službu, ktorú by prvá zmluvná strana povolila svojim vlastným finančným inštitúciám v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi v obdobných situáciách bez prijatia právneho predpisu alebo zmeny existujúceho právneho predpisu.
2. Bez ohľadu na článok 18.8 ods. 1 v spojení s článkom 11.4 (Prístup na trh) môže zmluvná strana určiť inštitucionálnu a právnu formu, prostredníctvom ktorej možno novú finančnú službu poskytovať, a môže požadovať povolenie na poskytovanie tejto služby. Ak sa takéto povolenie požaduje, rozhodnutie sa prijme v primeranej lehote a povolenie sa môže zamietnuť len z prudenciálnych dôvodov.

ČLÁNOK 18.10

Doložka o preskúmaní týkajúca sa tokov údajov

Zmluvné strany do troch rokov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody opätovne posúdia potrebu začleniť ustanovenia o voľnom toku údajov na účely vykonávania činností patriacich do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.

ČLÁNOK 18.11

Spracovanie informácií

Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane ukladá povinnosť zverejniť informácie týkajúce sa záležitostí a účtov jednotlivých zákazníkov alebo akékoľvek dôverné alebo chránené informácie, ktorými disponujú verejnoprávne subjekty.

ČLÁNOK 18.12

Výhrady a nesúladné opatrenia

1. Články 18.3 až 18.7 sa nevzťahujú na:

- a) žiadne existujúce nesúladné opatrenie, ktoré je zachovávané zmluvnou stranou na úrovni:
 - i) Európskej únie, ako sa uvádza v dodatku VI-A (Zoznam EÚ) k prílohe VI (Finančné služby);
 - ii) ústrednej štátnej správy, ako je touto zmluvnou stranou stanovené v oddiele A zoznamu v jej dodatku k prílohe VI (Finančné služby);

- iii) regionálnej štátnej správy, ako je touto zmluvnou stranou stanovené v oddiele A zoznamu v jej dodatku k prílohe VI (Finančné služby), alebo
 - iv) miestnej samosprávy;
- b) pokračovanie v uplatňovaní alebo rýchle obnovenie uplatňovania akéhokoľvek nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a) alebo
- c) zmenu akéhokoľvek nesúladného opatrenia uvedeného v písmene a), pokiaľ sa touto zmenou neznižuje súlad opatrenia, ktorý existoval:
- i) bezprostredne pred touto zmenou, pokiaľ ide o súlad s článkom 18.3, 18.4, 18.5 alebo 18.6, alebo
 - ii) v deň nadobudnutia platnosti dohody, pokiaľ ide o súlad s článkom 18.7.
2. Články 18.3 až 18.7 sa nevzťahujú na žiadne opatrenie, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachová v súvislosti s odvetviami, pododvetviami alebo činnosťami, ako je touto zmluvnou stranou stanovené v oddiele B zoznamu v jej dodatku k prílohe VI (Finančné služby).

3. Výhrada zmluvnej strany k článku 10.6 (Prístup na trh), článku 10.7 (Národné zaobchádzanie), článku 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), článku 10.10 (Vrcholový manažment a predstavenstvo), článku 11.4 (Prístup na trh), článku 11.5 (Miestne zastúpenie), článku 11.6 (Národné zaobchádzanie) alebo článku 11.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) uvedená v dodatku k prílohe I alebo II zároveň predstavuje výhradu k článkom 18.3, 18.4, 18.5, 18.6 alebo 18.7, ak opatrenie, odvetvie, pododvetvie alebo činnosť stanovené vo výhrade patria do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.

4. Zmluvná strana neprijme žiadne opatrenie, ktoré je predmetom výhrady uvedenej v jej príslušnom dodatku k prílohe II (Budúce opatrenia), ktorým sa priamo alebo nepriamo vyžaduje, aby investor druhej zmluvnej strany z dôvodu svojej štátnej príslušnosti predal alebo inak scudzil investíciu existujúcu v čase nadobudnutia účinnosti daného opatrenia.

ČLÁNOK 18.13

Prudenciálna výnimka

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby z prudenciálnych dôvodov⁶ prijala alebo zachovala opatrenia, a to aj na:

- a) ochranu investorov, vkladateľov, poisťníkov alebo osôb, voči ktorým má poskytovateľ finančných služieb fiduciárnu povinnosť, alebo

⁶ Zmluvné strany uznávajú, že pojem „prudenciálne dôvody“ zahŕňa zachovanie bezpečnosti, finančného zdravia, integrity alebo finančnej zodpovednosti jednotlivých poskytovateľov finančných služieb.

b) zabezpečenie integrity a stability finančného systému tejto zmluvnej strany.

2. V prípadoch, keď takéto opatrenia nie sú v súlade s ostatnými ustanoveniami tejto dohody, nesmú sa použiť ako prostriedok, ako sa vyhnúť záväzkom alebo povinnostiam zmluvnej strany vyplývajúcim z tejto dohody.

ČLÁNOK 18.14

Uznávanie

1. Zmluvná strana môže uznať prudenciálne opatrenia druhej zmluvnej strany alebo tretej krajiny pri určovaní spôsobu uplatňovania opatrení prvej zmluvnej strany týkajúcich sa finančných služieb. Takéto uznanie sa môže dosiahnuť buď samostatne, prostredníctvom harmonizácie, alebo na základe dohody či iného dojednanja.

2. Ak zmluvná strana uzná prudenciálne opatrenie tretej krajiny v súlade s odsekom 1, táto zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane primeranú príležitosť preukázať, že okolnosti, za ktorých zmluvná strana uznala prudenciálne opatrenie tretej krajiny, existujú v druhej zmluvnej strane a že za týchto okolností existuje alebo by existovala rovnocenná regulácia, dohľad a vykonávanie v druhej zmluvnej strane, ako aj prípadne postupy na výmenu informácií medzi zmluvnými stranami.

3. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že sa ním od zmluvnej strany vyžaduje, aby uznala prudenciálne opatrenie druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 18.15

Medzinárodné normy

Každá zmluvná strana sa usiluje zabezpečiť, aby sa na jej území vykonávali a uplatňovali medzinárodne dohodnuté normy v oblasti regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi a v oblasti boja proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom. Medzi tieto medzinárodne dohodnuté normy patria okrem iného normy, ktoré prijala skupina G20, Rada pre finančnú stabilitu (FSB), Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS), Medzinárodná asociácia orgánov dohľadu nad poisťovníctvom (IAIS), Medzinárodná organizácia komisií pre cenné papiere (IOSCO), Finančná akčná skupina (FATF) a Globálne fórum OECD pre transparentnosť a výmenu informácií na daňové účely.

ČLÁNOK 18.16

Samoregulačné organizácie

Ak zmluvná strana požaduje, aby sa finančná inštitúcia alebo cezhraničný poskytovateľ finančných služieb druhej zmluvnej strany stali členom samoregulačnej organizácie alebo mali k nej prístup, s cieľom poskytovať finančnú službu na jej území alebo na jej územie, prvá zmluvná strana zabezpečí, aby samoregulačná organizácia dodržiavala povinnosti stanovené v článkoch 18.3, 18.4 a 18.7.

ČLÁNOK 18.17

Platobné a zúčtovacie systémy

Každá zmluvná strana poskytne finančným inštitúciám druhej zmluvnej strany usadeným na jej území prístup k platobným a zúčtovacím systémom prevádzkovaným verejnoprávnymi subjektmi a k oficiálnym finančným nástrojom a nástrojom refinancovania, ktoré sú dostupné pri normálnom spôsobe bežného podnikania, a to za podmienok, na základe ktorých sa poskytuje národné zaobchádzanie. Týmto článkom sa neudeluje prístup k nástrojom zmluvnej strany súvisiacim s úlohou veriteľa poslednej inštalácie.

ČLÁNOK 18.18

Domáca regulácia a transparentnosť

1. Kapitola 13 (Domáca regulácia) a kapitola 28 (Osvedčené regulačné postupy) sa nevzťahujú na opatrenia prijaté alebo zachované zmluvnou stranou, ktoré sa týkajú rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa všetky všeobecne záväzné opatrenia, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, uplatňovali primerane, objektívne a nestranne.
3. Na účely odseku 2 každá zmluvná strana v rozsahu, v akom je to možné, a spôsobom, ktorý je v súlade s jej právnymi predpismi:
 - a) vopred uverejní svoje navrhované zákony a iné právne predpisy týkajúce sa záležitostí patriacich do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly alebo vopred uverejní dokumenty, ktoré obsahujú dostatočne podrobné informácie o takýchto potenciálnych nových zákonoch a iných právnych predpisoch, s cieľom umožniť zainteresovaným osobám a druhej zmluvnej strane posúdiť, či a ako by mohli byť významne ovplyvnené ich záujmy;
 - b) poskytne zainteresovaným osobám a druhej zmluvnej strane primeranú možnosť vyjadriť sa k navrhovaným opatreniam alebo dokumentom uvedeným v písmene a) a
 - c) zväži pripomienky prijaté v súlade s písmenom b).

4. Ak zmluvná strana požaduje povolenie na poskytovanie finančnej služby, príslušné orgány tejto zmluvnej strany:

- a) pokiaľ je to možné, povolia žiadateľovi predložiť žiadosť kedykoľvek;
- b) poskytnú primeranú lehotu na predloženie žiadosti, ak existujú osobitné lehoty na podávanie žiadostí;
- c) poskytnú poskytovateľom služieb a osobám, ktoré chcú poskytovať službu, informácie potrebné na splnenie požiadaviek a postupov na získanie, zachovanie, zmenu a obnovenie takéhoto povolenia;
- d) pokiaľ je to možné, poskytnú orientačný časový rámec spracovania žiadosti;
- e) snažia sa prijímať žiadosti v elektronickom formáte;
- f) prijímajú kópie dokladov, ktoré sú overené v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany, namiesto originálnych dokladov, pokiaľ sa predloženie originálnych dokladov nevyžaduje na ochranu integrity povoľovacieho postupu;
- g) na požiadanie žiadateľa poskytujú bez zbytočného odkladu informácie týkajúce sa stavu žiadosti;

- h) ak sa žiadosť považuje podľa právnych predpisov zmluvnej strany za úplnú na účely spracovania, zabezpečia, aby bolo spracovanie žiadosti dokončené a aby bol žiadateľ o rozhodnutí informovaný v primeranej lehote po predložení žiadosti a, pokiaľ je to možné, písomne⁷;
- i) ak sa žiadosť považuje podľa právnych predpisov zmluvnej strany za neúplnú na účely spracovania, v primeranej lehote a, pokiaľ je to možné:
 - i) informujú žiadateľa, že žiadosť je neúplná;
 - ii) na žiadosť žiadateľa poskytnú usmernenie o tom, prečo sa žiadosť považuje za neúplnú;
 - iii) poskytnú žiadateľovi možnosť⁸ predložiť dodatočné informácie, ktoré sa vyžadujú na doplnenie žiadosti, a

⁷ Príslušné orgány môžu túto požiadavku splniť tým, že budú žiadateľa vopred písomne informovať, a to aj prostredníctvom uverejneného opatrenia, že ak nedostane odpoveď v stanovenej lehote odo dňa predloženia žiadosti, znamená to buď prijatie, alebo zamietnutie žiadosti. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že písomné informovanie môže zahŕňať elektronickú formu.

⁸ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že pri tejto možnosti sa nevyžaduje, aby príslušný orgán predĺžil lehoty.

- iv) ak žiadna z uvedených možností nie je uskutočniteľná a žiadosť sa zamietne z dôvodu neúplnosti, zabezpečia, aby bol o tom žiadateľ v primeranej lehote informovaný;
- j) ak je žiadosť zamietnutá, v rozsahu, v akom je to možné, buď z vlastnej iniciatívy, alebo na požiadanie žiadateľa, informujú žiadateľa o dôvodoch zamietnutia a v relevantných prípadoch o postupoch opätovného predloženia žiadosti;
- k) zabezpečia, aby poplatky za povolenie⁹ účtované príslušným orgánom boli primerané, transparentné a samy osebe neobmedzovali poskytovanie príslušnej služby ani vykonávanie akejkoľvek inej hospodárskej činnosti, a
- l) zabezpečia, aby udelené povolenie nadobudlo účinnosť bez zbytočného odkladu v súlade s uplatniteľnými podmienkami.

⁹ Poplatky za povolenie zahŕňajú licenčné poplatky a poplatky súvisiace s kvalifikačnými postupmi. Medzi poplatky za povolenie nepatria poplatky za využívanie prírodných zdrojov, poplatky za aukciu, verejnú súťaž alebo za iné nediskriminačné spôsoby udeľovania koncesíí ani povinné príspevky na poskytovanie univerzálnej služby.

ČLÁNOK 18.19

Podvýbor pre finančné služby

1. Podvýbor pre finančné služby zriadený článkom 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) ods. 1 písm. i) zasadá raz ročne, pokiaľ nie je dohodnuté inak, s cieľom:
 - a) monitorovať vykonávanie a fungovanie tejto kapitoly;
 - b) zvážiť otázky týkajúce sa finančných služieb, s ktorými sa naň niektorá zmluvná strana obráti;
 - c) poskytovať fórum na dialóg medzi zmluvnými stranami o regulácii sektora finančných služieb v záujme zlepšenia vzájomného poznania svojich príslušných regulačných systémov a spolupráce pri vypracúvaní medzinárodných noriem;
 - d) zúčastňovať sa na konaniach o urovnaní sporu v súlade s článkom 18.22 (Investičné spory v oblasti finančných služieb) a
 - e) posúdiť fungovanie tejto dohody v rozsahu, v akom sa uplatňuje na finančné služby.

2. V nadväznosti na článok 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) ods. 1 zloženie Podvýboru pre finančné služby zahŕňa odborníkov na finančné služby a zástupcov orgánov zodpovedných za politiku v oblasti finančných služieb. V prípade Mexika je orgánom zodpovedným za politiku v oblasti finančných služieb Ministerstvo financií a verejných úverov (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) alebo jeho právny nástupca.

3. Podvýbor pre finančné služby na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany prerokuje vypracovanie vhodných usmernení k výkladu tejto kapitoly. Spoločná rada môže prijať takéto usmernenia prostredníctvom odporúčania.

ČLÁNOK 18.20

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže písomne požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa akejkoľvek záležitosti vyplývajúcej z tejto dohody, ktorá ovplyvňuje finančné služby. Druhá zmluvná strana túto požiadavku s porozumením posúdi. Konzultujúce zmluvné strany informujú o výsledkoch svojich konzultácií Podvýbor pre finančné služby.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej delegácia zúčastňujúca sa na konzultáciách zahŕňala úradníkov s príslušnými odbornými znalosťami v oblasti finančných služieb alebo finančných inštitúcií, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola. V prípade Mexika túto požiadavku spĺňajú úradníci Ministerstva financií a verejných úverov (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) alebo jeho právneho nástupcu.
3. Žiadne z ustanovení tohto článku nemožno vykladať tak, že sa ním od zmluvnej strany vyžaduje, aby sa odchyľila od svojich právnych predpisov týkajúcich sa výmeny informácií medzi finančnými orgánmi alebo od požiadaviek podľa dohody alebo dojednania medzi finančnými orgánmi zmluvných strán, alebo aby od finančných orgánov vyžadovala prijatie akýchkoľvek opatrení, ktoré by zasahovali do osobitných záležitostí v oblasti regulácie, dohľadu, správy alebo presadzovania.
4. Žiadne z ustanovení tohto článku nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby požadovala na účely dohľadu informácie týkajúce sa finančnej inštitúcie alebo cezhraničného poskytovateľa finančných služieb so sídlom na území druhej zmluvnej strany. Táto zmluvná strana sa s cieľom získať tieto informácie môže obrátiť na finančný orgán druhej zmluvnej strany.

ČLÁNOK 18.21

Urovnávanie sporov

1. Na urovnávanie sporov týkajúcich sa uplatňovania a výkladu ustanovení tejto kapitoly sa uplatňuje kapitola 31 (Urovnávanie sporov) vrátane prílohy 31-A (Rokovací poriadok) a prílohy 31-B (Kódex správania) tak, ako sa upravuje v tomto článku.
2. Okrem požiadaviek stanovených v článku 31.9 (Požiadavky na členov panelu) musia mať členovia panelu odborné znalosti alebo skúsenosti v oblasti právnych predpisov alebo praxe vo sfére finančných služieb, čo môže zahŕňať reguláciu finančných inštitúcií, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.
3. Spoločný výbor najneskôr šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody prijme zoznam najmenej 15 osôb spĺňajúcich požiadavky stanovené v odseku 2, ktoré sú ochotné a schopné zastávať funkciu členov panelu. Tento zoznam tvoria tri čiastkové zoznamy:
 - a) čiastkový zoznam osôb Európskej únie;
 - b) čiastkový zoznam osôb Mexika a
 - c) čiastkový zoznam osôb, ktoré budú zastávať funkciu predsedu panelu.

4. Na účely tejto kapitoly čiastkové zoznamy uvedené v odseku 3 po prijatí nahradia čiastkové zoznamy uvedené v článku 31.8 (Zoznamy členov panelu) ods. 1.
5. V každom spore, v ktorom panel dospeje k záveru, že opatrenie nie je v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z tejto dohody, a toto opatrenie ovplyvňuje:
- a) sektor finančných služieb a akékoľvek iné odvetvie, sťažujúca sa zmluvná strana môže pozastaviť výhody v sektore finančných služieb, ktoré majú rovnocenný účinok, ako je účinok predmetného opatrenia druhej zmluvnej strany v sektore finančných služieb, alebo
 - b) len iné odvetvie než sektor finančných služieb, sťažujúca sa zmluvná strana nesmie pozastaviť výhody v sektore finančných služieb.

ČLÁNOK 18.22

Investičné spory v oblasti finančných služieb

1. Kapitola 10 (Investície) oddiel D (Riešenie sporov v oblasti investícií), ktorá je článkom 18.2 ods. 8 začlenená do tejto kapitoly a stáva sa jej súčasťou, sa v znení zmien podľa tohto článku vzťahuje na:
 - a) spory v oblasti investícií týkajúce sa opatrení, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola a v ktorých investor tvrdí, že zmluvná strana porušila článok 10.7 (Národné zaobchádzanie) ods. 2, článok 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) ods. 2, článok 10.15 (Zaobchádzanie s investormi a investíciami, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), článok 10.16 (Prevody), článok 10.17 (Kompenzácia strát), článok 10.18 (Vyvlastnenie a kompenzácia) alebo článok 10.52 (Odopretie výhod), alebo
 - b) spory v oblasti investícií začaté podľa kapitoly 10 (Investície) oddielu D (Riešenie investičných sporov), v ktorých sa odvoláva na článok 18.13 (Prudenciálna výnimka).

2. V prípade investičného sporu podľa odseku 1 písm. a), alebo ak sa odporca odvolá na článok 18.13 (Prudenciálna výnimka) podľa odseku 1 písm. b) do 60 dní od podania žaloby na súde v súlade s článkom 10.26 (Podanie žaloby na súde), senát súdu, ktorý vec prerokúva, vymenuje po porade so stranami sporu a podľa článku 10.44 (Znalecké posudky) jedného alebo viacerých odborníkov zo zoznamu odborníkov prijatého Spoločným výborom, aby mu tento odborník alebo odborníci poskytli akékoľvek faktické informácie týkajúce sa otázok v oblasti finančných služieb vznesených stranou sporu v konaní. Zoznam odborníkov prijme Spoločná rada najneskôr šesť mesiacov po nadobudnutí platnosti tejto dohody, pričom zoznam tvorí šesť odborníkov, ktorí preukázali odborné znalosti alebo skúsenosti v oblasti právnych predpisov alebo praxe vo sfére finančných služieb, čo môže zahŕňať reguláciu finančných inštitúcií. Ak zoznam nebol prijatý v deň podania žaloby podľa článku 10.26 (Podanie žaloby na súde), odborníci budú vymenovaní spomedzi osôb, ktoré zmluvná strana alebo obe zmluvné strany určili a oznámili druhej zmluvnej strane na účely prijatia tohto zoznamu.

3. Odporca môže záležitosť písomne predložiť Podvýboru pre finančné služby, aby rozhodol, či, a ak áno, do akej miery, je výnimka podľa článku 18.13 (Prudenciálna výnimka) platným prostriedkom na obranu proti žalobe. Toto predloženie sa nesmie uskutočniť neskôr ako v deň, ktorý súd pre odporcu stanovil na predloženie svojho podania. Ak odporca záležitosť predloží Podvýboru pre finančné služby podľa tohto odseku, pozastaví sa plynutie lehôt alebo aj konaní uvedených v kapitole 10 (Investície) oddiele D (Riešenie sporov v oblasti investícií).

4. V prípade predloženia záležitosti podľa odseku 3 môže Podvýbor pre finančné služby vydať spoločné rozhodnutie o tom, či a do akej miery je prudenciálna výnimka v súlade s článkom 18.13 platným prostriedkom na obranu proti žalobe, a odovzdá jeho kópiu investorovi a súdu. Ak sa v spoločnom rozhodnutí dospeje k záveru, že článok 18.13 je platným prostriedkom na obranu proti žalobe ako celku, na investora sa nazerá, ako keby vzal svoju žalobu späť, a konanie sa zastaví v súlade s článkom 10.40 (Späťvzatie žaloby). Ak sa v spoločnom rozhodnutí dospeje k záveru, že článok 18.13 je platným prostriedkom na obranu len proti niektorým častiam žaloby, toto spoločné rozhodnutie je pre súd záväzné v súvislosti s predmetnými časťami žaloby. V takom prípade sa neuplatňuje pozastavenie plynutia lehôt alebo konaní podľa odseku 3 a investor môže pokračovať vo zvyšných častiach žaloby.

5. Ak Podvýbor pre finančné služby neprijal spoločné rozhodnutie do troch mesiacov od predloženia záležitosti zo strany odporcu, pozastavenie plynutia lehôt alebo konaní podľa odseku 3 sa neuplatňuje a investor môže pokračovať v žalobe.

6. Na žiadosť odporcu a v prípade, že Podvýbor pre finančné služby neprijme spoločné rozhodnutie v lehote troch mesiacov uvedenej v odseku 5, súd rozhodne o predbežnej otázke, či a do akej miery je článok 18.13 platným prostriedkom na obranu. Ak odporca nepodá takúto žiadosť, nie je dotknuté jeho právo dovolávať sa článku 18.13 ako prostriedku na obranu v neskoršej fáze konania. Súd nevyvodí žiadne negatívne dôsledky z toho, že sa Podvýbor pre finančné služby nedohodol na spoločnom rozhodnutí.

7. Konanie podľa odseku 6 vedie senát súdu zriadený na prerokovanie žaloby, ktorý predovšetkým zabezpečí, aby strany sporu mali možnosť predložiť najmenej jedno písomné podanie. Senát súdu vydá svoje predbežné rozhodnutie do 120 dní od prijatia posledného podania. Ak súd potrebuje na vydanie svojho predbežného rozhodnutia dodatočný čas, uvedie dôvody tohto omeškania. Ak senát súdu dospeje k záveru, že článok 18.13 je platným prostriedkom na obranu proti celej žalobe, na investora sa nazerá, ako keby vzal svoju žalobu späť, a konanie sa zastaví v súlade s článkom 10.40 (Späťvzatie žaloby). Ak senát súdu dospeje k záveru, že článok 18.13 je platným prostriedkom na obranu len proti niektorým častiam žaloby, konanie pokračuje so zvyšnými časťami žaloby.

KAPITOLA 19

DIGITÁLNY OBCHOD

ČLÁNOK 19.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „spotrebiteľ“ je každá fyzická osoba alebo podnik, ak sa to stanovuje v právnych predpisoch dotknutej zmluvnej strany, ktorá(-ý) využíva alebo požaduje verejne dostupnú telekomunikačnú službu na účely nesúvisiace s jej alebo jeho obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou;
- b) „ dátová správa “ je informácia vytvorená, odoslaná, prijatá alebo uložená elektronickými, optickými alebo podobnými prostriedkami;
- c) „služba elektronickej autentifikácie“ je služba, ktorá umožňuje potvrdiť:
 - i) totožnosť fyzickej osoby alebo podniku, alebo

- ii) pôvod a integritu dátovej správy od okamihu, keď bola prvýkrát vytvorená v jej konečnej podobe;
- d) „elektronický podpis“ sú údaje v elektronickej forme, ktoré sú pripojené alebo logicky pridružené k dátovej správe, ktoré možno použiť na identifikáciu podpisovateľa tejto dátovej správy a na vyjadrenie jeho súhlasu s informáciami obsiahnutými v tejto dátovej správe s cieľom zaručiť jej pôvod a integritu takým spôsobom, aby bolo možné odhaliť akúkoľvek následnú zmenu údajov;
- e) „dôveryhodná elektronická služba“ je elektronická služba pozostávajúca z vytvárania, overovania a validovania elektronických podpisov, elektronických časových pečiatok, elektronického doručovania pre registrované zásielky, certifikovaných digitalizačných služieb, autentifikácie webových sídiel a certifikátov súvisiacich s týmito službami;
- f) „koncový používateľ“ je akákoľvek fyzická osoba alebo podnik, ak sa to stanovuje v právnych predpisoch dotknutej zmluvnej strany, ktorá(-ý) využíva alebo požaduje verejne dostupnú telekomunikačnú službu, či už ako spotrebiteľ, alebo na účely svojej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti;
- g) „poskytovateľ dôveryhodných služieb“ je fyzická osoba alebo podnik, ktorá(-ý) poskytuje dôveryhodné elektronické služby, a

- h) „nevyžiadané elektronické komerčné oznámenie“ je elektronická správa vrátane prinajmenšom elektronickej pošty, systému krátkych textových správ (SMS) a systému multimedialných správ (MMS), ktorá sa zasiela na obchodné účely bez súhlasu príjemcu alebo napriek výslovnému odmietnutiu príjemcu priamo koncovým používateľom prostredníctvom telekomunikačnej siete a v rozsahu stanovenom právnymi predpismi zmluvnej strany aj prostredníctvom iných telekomunikačných služieb.

ČLÁNOK 19.2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na opatrenia zmluvnej strany, ktoré ovplyvňujú obchod uskutočňovaný elektronickými prostriedkami.
2. Táto kapitola sa nevzťahuje na:
 - a) služby hazardných hier;
 - b) služby rozhlasového a televízneho vysielania;
 - c) audiovizuálne služby;

- d) služby notárov alebo rovnocenných povolaní;
- e) služby právneho zastupovania a
- f) vládne obstarávanie s výnimkou článkov 19.7, 19.8 a 19.11.

ČLÁNOK 19.3

Všeobecné zásady

Zmluvné strany uznávajú hospodársky rast a príležitosti, ktoré ponúka digitálny obchod, ako aj význam prijatia rámcov, ktoré podporujú dôveru spotrebiteľov v digitálny obchod, a predchádzania zbytočným prekážkam pri jeho využívaní a rozvoji.

ČLÁNOK 19.4

Právo na reguláciu

Zmluvné strany potvrdzujú právo na reguláciu na svojom území s cieľom dosiahnuť legitímne ciele politiky, napr. ciele v oblasti verejného zdravia, sociálneho zabezpečenia, verejného vzdelávania, bezpečnosti, životného prostredia, verejnej morálky, sociálnej ochrany alebo ochrany spotrebiteľa, ochrany súkromia a údajov, podpory a ochrany kultúrnej rozmanitosti alebo hospodárskej súťaže.

ČLÁNOK 19.5

Clá na elektronické prenosy

1. Zmluvná strana neuloží clá na elektronické prenosy medzi osobou zmluvnej strany a osobou druhej zmluvnej strany.
2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že odsekom 1 sa nebráni zmluvnej strane v tom, aby uložila vnútroštátne dane, poplatky alebo iné platby v súvislosti s elektronickými prenosmi za predpokladu, že tieto dane, poplatky alebo platby sa ukladajú v súlade s touto dohodou.

ČLÁNOK 19.6

Žiadne predchádzajúce povolenie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby poskytovanie služieb elektronickými prostriedkami nepodliehalo predchádzajúcemu povoleniu.
2. Odsek 1 sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na udeľovanie povolení, ktoré nie sú špecificky a výlučne zamerané na služby poskytované elektronickými prostriedkami alebo ktoré sa vzťahujú na telekomunikačné služby.

ČLÁNOK 19.7

Elektronické zmluvy

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej právny systém umožňoval uzatváranie zmlúv elektronickými prostriedkami a aby týmto zmluvám nebol odopretý právny účinok, platnosť alebo vykonateľnosť výlučne z dôvodu, že boli uzatvorené elektronickými prostriedkami¹⁰.

ČLÁNOK 19.8

Dôveryhodné elektronické služby a služby elektronickej autentifikácie

1. Zmluvná strana neodoprie právnu platnosť dôveryhodnej elektronickej služby alebo služby elektronickej autentifikácie len na základe toho, že služba sa poskytuje v elektronickej forme.

¹⁰ Toto ustanovenie sa nevzťahuje na zmluvy:

- a) ktorými vznikajú alebo ktorými sa prevádzajú práva k nehnuteľnostiam;
- b) pri ktorých sa podľa požiadaviek právnych predpisov vyžaduje účasť súdov, orgánov verejného sektora alebo príslušníkov povolání poverených výkonom verejnej moci;
- c) o zárukách a zábezpekách, ktoré sú poskytnuté osobami konajúcimi na účely nesúvisiace s ich obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou podľa požiadaviek právnych predpisov a
- d) ktoré sa riadia rodinným právom alebo dedičským právom.

2. Zmluvná strana neprijme ani nezachová opatrenia na reguláciu dôveryhodných elektronických služieb a služieb elektronickej autentifikácie, ktorými by sa:

- a) stranám elektronickej transakcie zakazovalo vzájomne stanoviť náležité elektronické spôsoby pri ich transakcii alebo
- b) stranám elektronickej transakcie znemožňovalo preukázať pred súdnymi alebo správnymi orgánmi, že ich elektronická transakcia spĺňa všetky právne požiadavky týkajúce sa dôveryhodných elektronických služieb a služieb elektronickej autentifikácie.

3. Bez ohľadu na odsek 2 môže zmluvná strana požadovať, aby v prípade určitej kategórie elektronických transakcií spĺňala metóda elektronickej autentifikácie určité normy výkonnosti, resp. aby bola certifikovaná orgánom akreditovaným v súlade s jej právnymi predpismi. Takéto požiadavky sú objektívne, transparentné a nediskriminačné a vzťahujú sa len na špecifické znaky dotknutej kategórie elektronických transakcií.

4. Zmluvné strany podporujú využívanie interoperabilných dôveryhodných elektronických služieb a služieb elektronickej autentifikácie a vzájomné uznávanie dôveryhodných elektronických služieb a služieb elektronickej autentifikácie poskytovaných uznanými poskytovateľmi dôveryhodných elektronických služieb.

ČLÁNOK 19.9

Ochrana spotrebiteľov online

1. Zmluvné strany uznávajú význam zachovania a prijatia transparentných a účinných opatrení, ktoré prispievajú k dôvere spotrebiteľa, okrem iného vrátane opatrení na ochranu spotrebiteľov pred podvodnými a klamlivými obchodnými praktikami pri účasti na transakciách elektronického obchodu.
2. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová opatrenia, ktoré prispievajú k dôvere spotrebiteľa, vrátane opatrení, ktorými sa zakazujú podvodné a klamlivé obchodné praktiky, ktoré poškodzujú alebo môžu poškodiť spotrebiteľov.
3. Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce medzi svojimi príslušnými úradmi na ochranu spotrebiteľa alebo inými príslušnými orgánmi pri činnostiach súvisiacich s elektronickým obchodom medzi zmluvnými stranami v záujme zvyšovania dôvery spotrebiteľa a z toho vyplývajúceho zlepšovania podmienok pre spotrebiteľov.

ČLÁNOK 19.10

Nevyžiadané elektronické komerčné oznámenia

1. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová opatrenia, ktorými sa:
 - a) od odosielateľov nevyžiadaných elektronických komerčných oznámení vyžaduje, aby koncovým používateľom poskytli jednoduchú možnosť zabrániť pokračujúcemu prijímaniu takýchto oznámení, alebo
 - b) v súlade so zákonmi a s inými právnymi predpismi každej zmluvnej strany vyžaduje súhlas príjemcov s prijímaním elektronických komerčných oznámení.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby nevyžiadané elektronické komerčné oznámenia boli ako také jasne identifikovateľné, aby sa v nich jasne uvádzalo, v koho mene sú odosielané, a aby obsahovali potrebné informácie umožňujúce koncovým používateľom kedykoľvek bezplatne požiadať o ukončenie ich zasielania.
3. Každá zmluvná strana stanoví prostriedky právnej ochrany proti odosielateľom nevyžiadaných elektronických komerčných oznámení, ktorí nedodržiavajú opatrenia prijaté alebo zachované podľa odsekov 1 a 2.
4. Zmluvné strany sa usilujú spolupracovať v primeraných prípadoch spoločného záujmu, pokiaľ ide o reguláciu nevyžiadaných elektronických komerčných oznámení.

ČLÁNOK 19.11

Zdrojový kód

1. Zmluvná strana nesmie vyžadovať prenos zdrojového kódu softvéru, ktorý vlastní fyzická osoba alebo podnik druhej zmluvnej strany, ani prístup k nemu.
2. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že odsek 1:
 - a) nebráni zmluvnej strane prijať alebo zachovať opatrenia na dosiahnutie legitímneho cieľa verejnej politiky vrátane zaistenia bezpečnosti a ochrany, napríklad v súvislosti s certifikačným postupom, v súlade s časťou IV článkom 18.13 (Prudenciálna výnimka), článkom 32.1 (Všeobecné výnimky) a článkom 2.8 (Výnimka z dôvodu bezpečnosti) dohody a
 - b) sa nevzťahuje na dobrovoľný prenos zdrojového kódu alebo dobrovoľné poskytnutie prístupu k nemu na komerčnom základe osobou druhej zmluvnej strany, napríklad v kontexte transakcie verejného obstarávania alebo slobodne dohodnutej zmluvy.
3. Žiadne z ustanovení tohto článku nemá vplyv na:
 - a) požiadavky súdneho orgánu alebo správneho súdu, alebo orgánu na ochranu hospodárskej súťaže, v záujme nápravy porušenia práva hospodárskej súťaže;

- b) práva duševného vlastníctva a ich presadzovanie a
- c) právo zmluvnej strany prijať akékoľvek opatrenia alebo nezverejniť akékoľvek informácie, ktoré považuje za potrebné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov týkajúcich sa obstarávania zbraní, munície alebo vojenského materiálu alebo týkajúcich sa obstarávania, ktoré je nevyhnutné z hľadiska národnej bezpečnosti alebo na účely národnej obrany.

ČLÁNOK 19.12

Otvorený prístup k internetu

Každá zmluvná strana sa usiluje zabezpečiť, aby koncoví používatelia na jej území mali v súlade s platnými politikami a zákonmi a inými právnymi predpismi možnosť:

- a) získať prístup k ľubovoľným službám a aplikáciám, ktoré sú dostupné na internete, distribuovať ich a používať, s výhradou primeranej a nediskriminačnej správy siete;
- b) pripájať k internetu ľubovoľné zariadenia za predpokladu, že tieto zariadenia nepoškodia sieť, a
- c) mať prístup k informáciám o postupoch správy siete svojho poskytovateľa služieb prístupu k internetu.

ČLÁNOK 19.13

Spolupráca

1. Uznávajúc globálny charakter digitálneho obchodu, zmluvné strany spolupracujú v regulačných záležitostiach a najlepších postupoch prostredníctvom existujúcich odvetvových dialógov, ktorých predmetom je okrem iného:
 - a) uznávanie a zjednodušenie interoperabilných cezhraničných dôveryhodných elektronických služieb a služieb elektronickej autentifikácie;
 - b) zaobchádzanie s priamou marketingovou komunikáciou;
 - c) výzvy pre malé a stredné podniky v digitálnom obchode;
 - d) ochrana spotrebiteľov a budovanie dôvery spotrebiteľa v oblasti elektronického obchodu;
 - e) spoločné otázky kybernetickej bezpečnosti a
 - f) akékoľvek iné záležitosti relevantné pre rozvoj digitálneho obchodu.

2. Spolupráca v regulačných záležitostiach a najlepších postupoch uvedená v odseku 1 sa zameriava na výmenu informácií a názorov na príslušné právne predpisy zmluvných strán týkajúce sa týchto záležitostí, ako aj na vykonávanie takýchto právnych predpisov.
3. Zmluvné strany potvrdzujú význam aktívnej účasti na viacstranných fórach s cieľom podporovať rozvoj digitálneho obchodu.

ČLÁNOK 19.14

Doložka o preskúmaní týkajúca sa tokov údajov

Zmluvné strany do troch rokov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody opätovne posúdia potrebu začleniť ustanovenia o voľnom toku údajov do tejto dohody.

KAPITOLA 20

POHYB KAPITÁLU, PLATBY A PREVODY A DOČASNÉ OCHRANNÉ OPATRENIA

ČLÁNOK 20.1

Bežný účet

Bez toho, aby tým boli dotknuté ďalšie ustanovenia tejto dohody, každá zmluvná strana umožní všetky prevody alebo platby v súvislosti s transakciami na bežnom účte platobnej bilancie medzi zmluvnými stranami, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto dohody, vo voľne zameniteľnej mene a v súlade s príslušnými článkami Dohody o Medzinárodnom menovom fonde prijatej v Bretton Woods, New Hampshire 22. júla 1944.

ČLÁNOK 20.2

Pohyb kapitálu

Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto dohody, každá zmluvná strana v súvislosti s transakciami na kapitálovom a finančnom účte platobnej bilancie umožní voľný pohyb kapitálu na účely liberalizácie investícií a iných transakcií podľa kapitoly 10 (Investície) oddielu B (Liberalizácia investícií), kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami), kapitoly 12 (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely) a kapitoly 18 (Finančné služby).

ČLÁNOK 20.3

Uplatňovanie zákonov a iných právnych predpisov týkajúcich sa pohybu kapitálu, platieb alebo prevodov

1. Článok 10.16 (Prevody) a článok 18.2 (Rozsah pôsobnosti) ods. 6 písm. a), ako ani články 20.1 a 20.2 nebránia zmluvnej strane uplatňovať svoje zákony a iné právne predpisy týkajúce sa:

a) konkurzu, platobnej neschopnosti a ochrany práv veriteľov;

- b) vydávania finančných nástrojov a obchodovania alebo podnikania s nimi;
- c) finančného výkazníctva alebo vedenia záznamov o pohyboch kapitálu, platbách alebo prevodoch, ak je to potrebné v záujme pomoci orgánom presadzovania práva alebo finančným regulačným orgánom;
- d) trestných činov alebo klamlivých alebo podvodných praktík;
- e) zabezpečenia výkonu príkazov alebo rozsudkov v adjudikačnom konaní alebo
- f) systémov sociálneho zabezpečenia, dôchodkového zabezpečenia alebo povinného sporenia.

2. Uvedené zákony a iné právne predpisy sa nesmú uplatňovať svojvoľným alebo diskriminačným spôsobom ani iným spôsobom, ktorý by predstavoval skryté obmedzovanie pohybu kapitálu, platieb alebo prevodov.

ČLÁNOK 20.4

Dočasné ochranné opatrenia

1. Ak za výnimočných okolností dôjde k závažným ťažkostiam pri fungovaní hospodárskej menovej únie Európskej únie, alebo hrozí, že dôjde k takýmto závažným ťažkostiam, Európska únia môže prijať alebo zachovať ochranné opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu, platieb alebo prevodov. Tieto opatrenia sa obmedzujú na rozsah, ktorý je nevyhnutne potrebný na riešenie takýchto ťažkostí, a uplatňujú sa na obdobie nepresahujúce šesť mesiacov.
2. Opatrenia uložené Európskou úniou podľa odseku 1 nesmú predstavovať prostriedky svojoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie voči Mexiku a tretej krajine. Európska únia bezodkladne informuje Mexiko a čo najskôr predloží harmonogram zrušenia takýchto opatrení.

ČLÁNOK 20.5

Obmedzenia v prípade ťažkostí v oblasti platobnej bilancie, vonkajšieho financovania
a makroekonomických ťažkostí

1. Zmluvná strana môže prijať alebo zachovať reštriktívne opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu, platieb alebo prevodov¹¹:
 - a) v prípadoch závažných ťažkostí v oblasti platobnej bilancie alebo vonkajších finančných ťažkostí alebo ich hrozby¹² alebo
 - b) v prípadoch výnimočných okolností, za ktorých platby alebo prevody súvisiace s pohybom kapitálu spôsobujú alebo hrozí, že spôsobia závažné makroekonomické ťažkosti súvisiace s menovou politikou a devízovou politikou v Mexiku alebo v členskom štáte Európskej únie.
2. Opatrenia uvedené v odseku 1:
 - a) sú v súlade s príslušnými článkami Dohody o Medzinárodnom menovom fonde;

¹¹ Pokiaľ ide o Európsku úniu, tieto opatrenia môžu byť prijaté členským štátom Európskej únie v iných situáciách, než sú uvedené v článku 20.4, ktoré majú vplyv na hospodárstvo daného členského štátu.

¹² V záujme väčšej istoty treba uviesť, že závažné ťažkosti v oblasti platobnej bilancie alebo vonkajšie finančné ťažkosti, alebo ich hrozba, ako sa uvádzajú v odseku 1 písm. a), môžu byť popri iných faktoroch spôsobené závažnými makroekonomickými ťažkosťami súvisiacimi s menovou politikou a devízovou politikou, alebo ich hrozbou, ako je uvedené v odseku 1 písm. b).

- b) neprekročia rámec toho, čo je nevyhnutné na riešenie situácie opísanej v odseku 1;
- c) sú dočasné a postupne sa odstránia ihneď po zlepšení situácie uvedenej v odseku 1;
- d) zabráňujú zbytočnému poškodeniu obchodných, hospodárskych a finančných záujmov druhej zmluvnej strany;
- e) nemajú v obdobných situáciách nepriaznivejší vplyv na druhú zmluvnú stranu než na tretiu krajinu a
- f) nepoužívajú ako náhrada za makroekonomické politiky, ktoré sú potrebné na opodstatnenú vonkajšiu korekciu.

3. V prípade obchodu s tovarom môže zmluvná strana prijať alebo zachovať reštriktívne opatrenia s cieľom ochrániť svoju vonkajšiu finančnú situáciu alebo platobnú bilanciu. Uvedené opatrenia sú v súlade s článkom XII dohody GATT z roku 1994 a Dohovorom o ustanoveniach o platobnej bilancii v rámci Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994.

4. V prípade obchodu so službami môže zmluvná strana prijať alebo zachovať reštriktívne opatrenia s cieľom ochrániť svoju vonkajšiu finančnú pozíciu alebo platobnú bilanciu. Tieto opatrenia sú v súlade s článkom XII dohody GATS.

5. Zmluvná strana sa usiluje neprijíť ani nezachovať opatrenia, ktoré majú formu colných príplatkov, kvót, licencií alebo podobných opatrení. Zmluvná strana v oznámení opatrení druhej zmluvnej strane vysvetlí dôvody použitia týchto reštriktívnych opatrení.

6. Zmluvná strana, ktorá prijme alebo zachová opatrenia uvedené v odseku 1, ich bezodkladne oznámi druhej zmluvnej strane.

7. Ak sa prijímú alebo zachovávajú reštriktívne opatrenia podľa článku 20.4 alebo tohto článku, zmluvné strany bezodkladne uskutočnia konzultácie v Podvýbore pre služby a investície, pokiaľ sa konzultácie neuskutočnia na iných medzinárodných fórach, ktorých sú obe zmluvné strany členmi. V rámci konzultácií sa posúdia ťažkosti v oblasti platobnej bilancie alebo vonkajšie finančné ťažkosti, ktoré viedli k príslušným opatreniam, pričom zohľadnia faktory ako:

- a) povaha a rozsah ťažkostí;
- b) vonkajšie hospodárske a obchodné prostredie a
- c) alternatívne nápravné opatrenia, ktoré by bolo možné použiť.

8. V rámci konzultácií uvedených v odseku 7 sa posúdi súlad všetkých reštriktívnych opatrení s článkom 20.4 alebo odsekmi 1 a 2 tohto článku. Zmluvné strany prijímú všetky relevantné zistenia štatistickej alebo faktickej povahy predložené Medzinárodným menovým fondom (ďalej len „MMF“), ak existujú, a vo svojich záveroch zohľadnia posúdenie platobnej bilancie a vonkajšej finančnej situácie dotknutej zmluvnej strany, ktoré vykonal MMF.

KAPITOLA 21

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

ČLÁNOK 21.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „obchodný tovar alebo služby“ sú tovar alebo služby druhu, ktorý sa bežne predáva alebo ponúka na predaj na obchodnom trhu, a to iným kupujúcim, než sú vlády, a na iné než vládne účely, alebo ktorý takíto kupujúci zvyčajne kupujú;
- b) „stavebné služby“ sú služby, ktorých cieľom je akýmikoľvek prostriedkami realizovať stavebné alebo stavebno-inžinierske práce v zmysle časti 51 provizórnej ústrednej klasifikácie produkcie (CPC) vypracovanej Organizáciou Spojených národov;

- c) „obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda“ je obstarávanie na vládne účely:
- i) tovaru, služieb alebo ich akejkoľvek kombinácie:
 - A) ako sa pre každú zmluvnú stranu uvádza v prílohe 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo v prílohe 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a
 - B) ktoré sa neobstarávajú s cieľom komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja, ani na využitie pri výrobe alebo dodávke tovaru alebo poskytovaní služby na účely komerčného predaja alebo komerčného ďalšieho predaja;
 - ii) uskutočňované na akomkoľvek zmluvnom základe vrátane:
 - A) kúpy,
 - B) lízingu a
 - C) prenájmu alebo kúpy na splátky s možnosťou odkúpenia, alebo bez takejto možnosti;
 - iii) ktorého hodnota odhadovaná v súlade s článkom 21.2 je rovnaká alebo vyššia ako príslušná prahová hodnota stanovená pre každú zmluvnú stranu v prílohe 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo v prílohe 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) v čase uverejnenia oznámenia v súlade s článkom 21.6;

- iv) uskutočňované obstarávateľským subjektom a
 - v) ktoré nie je inak vylúčené z pôsobnosti článku 21.2 ods. 2 alebo prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda);
- d) „elektronická aukcia“ je opakujúci sa proces, pri ktorom sa využíva elektronické zariadenie na to, aby dodávatelia predložili buď nové ceny, alebo nové hodnoty v prípade iných kvantifikovateľných parametrov ponúk, než sú ceny, ktoré súvisia s kritériami hodnotenia, alebo nové ceny aj nové hodnoty, a v dôsledku ktorého je možné zostaviť poradie alebo nové poradie ponúk;
- e) „písomne“ alebo „písomný“ je akékoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo číslíc, ktoré je možné čítať, reprodukovat' a následne oznámiť a ktoré môže zahŕňať aj informácie prenášané a uložené elektronicky;
- f) „obmedzený postup obstarávania“ je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt osloví dodávateľa alebo dodávateľov podľa svojho výberu;
- g) „zoznam na viacero použití“ je zoznam dodávateľov, o ktorých obstarávateľský subjekt usúdi, že spĺňajú podmienky zaradenia do takéhoto zoznamu, a ktorých chce obstarávateľský subjekt využiť viac než raz;

- h) „oznámenie o plánovanom obstarávaní“ je oznámenie uverejnené obstarávateľským subjektom, v ktorom sa zainteresovaní dodávatelia vyzývajú na predloženie žiadosti o účasť, predloženie ponuky alebo na oboje;
- i) „kompenzácie“ sú akékoľvek podmienky alebo záväzky na podporu miestneho rozvoja alebo na zlepšenie platobnej bilancie zmluvnej strany, napríklad doložky o použití domácej produkcie, poskytnutí licencií na technológie, investícií, kompenzačných obchodov, a podobné postupy alebo požiadavky;
- j) „verejná súťaž“ je postup, v rámci ktorého môže predložiť ponuku každý zainteresovaný dodávateľ;
- k) „obstarávateľský subjekt“ je subjekt, na ktorý sa vzťahujú oddiely A, B a C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda);
- l) „kvalifikovaný dodávateľ“ je dodávateľ, o ktorom obstarávateľský subjekt usúdi, že spĺňa podmienky účasti;
- m) „výberový postup obstarávania“ je postup, v rámci ktorého obstarávateľský subjekt vyzve na predloženie ponúk len kvalifikovaných dodávateľov;
- n) „služby“ zahŕňajú aj stavebné služby, ak nie je uvedené inak;

- o) „norma“ je dokument schválený uznaným orgánom, ktorý poskytuje na všeobecné a opakované použitie pravidiel, usmernenia alebo charakteristiky tovaru alebo služieb alebo súvisiace postupy a výrobné metódy, ktorých dodržiavanie nie je záväzné, a jej obsahom alebo jej jediným predmetom úpravy môžu byť aj požiadavky súvisiace s terminológiou, so symbolmi, s balením, so značením alebo s označovaním, ktoré sa vzťahujú na určitý tovar, službu, postup alebo výrobnú metódu;
- p) „dodávateľ“ je osoba alebo skupina osôb, ktorá poskytuje alebo by mohla poskytovať tovar alebo služby, a
- q) „technická špecifikácia“ je požiadavka v rámci obstarávania:
 - i) ktorou sa stanovujú vlastnosti tovaru alebo služieb, ktoré majú byť obstarané, napríklad kvalita, výkon, bezpečnosť a rozmery, alebo postupy a metódy ich výroby alebo poskytnutia, alebo
 - ii) ktorá sa týka terminológie, symbolov, požiadaviek na balenie, značenie alebo označovanie vzťahujúcich sa na určitý tovar alebo službu.

ČLÁNOK 21.2

Rozsah pôsobnosti a predmet úpravy

Uplatňovanie kapitoly

1. Táto kapitola sa vzťahuje na každé opatrenie týkajúce sa obstarávania, ktoré je predmetom úpravy, bez ohľadu na to, či sa vykonáva výlučne alebo čiastočne elektronickými prostriedkami.
2. Pokiaľ nie je v prílohe 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a prílohe 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) stanovené inak, táto kapitola sa nevzťahuje na:
 - a) nadobudnutie alebo prenájom pozemkov, existujúcich budov alebo iného nehnuteľného majetku, alebo práv k nim;
 - b) mimozmluvné dojednania alebo akúkoľvek formu pomoci, ktorú zmluvná strana poskytuje, vrátane dohôd o spolupráci, grantov, pôžičiek, kapitálových injekcií, záruk a fiškálnych stimulov;
 - c) obstarávanie alebo nadobudnutie služieb fiškálnej agentúry alebo depozitných služieb, likvidačných a správnych služieb pre regulované finančné inštitúcie alebo služieb týkajúcich sa predaja, splácania a distribúcie verejného dlhu vrátane pôžičiek a štátnych dlhopisov, obligácií a iných cenných papierov;

- d) pracovné zmluvy vo verejnom sektore;
- e) obstarávanie uskutočňované:
 - i) na konkrétny účel poskytovania medzinárodnej pomoci vrátane rozvojovej pomoci;
 - ii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej dohody týkajúcej sa umiestnenia vojsk alebo spoločného vykonávania projektu signatárskymi štátmi alebo
 - iii) na základe osobitného postupu alebo podmienky medzinárodnej organizácie, alebo ak je financované z medzinárodných grantov, pôžičiek alebo inej pomoci, kde by uplatniteľný postup alebo podmienka boli v rozpore s touto kapitolou.

3. Závazky každej zmluvnej strany týkajúce sa obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, sú stanovené v prílohe 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a prílohe 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) podľa tejto štruktúry:

- a) v oddiele A orgány ústrednej štátnej správy, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;
- b) v oddiele B orgány štátnej správy na nižšej ako ústrednej úrovni, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, vrátane, pokiaľ ide o Mexiko, iných subjektov na nižšej ako ústrednej úrovni;

- c) v oddiele C akékoľvek iné subjekty, na ktorých obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola;
- d) v oddiele D tovar, na ktorý sa vzťahuje táto kapitola;
- e) v oddiele E služby iné ako stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- f) v oddiele F stavebné služby, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- g) v oddiele G koncesie na verejno-súkromné partnerstvo alebo na stavebné práce, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- h) v oddiele H akékoľvek všeobecné poznámky a výnimky a
- i) v oddiele I médiá, v ktorých zmluvná strana uverejňuje svoje oznámenia o verejnom obstarávaní, oznámenia o výsledku verejného obstarávania a ďalšie informácie týkajúce sa jej systému verejného obstarávania.

4. Ak sa v právnych predpisoch zmluvnej strany umožňuje, aby obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, vykonávali v mene obstarávateľského subjektu iné subjekty alebo osoby, na ktorých obstarávanie sa táto dohoda v súvislosti s dotknutým tovarom a službami nevzťahuje, táto kapitola sa takisto uplatňuje.

Stanovenie hodnoty

5. Obstarávateľský subjekt pri odhadovaní hodnoty obstarávania na účely stanovenia, či ide o obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda:

- a) obstarávanie nerozdelí na viacero čiastkových obstarávaní, a takisto nezvolí ani nepoužije na odhad hodnoty obstarávania špeciálnu metódu ocenenia s úmyslom úplne alebo čiastočne vylúčiť predmetné obstarávanie z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly a
- b) zahrnie odhadovanú maximálnu celkovú hodnotu obstarávania počas celej dĺžky trvania bez ohľadu na to, či bola zákazka zadaná jednému alebo viacerým dodávateľom, pričom zohľadní všetky formy odmeny vrátane:
 - i) prémie, poplatkov, provízií a úrokov a
 - ii) ak obstarávanie umožňuje alternatívy, celkovej hodnoty takýchto alternatív.

6. Ak si splnenie individuálnej požiadavky na obstarávanie vyžaduje zadanie viac než jednej zákazky alebo zadávanie zákaziek po častiach (ďalej len „opakujúce sa zákazky“), základom na výpočet odhadovanej maximálnej celkovej hodnoty je:

- a) hodnota opakujúcich sa zákaziek na rovnaký typ tovaru alebo služby zadaných v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov alebo v priebehu predchádzajúceho finančného roka obstarávateľského subjektu, podľa možnosti upravená o očakávané zmeny, pokiaľ ide o množstvo alebo hodnotu obstarávaného tovaru alebo služby v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov, alebo
- b) predpokladaná hodnota opakujúcich sa zákaziek na rovnaký typ tovaru alebo služby, ktoré sa majú zadať počas 12 mesiacov, ktoré nasledujú po zadaní pôvodnej zákazky, alebo počas finančného roka obstarávateľského subjektu.

7. V prípade obstarávania prostredníctvom lízingu, prenájmu alebo kúpy na splátky tovaru alebo služieb alebo v prípade zákazky, ktorej celková cena nie je stanovená, základom pre stanovenie hodnoty je:

- a) v prípade zmlúv uzavretých na určitý čas:
 - i) ak je platnosť zmluvy 12 mesiacov alebo menej, celková odhadovaná maximálna hodnota počas jej platnosti, alebo
 - ii) ak je platnosť zmluvy dlhšia ako 12 mesiacov, celková odhadovaná maximálna hodnota vrátane odhadovanej zostatkovej hodnoty;

- b) v prípade zmluvy uzavretej na neurčitý čas 48-násobok odhadovanej mesačnej splátky a
- c) ak nie je isté, či zmluva bude uzavretá na určitý čas, uplatňuje sa písmeno b).

ČLÁNOK 21.3

Bezpečnosť a všeobecné výnimky

1. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvnej strane bráni v tom, aby prijala akékoľvek opatrenia alebo aby nezverejnila akékoľvek informácie, ktoré považuje za potrebné na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov týkajúcich sa obstarávania zbraní, munície alebo vojenského materiálu alebo týkajúcich sa obstarávania, ktoré je nevyhnutné z hľadiska národnej bezpečnosti alebo na účely národnej obrany.
2. S výhradou požiadavky, že sa takéto opatrenia nesmú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu medzi krajinami v prípadoch, keď prevládajú rovnaké podmienky, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním medzinárodného obchodu, platí, že žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že zmluvným stranám bráni v uložení alebo presadzovaní opatrení, ktoré:
 - a) sú nevyhnutné na ochranu verejnej morálky, verejného poriadku alebo bezpečnosti;

- b) sú nevyhnutné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín;
- c) sú nevyhnutné na ochranu práv duševného vlastníctva alebo
- d) súvisia s tovarom alebo so službami, ktoré poskytujú osoby so zdravotným postihnutím alebo dobročinné zariadenia, alebo ktoré sú výsledkom práce väzňov.

ČLÁNOK 21.4

Všeobecné zásady

Nediskriminácia

1. Bez ohľadu na rozsah uplatňovania článku 21.2 sa podnik zmluvnej strany, ktorý je v súlade s právnymi predpismi usadený na základe založenia, nadobudnutia alebo zachovania obchodnej prítomnosti na území druhej zmluvnej strany, môže zúčastňovať na vládnom obstarávaní tejto druhej zmluvnej strany za rovnakých podmienok ako podniky tejto druhej zmluvnej strany, ako sa stanovuje v právnych predpisoch tejto druhej zmluvnej strany.

2. Pri akýchkoľvek opatreniach týkajúcich sa obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytne bezodkladne a bezpodmienečne tovaru a službám druhej zmluvnej strany, ako aj dodávateľom druhej zmluvnej strany ponúkajúcim takýto tovar alebo služby zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie, ktoré táto zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov poskytuje pre svoj vlastný tovar, služby a dodávateľov.

3. V súvislosti s akýmkoľvek opatrením týkajúcim sa obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, nesmie žiadna zmluvná strana ani jej obstarávateľské subjekty:

- a) zaobchádzať so žiadnym miestne usadeným dodávateľom menej výhodne ako s iným miestne usadeným dodávateľom na základe miery zahraničnej účasti alebo vlastníctva alebo
- b) diskriminovať žiadneho miestne usadeného dodávateľa na základe skutočnosti, že tovar alebo služby, ktoré ponúka, sú tovarom alebo službami druhej zmluvnej strany.

Používanie elektronických prostriedkov

4. Ak sa obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, uskutočňuje elektronickým spôsobom, obstarávateľský subjekt:

- a) zabezpečí, aby sa pri obstarávaní používali všeobecne dostupné systémy informačných technológií a softvér (vrátane systémov a softvéru na autentifikáciu a kódovanie informácií), ktoré sú interoperabilné s inými všeobecne dostupnými systémami informačných technológií a softvérom;

- b) zachová mechanizmy, ktoré zabezpečujú integritu žiadostí o účasť a integritu ponúk vrátane registrácie času prijatia a predchádzania neoprávnenému prístupu, a
- c) používa elektronické informačné a komunikačné prostriedky na uverejňovanie oznámení a súťažných podkladov v postupoch verejného obstarávania a v čo najširšom možnom rozsahu na predkladanie ponúk.

Uskutočňovanie obstarávania

5. Obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, transparentným a nestranným spôsobom:

- a) ktorý je v súlade s touto kapitolou, pričom sa použije jedna z týchto metód: verejná súťaž, výberový postup obstarávania alebo obmedzený postup obstarávania;
- b) ktorým sa predchádza konfliktom záujmov a korupčným praktikám v súlade s právnymi predpismi dotknutej zmluvnej strany.

Protikorupčné opatrenia

6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby mala zavedené vhodné opatrenia na predchádzanie korupcii vo svojom vládnom obstarávaní. Tieto opatrenia zahŕňajú postupy na to, aby sa dodávatelia, o ktorých súdne orgány zmluvnej strany na základe konečného rozhodnutia rozhodli, že sa zúčastnili na podvodnom alebo inom protiprávnom konaní v súvislosti s vládnyim obstarávaním na území tejto zmluvnej strany, stali neoprávnenými na účasť na obstarávaníach zmluvnej strany, a to buď na neurčitý čas, alebo počas stanoveného obdobia. Každá zmluvná strana takisto zabezpečí, aby mali zavedené politiky a postupy na maximálnu možnú elimináciu, resp. riešenie akéhokoľvek možného konfliktu záujmov osôb, ktoré sú zapojené do obstarávania alebo naň majú vplyv.

Pravidlá pôvodu

7. Zmluvná strana neuplatňuje pravidlá pôvodu na tovar dovezený alebo služby poskytované z druhej zmluvnej strany na účely vládneho obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, ktoré sú odlišné od pravidiel pôvodu, ktoré táto zmluvná strana uplatňuje pri bežnom obchodovaní na dovoz rovnakého tovaru alebo poskytovanie rovnakých služieb.

Odopretie výhod

8. Zmluvná strana môže odprieť výhody vyplývajúce z tejto kapitoly poskytovateľovi služieb druhej zmluvnej strany s výhradou predchádzajúceho oznámenia a konzultácie, ak zmluvná strana zistí, že službu poskytuje podnik, ktorý na území ani jednej zo zmluvných strán nevykonáva žiadne podstatné obchodné činnosti.

Kompenzácie

9. Zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov nebude v súvislosti s obstarávaním, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, požadovať, zohľadňovať, ukladať ani vynucovať žiadne kompenzácie.

Opatrenia, ktoré nie sú špecifické pre obstarávanie

10. Odseky 2 a 3 sa nevzťahujú na:

- a) clá a platby akéhokoľvek druhu uložené na dovoz alebo v súvislosti s ním;
- b) metódu odvádzania takýchto ciel a platieb a
- c) na ostatné dovozné nariadenia alebo formality a opatrenia ovplyvňujúce obchod so službami a odlišné od opatrení, ktorými sa riadi obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda.

ČLÁNOK 21.5

Informácie o systéme obstarávania

1. Každá zmluvná strana:

- a) bezodkladne uverejní všetky zákony, iné právne predpisy, súdne rozhodnutia a všeobecne záväzné administratívne rozhodnutia, ako aj znenia štandardných zmluvných ustanovení predpísaných zákonom alebo iným právnym predpisom a prostredníctvom odkazu začlenených do oznámení alebo súťažných podkladov a postup týkajúci sa obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, ako aj akékoľvek ich úpravy, pričom na toto uverejnenie využije oficiálne určené elektronické alebo tlačené médiá, ktoré sú všeobecne distribuované a ku ktorým má verejnosť neustále jednoduchý prístup, a
- b) na požiadanie poskytne druhej zmluvnej strane vysvetľujúce informácie.

2. Každá zmluvná strana v oddiele I prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) uvedie:

- a) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje informácie opísané v odseku 1 písm. a);
- b) elektronické alebo tlačené médiá, v ktorých táto zmluvná strana uverejňuje oznámenia vyžadované podľa článku 21.6, článku 21.8 ods. 9 a článku 21.15 ods. 2, a

c) adresu alebo adresy webových sídiel, kde táto zmluvná strana uverejňuje:

- i) svoje štatistické údaje týkajúce sa obstarávania, ako sa uvádza v článku 21.15 ods. 4, alebo
- ii) svoje oznámenia týkajúce sa zadáných zákaziek podľa článku 21.15 ods. 6.

3. Každá zmluvná strana bezodkladne oznámi Podvýboru pre verejné obstarávanie každú zmenu svojich informácií uvedených v oddiele I prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

ČLÁNOK 21.6

Oznámenia

Oznámenie o plánovanom obstarávaní

1. Obstarávateľský subjekt pre každé obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, uverejní oznámenie o plánovanom obstarávaní okrem situácií, ktoré sú opísané v článku 21.12.

2. Ak nie je v tejto kapitole stanovené inak, každé oznámenie o plánovanom obstarávaní obsahuje:

- a) názov a adresu obstarávateľského subjektu a iné informácie potrebné na kontaktovanie sa s týmto subjektom a získanie všetkých príslušných dokumentov týkajúcich sa obstarávania, a prípadne aj s tým súvisiace náklady a platobné podmienky;
- b) opis obstarávania vrátane informácií o povahe a množstve tovaru alebo služieb, ktoré sa majú obstarat', alebo ak množstvo nie je známe, informácií o odhadovanom množstve;
- c) v prípade opakujúcich sa zákaziek, ak je to možné, predpokladaný časový harmonogram nasledujúcich oznámení o plánovanom obstarávaní;
- d) opis všetkých alternatív;
- e) časový rámec na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, alebo trvanie zmluvy;
- f) postup obstarávania, ktorý sa má použiť, ako aj či sa v rámci neho uskutočnia rokovania alebo elektronická aukcia;
- g) v prípade potreby adresu a lehotu na predkladanie žiadostí o účasť na obstarávaní;

- h) adresu a lehotu na predkladanie ponúk;
- i) jazyk či jazyky, v ktorých sa môžu predkladať ponuky alebo žiadosti o účasť, ak môžu byť predložené v inom jazyku, než je úradný jazyk zmluvnej strany, ku ktorej patrí obstarávateľský subjekt;
- j) zoznam a stručný opis všetkých podmienok účasti pre dodávateľov vrátane akýchkoľvek požiadaviek na osobitné doklady alebo osvedčenia, ktoré musia dodávatelia v súvislosti s touto účasťou predložiť, ak tieto požiadavky nie sú uvedené v súťažných podkladoch, ktoré boli sprístupnené všetkým zainteresovaným dodávateľom v tom istom čase ako oznámenie o plánovanom obstarávaní;
- k) ak má obstarávateľský subjekt podľa článku 21.8 v úmysle vybrať len obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov, ktorí budú vyzvaní na predloženie ponuky, kritériá pre výber tohto obmedzeného počtu dodávateľov, prípadne informáciu o obmedzení počtu dodávateľov, ktorí budú môcť predložiť ponuku, a
- l) informáciu o tom, že na obstarávanie sa vzťahuje táto kapitola.

Súhrnné oznámenie

3. Obstarávateľský subjekt uverejní v súvislosti s každým plánovaným obstarávaním súhrnné oznámenie, ktoré bude jednoducho dostupné v niektorom z jazykov WTO v rovnakom čase, ako bude uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní.

Toto súhrnné oznámenie musí obsahovať aspoň tieto informácie:

- a) predmet obstarávania;
- b) lehotu na predkladanie ponúk alebo prípadne lehotu na prekladanie žiadostí o účasť na obstarávaní alebo žiadostí o zapísanie do zoznamu na viacero použití a
- c) adresu, na ktorej možno požiadať o dokumenty súvisiace s obstarávaním.

Oznámenie o pláne obstarávania

4. Obstarávateľské subjekty sa vyzývajú, aby v každom finančnom roku čo najskôr uverejnili oznámenie týkajúce sa ich budúcich plánov obstarávania (ďalej len „oznámenie o pláne obstarávania“). Oznámenie o pláne obstarávania má obsahovať predmet obstarávania a približný dátum uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní alebo približné obdobie, v ktorom sa má obstarávanie uskutočniť.

5. Obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahujú oddiely B alebo C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), resp. prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), môže využiť oznámenie o pláne obstarávania ako oznámenie o plánovanom obstarávaní pod podmienkou, že oznámenie o pláne obstarávania obsahuje všetky informácie uvedené v odseku 2, ktoré má obstarávateľský subjekt k dispozícii, ako aj zmienku o tom, že zainteresovaní dodávatelia by mali svoj záujem o obstarávanie oznámiť danému obstarávateľskému subjektu.

Všeobecné pravidlá oznámení

6. Všetky oznámenia o plánovanom obstarávaní, súhrnné oznámenie a oznámenie o pláne obstarávania sú priamo a bezplatne dostupné elektronickými prostriedkami prostredníctvom jednotného online prístupového miesta. Tieto oznámenia môžu byť okrem toho uverejnené aj vo vhodnom tlačennom médiu šírenom všeobecne, pričom musia zostať jednoducho dostupné pre verejnosť najmenej do uplynutia obdobia v nich uvedeného.

ČLÁNOK 21.7

Podmienky účasti

1. Obstarávateľský subjekt obmedzí podmienky účasti na obstarávaní len na tie, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby mal dodávateľ právne a finančné kapacity a podnikateľské a odborné schopnosti na realizáciu príslušného obstarávania.

2. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní podmienok účasti:

- a) nesmie podmieňovať účasť dodávateľa na obstarávaní tým, že už musel v minulosti získať jednu alebo viacero zákaziek od obstarávateľského subjektu zmluvnej strany;
- b) môže požadovať zodpovedajúce predchádzajúce skúsenosti, ak je to nevyhnutné na splnenie požiadaviek obstarávania a
- c) nesmie vyžadovať predchádzajúce skúsenosti na území zmluvnej strany ako podmienku obstarávania.

3. V rámci posudzovania toho, či určitý dodávateľ spĺňa podmienky účasti, obstarávateľský subjekt:

- a) posúdi finančné kapacity a podnikateľské a odborné schopnosti dodávateľa na základe jeho podnikateľskej činnosti na území zmluvnej strany obstarávateľského subjektu, ako aj mimo tohto územia a
- b) pri svojom posudzovaní vychádza z podmienok, ktoré vopred podrobnejšie stanovil v oznámeniach alebo v súťažných podkladoch.

4. Zmluvná strana vrátane svojich obstarávateľských subjektov môže v prípade podporných dôkazov vylúčiť dodávateľa z dôvodov, akými sú napríklad:

- a) konkurz;
- b) nepravdivé vyhlásenia;
- c) závažné alebo pretrvávajúce nedostatky pri plnení hmotnoprávnej požiadavky alebo povinnosti vyplývajúcej z predchádzajúcej zákazky;
- d) právoplatné rozsudky za závažné trestné činy alebo iné vážne porušenia právnych predpisov danej zmluvnej strany;
- e) odborné pochybenie alebo skutky alebo opomenutia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na podnikateľskú integritu dodávateľa, alebo
- f) neplatenie daní.

ČLÁNOK 21.8

Kvalifikácia dodávateľov

Registračné systémy a kvalifikačné postupy

1. Zmluvná strana a jej obstarávateľské subjekty môžu viesť systém registrácie dodávateľov, do ktorého sa zainteresovaní dodávatelia musia zaregistrovať a poskytnúť určité informácie. V tomto prípade zmluvná strana zabezpečí, aby zainteresovaní dodávatelia mali úplný prístup k informáciám o tomto registračnom systéme elektronickými prostriedkami a aby mohli požiadať o registráciu kedykoľvek počas jeho platnosti. Príslušný orgán ich v primeranej lehote informuje o rozhodnutí vyhovieť tejto žiadosti alebo o jej zamietnutí. Ak sa žiadosť zamietne, rozhodnutie musí byť riadne odôvodnené.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby:
 - a) sa jej obstarávateľské subjekty usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich kvalifikačných postupoch a
 - b) ak jej obstarávateľské subjekty vedú registračné systémy, aby sa usilovali o minimalizáciu rozdielov vo svojich registračných systémoch.
3. Zmluvná strana a jej obstarávateľské subjekty neprijmú ani nepoužijú registračný systém alebo kvalifikačný postup, ktorého cieľom alebo dosahom je vytvorenie zbytočných prekážok účasti dodávateľov druhej zmluvnej strany na ich obstarávaní.

Výberový postup obstarávania

4. Ak má obstarávateľský subjekt v úmysle použiť výberový postup obstarávania:
 - a) v oznámení o plánovanom obstarávaní uvedie prinajmenšom informácie uvedené v článku 21.6 ods. 2 písm. a), b), f), g), j), k) a l) a vyzve dodávateľov na predloženie žiadosti o účasť a
 - b) kvalifikovaným dodávateľom poskytne pred začatím lehoty na predloženie ponúk prinajmenšom informácie uvedené v článku 21.6 ods. 2 písm. c), d), e), h) a i), ktoré oznámi podľa článku 21.10 ods. 3 písm. b).
5. Obstarávateľský subjekt umožní všetkým kvalifikovaným dodávateľom zúčastniť sa na obstarávaní, pokiaľ obstarávateľský subjekt neuvedie v oznámení o plánovanom obstarávaní určité obmedzenie počtu dodávateľov, ktorí môžu predložiť ponuky, a kritériá výberu tohto obmedzeného počtu dodávateľov. Výzva na predloženie ponuky sa adresuje takému počtu dodávateľov, ktorý je potrebný na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže.
6. Ak súťažné podklady nie sú verejne k dispozícii od dátumu uverejnenia oznámenia uvedeného v odseku 4, obstarávateľský subjekt zabezpečí, aby tieto podklady boli poskytnuté k dispozícii v rovnakom čase všetkým kvalifikovaným dodávateľom, ktorí boli vybratí v súlade s odsekom 5.

Zoznamy na viacero použití

7. Obstarávateľský subjekt môže viesť zoznam na viacero použití za predpokladu, že sa na vhodnom médiu uvedenom v oddiele I prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) každoročne uverejní oznámenie vyzývajúce zainteresovaných dodávateľov, aby požiadali o zaradenie do zoznamu, a v prípade jeho uverejnenia elektronickými prostriedkami je k dispozícii nepretržite.
8. Oznámenie uvedené v odseku 7 musí obsahovať:
- a) opis tovaru alebo služieb, alebo ich kategórií, v súvislosti s ktorými sa zoznam môže použiť;
 - b) podmienky účasti, ktoré musia dodávatelia splniť na zapísanie do zoznamu, a metódy, ktoré obstarávateľský subjekt použije na overenie splnenia podmienok dodávateľom;
 - c) názov a adresu obstarávateľského subjektu a iné informácie potrebné na kontaktovanie sa s týmto obstarávateľským subjektom a získanie všetkých príslušných dokumentov týkajúcich sa zoznamu;
 - d) obdobie platnosti zoznamu a spôsob jeho obnovenia alebo ukončenia, alebo, ak nie je uvedené obdobie platnosti, uvedenie spôsobu, akým bude oznámené ukončenie používania tohto zoznamu, a
 - e) informáciu o tom, že zoznam sa môže použiť na obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

9. Bez ohľadu na odsek 7 platí, že keď je zoznam na viacero použití platný najviac tri roky, obstarávateľský subjekt môže uverejniť oznámenie uvedené v odseku 7 len raz, na začiatku obdobia platnosti tohto zoznamu, pod podmienkou, že:

- a) v oznámení sa uvedie obdobie platnosti a informácia o tom, že nebudú uverejnené žiadne ďalšie oznámenia, a
- b) oznámenie sa uverejňuje elektronickými prostriedkami a je počas obdobia svojej platnosti nepretržite dostupné.

10. Obstarávateľský subjekt dodávateľom umožní, aby mohli kedykoľvek požiadať o zapísanie do zoznamu na viacero použití, a všetkých kvalifikovaných dodávateľov musí do tohto zoznamu zapísať v primerane krátkom čase.

11. Ak dodávateľ, ktorý nie je zapísaný v zozname na viacero použití, predloží žiadosť o účasť na obstarávaní na základe zoznamu na viacero použití a všetky požadované dokumenty v lehote stanovenej v článku 21.10 ods. 2, obstarávateľský subjekt žiadosť preskúma. Obstarávateľský subjekt nevylúči dodávateľa z posúdenia v súvislosti s obstarávaním z dôvodu, že obstarávateľský subjekt nemá dostatok času preskúmať žiadosť, pokiaľ nenastane vo výnimočných prípadoch z dôvodu náročnosti obstarávania situácia, že obstarávateľský subjekt nie je schopný dokončiť preskúmanie žiadosti v lehote, v rámci ktorej sa smú predkladať ponuky.

Iné subjekty podľa oddielov B a C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

12. Obstarávateľský subjekt zmluvnej strany, na ktorý sa vzťahujú oddiely B alebo C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), môže oznámenie, v ktorom sa dodávatelia vyzývajú, aby požiadali o zapísanie do zoznamu na viacero použití, použiť ako oznámenie o plánovanom obstarávaní pod podmienkou, že:

- a) oznámenie sa uverejní v súlade s odsekom 7 a obsahuje informácie, ktoré sa požadujú podľa odseku 8, čo možno najviac informácií, ktoré sa požadujú podľa článku 21.6 ods. 2, a zmienku o tom, že predstavuje oznámenie o plánovanom obstarávaní alebo že len dodávatelia v zozname na viacero použití dostanú ďalšie oznámenia o obstarávaní, na ktoré sa vzťahuje predmetný zoznam na viacero použití, a
- b) tento obstarávateľský subjekt bezodkladne poskytne dodávateľom, ktorí oznámili záujem o dané obstarávanie, informácie, ktoré im postačia na to, aby mohli posúdiť svoj záujem o toto obstarávanie, ako aj všetky ďalšie informácie stanovené v článku 21.6 ods. 2, a to v rozsahu, v akom sú tieto informácie dostupné.

13. Obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahujú oddiely B alebo C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), môže dodávateľovi, ktorý požiadal o zapísanie do zoznamu na viacero použití v súlade s odsekom 10, umožniť, aby predložil ponuku v danom obstarávaní, ak má obstarávateľský subjekt dostatočný čas na preskúmanie toho, či tento dodávateľ spĺňa podmienky účasti.

Informácie o rozhodnutiach obstarávateľského subjektu

14. Obstarávateľský subjekt bezodkladne informuje dodávateľa, ktorý predloží žiadosť o účasť na obstarávaní alebo žiadosť o zapísanie do zoznamu na viacero použití, o svojom rozhodnutí vo veci tejto žiadosti.

15. Ak obstarávateľský subjekt zamietne žiadosť dodávateľa o účasť na obstarávaní alebo jeho žiadosť o zapísanie do zoznamu na viacero použití, prestane považovať dodávateľa za kvalifikovaného alebo ho vyčiarkne zo zoznamu na viacero použití, obstarávateľský subjekt o tom bezodkladne dodávateľa informuje a na požiadanie mu bezodkladne poskytne písomné vysvetlenie dôvodov svojho rozhodnutia.

ČLÁNOK 21.9

Technické špecifikácie a súťažné podklady

Technické špecifikácie

1. Obstarávateľský subjekt nevypracuje, neprijme ani neuplatňuje žiadnu technickú špecifikáciu ani nepredpíše žiadny postup posudzovania zhody, ktorých cieľom alebo účinkom je vytvorenie zbytočných prekážok obchodu medzi zmluvnými stranami.

2. Pri predpisovaní technických špecifikácií tovaru alebo služieb, ktoré sa obstarávajú, obstarávateľský subjekt podľa potreby:

- a) stanoví technické špecifikácie, a to skôr v zmysle požiadaviek na výkonnosť a funkčnosť ako v zmysle vzhl'adových alebo opisných charakteristík a
- b) založí technické špecifikácie na medzinárodných normách, ak existujú; inak na vnútroštátnych technických predpisoch, uznávaných vnútroštátnych normách alebo stavebných predpisoch.

3. Ak sa v technických špecifikáciách používajú vzhl'adové alebo opisné charakteristiky, obstarávateľský subjekt, ak je to vhodné, by mal v súťažných podkladoch uviesť, a to prostredníctvom uvedenia slov, ako napríklad „alebo ekvivalent“, že posúdi ponuky ekvivalentného tovaru alebo služieb, ktoré preukázateľne splňajú požiadavky obstarávania.

4. Obstarávateľský subjekt nesmie v technických špecifikáciách stanoviť požiadavku alebo odkaz na určitú ochrannú známku alebo obchodný názov, patent, autorské právo, dizajn, typ, špecifický pôvod, výrobcu alebo dodávateľa či poskytovateľa, s výnimkou prípadu, keď neexistuje žiadny iný dostatočne presný alebo zrozumiteľný spôsob opisu požiadaviek obstarávania, a pod podmienkou, že obstarávateľský subjekt uvedie v súťažných podkladoch napríklad slová „alebo ekvivalent“.

5. Obstarávateľský subjekt si nevyžiada ani neprijme spôsobom, ktorý by mohol narušiť hospodársku súťaž, stanovisko, ktoré by sa mohlo použiť pri vypracovaní alebo prijatí akýchkoľvek technických špecifikácií určitého obstarávania, od osoby, ktorá môže mať na tomto obstarávaní obchodný záujem.

6. Zmluvná strana môže svojim obstarávateľským subjektom umožniť, aby zohľadnili environmentálne a sociálne aspekty za predpokladu, že sú nediskriminačné a sú spojené s predmetom zákazky.

7. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana vrátane jej obstarávateľských subjektov môže v súlade s týmto článkom vypracovať, prijať alebo uplatňovať technické špecifikácie na podporu ochrany prírodných zdrojov alebo na ochranu životného prostredia.

Súťažné podklady

8. Obstarávateľský subjekt poskytne dodávateľom súťažné podklady, ktoré obsahujú všetky informácie potrebné na to, aby dodávatelia mohli vypracovať a predložiť zodpovedajúce ponuky. Ak tieto informácie už neboli poskytnuté v oznámení o plánovanom obstarávaní, súťažné podklady obsahujú úplný opis:

- a) obstarávania vrátane povahy a množstva obstarávaného tovaru alebo služieb, alebo ak množstvo nie je známe, odhadovaného množstva a požiadaviek, ktoré majú byť splnené, vrátane technických špecifikácií, posudzovania zhody, certifikácie, plánov, nákresov alebo inštrukčných materiálov;

- b) všetkých podmienok účasti dodávateľov vrátane zoznamu informácií a dokumentov, ktoré dodávatelia musia predložiť v súvislosti podmienkami účasti;
- c) všetkých kritérií hodnotenia, ktoré obstarávateľský subjekt použije pri zadávaní zákazky, a (ak nie je jediným kritériom cena) relatívnu váhu týchto kritérií;
- d) všetkých požiadaviek na autentifikáciu a kódovanie alebo iných požiadaviek súvisiacich s predkladaním informácií elektronickým spôsobom, ak obstarávateľský subjekt uskutočňuje obstarávanie elektronicky;
- e) pravidiel elektronickej aukcie vrátane určenia prvkov ponuky súvisiacich s kritériami hodnotenia, na základe ktorých sa vykoná aukcia (ak obstarávateľský subjekt uskutoční elektronickú aukciu);
- f) dátumu, času a miesta otvárania ponúk, prípadne informácií o osobách, ktoré majú právo byť na tomto otváraní ponúk prítomné (ak sa plánuje verejné otváranie ponúk);
- g) všetkých ďalších podmienok vrátane platobných podmienok a informácií o akýchkoľvek obmedzeniach spôsobu predkladania ponúk (napr. tlačенá alebo elektronická forma) a
- h) všetkých dátumov na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb.

9. Obstarávateľský subjekt pri stanovovaní dátumu na dodanie obstarávaného tovaru alebo poskytnutie obstarávaných služieb zohľadní faktory, ako sú zložitosť obstarávania, rozsah predpokladaných subdodávok a realistický čas potrebný na výrobu, vyskladnenie a prepravu tovaru z bodu dodania alebo na dodanie služieb.
10. Kritériá hodnotenia stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch môžu okrem iného zahŕňať cenu a ďalšie nákladové faktory, kvalitu, technickú úroveň, environmentálne vlastnosti a dodacie podmienky.
11. Obstarávateľský subjekt bezodkladne:
- a) poskytne súťažné podklady, aby zainteresovaní dodávatelia mali dostatok času na predloženie zodpovedajúcich ponúk;
 - b) na požiadanie poskytne súťažné podklady akémukoľvek zainteresovanému dodávateľovi a
 - c) odpovie na každú primeranú žiadosť o relevantné informácie predloženú zainteresovaným alebo zúčastňujúcim sa dodávateľom pod podmienkou, že tieto informácie neposkytnú tomuto dodávateľovi výhodu v porovnaní s inými dodávateľmi.

Úpravy

12. Ak obstarávateľský subjekt pred zadaním zákazky zmení kritériá alebo požiadavky stanovené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch poskytnutých zúčastňujúcim sa dodávateľom, alebo ak zmení alebo nanovo vydá oznámenie alebo súťažné podklady, musí všetky takéto zmeny alebo zmenené či nanovo vydané oznámenie, alebo súťažné podklady poskytnúť v písomnej podobe:

- a) všetkým dodávateľom, ktorí sa zúčastňujú na obstarávaní v čase vykonania úprav, zmeny alebo nového vydania, ak sú títo dodávatelia obstarávateľskému subjektu známi, a vo všetkých ostatných prípadoch rovnakým spôsobom ako v prípade poskytnutia pôvodných informácií a
- b) v primeranom čase, aby títo dodávatelia mohli príslušným spôsobom upraviť a nanovo predložiť svoje zmenené ponuky.

ČLÁNOK 21.10

Lehoty

1. Obstarávateľský subjekt v súlade s vlastnými opodstatnenými potrebami poskytne dodávateľom dostatočné lehoty na prípravu a predloženie žiadostí o účasť a zodpovedajúcich ponúk, pričom zohľadní faktory, ako sú napríklad:

- a) povaha a zložitosť obstarávania;

- b) rozsah predpokladaných subdodávok a
- c) čas potrebný na predloženie ponúk neelektronickými prostriedkami z miest nachádzajúcich sa na území druhej zmluvnej strany alebo na území obstarávateľského subjektu, ak sa nepoužívajú elektronické prostriedky.

Tieto lehoty vrátane akéhokoľvek ich predĺženia sú rovnaké pre všetkých zainteresovaných alebo zúčastňujúcich sa dodávateľov.

2. Obstarávateľský subjekt, ktorý použije výberový postup obstarávania, stanoví lehotu na predkladanie žiadostí o účasť, ktorá v zásade nebude skôr ako 25 dní odo dňa uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní. Ak túto lehotu vzhľadom na naliehavosť, ktorú obstarávateľský subjekt riadne odôvodní, nemožno dodržať, môže sa lehota skrátiť na nie menej než 10 dní.

3. Okrem prípadov stanovených v odsekoch 4, 5, 7 a 8 obstarávateľský subjekt stanoví lehotu na predkladanie ponúk, ktorá nebude skôr než 40 dní od dátumu, keď:

- a) v prípade verejnej súťaže bolo uverejnené oznámenie o plánovanom obstarávaní alebo
- b) v prípade výberového postupu obstarávania obstarávateľský subjekt dodávateľom oznámil, že budú vyzvaní na predloženie ponúk, bez ohľadu na to, či používa zoznam na viacero použití.

4. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na prekladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť na nie menej než 10 dní, ak:

- a) obstarávateľský subjekt uverejnil oznámenie o pláne obstarávania podľa článku 21.6 ods. 4 najmenej 40 dní a najviac 12 mesiacov pred uverejnením oznámenia o plánovanom obstarávaní, pričom toto oznámenie o pláne obstarávania obsahuje:
 - i) opis obstarávania;
 - ii) približné lehoty na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť;
 - iii) zmienku o tom, že zainteresovaní dodávatelia by mali obstarávateľskému subjektu oznámiť svoj záujem;
 - iv) adresu, na ktorej možno získať dokumenty súvisiace s obstarávaním, a
 - v) pokiaľ možno čo najviac dostupných informácií, ktoré sa požadujú pre oznámenie o plánovanom obstarávaní podľa článku 21.6 ods. 2;
- b) obstarávateľský subjekt v prípade zákaziek opakujúceho sa charakteru v prvotnom oznámení o plánovanom obstarávaní uviedol informáciu, že v nasledujúcich oznámeniach budú stanovené lehoty na predkladanie ponúk podľa tohto odseku, alebo

c) stav naliehavosti, ktorý obstarávateľský subjekt riadne odôvodní, zapríčiňuje nemožnosť dodržať lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3.

5. Obstarávateľský subjekt môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť o päť dní pre každú z týchto okolností:

a) oznámenie o plánovanom obstarávaní je uverejnené elektronickými prostriedkami;

b) všetky súťažné podklady sú od dátumu uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní k dispozícii elektronicky a

c) obstarávateľský subjekt prijíma ponuky elektronicky.

6. Použitie odseku 5 v spojení s odsekom 4 v žiadnom prípade nesmie viesť k skráteniu lehôt na predkladanie ponúk stanovených v súlade s odsekom 3 tak, že budú kratšie než 10 dní odo dňa uverejnenia oznámenia o plánovanom obstarávaní.

7. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie v tomto článku platí, že ak obstarávateľský subjekt kupuje obchodný tovar alebo služby alebo akúkoľvek ich kombináciu, môže lehotu na predkladanie ponúk stanovenú v súlade s odsekom 3 skrátiť na nie menej než 13 dní, ak v rovnakom čase elektronicky uverejnil oznámenie o plánovanom obstarávaní aj súťažné podklady. Obstarávateľský subjekt môže okrem toho skrátiť lehotu stanovenú v súlade s odsekom 3 až na 10 dní (nie však menej), ak prijíma ponuky na obchodný tovar alebo služby predložené elektronicky.

8. Ak obstarávateľský subjekt, na ktorý sa vzťahujú oddiely B alebo C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), vybral všetkých alebo obmedzený počet kvalifikovaných dodávateľov, lehota na predkladanie ponúk sa môže určiť vzájomnou dohodou obstarávateľského subjektu a vybraných dodávateľov. V prípade nedosiahnutia dohody táto lehota nebude kratšia než 10 dní.

ČLÁNOK 21.11

Rokovanie

1. Zmluvná strana môže stanoviť, aby jej obstarávateľské subjekty viedli rokovania s dodávateľmi, ak:
 - a) obstarávateľský subjekt vyjadril svoj záujem viesť rokovania v oznámení o plánovanom obstarávaní, ktoré sa požaduje podľa článku 21.6 ods. 2, alebo
 - b) z hodnotenia vyplýva, že ani jedna ponuka nie je z hľadiska špecifických kritérií hodnotenia, ktoré boli uvedené v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch, jednoznačne najvýhodnejšia.

2. Obstarávateľský subjekt:

- a) zabezpečí, aby sa akékoľvek vyradenie dodávateľov, ktorí sa zúčastňujú na rokovaníach, uskutočnilo v súlade s kritériami hodnotenia stanovenými v oznámení o plánovanom obstarávaní alebo v súťažných podkladoch, a
- b) po ukončení rokovaní stanoví pre zostávajúcich zúčastňujúcich sa dodávateľov spoločnú lehotu na predloženie nových alebo revidovaných ponúk.

ČLÁNOK 21.12

Obmedzený postup obstarávania

1. Pokiaľ obstarávateľský subjekt nevyužije toto ustanovenie na zamedzenie súťaže medzi dodávateľmi alebo spôsobom, ktorý diskriminuje dodávateľov druhej zmluvnej strany alebo chráni domácich dodávateľov, obstarávateľský subjekt môže použiť obmedzený postup obstarávania a môže sa rozhodnúť neuplatňovať články 21.6 až 21.8, článok 21.9 ods. 8 až 12 a články 21.10, 21.11, 21.13 a 21.14 za ktorejkoľvek z týchto okolností:

- a) pod podmienkou, že požiadavky súťažných podkladov neboli podstatným spôsobom upravené v prípade, že:
 - i) neboli predložené žiadne ponuky alebo žiadny dodávateľ nepožiadal o účasť;

- ii) neboli predložené žiadne ponuky, ktoré by spĺňali základné požiadavky stanovené v súťažných podkladoch;
 - iii) žiaden z dodávateľov nesplnil podmienky účasti alebo
 - iv) predložené ponuky boli vopred tajne dohodnuté;
- b) ak tovar alebo služby môže dodať, resp. poskytnúť len konkrétny dodávateľ a neexistuje žiadna ich primeraná alternatíva alebo náhrada z niektorého z týchto dôvodov:
- i) predmetom zákazky je umelecké dielo;
 - ii) ochrana patentov, autorských práv alebo iných výlučných práv alebo
 - iii) neexistencia hospodárskej súťaže z technických dôvodov;
- c) pri dodatočnej dodávke tovaru alebo dodatočnom poskytnutí služieb pôvodným dodávateľom, ktoré neboli zahrnuté do prvotného obstarávania, ak zmena dodávateľa tohto dodatočného tovaru alebo dodatočných služieb:
- i) nie je možná z hospodárskych alebo technických dôvodov, akými sú napríklad požiadavky zameniteľnosti alebo interoperability s existujúcim zariadením, softvérom, službami alebo inštalovaným vybavením obstaraným v rámci prvotného obstarávania a

- ii) by obstarávateľskému subjektu spôsobila značné ťažkosti alebo by preň znamenala výrazné zdvojenie nákladov;
- d) pokiaľ to je nevyhnutne potrebné, ak by z dôvodov mimoriadnej naliehavosti spôsobenej udalosťami, ktoré obstarávateľský subjekt nemohol predvídať, tovar alebo služby nebolo možné získať včas prostredníctvom verejnej súťaže alebo výberového postupu obstarávania;
- e) v prípade tovaru nakupovaného na komoditnom trhu;
- f) ak obstarávateľský subjekt obstaráva prototypy alebo úplne nový tovar alebo službu, ktoré sú vyvinuté na jeho žiadosť pre určitú zákazku na účely výskumu, experimentu, štúdie alebo pôvodného vývoja, alebo ak sa takýto tovar alebo služba vyvíja v ich priebehu;

pôvodný vývoj úplne nového tovaru alebo služby môže zahŕňať obmedzenú výrobu alebo dodávku s cieľom začleniť výsledky testovania v teréne a preukázať, že tovar alebo služba sú vhodné na výrobu alebo dodanie väčšieho množstva na prijateľnej úrovni kvality, nezahŕňa však hromadnú výrobu alebo hromadné dodávanie na zisťovanie obchodnej uskutočniteľnosti alebo na nahradenie nákladov na výskum a vývoj;

- g) v prípade nákupov uskutočnených za výnimočne výhodných podmienok, ktoré platia len na veľmi krátky čas v prípade nezvyčajného predaja, ako je napríklad predaj v dôsledku likvidácie, nútenej správy alebo konkurzu, nie však v prípade zvyčajných nákupov od bežných dodávateľov; alebo
- h) ak je zákazka zadaná víťazovi súťaže návrhov, pod podmienkou, že:
 - i) súťaž sa uskutočnila spôsobom, ktorý je v súlade so zásadami tejto kapitoly, najmä pokiaľ ide o zverejnenie oznámenia o plánovanom obstarávaní, a
 - ii) účastníkov súťaže hodnotí nezávislá porota s cieľom zadať víťazovi zákazku na návrh.

2. Obstarávateľský subjekt vypracuje písomnú správu o každej zákazke zadanej podľa odseku 1. V správe sa uvedie názov obstarávateľského subjektu, hodnota a druh obstarávaného tovaru alebo služieb a opis okolností a podmienok uvedených v odseku 1, ktorými sa odôvodňuje použitie obmedzeného postupu obstarávania.

ČLÁNOK 21.13

Elektronické aukcie

Ak má obstarávateľský subjekt v úmysle uskutočniť obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, prostredníctvom elektronickej aukcie, poskytne pred jej začatím každému účastníkovi:

- a) metódu automatického hodnotenia vrátane matematického vzorca, ktorá sa zakladá na kritériách hodnotenia stanovených v súťažných podkladoch a ktorá bude počas aukcie použitá na automatické zostavenie poradia alebo nového poradia;
- b) výsledky všetkých prvotných hodnotení prvkov ponúk, ak má byť zákazka zadaná na základe najvýhodnejšej ponuky, a
- c) akékoľvek ďalšie relevantné informácie súvisiace s uskutočnením aukcie.

ČLÁNOK 21.14

Zaobchádzanie s ponukami a zadávanie zákaziek

Zaobchádzanie s ponukami

1. Obstarávateľský subjekt je povinný prijímať a otvárať všetky ponuky a zaobchádzať s nimi podľa postupov, ktoré zaručujú spravodlivosť a nestrannosť procesu obstarávania, ako aj ochranu dôverných údajov uvedených v ponukách.
2. Ak obstarávateľský subjekt v čase od otvorenia ponúk do zadania zákazky umožní niektorému dodávateľovi opraviť neúmyselné chyby formálneho charakteru, musí takúto možnosť dať všetkým zúčastňujúcim sa dodávateľom.

Zadávanie zákaziek

3. Na to, aby ponuka mohla byť predmetom hodnotenia na účely zadania zákazky, musí byť predložená písomne, v okamihu otvárania musí spĺňať základné požiadavky stanovené v oznámeniach a v súťažných podkladoch a musí byť predložená dodávateľom, ktorý spĺňa podmienky účasti.

4. Pokiaľ obstarávateľský subjekt nedospeje k záveru, že zadanie zákazky nie je vo verejnom záujme, zadá zákazku tomu dodávateľovi, v prípade ktorého konštatoval schopnosť splniť podmienky zákazky a ktorý výhradne na základe kritérií hodnotenia stanovených v oznámeniach a v súťažných podkladoch predložil:

a) najvýhodnejšiu ponuku alebo

b) ak je jediným kritériom cena, ponuku s najnižšou cenou.

5. Ak obstarávateľský subjekt dostane ponuku s cenou, ktorá je v porovnaní s cenami v ostatných predložených ponukách nezvyčajne nízka, môže u dodávateľa overiť, či spĺňa podmienky účasti a či je schopný splniť podmienky zákazky.

6. Obstarávateľský subjekt nevyužíva alternatívy, nezruší obstarávanie ani neupraví zadanie zákazky spôsobom, ktorý by znamenal obchádzanie povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly.

7. Každá zmluvná strana spravidla stanoví odkladnú lehotu medzi zadáním zákazky a uzavretím zmluvy s cieľom poskytnúť neúspešným uchádzačom dostatočný čas na preskúmanie a namietanie rozhodnutia o zadaní zákazky.

ČLÁNOK 21.15

Transparentnosť informácií o obstarávaní

Informácie poskytované dodávateľom

1. Obstarávateľský subjekt zúčastňujúcich sa dodávateľov bezodkladne informuje o svojich rozhodnutiach o zadaní zákazky, pričom tak na požiadanie dodávateľa urobí písomne. S výhradou článku 21.16 ods. 2 a 3 platí, že obstarávateľský subjekt na požiadanie poskytne neúspešnému dodávateľovi vysvetlenie, prečo nevybral jeho ponuku, ako aj informácie o relatívnych výhodách ponuky úspešného dodávateľa.

Uverejnenie informácií o zadaní zákazky

2. Obstarávateľský subjekt uverejní oznámenie prostredníctvom vhodného tlačeneho alebo elektronického média uvedeného v oddiele I prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) najneskôr 72 dní po zadaní každej zákazky, na ktorú sa vzťahuje táto kapitola. Ak obstarávateľský subjekt uverejní oznámenie len v elektronickom médiu, informácie zostanú jednoducho prístupné počas primeraného obdobia. Oznámenie obsahuje aspoň tieto informácie:

a) opis obstaraného tovaru alebo služieb;

- b) názov a adresu obstarávateľského subjektu;
- c) názov a adresu úspešného dodávateľa;
- d) hodnotu úspešnej ponuky alebo najvyššiu a najnižšiu ponuku zohľadnenú pri zadávaní zákazky;
- e) dátum zadania zákazky a
- f) použitý postup obstarávania a ak bol použitý obmedzený postup obstarávania v súlade s článkom 21.12, aj opis okolností, ktoré odôvodňujú použitie tohto postupu.

Uchovávanie dokumentácie, správy a elektronická sledovateľnosť

3. Obstarávateľský subjekt uchováva počas obdobia aspoň troch rokov odo dňa zadania zákazky:

- a) dokumentáciu a správy o výberových postupoch a o zadávaní zákaziek v súvislosti s obstarávaním, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, vrátane správ požadovaných podľa článku 21.12 a
- b) údaje, ktorými sa zabezpečí primeraná sledovateľnosť uskutočnenia obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, elektronickými prostriedkami.

Výmena štatistických údajov

4. Každá zmluvná strana zhromažďuje a každoročne si vymieňa štatistické údaje o svojich obstarávaníach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola¹³. Pokiaľ ide o zákazky zadane všetkými obstarávateľskými subjektmi dotknutej zmluvnej strany, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, tieto štatistické správy obsahujú štatistické údaje o predpokladanej hodnote zákaziek zadávaných na obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, na globálnom základe a rozčlenené podľa kategórií obstarávateľských subjektov.

5. Pokiaľ sú takéto informácie k dispozícii, každá zmluvná strana poskytne štatistiky o krajine pôvodu výrobkov a služieb nakúpených jej obstarávateľskými subjektmi. Podvýbor pre verejné obstarávanie zriadený podľa článku 21.19 poskytne s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť týchto štatistických údajov usmernenia o metódach, ktoré sa majú použiť. Spoločná rada môže s cieľom zabezpečiť účinné monitorovanie obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, rozhodnúť o zmene požiadaviek stanovených v odseku 4.

6. Ak zmluvná strana požaduje, aby sa oznámenia o zadávaných zákazkách uverejňovali elektronicky podľa odseku 2, a ak sú tieto oznámenia dostupné verejnosti prostredníctvom jednej databázy vo forme, ktorá umožňuje analýzu zadávaných zákaziek, táto zmluvná strana môže namiesto oznámenia Podvýboru pre verejné obstarávanie poskytnúť odkaz na toto webové sídlo spolu s pokynmi potrebnými na prístup k takýmto údajom a ich použitie.

¹³ Prvá výmena informácií sa uskutoční jeden rok po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

ČLÁNOK 21.16

Zverejňovanie informácií

Poskytovanie informácií zmluvným stranám

1. Zmluvná strana poskytne na žiadosť druhej zmluvnej strany bezodkladne všetky informácie, ktoré sú potrebné na určenie toho, či sa obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, uskutočnilo spravodlivo, nestranne a v súlade s touto kapitolou, ako aj informácie o charakteristikách a relatívnych výhodách úspešnej ponuky. Zmluvná strana, ktorá tieto informácie dostane, nesprístupní tieto informácie žiadnemu dodávateľovi, ak by to narušilo hospodársku súťaž v budúcich obstarávaniach, s výnimkou prípadu, keď získa súhlas zmluvnej strany, ktorá informácie poskytla.

Nezverejňovanie informácií

2. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenia tejto kapitoly neposkytne zmluvná strana ani je obstarávateľské subjekty žiadnemu dodávateľovi informácie, ktoré by mohli narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi.

3. Žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane vrátane jej obstarávateľských subjektov, orgánov a subjektov zodpovedných za preskúmanie ukladá povinnosť zverejniť dôverné informácie, ak by takéto zverejnenie:

a) bránilo presadzovaniu práva;

- b) mohlo narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi;
- c) poškodilo oprávnené obchodné záujmy určitých osôb vrátane ochrany práv duševného vlastníctva alebo
- d) bolo inak v rozpore s verejným záujmom.

ČLÁNOK 21.17

Domáce postupy preskúmania

1. Každá zmluvná strana zabezpečí včasný, účinný, transparentný a nediskriminačný postup správneho alebo súdneho preskúmania, prostredníctvom ktorého môže dodávateľ v kontexte obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda a na ktorom má alebo mal záujem, namietat':

- a) porušenie tejto kapitoly alebo
- b) ak podľa právneho poriadku zmluvnej strany nemá dodávateľ právo priamo namietat' porušenie tejto kapitoly, nedodržanie opatrení, ktoré zmluvná strana prijala na vykonávanie tejto kapitoly.

Procesné pravidlá upravujúce akékoľvek námietky majú písomnú formu a sú všeobecne dostupné.

2. Ak dodávateľ podá v kontexte obstarávania, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda a na ktorom má alebo mal záujem, sťažnosť, že došlo k porušeniu alebo nedodržaniu pravidiel uvedených v odseku 1, zmluvná strana obstarávateľského subjektu zabezpečujúceho obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, vedie svoj obstarávateľský subjekt a dodávateľa k tomu, aby našli riešenie predmetnej sťažnosti prostredníctvom konzultácií. Obstarávateľský subjekt sa každou takouto sťažnosťou zaoberá nestranne, včas a takým spôsobom, aby to nepoškodilo dodávateľovu účasť na prebiehajúcich alebo budúcich obstarávaníach ani jeho právo na opravné prostriedky v rámci postupu správneho alebo súdneho preskúmania.
3. Každému dodávateľovi sa poskytne dostatočná lehota na vypracovanie a podanie námietky, a to prinajmenšom v trvaní 10 dní odo dňa, keď sa dodávateľ dozvedel o dôvodoch na podanie námietky alebo odkedy možno rozumne predpokladať, že sa o ňom mohol dozvedieť.
4. Každá zmluvná strana zriadi alebo určí najmenej jeden nestranný správny alebo súdny orgán, ktorý je nezávislý od jej obstarávateľských subjektov a ktorý prijme a preskúma námietky dodávateľov súvisiace s obstarávaním, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda.
5. Ak námietku preskúmava najprv iný subjekt ako orgán uvedený v odseku 4, zmluvná strana je povinná zabezpečiť, aby sa dodávateľ mohol odvolať proti prvotnému rozhodnutiu na nestranný správny alebo súdny orgán, ktorý je nezávislý od obstarávateľského subjektu, ktorého obstarávanie je predmetom námietky.

6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby rozhodnutia orgánu zodpovedného za preskúmanie, ktorý nie je súdom, podliehali súdnemu preskúmaniu alebo aby tento orgán mal postupy, ktoré zabezpečia, aby:

- a) obstarávateľský subjekt odpovedal na námietku písomne a aby poskytol orgánu zodpovednému za preskúmanie všetky relevantné dokumenty;
- b) účastníci konania (ďalej len „účastníci“) mali právo byť vypočutí pred tým, ako orgán zodpovedný za preskúmanie prijme rozhodnutie o námietke;
- c) účastníci mali právo na zastúpenie a sprievod;
- d) účastníci mali prístup na všetky konania;
- e) účastníci mali právo žiadať verejné konanie a prítomnosť svedkov a
- f) orgán zodpovedný za preskúmanie prijal svoje rozhodnutia alebo odporúčania včas, písomne a zahrnul do nich vysvetlenie dôvodov každého svojho rozhodnutia alebo odporúčania.

7. Každá zo zmluvných strán prijme alebo ponechá v platnosti postupy, ktoré zaistia rýchle predbežné opatrenia zabezpečujúce, že dodávateľ nestratí možnosť zúčastniť sa na obstarávaní. Dôsledkom týchto dočasných opatrení môže byť pozastavenie procesu obstarávania. Postupy môžu zaistiť, že pri rozhodovaní o tom, či by sa takéto opatrenia mali uplatniť, sa môžu zohľadniť osobitné negatívne dosahy na príslušné záujmy vrátane verejného záujmu. V prípade nekonania sa písomne uvedie náležitý dôvod.

8. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová postupy, ktorými sa stanoví nápravné opatrenie alebo náhrada za utrpenú stratu alebo škodu, ak orgán zodpovedný za preskúmanie zistil, že došlo k porušeniu povinností alebo k ich nesplneniu, ako sa uvádza v odseku 1. Náhrada utrpenej straty alebo škody môže byť obmedzená buď na náklady na prípravu ponuky, alebo na náklady súvisiace s námietkou, alebo na oboje.

ČLÁNOK 21.18

Úpravy a opravy rozsahu pôsobnosti

1. Európska únia môže zmeniť alebo opraviť prílohu 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a Mexiko môže zmeniť alebo opraviť prílohu 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

Úpravy

2. Ak zmluvná strana zamýšľa zmeniť prílohu 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohu 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), táto zmluvná strana:

- a) to písomne oznámi druhej zmluvnej strane a
- b) v oznámení uvedie, aké vhodné kompenzačné vyrovnania ponúka druhej zmluvnej strane v záujme zachovania rozsahu pôsobnosti na porovnateľnej úrovni, aká existovala pred predmetnou úpravou.

3. Bez ohľadu na odsek 2 písm. b) zmluvná strana nemusí kompenzačné vyrovnania ponúknuť, ak sa úprava týka obstarávateľského subjektu, nad ktorým sa zmluvná strana fakticky zbavila kontroly alebo v prípade ktorého sa zbavila vplyvu. Za faktické zbavenie sa vládnej kontroly alebo vplyvu vo vzťahu k obstarávaniu obstarávateľských subjektov, na ktoré sa vzťahuje oddiel C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo čiastkový zoznam 2 každého štátu v oddiele B alebo C prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), sa považuje situácia, keď je obstarávateľský subjekt vystavený hospodárskej súťaži na trhoch, na ktoré nie je prístup obmedzený.

4. Druhá zmluvná strana môže proti navrhovanej úprave oznámenej podľa odseku 2 namietat', ak má pochybnosť o tom, že:

- a) vyrovnanie navrhnuté v súlade s odsekom 2 písm. b) je primerané na zachovanie úrovne, ktorá je porovnateľná s existujúcim rozsahom pôsobnosti stanoveným v tejto kapitole;

- b) úprava sa týka obstarávateľského subjektu, nad ktorým sa zmluvná strana fakticky zbavila kontroly alebo v prípade ktorého sa zbavila vplyvu v súlade s odsekom 3.

Námietka sa musí predložiť písomne do 45 dní od doručenia oznámenia uvedeného v odseku 2 písm. a), inak platí domnienka, že táto zmluvná strana súhlasí s ponúknutým vyrovnaním alebo navrhovanou úpravou, a to aj na účely kapitoly 31 (Urovnávanie sporov).

Opravy

5. Za čisto formálnu opravu sa považujú tieto zmeny prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) za predpokladu, že nemajú vplyv na existujúci rozsah pôsobnosti stanovený v tejto kapitole:

- a) zmena názvu obstarávateľského subjektu;
- b) fúzia dvoch alebo viacerých subjektov, na ktoré sa vzťahujú oddiely A až C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), a
- c) rozdelenie subjektu, na ktorý sa vzťahujú oddiely A až C prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), na dva alebo viaceré subjekty, ktoré sú všetky pridané medzi obstarávateľské subjekty, na ktoré sa vzťahuje rovnaký oddiel prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

6. Každá zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane každé tri roky po nadobudnutí platnosti tejto dohody navrhované opravy prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

7. Zmluvná strana môže oznámiť druhej zmluvnej strane námietku proti navrhnutej oprave do 45 dní od doručenia tohto oznámenia. Ak zmluvná strana predloží námietku, vysvetlí, prečo sa domnieva, že navrhnutá oprava nie je zmenou uvedenou v odseku 5, a opíše účinok navrhnutej opravy na rozsah pôsobnosti stanovený v tejto kapitole. Ak druhá zmluvná strana do 45 dní od dátumu doručenia oznámenia nepredloží žiadnu námietku, považuje sa to za jej súhlas s navrhnutou opravou.

Konzultácie a riešenie sporov

8. Ak druhá zmluvná strana predloží námietku proti navrhovanej úprave alebo oprave, zmluvné strany sa usilujú záležitosť vyriešiť prostredníctvom konzultácií. Ak sa do 60 dní odo dňa doručenia námietky nedosiahne dohoda, zmluvná strana, ktorá chce upraviť alebo opraviť prílohu 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) alebo prílohu 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda), môže túto záležitosť predložiť v rámci urovnávania sporov podľa kapitoly 31 (Urovnávanie sporov). Navrhnutá úprava alebo oprava nadobúda platnosť, len ak sa na tom obe zmluvné strany dohodnú alebo ak sa to stanovuje v rozhodnutí panelu v záverečnej správe v súlade s článkom 31.13 (Záverečná správa).

ČLÁNOK 21.19

Podvýbor pre verejné obstarávanie

Podvýbor pre verejné obstarávanie zriadený podľa článku 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) sa zaoberá záležitosťami súvisiacimi s vykonávaním a fungovaním tejto kapitoly, ako sú:

- a) zmena prílohy 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a prílohy 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda);
- b) príprava rozhodnutí Spoločnej rady, ktorými sa menia príloha 21-A (Obstarávanie Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda) a príloha 21-B (Obstarávanie Mexika, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda);
- c) záležitosti týkajúce sa vládneho obstarávania súvisiace s touto kapitolou, ktoré mu predloží zmluvná strana, a
- d) akákoľvek iná záležitosť súvisiaca s fungovaním tejto kapitoly.

KAPITOLA 22

ŠTÁTOM VLASTNENÉ PODNIKY, PODNIKY, KTORÝM BOLI UDELENÉ OSOBITNÉ PRÁVA ALEBO VÝSADY, A URČENÉ MONOPOLY

ČLÁNOK 22.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „dohoda“ je dohoda o štátom podporovaných vývozných úveroch, ktorá bola vypracovaná v rámci OECD alebo právny nástupca tejto dohody, či už vypracovaný v rámci, alebo mimo rámca OECD, ktorý bol prijatý aspoň 12 pôvodnými členmi WTO, ktorí boli účastníkmi dohody k 1. januáru 1979;
- b) „obchodné činnosti“ sú činnosti, ktorých konečným výsledkom je výroba tovaru alebo poskytnutie služby, ktoré sa budú predávať na príslušnom trhu v množstvách a za ceny, ktoré určí podnik prostredníctvom podmienok ponuky a dopytu, a ktoré sa uskutočňujú s cieľom dosiahnutia zisku¹⁴;

¹⁴ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že sem nepatria činnosti vykonávané podnikom, ktorý:
a) vykonáva svoju činnosť na neziskovom základe alebo b) vykonáva svoju činnosť na základe pokrytia nákladov.

- c) „obchodné hľadiská“ sú hľadiská ceny, kvality, dostupnosti, predajnosti, dopravy a iné podmienky nákupu alebo predaja, alebo iné faktory, ktoré by sa bežne zohľadňovali pri obchodných rozhodnutiach podniku v súkromnom vlastníctve fungujúceho podľa zásad trhového hospodárstva v príslušnom obchodnom alebo priemyselnom odvetví;
- d) „určiť“ je stanoviť alebo schváliť monopol, alebo rozšíriť rozsah pôsobnosti monopolu, aby zahŕňal ďalší tovar alebo službu;
- e) „určený monopol“ je verejný alebo súkromný subjekt vrátane konzorcia alebo vládnej agentúry, ktorý je na relevantnom trhu na území zmluvnej strany určený ako jediný dodávateľ alebo kupujúci tovaru alebo služby, ale nezahŕňa subjekt, ktorému bolo priznané výhradné právo duševného vlastníctva len na základe tohto priznania¹⁵;
- f) „podnik, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady,“ je verejný alebo súkromný podnik vrátane dcérskej spoločnosti, ktorému zmluvná strana udelila osobitné práva alebo výsady, či už právne, alebo fakticky; osobitné práva alebo výsady vzniknú vtedy, keď zmluvná strana určí alebo obmedzí počet podnikov, ktoré môžu dodávať alebo poskytovať tovar, resp. služby na základe kritérií, ktoré nie sú objektívne, primerané a nediskriminačné, čím podstatným spôsobom ovplyvní schopnosť iných podnikov dodávať alebo poskytovať rovnaký tovar, resp. služby v tej istej zemepisnej oblasti za v podstate rovnocenných podmienok;

¹⁵ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že táto kapitola sa nevzťahuje na prirodzené monopoly, pokiaľ nie sú určené v zmysle odseku 1 písm. d).

- g) „finančná inštitúcia“ a „finančná služba“ majú rovnaký význam ako v článku 18.1 (Vymedzenie pojmov);
- h) „služba poskytovaná pri výkone vládnej moci“ je služba poskytovaná pri výkone vládnej moci v zmysle jej vymedzenia v dohode GATS a v príslušných prípadoch v prílohe o finančných službách k dohode GATS¹⁶;
- i) „štátnom vlastnený podnik“ je podnik, ktorý je vo vlastníctve alebo pod kontrolou zmluvnej strany¹⁷.

ČLÁNOK 22.2

Delegovaná právomoc

Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, každá zmluvná strana zabezpečí, aby každá osoba vrátane štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu, na ktorú zmluvná strana delegovala regulačnú, správnu alebo inú vládnu právomoc, konala pri výkone uvedenej právomoci v súlade s povinnosťami zmluvnej strany stanovenými v tejto dohode.

¹⁶ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že služby poskytované pri výkone vládnej moci zahŕňajú služby poskytované centrálnou bankou, menovým orgánom, finančným regulačným orgánom alebo orgánom zmluvnej strany pre riešenie krízových situácií.

¹⁷ Na účely zistenia vlastníctva alebo kontroly sa v závislosti od konkrétneho prípadu preskúmajú všetky relevantné právne a faktické prvky.

ČLÁNOK 22.3

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a na určené monopoly, vykonávajúce obchodné činnosti. Ak štátom vlastnený podnik, podnik, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určený monopol vykonávajú obchodné aj neobchodné činnosti¹⁸, táto kapitola sa vzťahuje len na obchodné činnosti.
2. Táto kapitola sa nevzťahuje na:
 - a) štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určené monopoly, ak konajú ako obstarávateľské subjekty vykonávajúce obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, ako sa vymedzuje v článku 21.1 (Vymedzenie pojmov) písm. c);
 - b) žiadne služby poskytované pri výkone vládnej moci;

¹⁸ Zahŕňa to vykonávanie legitímneho mandátu služby vo verejnom záujme.

c) činnosti, ktoré vykonáva:

- i) finančná inštitúcia alebo iná právnická osoba vo vlastníctve alebo pod kontrolou zmluvnej strany, ktorá je zriadená alebo prevádzkovaná dočasne a výlučne na účely riešenia krízových situácií¹⁹;
 - ii) verejnoprávny subjekt vrátane verejnej správy zvereného majetku, ktorý výlučne na základe mandátu služby vo verejnom záujme, ktorého cieľom je prispievať k vyváženému a stabilnému rozvoju dotknutej zmluvnej strany, poskytuje finančné služby na účet alebo so zárukou, alebo s využitím finančných zdrojov tejto zmluvnej strany a
 - iii) verejnoprávny subjekt na základe mandátu služby vo verejnom záujme týkajúceho sa zákonného systému sociálneho zabezpečenia alebo plánov verejného dôchodkového zabezpečenia a
- d) štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určené monopoly, ak v čase určenia výšky prahovej hodnoty v ktoromkoľvek z troch predchádzajúcich po sebe nasledujúcich finančných rokov ročné príjmy pochádzajúce z ich obchodných činností boli nižšie ako 200 miliónov zvláštnych práv čerpania.

¹⁹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že: a) pojem „riešenie krízových situácií“ sa vykladá v súlade s právnymi predpismi zmluvnej strany, v ktorej je finančná inštitúcia alebo iná právnická osoba usadená; b) daná finančná inštitúcia alebo iná právnická osoba nevykonáva žiadnu obchodnú činnosť, ktorá priamo nesúvisí s jej účelom riešenia krízových situácií.

3. Článok 22.6 sa nevzťahuje na poskytovanie finančných služieb štátom vlastneným podnikom, podnikom, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určeným monopolom na základe vládneho mandátu, ak toto poskytovanie finančných služieb:

- a) podporuje vývoz alebo dovoz za predpokladu, že tieto služby:
 - i) nie sú určené na to, aby nahradili komerčné financovanie, alebo
 - ii) sú ponúkané za podmienok, ktoré nie sú priaznivejšie než tie, ktoré by bolo možné získať pri porovnateľných finančných službách na komerčnom trhu²⁰;
- b) podporuje súkromné investície mimo územia zmluvnej strany za predpokladu, že tieto služby:
 - i) nie sú určené na to, aby nahradili komerčné financovanie, alebo
 - ii) sú ponúkané za podmienok, ktoré nie sú priaznivejšie než tie, ktoré by bolo možné získať pri porovnateľných finančných službách na komerčnom trhu, alebo

²⁰ Ak sa na komerčnom trhu neponúkajú porovnateľné finančné služby: a) na účely písmena a) bodu ii) a písmena b) bodu ii) sa štátom vlastnený podnik môže podľa potreby opierať o dostupné dôkazy pri stanovení referenčnej hodnoty podmienok, za ktorých by sa takéto služby ponúkali na komerčnom trhu, a b) na účely písmena a) bodu i) a písmena b) bodu i) sa poskytovanie finančných služieb nepovažuje za určené na to, aby tieto služby nahradili komerčné financovanie.

c) sú ponúkané za podmienok, ktoré sú v súlade s dohodou, za predpokladu, že patria do rozsahu pôsobnosti dohody.

4. Článok 22.6 sa nevzťahuje na odvetvia uvedené v článku 10.5 (Rozsah pôsobnosti) ods. 2 písm. c) až e).

5. Článok 22.6 sa neuplatňuje v rozsahu, v akom štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určené monopoly zmluvnej strany uskutočňujú nákup a predaj tovaru alebo služieb podľa:

a) akéhokoľvek existujúceho nesúladného opatrenia, ktoré zmluvná strana zachováva, v uplatňovaní ktorého pokračuje, ktoré obnovuje alebo mení v súlade s článkom 10.12 (Nesúladné opatrenia a výnimky), článkom 11.8 (Nesúladné opatrenia a výnimky) alebo článkom 18.12 (Výhrady a nesúladné opatrenia), ako sa uvádza v prílohe I (Existujúce opatrenia) a v oddiele B prílohy VI (Finančné služby), alebo

b) akéhokoľvek nesúladného opatrenia, ktoré zmluvná strana prijme alebo zachová v súvislosti s odvetviami, pododvetviami alebo činnosťami v súlade s článkom 10.12 (Nesúladné opatrenia a výnimky), článkom 11.8 (Nesúladné opatrenia a výnimky) alebo článkom 18.12 (Výhrady a nesúladné opatrenia), ako sa uvádza v prílohe II (Budúce opatrenia) a v oddiele B (Budúce opatrenia) prílohy VI (Finančné služby).

6. Zmluvné strany súhlasia s tým, že opatrenie prijaté alebo zachované podľa prílohy 22-A (Nesúladné činnosti Mexika) alebo vylúčené z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly sa môže zachovať za predpokladu, že takéto opatrenie sa v rozsahu, v akom patrí do rozsahu pôsobnosti Dohody o založení WTO, uplatňuje v súlade s právami a povinnosťami zmluvnej strany, ktorá takéto opatrenie prijíma podľa Dohody o založení WTO²¹.

ČLÁNOK 22.4

Nesúladné činnosti

Článok 22.6 sa nevzťahuje na nesúladné činnosti štátom vlastnených podnikov alebo určených monopolov uvedených v prílohe 22-A (Nesúladné činnosti v prípade Mexika) v súlade s podmienkami uvedenej prílohy.

²¹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že jediným fórom na určenie toho, či sa opatrenie zmluvnej strany uplatňuje v súlade s právami a povinnosťami tejto zmluvnej strany podľa Dohody o založení WTO, je mechanizmus urovnávania sporov podľa dohovoru DSU.

ČLÁNOK 22.5

Všeobecné ustanovenia

1. Bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti každej zmluvnej strany podľa tejto kapitoly, žiadne z ustanovení tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby zriadila alebo zachovala štátom vlastnený podnik, udelila podniku osobitné práva alebo výsady alebo určila či zachovala monopol.
2. Zmluvná strana od štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, ani od určeného monopolu nevyžaduje, aby konali spôsobom, ktorý by bol v rozpore s touto kapitolou, ani ich v tom nepodporuje.

ČLÁNOK 22.6

Nediskriminačné zaobchádzanie a obchodné hľadiská

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každý z jej štátom vlastnených podnikov, podnikov, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určených monopolov pri vykonávaní obchodných činností:
 - a) konal v súlade s obchodnými hľadiskami pri nákupe alebo predaji tovaru alebo služby s výnimkou plnenia akýchkoľvek podmienok svojho mandátu služby vo verejnom záujme, ktoré nie sú v rozpore s písmenami b) alebo c);

b) pri kúpe tovaru alebo služby:

- i) poskytol tovaru alebo službe, ktoré dodáva, resp. poskytuje podnik druhej zmluvnej strany, nemenej priaznivé zaobchádzanie, než je zaobchádzanie, ktoré poskytuje obdobnému tovaru alebo obdobnej službe, ktoré dodávajú, resp. poskytujú podniky danej zmluvnej strany, a
- ii) poskytol tovaru alebo službe, ktoré dodáva, resp. poskytuje podnik predstavujúci investíciu, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda, v zmysle článku 10.1 ods. 1 písm. c) (Vymedzenie pojmov) na území zmluvnej strany, zaobchádzanie nemenej priaznivé než to, ktoré poskytuje podobnému tovaru alebo podobnej službe, ktoré dodávajú, resp. poskytujú podniky zmluvnej strany na relevantnom trhu na území zmluvnej strany, a

c) pri predaji tovaru alebo služby:

- i) poskytol podniku druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nemenej priaznivé než to, ktoré poskytuje podnikom danej zmluvnej strany, a
- ii) poskytol podniku predstavujúcemu investíciu, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda, v zmysle článku 10.1 ods. 1 písm. c) (Vymedzenie pojmov) na území zmluvnej strany zaobchádzanie nemenej priaznivé než to, ktoré poskytuje podnikom zmluvnej strany na relevantnom trhu na území zmluvnej strany²².

²² V záujme väčšej istoty treba uviesť, že tento článok sa nevzťahuje na nákup alebo predaj akcií, podielových akcií alebo iných foriem majetkovej účasti zo strany štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu ako prostriedku jeho majetkovej účasti v inom podniku.

2. Za predpokladu, že takéto rozdielne podmienky alebo odmietnutie sú v súlade s obchodnými hľadiskami, odsekom 1 sa štátom vlastnenému podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určenému monopolu nebráni:

- a) nakupovať či dodávať tovar alebo nakupovať či poskytovať služby za rozdielnych podmienok vrátane podmienok súvisiacich s cenou, alebo
- b) odmietnuť nákup či dodanie tovaru alebo nákup či poskytnutie služieb.

ČLÁNOK 22.7

Regulačný rámec

1. Zmluvné strany sa usilujú dodržiavať a čo najlepšie využívať príslušné medzinárodné normy vrátane štandardov uvedených v Usmerneniach OECD pre správu a riadenie štátom vlastnených podnikov.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každý regulačný orgán alebo príslušný orgán vykonávajúci regulačnú funkciu, ktorý zmluvná strana zriadi alebo zachová:

- a) bol v záujme zaistenia účinnosti jeho regulačnej funkcie nezávislý od všetkých podnikov, ktoré tento regulačný orgán alebo príslušný orgán reguluje, a nezodpovedal sa žiadnemu takémuto podniku a
- b) konal nestranne²³ za obdobných okolností vo vzťahu ku všetkým podnikom, ktoré tento regulačný orgán alebo príslušný orgán reguluje, vrátane štátom vlastnených podnikov, podnikov, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určených monopolov²⁴.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí jednotné a nediskriminačné presadzovanie zákonov a iných právnych predpisov, a to aj pokiaľ ide o štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určené monopoly.

²³ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že nestrannosť, s ktorou regulačný orgán alebo príslušný orgán vykonáva svoje regulačné funkcie, sa posudzuje na základe všeobecnej štruktúry alebo praxe tohto regulačného orgánu alebo príslušného orgánu.

²⁴ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že v prípade odvetví, v ktorých si zmluvné strany v iných kapitolách dohodli osobitné povinnosti v súvislosti s regulačným orgánom alebo príslušným orgánom, majú prednosť príslušné ustanovenia týchto iných kapitol.

ČLÁNOK 22.8

Transparentnosť

1. Zmluvná strana na písomnú žiadosť druhej zmluvnej strany bezodkladne poskytne tieto informácie týkajúce sa štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu za predpokladu, že žiadosť obsahuje vysvetlenie, ako môžu činnosti tohto štátneho podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu ovplyvniť záujmy žiadajúcej zmluvnej strany podľa tejto kapitoly:

- a) percentuálny podiel akcií, ktoré požiadaná zmluvná strana, jej štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určené monopoly kumulatívne vlastnia, a percentuálny podiel hlasovacích práv, ktoré spoločne držia v štátom vlastnenom podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určenom monopole;
- b) opis akýchkoľvek osobitných akcií alebo osobitných hlasovacích alebo iných práv, ktoré požiadaná zmluvná strana, jej štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určené monopoly držia, pokiaľ sa tieto práva líšia od práv spojených so všeobecnými kmeňovými akciami takéhoto štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu;

- c) organizačná štruktúra štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu, zloženie jeho predstavenstva alebo rovnocenného orgánu, úradné tituly všetkých verejných činiteľov vykonávajúcich funkciu úradníka alebo člena predstavenstva alebo rovnocenného orgánu;
- d) opis vládnych útvarov alebo verejných orgánov, ktoré regulujú alebo monitorujú štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určené monopoly, v relevantných prípadoch opis požiadaviek na podávanie správ, ktoré im tieto útvary alebo verejné orgány uložili, a opis práv a postupov²⁵ vládnych útvarov alebo akýchkoľvek verejných orgánov, pokiaľ ide o vymenúvanie, odvolávanie alebo odmeňovanie vedúcich pracovníkov a členov predstavenstva alebo akéhokoľvek iného rovnocenného orgánu;
- e) ročné príjmy a celkové aktíva štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu za posledné tri roky, za ktoré sú informácie k dispozícii;
- f) akékoľvek výnimky a imunity, ktoré využíva štátom vlastnený podnik, podnik, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určený monopol podľa právnych predpisov požiadanej zmluvnej strany, a

²⁵ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že pojem „postupy“ nezahŕňa dôvody vymenovania, odvolania alebo odmeňovania vedúcich pracovníkov a členov predstavenstva alebo akéhokoľvek iného rovnocenného orgánu.

g) akékoľvek doplňujúce informácie týkajúce sa štátom vlastneného podniku, podniku, ktorému boli udelené osobitné práva alebo výsady, alebo určeného monopolu, ktoré sú verejne prístupné, vrátane výročných finančných správ a auditov vykonaných tretími stranami.

2. Ak požadované informácie nie sú k dispozícii, požiadaná zmluvná strana písomne poskytne dôvody ich nedostupnosti žiadajúcej zmluvnej strane.

3. Ak zmluvná strana poskytne písomné informácie na základe žiadosti v súlade s týmto článkom a informuje žiadajúcu zmluvnú stranu, že považuje tieto informácie za dôverné, žiadajúca zmluvná strana tieto informácie nezverejní bez predchádzajúceho súhlasu zmluvnej strany, ktorá informácie poskytuje.

KAPITOLA 23

POLITIKA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

ČLÁNOK 23.1

Všeobecné zásady

Zmluvné strany uznávajú význam voľnej a nenarušenej hospodárskej súťaže vo svojich obchodných a investičných vzťahoch. Zmluvné strany uznávajú, že protisúťažné podnikateľské postupy a štátne zásahy môžu potenciálne narušiť riadne fungovanie trhov a oslabiť výhody liberalizácie obchodu a investícií. Zmluvné strany sa stotožňujú s názorom, že zákaz takéhoto správania, vykonávanie politiky hospodárskej súťaže, podpora propagačných opatrení a spolupráca v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, pomôžu zabezpečiť výhody tejto dohody.

ČLÁNOK 23.2

Právo hospodárskej súťaže a protisúťažné podnikateľské postupy

1. Každá zmluvná strana na svojom území zachová alebo prijme komplexné právo hospodárskej súťaže, ktoré sa vzťahuje na všetky odvetvia hospodárstva²⁶ a ktorým sa účinne riešia tieto podnikateľské postupy:
 - a) dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy, ktorých cieľom alebo následkom je vylúčenie, obmedzovanie alebo narušenie hospodárskej súťaže;
 - b) zneužívanie jedným alebo viacerými podnikmi, ktoré majú jednotlivo alebo spoločne značnú moc na relevantnom trhu, pričom cieľom alebo dôsledkom tohto zneužívania je bránenie hospodárskej súťaži na tomto relevantnom trhu alebo na akomkoľvek súvisiacom trhu, jej obmedzovanie alebo narúšanie, a

²⁶ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že právo hospodárskej súťaže v EÚ sa vzťahuje na odvetvie poľnohospodárstva v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671). V záujme väčšej istoty treba uviesť, že *Ley Federal de Competencia Económica* (Federálny zákon o hospodárskej súťaži) uverejnený 23. mája 2014 v *Diario Oficial de la Federación* (Federálnom úradnom vestníku) sa vzťahuje na všetky odvetvia v Mexiku, pre ktoré orgány na ochranu hospodárskej súťaže vypracúvajú svoje vlastné predpisy, kritériá alebo usmernenia v súlade s ústavnými zmenami z roku 2013 uverejnenými 11. júna 2013 v *Diario Oficial de la Federación* (Federálnom úradnom vestníku).

- c) koncentrácie medzi podnikmi, ktoré vedú alebo môžu viesť k podstatnému zníženiu hospodárskej súťaže alebo ktoré významne narúšajú alebo môžu významne narušiť efektívnu hospodársku súťaž, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia.
2. Právu hospodárskej súťaže uvedenému v tomto článku podliehajú všetky súkromné, ako aj verejné podniky.
3. Každá zmluvná strana prijme primerané opatrenia v súvislosti s protisúťažnými podnikateľskými postupmi s cieľom podporiť politiku hospodárskej súťaže.
4. V rozsahu stanovenom v právnych predpisoch zmluvnej strany nemá uplatňovanie práva hospodárskej súťaže právne ani fakticky brániť plneniu konkrétnych úloh verejného záujmu, ktoré môžu byť zverené podnikom. Výnimky z práva hospodárskej súťaže zmluvnej strany majú byť obmedzené na úlohy verejného záujmu, ktoré sú primerané požadovanému cieľu verejnej politiky a sú transparentné.

ČLÁNOK 23.3

Vykonávanie

1. Každá zmluvná strana si zachováva svoju autonómiu, pokiaľ ide o zmenu a presadzovanie svojho práva hospodárskej súťaže.

2. Každá zmluvná strana zriadi alebo zachová funkčne nezávislý orgán alebo orgány zodpovedné za úplné uplatňovanie a účinné presadzovanie svojho príslušného práva hospodárskej súťaže, pričom tento orgán alebo orgány majú príslušné právomoci a zdroje potrebné tento účel.
3. Každá zmluvná strana uplatňuje svoje právo hospodárskej súťaže transparentným a nediskriminačným spôsobom, pričom dodržiava zásady spravodlivosti v konaní a právo na obhajobu dotknutých podnikov vrátane práva na vypočutie pred prijatím konečného rozhodnutia alebo uznesenia.
4. Orgán alebo orgány zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže sa vo svojej politike presadzovania práva nedopúšťajú diskriminácie na základe štátnej príslušnosti odporcu vo vykonávacom konaní²⁷ alebo štátnej príslušnosti tretích osôb, ktorým bolo udelené právo zúčastniť sa na takomto vykonávacom konaní.
5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby odporca vo vykonávacom konaní, ktoré sa uskutočňuje s cieľom určiť, či konanie odporcu porušuje jej právo hospodárskej súťaže, alebo s cieľom určiť, aké správne sankcie alebo opravné prostriedky by sa mali za porušenie tohto práva uložiť, dostal možnosť byť vypočutý a predložiť dôkazy na svoju obhajobu. Každá zmluvná strana predovšetkým zabezpečí, aby mal odporca primeranú možnosť preskúmať a namietat dôkazy, z ktorých môže toto určenie vychádzať.

²⁷ Na účely tohto článku je vykonávacie konanie súdne konanie alebo administratívny postup po vyšetrovaní údajného porušenia práva hospodárskej súťaže.

6. Každá zmluvná strana zaručí, aby adresát rozhodnutia alebo uznesenia, ktorým sa ukladá správna sankcia alebo nápravné opatrenie za porušenie jej práva hospodárskej súťaže, dostal možnosť požiadať o súdne preskúmanie takéhoto rozhodnutia alebo uznesenia.

ČLÁNOK 23.4

Transparentnosť

1. Zmluvné strany uznávajú význam transparentnosti vo svojich politikách presadzovania hospodárskej súťaže.

2. Každá zmluvná strana uverejní svoje správne alebo procesné pravidlá obsiahnuté v právnych aktoch, podľa ktorých sa vedú jej vyšetrovania a vykonávacie konania v oblasti práva hospodárskej súťaže. Tieto správne alebo procesné pravidlá môžu v rozsahu stanovenom v práve hospodárskej súťaže každej zmluvnej strany zahŕňať konania s primeranými lehotami na predloženie dôkazov v týchto konaniach.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby bola zverejnená verzia konečného rozhodnutia alebo uznesenia, v ktorom sa určilo porušenie jej práva hospodárskej súťaže, ktorá nemá dôverný charakter, a prípadne verzia akéhokoľvek príkazu na vykonanie uznesenia, ktorá nemá dôverný charakter, s cieľom umožniť zainteresovaným osobám oboznámiť sa s nimi.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby boli všetky konečné rozhodnutia alebo uznesenia, v ktorých sa určilo porušenie jej práva hospodárskej súťaže, vydané písomne a aby obsahovali skutkové zistenia a odôvodnenie vrátane právnej a prípadne ekonomickej analýzy, na ktorej sú rozhodnutie alebo uznesenie založené.

ČLÁNOK 23.5

Spolupráca a koordinácia

1. Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce a koordinácie medzi svojimi príslušnými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v záležitostiach týkajúcich sa ich práva hospodárskej súťaže a politik v zóne voľného obchodu. Orgány zmluvných strán na ochranu hospodárskej súťaže sa preto usilujú spolupracovať v záležitostiach súvisiacich so svojím príslušným právom hospodárskej súťaže, a to aj prostredníctvom pomoci, oznamovania, konzultácií a výmeny informácií.
2. Zmluvné strany posilnia spoluprácu pri presadzovaní svojho práva hospodárskej súťaže v rozsahu zlučiteľnom so svojimi príslušnými právnymi predpismi a dôležitými záujmami a v medziach svojich primerane dostupných zdrojov. Na tento účel sa orgány zmluvných strán na ochranu hospodárskej súťaže usilujú o výmenu informácií, ktoré nemajú dôverný charakter, skúseností a názorov, pokiaľ ide o:
 - a) ich príslušné právne predpisy, politiky a postupy v oblasti hospodárskej súťaže vrátane informácií o výnimkách udelených podľa ich práva hospodárskej súťaže;
 - b) presadzovanie ich príslušného práva hospodárskej súťaže a
 - c) ich príslušné propagačné opatrenia.

3. Zmluvné strany sa usilujú posilniť koordináciu medzi svojimi príslušnými orgánmi v oblastiach spoločného záujmu a v rozsahu zlučiteľnom so svojimi príslušnými právnymi predpismi a dôležitými záujmami a v medziach svojich primerane dostupných zdrojov. Na tento účel sa zmluvné strany usilujú v čo najväčšej miere koordinovať svoje činnosti v oblasti presadzovania práva týkajúce sa rovnakých alebo súvisiacich prípadov.
4. Zmluvné strany potvrdzujú, že ich orgány na ochranu hospodárskej súťaže uznávajú používanie inštitútu vzdania sa dôvernosti vo svojich oblastiach presadzovania a uznávajú, že rozhodnutie podniku vzdať sa svojho práva na ochranu dôverných informácií je dobrovoľné.
5. Žiadnym z ustanovení tohto článku sa neobmedzuje diskrečná právomoc orgánov zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže rozhodnúť, či prijímú opatrenia na základe konkrétnych žiadostí orgánov druhej zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže.
6. Žiadnym z ustanovení tohto článku sa orgánom ktorejkoľvek zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže nebráni v tom, aby prijali opatrenia v súvislosti s konkrétnymi prípadmi.
7. Orgány zmluvných strán na ochranu hospodárskej súťaže môžu zväžiť uzavretie samostatnej dohody o spolupráci, v ktorej sa stanovia vzájomne dohodnuté podmienky vykonávania spolupráce.

ČLÁNOK 23.6

Technická spolupráca

Zmluvné strany sa domnievajú, že je v ich spoločnom záujme podporovať ciele tejto dohody technickou spoluprácou na účely výmeny skúseností s rozvojom a vykonávaním politiky hospodárskej súťaže a presadzovaním svojho príslušného práva hospodárskej súťaže s výhradou zdrojov, ktoré má každá zmluvná strana primerane k dispozícii.

ČLÁNOK 23.7

Konzultácie

1. Na podporu vzájomného porozumenia medzi zmluvnými stranami alebo na riešenie osobitných otázok týkajúcich sa výkladu alebo uplatňovania tejto kapitoly začne zmluvná strana na žiadosť druhej zmluvnej strany konzultácie o záležitostiach predložených druhou zmluvnou stranou. Zmluvná strana žiadajúca o konzultácie v relevantných prípadoch uvedie, ako daná záležitosť ovplyvňuje obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami.
2. Zmluvné strany bezodkladne prerokujú všetky otázky vyplývajúce z výkladu alebo uplatňovania tejto kapitoly.

3. V záujme uľahčenia diskusie o záležitosti, ktorá je predmetom konzultácií, sa každá zmluvná strana usiluje poskytnúť druhej zmluvnej strane príslušné informácie, ktoré nemajú dôverný charakter.

ČLÁNOK 23.8

Dôvernoscť informácií

1. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie tejto kapitoly sa od zmluvnej strany nevyžaduje, aby poskytla informácie, ak je poskytovanie týchto informácií zakázané právnymi predpismi zmluvnej strany, ktorá má tieto informácie k dispozícii.
2. Ak zmluvná strana poskytne informácie podľa tejto kapitoly, druhá zmluvná strana zachová dôvernoscť týchto informácií.
3. Ak orgány zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže dostanú dôverné informácie od orgánov druhej zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže, v prípade ktorých došlo k vzdaniu sa dôvernosti, orgány tejto zmluvnej strany na ochranu hospodárskej súťaže použijú získané informácie v súlade s podmienkami daného vzdania sa.

ČLÁNOK 23.9

Orgány na ochranu hospodárskej súťaže

Na účely tejto kapitoly sú orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže tieto orgány alebo ich právni nástupcovia:

a) v prípade Európskej únie:

Európska komisia a

b) v prípade Mexika:

i) Národná antitrustová komisia (*Comisión Nacional Antimonopolio*) a

ii) Telekomunikačná regulačná komisia [*Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (CRT)*].

ČLÁNOK 23.10

Neuplatňovanie urovnávania sporov

Zmluvná strana nevyužije urovnávanie sporov podľa kapitoly 31 (Urovnávanie sporov) v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním ustanovení tejto kapitoly.

KAPITOLA 24

SUBVENCIE

ČLÁNOK 24.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „subvencia poskytovaná na tovar“ je opatrenie, ktoré spĺňa podmienky stanovené v článku 1.1 dohody SCM a ktoré je špecifické v súlade s článkom 2 dohody SCM a v zmysle uvedeného článku;
- b) „subvencia poskytovaná na služby“ je opatrenie, ktoré zahŕňa finančný príspevok vlády alebo verejného subjektu, poskytuje sa ním výhoda a je špecifické pre podnik alebo odvetvie, resp. pre skupinu podnikov alebo odvetví, v súlade s článkom 2 dohody SCM a v zmysle uvedeného článku²⁸.

²⁸ Týmto vymedzením pojmu nie je dotknutý výsledok budúcich diskusií vo WTO o vymedzení pojmu subvencie na služby. V závislosti od pokroku v týchto rokovaniach môže Spoločná rada prijať rozhodnutie v tejto súvislosti túto dohodu upraviť.

ČLÁNOK 24.2

Všeobecné zásady

Zmluvné strany uznávajú, že subvencie možno udeľovať, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľa verejnej politiky. Zmluvné strany však uznávajú, že určité subvencie majú potenciál narušiť riadne fungovanie trhov a oslabujú výhody liberalizácie obchodu a investícií. Zmluvná strana by v zásade nemala udeľovať subvencie podnikom, ktoré dodávajú tovar alebo poskytujú služby, ak majú alebo by mohli mať negatívny vplyv na obchod alebo investície.

ČLÁNOK 24.3

Rozsah pôsobnosti

1. Táto kapitola sa vzťahuje na subvencie pre všetky podniky vykonávajúce hospodársku činnosť. Ak podnik kombinuje hospodárske a nehospodárske činnosti, táto kapitola sa vzťahuje len na hospodárske činnosti tohto podniku.

2. Táto kapitola sa nevzťahuje na subvencie udeľované podnikom povereným poskytovaním určitých služieb verejného záujmu vrátane tých, ktoré sú zverené prostredníctvom osobitných práv alebo výsad, pokiaľ sú takéto subvencie obmedzené na sumu potrebnú na pokrytie nákladov na dotknutú službu.
3. Táto kapitola sa nevzťahuje na subvencie poskytované na poľnohospodársky tovar a subvencie poskytované na ryby a produkty rybárstva.
4. S výnimkou článku 24.5 sa táto kapitola nevzťahuje na subvencie poskytované v audiovizuálnom odvetví.
5. Článok 24.7 sa nevzťahuje na subvencie poskytované na služby.

ČLÁNOK 24.4

Vzťah k WTO

Zmluvné strany potvrdzujú svoje práva a povinnosti podľa článku XV dohody GATS, článku XVI dohody GATT z roku 1994 a podľa dohody SCM.

ČLÁNOK 24.5

Transparentnosť

1. Každá zmluvná strana v súvislosti s každou subvenciou udelenou alebo zachovanou na jej území verejne sprístupní tieto informácie:

- a) právny základ subvencie;
- b) forma subvencie;
- c) výška subvencie alebo výška rozpočtu na subvenciu a
- d) ak je to možné, názov príjemcu²⁹.

2. Požiadavka stanovená v odseku 1 sa považuje za splnenú zmluvnou stranou, ak:

- a) sa WTO zašle oznámenie podľa článku 25.1 dohody SCM, a ak sa, pokiaľ je to možné, zverejní názov príjemcu alebo

²⁹ Odsek 1 písm. d) sa vzťahuje na subvencie vo výške 500 000 zvláštnych práv čerpania a viac.

- b) boli informácie požadované v odseku 1 touto zmluvnou stranou, prípadne v jej mene, sprístupnené na verejne prístupnom webovom sídle do 31. decembra kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom bola subvencia zachovaná alebo udelená³⁰.
3. Pokiaľ ide o subvencie poskytované na služby, tento článok sa uplatňuje len vtedy, ak:
- a) výška subvencie na príjemcu za obdobie troch po sebe nasledujúcich rokov presahuje 400 000 zvláštnych práv čerpania a
 - b) subvencia sa udeľuje na poskytovanie služieb v týchto odvetviach: audiovizuálne odvetvie, telekomunikácie, finančné služby, doprava (vrátane námornej dopravy), energetika (vrátane distribúcie elektrickej energie), životné prostredie, výpočtové technológie, architektúra a inžinierstvo, stavebníctvo a poštové a kuriérske služby.

³⁰ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že uverejnením subvencie alebo subvenčného programu na webovom sídle nie je dotknutý právny štatút či povaha samotného programu.

ČLÁNOK 24.6

Konzultácie

1. Ak sa zmluvná strana domnieva, že subvencia udelená druhou zmluvnou stranou negatívne ovplyvňuje alebo môže negatívne ovplyvniť jej obchod alebo investície, prvá zmluvná strana môže druhú zmluvnú stranu informovať o svojich obavách a požiadať o konzultácie v tejto záležitosti. Požiadaná zmluvná strana venuje takejto žiadosti plnú pozornosť a posúdi ju s porozumením.

2. Počas konzultácií môže žiadajúca zmluvná strana požiadať druhú zmluvnú stranu, aby o subvencii poskytla doplňujúce informácie, ako napríklad:

- a) právny základ a cieľ politiky alebo účel subvencie;
- b) forma subvencie;
- c) dátumy a dĺžka trvania subvencie a akékoľvek iné lehoty, ktoré sú s ňou spojené;
- d) požiadavky oprávnenosti na subvenciu;
- e) celková suma alebo ročná suma zahrnutá do rozpočtu na subvenciu;

- f) ak je to možné, názov príjemcu subvencie a
- g) akékoľvek ďalšie informácie umožňujúce posúdenie negatívnych účinkov subvencie na obchod alebo investície.

3. Požiadaná zmluvná strana poskytne príslušné informácie o predmetnej subvencii najneskôr 60 dní odo dňa doručenia žiadosti uvedenej v odseku 2. Ak písomná odpoveď neobsahuje niektoré z príslušných informácií požadovaných podľa odseku 2, požiadaná zmluvná strana vo svojej písomnej odpovedi vysvetlí, prečo takéto informácie nie sú poskytnuté.

4. Ak žiadajúca zmluvná strana po prijatí informácií poskytnutých podľa odsekov 2 a 3 informuje požiadanú zmluvnú stranu, že sa domnieva, že dotknutá subvencia má alebo môže mať významný negatívny vplyv na jej obchod alebo investície, požiadaná zmluvná strana vynaloží maximálne úsilie na odstránenie alebo minimalizáciu týchto významných negatívnych účinkov do jedného roka.

ČLÁNOK 24.7

Subvencie podliehajúce podmienkam

1. Každá zmluvná strana uplatňuje podmienky na tieto subvencie, pokiaľ negatívne ovplyvňujú alebo pravdepodobne negatívne ovplyvnia obchod alebo investície druhej zmluvnej strany:
 - a) subvencie alebo právne mechanizmy, na základe ktorých vláda zodpovedá za úhradu dlhov alebo záväzkov určitých podnikov, sú povolené pod podmienkou, že úhrada týchto dlhov a záväzkov je obmedzená, pokiaľ ide o výšku týchto dlhov a záväzkov alebo o trvanie takejto zodpovednosti;
 - b) subvencie podnikom v ťažkostiach, podnikom v platobnej neschopnosti alebo podnikom, ktoré sú na pokraji platobnej neschopnosti, sa povoľujú za týchto podmienok:
 - i) bol vypracovaný dôveryhodný plán reštrukturalizácie; tento plán sa zakladá na realistických predpokladoch s cieľom zabezpečiť návrat podniku k dlhodobej životaschopnosti v primeranej lehote a
 - ii) na náklady na reštrukturalizáciu prispievajú samotné podniky s výnimkou malých a stredných podnikov.

2. Odsek 1 písm. b) sa nevykladá tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby poskytovala dočasnú podporu likvidity vo forme úverových záruk alebo úverov na čas primerane potrebný na prípravu reštrukturalizačného plánu. Takáto dočasná podpora likvidity sa obmedzí na sumu potrebnú na udržanie podniku v podnikaní.

ČLÁNOK 24.8

Používanie subvencií

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby podniky využívali subvencie, ktoré im udelila, len na cieľ politiky alebo účel, na ktorý sa tieto subvencie udelili³¹.

ČLÁNOK 24.9

Neuplatňovanie urovnávania sporov

Zmluvná strana nevyužije urovnávanie sporov podľa kapitoly 31 (Urovnávanie sporov) v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním článku 24.5, pokiaľ sa spor týka subvencií poskytovaných na služby, a článku 24.6 ods. 4.

³¹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana splňa túto povinnosť, ak na tento účel vytvorila vhodný legislatívny rámec a administratívne postupy.

KAPITOLA 25

DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO

ODDIEL A

Všeobecné ustanovenia

ČLÁNOK 25.1

Ciele a zásady

1. Cieľom tejto kapitoly je dosiahnuť primeranú a účinnú úroveň ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva s cieľom:
 - a) prispievať k podpore technických inovácií a k transferu a šíreniu technológií vo vzájomný prospech výrobcov a používateľov technických poznatkov, a to spôsobom, ktorý bude prispievať k sociálnemu a ekonomickému blahobytu a rovnováhe práv a povinností, a
 - b) podporovať a upravovať obchod medzi zmluvnými stranami, ako aj znižovať narušenia a prekážky v obchode.

2. Zmluvná strana môže pri vypracúvaní alebo zmene svojich zákonov a iných právnych predpisov prijímať opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na ochranu verejného zdravia a výživy obyvateľstva a na podporu verejného záujmu v odvetviach kľúčového významu pre jej sociálno-ekonomický a technický rozvoj za predpokladu, že takéto opatrenia sú v súlade s touto kapitolou.

3. Zmluvná strana môže prijímať vhodné opatrenia za predpokladu, že sú v súlade s ustanoveniami tejto kapitoly, s cieľom predchádzať zneužívaniu práv duševného vlastníctva nositeľmi práv alebo uchýľovaniu sa k praktikám, ktoré nevhodne obmedzujú obchod alebo nepriaznivo ovplyvňujú medzinárodný transfer technológií.

4. Vzhľadom na základné ciele verejnej politiky vnútroštátnych systémov zmluvné strany uznávajú potrebu:

- a) podporovať inovácie a tvorivosť;
- b) uľahčovať šírenie informácií, znalostí, technológie, kultúry a umenia a
- c) podporovať hospodársku súťaž a otvorené a efektívne trhy

prostredníctvom svojich príslušných systémov duševného vlastníctva pri súčasnom dodržiavaní zásady transparentnosti a berúc do úvahy záujmy všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane nositeľov práv, používateľov a verejnosti.

ČLÁNOK 25.2

Povaha a rozsah povinností

1. Zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť primerané a účinné vykonávanie medzinárodných zmlúv týkajúcich sa duševného vlastníctva, na ktorých sa zúčastňujú, vrátane dohody TRIPS.

V tejto kapitole sa dopĺňajú a ďalej spresňujú práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré im vyplývajú z dohody TRIPS a ostatných medzinárodných dohôd v oblasti duševného vlastníctva, na ktorých sa zúčastňujú.

2. Na účely tejto kapitoly „práva duševného vlastníctva“ sú všetky kategórie práv duševného vlastníctva, na ktoré sa vzťahuje časť II oddiely 1 až 7 dohody TRIPS, ako aj práva k odrodám rastlín. Ochrana duševného vlastníctva zahŕňa ochranu pred nekalou súťažou v zmysle článku 10a Parížskeho dohovoru na ochranu priemyslového vlastníctva z 20. marca 1883, naposledy revidovaného v Štokholme 14. júla 1967 (ďalej len „Parížsky dohovor“).

3. Každá zmluvná strana uplatňuje ustanovenia tejto kapitoly. Zmluvná strana môže, ale nie je povinná, vo svojich právnych predpisoch poskytnúť rozsiahlejšiu ochranu alebo presadzovanie práv duševného vlastníctva, ako sa vyžaduje v tejto kapitole, pod podmienkou, že táto ochrana alebo presadzovanie nebudú v rozpore s touto kapitolou. Každá zmluvná strana môže slobodne určiť vhodný spôsob vykonávania tejto kapitoly v rámci vlastného právneho systému a praxe.

ČLÁNOK 25.3

Vyčerpanie práv

Žiadnym z ustanovení tejto kapitoly nie je dotknutá sloboda zmluvných strán určiť, či a za akých podmienok sa uplatňuje vyčerpanie práv duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 25.4

Národné zaobchádzanie

1. Každá zmluvná strana poskytne štátnym príslušníkom³² druhej zmluvnej strany zaobchádzanie nemenej priaznivé než to, ktoré poskytuje svojim vlastným štátnym príslušníkom, pokiaľ ide o ochranu³³ duševného vlastníctva, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, s výhradou výnimiek stanovených v Parížskom dohovore, Bernskom dohovore z 9. septembra 1886 o ochrane literárnych a umeleckých diel naposledy revidovanom v Paríži 24. júla 1971 (ďalej len „Bernský dohovor“), Medzinárodnom dohovore o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií podpísanom v Ríme 26. októbra 1961 (ďalej len „Rímsky dohovor“) alebo Zmluve o duševnom vlastníctve vo vzťahu k integrovaným obvodom podpísanej vo Washingtone D.C. 26. mája 1989. Pokiaľ ide o výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a vysielacie organizácie, táto povinnosť sa vzťahuje iba na práva stanovené v tejto dohode.

³² Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje vymedzenie pojmu štátni príslušníci uvedené v dohode TRIPS.

³³ Na účely tohto ustanovenia pojem „ochrana“ zahŕňa záležitosti, ktoré majú vplyv na dostupnosť, nadobúdanie, rozsah, zachovávanie a presadzovanie práv duševného vlastníctva, ako aj záležitosti, ktoré ovplyvňujú využívanie práv duševného vlastníctva a ktoré sú osobitne upravené v tejto kapitole.

2. Zmluvná strana ako podmienku na poskytnutie národného zaobchádzania podľa tohto článku neuloží nositeľom práv povinnosť, aby splnili akékoľvek formality alebo podmienky s cieľom nadobudnúť práva v súvislosti s autorským právom a právami súvisiacimi s autorským právom³⁴.

3. Zmluvná strana môže využiť výnimky povolené podľa odseku 1 v súvislosti so súdnymi konaniami a s administratívnymi postupmi vrátane určenia adresy na doručovanie alebo vymenovania zástupcu v rámci svojej jurisdikcie, len ak takéto výnimky:

- a) sú potrebné na zabezpečenie súladu so zákonmi alebo s inými právnymi predpismi, ktoré nie sú v rozpore s touto kapitolou, a
- b) sa neuplatňujú spôsobom, ktorý by predstavoval skryté obmedzenie obchodu.

4. Zmluvná strana nemá podľa tohto článku žiadnu povinnosť, pokiaľ ide o postupy stanovené v mnohostranných dohodách uzavretých pod záštitou Svetovej organizácie duševného vlastníctva (ďalej len „WIPO“) týkajúcich sa nadobudnutia alebo zachovania práv duševného vlastníctva.

³⁴ Týmto nie je dotknutý článok 11 Rímskeho dohovoru.

ODDIEL B

Normy týkajúce sa práv duševného vlastníctva

PODODDIEL B.1

Autorské právo a práva súvisiace s autorským právom

ČLÁNOK 25.5

Medzinárodné zmluvy

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok dodržiavať tieto medzinárodné dohody:
 - a) Bernský dohovor;
 - b) Rímsky dohovor;
 - c) Zmluvu WIPO o autorskom práve prijatú v Ženeve 20. decembra 1996 a
 - d) Zmluvu WIPO o umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch prijatú v Ženeve 20. decembra 1996.

2. Zmluvné strany vynaložia všetko primerané úsilie na dosiahnutie súladu s ustanoveniami Pekinskej zmluvy o audiovizuálnych umeleckých výkonoch prijatej v Pekingu 24. júna 2012 a Marrákešskej zmluvy o uľahčení prístupu k uverejneným dielam pre osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania prijatej v Marrákeši 27. júna 2013.

ČLÁNOK 25.6

Autori

Každá zmluvná strana stanoví pre autorov výhradné právo povoliť alebo zakázať:

- a) priame alebo nepriame, časovo obmedzené alebo trvalé rozmnožovanie ich diel, a to akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, vcelku alebo sčasti;
- b) každú formu verejného rozširovania originálu alebo rozmnoženiny diela predajom alebo iným spôsobom;
- c) každý verejný prenos ich diel po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, že verejnosť k nim môže mať prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí, a
- d) obchodný prenájom originálov alebo rozmnoženín ich diel verejnosti.

ČLÁNOK 25.7

Výkonní umelci

Každá zmluvná strana stanoví pre výkonných umelcov výhradné právo povoliť alebo zakázať:

- a) vyhotovovanie záznamov³⁵ ich umeleckých výkonov;
- b) priame alebo nepriame, časovo obmedzené alebo trvalé rozmnožovanie záznamov ich umeleckých výkonov, a to akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, vcelku alebo sčasti;
- c) verejné rozširovanie záznamov ich umeleckých výkonov predajom alebo iným spôsobom;
- d) sprístupňovanie záznamov ich umeleckých výkonov verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že verejnosť k nim môže mať prístup z miesta a v čase individuálne zvolenom;
- e) bezdrôtové vysielanie a verejný prenos ich umeleckých výkonov, s výnimkou prípadu, keď výkon je sám už vysielaným výkonom alebo keď sa uskutočňuje zo záznamu, a

³⁵ „Záznam“ je zachytenie zvukov alebo pohyblivých obrazov, resp. ich vyjadrení, z ktorého ich možno pomocou zariadenia vnímať, rozmnožovať alebo rozširovať.

- f) obchodný prenájom záznamu ich výkonov verejnosti.

ČLÁNOK 25.8

Výrobcovia zvukových záznamov

Každá zmluvná strana stanoví pre výrobcov výhradné právo povoliť alebo zakázať:

- a) priame alebo nepriame, časovo obmedzené alebo trvalé rozmnožovanie ich zvukových záznamov, a to akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, vcelku alebo sčasti;
- b) verejné rozširovanie ich zvukových záznamov vrátane ich rozmnoženín predajom alebo iným spôsobom;
- c) sprístupňovanie ich zvukových záznamov verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že verejnosť k nim môže mať prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí; a
- d) obchodný prenájom ich zvukových záznamov verejnosti.

ČLÁNOK 25.9

Vysielacie organizácie

Každá zmluvná strana stanoví pre vysielacie organizácie výhradné právo povoliť alebo zakázať³⁶:

- a) vyhotovovanie záznamov ich vysielaní, či už ide o vysielanie prenášané po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu;
- b) priame alebo nepriame, časovo obmedzené alebo trvalé rozmnožovanie záznamov ich vysielaní, a to akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, vcelku alebo sčasti, či už ide o vysielanie prenášané po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu;
- c) sprístupňovanie záznamov ich vysielaní verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami, či už ide o vysielanie prenášané po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu, a to takým spôsobom, že verejnosť má k nim prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí;

³⁶ Pokiaľ ide o Mexiko, týmto ustanovením nie je dotknutá požiadavka plniť si povinnosti vyplývajúce z jeho zákona o telekomunikáciách a vysielaní („Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión“) uverejneného v úradnom vestníku 16. júla 2025.

- d) verejné šírenie zvukových záznamov ich vysielaní vrátane ich rozmnoženín predajom alebo iným spôsobom, či už ide o vysielanie prenášané po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu, a
- e) bezdrôtový prenos ich vysielania, ako aj verejný prenos ich televízneho vysielania, ak sa tento verejný prenos uskutočňuje na miestach prístupných verejnosti za vstupné.

ČLÁNOK 25.10

Vysielanie a verejný prenos zvukových záznamov vydaných na obchodné účely³⁷

1. Každá zmluvná strana stanoví, že výkonní umelci a výrobcovia zvukových záznamov majú právo na to, aby im používateľ zaplatil jednorazovú primeranú odmenu, ak sa zvukový záznam vydaný na obchodné účely alebo jeho rozmnoženina použijú vo vysielaní bezdrôtovými prostriedkami alebo v akomkoľvek verejnom prenose³⁸.

³⁷ Každá zmluvná strana môže priznať výkonným umelcom a výrobcom zvukových záznamov rozsiahlejšie práva, pokiaľ ide o vysielanie a verejný prenos zvukových záznamov vydaných na obchodné účely.

³⁸ Na účely tohto článku „verejný prenos“ nezahŕňa sprístupňovanie zvukových záznamov verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že verejnosť k nim môže mať prístup z miesta a v čase individuálne zvolenom.

2. Zmluvné strany uznávajú, že jednorazová primeraná odmena by sa mala rozdeliť medzi výkonných umelcov a výrobcov príslušných zvukových záznamov. Ak neexistuje dohoda medzi výkonnými umelcami a výrobcami zvukových záznamov, každá zmluvná strana môže prijať právne predpisy, ktorými sa stanovujú podmienky rozdelenia jednorazovej primeranej odmeny medzi výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov.

ČLÁNOK 25.11

Trvanie ochrany

1. Práva autora diela trvajú počas života príslušných autorov a najmenej 70 rokov po ich smrti bez ohľadu na dátum, keď bolo dielo oprávnené sprístupnené verejnosti.
2. Obdobie trvania ochrany hudobnej skladby s textom uplynie najskôr 70 rokov po smrti poslednej z najdlhšie žijúcich týchto osôb bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú tieto osoby pokladané za spoluautorov: autor textu a skladateľ hudobnej skladby³⁹.

³⁹ Zmluvná strana môže rozhodnúť, že na uplatňovanie tohto odseku sa vyžaduje, aby oba príspevky boli vytvorené osobitne pre príslušnú hudobnú skladbu s textom.

3. V prípade anonymných alebo pseudonymných diel uplynie ochrana najmenej 70 rokov po tom, čo bolo dielo oprávnené sprístupnené verejnosti. Ak však autorom prijatý pseudonym nevzbudzuje pochybnosti o autorovej totožnosti alebo ak autor prezradí svoju totožnosť počas obdobia uvedeného v prvej vete, uplatňuje sa trvanie ochrany stanovené v odseku 1.

4. Obdobie trvania ochrany filmového alebo audiovizuálneho diela uplynie najskôr 70 rokov po smrti poslednej najdlhšie žijúcej osoby spomedzi prinajmenšom týchto osôb, a to bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú pokladané za spoluautorov: hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov a skladateľ hudby⁴⁰.

5. Práva vysielacích organizácii uplynú najskôr 50 rokov po prvom vysielaní, či už sa vysielanie uskutočňuje po drôte alebo bezdrôtovo, pomocou kábla alebo prostredníctvom satelitu.

⁴⁰ Zmluvná strana môže rozhodnúť, že hudba musí byť osobitne vytvorená na použitie v danom filmovom, resp. audiovizuálnom diele.

6. Každá zmluvná strana stanoví⁴¹, že:

- a) trvanie ochrany práv výkonných umelcov uplynie 75 rokov po prvom vyhotovení záznamu interpretácie či umeleckého výkonu na zvukovom zázname alebo po prvej interpretácii či umeleckom výkone v prípade diel, ktoré neboli zaznamenané na zvukových záznamoch, alebo po prvom prenose akýmkoľvek prostriedkami, a
- b) trvanie ochrany práv výrobcov zvukových záznamov uplynie 75 rokov po prvom vyhotovení záznamu zvukov na zvukovom zázname.

Zmluvná strana prípadne stanoví, že:

- c) práva výkonných umelcov na ich umelecké výkony zaznamenané inak ako na zvukovom zázname uplynú najskôr 50 rokov po vyhotovení záznamu umeleckého výkonu, a ak sa počas tohto obdobia uverejnenia, najskôr 50 rokov po prvom oprávnenom uverejnení, a
- d) práva výkonných umelcov na ich umelecké výkony zaznamenané na zvukových záznamoch a práva výrobcov zvukových záznamov uplynú najskôr 50 rokov po vyhotovení záznamu umeleckého výkonu alebo zvukového záznamu, a ak sa počas tohto obdobia uverejnenia, najskôr 70 rokov po prvom oprávnenom uverejnení. Zmluvná strana prijme účinné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa zisk vytvorený počas 20 rokov ochrany po uplynutí 50 rokov po prvom oprávnenom zverejnení spravodlivo rozdelil medzi výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov.

⁴¹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že každá zmluvná strana si na základe svojich vnútroštátnych právnych predpisov vyberie medzi možnosťou uvedenou v písmenách a) a b) alebo alternatívou uvedenou v písmenách c) a d).

7. Trvanie ochrany stanovené v tomto článku sa počíta od 1. januára roku nasledujúceho po danej udalosti.

ČLÁNOK 25.12

Právo na ďalší predaj

1. Každá zmluvná strana stanoví v prospech autora umeleckého grafického alebo výtvarného diela, s výnimkou diel úžitkového umenia, právo na ďalší predaj, ktoré bude vymedzené ako nescudziteľné právo, ktorého sa nemožno vzdať, a to ani vopred, pričom jeho obsahom bude účasť⁴² na predajnej cene získanej za každý ďalší predaj diela po prvom prevode diela autorom⁴³.

2. Právo uvedené v odseku 1 sa vzťahuje na všetky úkony ďalšieho predaja, na ktorých sa v úlohe predávajúcich, kupujúcich alebo sprostredkovateľov zúčastňujú odborníci na trh s umením, napríklad aukčné siene, umelecké galérie a vo všeobecnosti všetci obchodníci s umeleckými dielami.

⁴² Zmluvná strana môže vyjadriť túto účasť ako percentuálny podiel z ceny ďalšieho predaja.

⁴³ Zmluvná strana môže stanoviť minimálne podmienky uplatňovania práva na ďalší predaj.

ČLÁNOK 25.13

Spolupráca v oblasti kolektívnej správy práv

1. Zmluvné strany podporujú spoluprácu medzi svojimi príslušnými organizáciami kolektívnej správy na účely podpory dostupnosti diel a iných predmetov ochrany na územiach zmluvných strán a prevodu príjmov z práv na použitie takýchto diel alebo iných predmetov ochrany.
2. Zmluvné strany sa dohodli, že budú podporovať transparentnosť a nediskrimináciu medzi oprávnenými členmi organizácií kolektívnej správy, najmä pokiaľ ide o príjmy z práv, ktoré vyberajú, zrážky, ktoré uplatňujú na tieto príjmy, použitie vybraných príjmov z práv, distribučnú politiku a ich repertoár.

ČLÁNOK 25.14

Výnimky a obmedzenia

Každá zmluvná strana zúži výnimky z práv alebo obmedzenia práv stanovených v tomto pododdiele na určité osobitné prípady, ktoré nie sú v rozpore s bežným využitím diela, umeleckého výkonu, zvukového záznamu alebo vysielania a ktoré neodôvodnene nezasahujú do oprávnených záujmov nositeľa práv.

ČLÁNOK 25.15

Ochrana technologických opatrení

1. Každá zmluvná strana poskytne primeranú právnu ochranu proti obchádzaniu akýchkoľvek účinných technologických opatrení, ktoré určitá osoba uskutočňuje, vediac, alebo za odôvodneného predpokladu, že si je vedomá toho, že sleduje cieľ obchádzať tieto opatrenia.
2. Každá zmluvná strana poskytne primeranú právnu ochranu proti výrobe, dovozu, rozširovaniu, predaju, nájmu, propagovaniu predaja alebo nájmu, alebo vlastneniu na obchodné účely zariadení, výrobkov alebo súčiastok, alebo poskytovaniu služieb, ktoré:
 - a) sa ponúkajú, propagujú alebo predávajú na účely obchádzania akýchkoľvek účinných technologických opatrení;
 - b) z komerčného hľadiska majú okrem obchádzania iba obmedzený účel alebo použitie alebo
 - c) sú predovšetkým navrhnuté, vyrobené, prispôsobené alebo prevádzkované na to, aby umožnili alebo uľahčili obchádzanie akýchkoľvek účinných technologických opatrení.

3. Na účely tohto článku „technologické opatrenia“ sú akékoľvek technológie, zariadenia alebo súčiastky, ktoré sú pri bežnom spôsobe svojho použitia navrhnuté na to, aby predchádzali konaniu alebo obmedzovali konanie vo vzťahu k dielam alebo iným predmetom ochrany, ktoré nie je povolené nositeľom akéhokoľvek autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom, podľa právnych predpisov dotknutej zmluvnej strany. Technologické opatrenia sa považujú za „účinné“, keď je použitie chránených diel alebo iného predmetu ochrany pod kontrolou nositeľa práv prostredníctvom uplatnenia kontroly prístupu alebo ochranného procesu, ako je šifrovanie, kódovanie alebo iná transformácia diela alebo iného predmetu ochrany, alebo mechanizmu kontroly kopírovania, ktorými sa dosiahne cieľ ochrany.

4. Bez ohľadu na právnu ochranu stanovenú v odseku 1, ak nositelia práv neprijmú dobrovoľné opatrenia, každá zmluvná strana môže podľa potreby prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby primeraná právna ochrana proti obchádzaniu účinných technologických opatrení stanovená v súlade s týmto článkom nebránila oprávneným osobám využívať výnimky a obmedzenia stanovené v súlade s článkom 25.14.

ČLÁNOK 25.16

Povinnosti týkajúce sa informácií o správe práv

1. Každá zmluvná strana poskytne primeranú právnu ochranu proti akejkol'vek osobe, ktorá vedome bez oprávnenia uskutočňuje ktorúkoľvek z ďalej uvedených činností, ak táto osoba vie alebo má opodstatnené dôvody vedieť, že svojím konaním spôsobuje, umožňuje, uľahčuje alebo zatajuje porušovanie akéhokoľvek autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom:
 - a) odstránenie alebo zmena akýchkoľvek elektronických informácií na správu práv alebo
 - b) distribúciu, dovoz na účel distribúcie, vysielanie, verejný prenos alebo sprístupňovanie verejnosti diel alebo iných predmetov ochrany podľa tohto pododdielu, z ktorých boli bez oprávnenia odstránené alebo na ktorých boli zmenené elektronické informácie na správu práv.
2. Na účely tohto pododdielu „informácie na správu práv“ sú akékoľvek informácie poskytnuté nositeľmi práv, ktoré označujú dielo alebo iný predmet ochrany uvedený v tomto pododdieli, autora alebo akéhokoľvek iného nositeľa práv, akékoľvek informácie o podmienkach používania diela alebo iného predmetu ochrany alebo akékoľvek čísla alebo kódy, ktoré predstavujú takéto informácie.

3. Odsek 2 sa uplatňuje, ak je ktorákoľvek z informácií uvedená v danom odseku spojená s rozmnoženinou diela alebo iného predmetu ochrany uvedeného v tomto pododdiele alebo sa objaví v súvislosti s ich verejným prenosom.

PODODDIEL B.2

Ochranné známky

ČLÁNOK 25.17

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana:

- a) vynaloží všetko primerané úsilie na to, aby dodržiavala Dohovor o práve ochrannej známky podpísaný v Ženeve 27. októbra 1994 a Singapurský dohovor o práve ochrannej známky podpísaný v Singapore 27. marca 2006;

- b) dodržiava Protokol k Madridskej dohode o medzinárodnom zápise ochranných známk prijatý v Madride 27. júna 1989, v znení posledných zmien z 12. novembra 2007, a Niceskú dohodu o medzinárodnom triedení výrobkov a služieb pre zápis známk podpísanú v Nice 15. júna 1957, v znení zmien z 28. septembra 1979 (ďalej len „Niceské triedenie“).

ČLÁNOK 25.18

Postup pri zápise

1. Každá zmluvná strana zavedie systém zápisu ochranných známk, v ktorom sa každé konečné zamietavé rozhodnutie vrátane čiastočného zamietnutia zápisu, ktoré prijala príslušná správa ochranných známk, písomne oznámi príslušnej strane s riadnym odôvodnením a možnosťou podania námietky.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí možnosť podávať námietky proti žiadostiam o zápis ochrannej známky, alebo ak je to vhodné, proti zapísaným ochranným známkam a možnosť prihlasovateľa ochrannej známky reagovať na takúto námietku⁴⁴.

⁴⁴ Každá zmluvná strana vynaloží všetko primerané úsilie na prijatie kontradiktórneho konania na účely podania námietky.

3. Každá zmluvná strana zriadi verejne dostupnú elektronickú databázu žiadostí o zápis ochranných známk a zápisov ochranných známk.

ČLÁNOK 25.19

Práva z ochrannej známky

1. Zapísaná ochranná známka priznáva svojmu majiteľovi výhradné práva. Majiteľ je oprávnený zabrániť všetkým tretím osobám, ktoré nemajú jeho súhlas, používať v obchodnom styku:

- a) akékoľvek označenie, ktoré je zhodné s ochrannou známkou pre tovary alebo služby, ktoré sú zhodné s tými, pre ktoré je ochranná známka zapísaná, a
- b) akékoľvek označenie, ak vzhľadom na zhodnosť alebo podobnosť daného označenia s ochrannou známkou a vzhľadom na zhodnosť alebo podobnosť tovaru alebo služieb, na ktoré sa ochranná známka a označenie vzťahujú, existuje pravdepodobnosť zámeny zo strany verejnosti, ktorá zahŕňa pravdepodobnosť asociácie medzi týmto označením a ochrannou známkou.

2. Majiteľ zapísanej ochrannej známky má právo zabrániť všetkým tretím osobám, aby v rámci obchodného styku prepravili tovar na územie zmluvnej strany, v ktorej je ochranná známka zapísaná, bez toho, aby tam bol prepustený do voľného obehu, ak takýto tovar vrátane obalu pochádza z tretích krajín a je bez oprávnenia označený ochrannou známkou, ktorá je zhodná s ochrannou známkou zapísanou v súvislosti s takýmto tovarom alebo ktorú v jej základných aspektoch nemožno odlíšiť od takejto zapísanej ochrannej známky⁴⁵.

ČLÁNOK 25.20

Všeobecne známe ochranné známky

Na účely naplnenia ochrany všeobecne známych ochranných známk, ako sa stanovuje v článku 6a Parížskeho dohovoru a článku 16 ods. 2 a 3 dohody TRIPS, každá zmluvná strana uplatní spoločné odporúčanie o ustanoveniach týkajúcich sa ochrany všeobecne známych ochranných známk prijaté zhromaždením Únie na ochranu priemyslového vlastníctva a valným zhromaždením WIPO na tridsiatej štvrtej sérii zasadnutí zhromaždení členských štátov WIPO od 20. do 29. septembra 1999.

⁴⁵ Zmluvná strana môže stanoviť, že právo majiteľa ochrannej známky zanikne, ak počas konania o určenie, či boli porušené práva zo zapísanej ochrannej známky, deklarant alebo držiteľ tovaru preukáže, že majiteľ zapísanej ochrannej známky nemá právo zakázať uvedenie tovaru na trh v krajine konečného určenia.

ČLÁNOK 25.21

Prihlášky v zlej viere

Každá zmluvná strana môže stanoviť, že ochranná známka sa nezapíše, ak prihlasovateľ podal žiadosť o zápis ochrannej známky v zlej viere. Každá zmluvná strana stanoví, že takáto ochranná známka sa vyhlási za neplatnú, ak bola zapísaná.

ČLÁNOK 25.22

Zrušenie

1. Každá zmluvná strana stanoví, že ochranná známka bude zrušená⁴⁶, ak nebola počas obdobia určeného v jej právnych predpisoch používaná⁴⁷ na príslušnom území v spojení s tovarom alebo so službami, pre ktoré bola zapísaná, a na jej nepoužívanie neexistujú žiadne náležité dôvody.

⁴⁶ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana môže zrušenie vymedziť ako vymazanie, uplynutie platnosti alebo neplatnosť.

⁴⁷ Zmluvná strana môže požadovať, aby používanie bolo skutočným používaním alebo aby sa realizovalo v množstve alebo spôsobom, ktoré zodpovedajú komerčnému použitiu. Zmluvná strana sa ďalej môže rozhodnúť nezohľadniť začiatok alebo obnovenie používania tesne pred podaním žiadosti o zrušenie.

2. Ochranná známka môže byť zrušená aj vtedy, ak po dni, keď bola zapísaná, sa v dôsledku konania alebo nekonania majiteľa ochranná známka stane obvyklým pomenovaním v obchode pre výrobok alebo službu, pre ktoré je zapísaná.

3. Ochranná známka môže byť zrušená aj vtedy, ak bola zapísaná napriek tomu, že môže zavádzať verejnosť, pokiaľ ide o povahu, kvalitu alebo zemepisný pôvod tovaru alebo služieb, pre ktoré bola zapísaná⁴⁸.

ČLÁNOK 25.23

Výnimky z práv vyplývajúcich z ochrannej známky

Každá zmluvná strana:

a) stanoví spravodlivé používanie opisných výrazov⁴⁹ ako obmedzenú výnimku z práv poskytovaných ochrannými známkami a

⁴⁸ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana môže ochrannú známku zrušiť aj vtedy, ak v dôsledku jej používania majiteľom ochrannej známky alebo s jeho súhlasom v súvislosti s tovarom alebo so službami, pre ktoré je zapísaná, môže verejnosť uviesť do omylu.

⁴⁹ Spravodlivé používanie opisných výrazov zahŕňa používanie značky na označenie zemepisného pôvodu tovaru alebo služieb, pokiaľ je takéto používanie v súlade s čestným konaním v priemysle alebo obchode.

b) môže stanoviť ďalšie obmedzené výnimky

za predpokladu, že pri týchto výnimkách sa zohľadňujú oprávnené záujmy majiteľov ochranných známk a tretích osôb.

PODODDIEL B.3

Dizajny

ČLÁNOK 25.24

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana vynaloží všetko primerané úsilie, aby pristúpila k Ženevskému aktu Haagskej dohody o medzinárodnom zápise priemyselných dizajnov prijatému v Ženeve 2. júla 1999.

ČLÁNOK 25.25

Ochrana zapísaných dizajnov

1. Každá zmluvná strana poskytne ochranu nezávisle vytvoreným dizajnom, ktoré sú nové alebo pôvodné⁵⁰. Táto ochrana sa poskytuje prostredníctvom zápisu a majiteľom dizajnov z nej vyplývajú výhradné práva v súlade s týmto pododdielom.
2. Majiteľ zapísaného dizajnu má právo zabrániť tretím osobám, ktoré nemajú jeho súhlas, aby prinajmenšom používali, a najmä vytvárali, ponúkali na predaj, predávali, uvádzali na trh alebo dovážali výrobok, resp. aby používali výrobky, na ktorých sa používa alebo v ktorých je zahrnutý chránený dizajn, ak sa tieto činnosti vykonávajú na obchodné účely, neprimerane poškodzujú bežné využívanie dizajnu alebo nie sú zlučiteľné s poctivým obchodným stykom.
3. Dizajn aplikovaný na výrobku alebo začlenený do výrobku, ktorý tvorí súčasť zloženého výrobku, sa považuje za nový alebo pôvodný:
 - a) ak súčasť po začlenení do zloženého výrobku zostáva viditeľná počas bežného používania zloženého výrobku a
 - b) ak samotné tieto viditeľné znaky súčasti spĺňajú požiadavky týkajúce sa novosti alebo pôvodnosti.

⁵⁰ Ak to požadujú právne predpisy zmluvnej strany, musia mať tieto dizajny aj jedinečný charakter.

4. „Bežné používanie“, ako sa uvádza odseku 3 písm. a), je používanie koncovým používateľom, s výnimkou údržby, servisu alebo opravy.

ČLÁNOK 25.26

Trvanie ochrany

Trvanie ochrany určí každá zmluvná strana a môže byť predĺžené na jedno päťročné obdobie alebo viacero päťročných období až do celkového trvania ochrany 25 rokov odo dňa podania prihlášky.

ČLÁNOK 25.27

Výnimky a obmedzenia

1. Každá zmluvná strana môže zaviesť obmedzené výnimky z ochrany dizajnov pod podmienkou, že takéto výnimky nebudú neprimerane v rozpore s bežným využitím chránených dizajnov, ani nebudú neodôvodnene zasahovať do oprávnených záujmov majiteľa chráneného dizajnu a že sa zohľadnia oprávnené záujmy tretích osôb.

2. Ochrana dizajnov sa nevzťahuje na dizajny, ktoré sú dané najmä technickými alebo funkčnými hľadiskami. Na dizajn sa konkrétne nevzťahuje ochrana, ak spočíva v znakoch vonkajšej úpravy výrobku, ktoré sa nevyhnutne musia reprodukovat' v ich presnej forme a rozmeroch, aby mohol byť výrobok, do ktorého je dizajn začlenený alebo na ktorom je dizajn použitý, mechanicky spojený s iným výrobkom alebo umiestnený do tohto výrobku, okolo tohto výrobku alebo v kontakte s iným výrobkom tak, aby každý výrobok mohol plniť svoju funkciu.

3. Odchyľne od odseku 2 právo k dizajnu môže spočívať v dizajne, ktorého účelom je umožniť viacnásobné zostavenie alebo spojenie vzájomne zameniteľných výrobkov v rámci stavebnicového systému.

ČLÁNOK 25.28

Vzťah k autorskému právu

Na dizajn sa môže vzťahovať aj ochrana podľa zákona zmluvnej strany o autorskom práve, a to odo dňa, keď bol dizajn vytvorený alebo v akejkoľvek forme zaznamenaný. Rozsah tejto ochrany autorského práva a podmienky, za ktorých sa udeľuje, vrátane požadovaného stupňa pôvodnosti, určí každá zmluvná strana.

PODODDIEL B.4

Zemepisné označenia

ČLÁNOK 25.29

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto pododdielu:

- a) „zemepisné označenie“ je označenie, ktoré označuje určitý tovar ako tovar s pôvodom na území zmluvnej strany alebo v regióne či lokalite nachádzajúcej sa na danom území, ak danú kvalitu, povesť alebo iné charakteristické vlastnosti tovaru možno v podstatnej miere pripísať jeho zemepisnému pôvodu, a
- b) „trieda výrobkov“ je zoznam tried podľa Niceského triedenia.

ČLÁNOK 25.30

Medzinárodné dohody

Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok chrániť zemepisné označenia na svojom území v súlade s článkami 22, 23 a 24 dohody TRIPS.

Každá zmluvná strana vynaloží všetko primerané úsilie, aby dodržiavala Ženevský akt Lisabonskej dohody o ochrane označení pôvodu a ich medzinárodného zápisu prijatý v Ženeve 20. mája 2015.

ČLÁNOK 25.31

Rozsah pôsobnosti

1. Tento pododdiel sa vzťahuje na uznávanie a ochranu zemepisných označení, ktorými sa označuje tovar patriaci do príslušnej triedy výrobkov a ktoré sú uvedené v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení).

2. Zmluvné strany zväžia rozšírenie rozsahu zemepisných označení, na ktoré sa vzťahuje tento pododdiel, na zemepisné označenia v iných triedach výrobkov než potraviny a poľnohospodársky tovar. Zmluvné strany preto do prílohy 25-C (Zemepisné označenia Mexika uvedené v článku 25.31 ods. 2) zaradili názvy, ktorými sa označuje tovar s pôvodom a pod ochranou na ich území, ktoré sa za predpokladu rozšírenia rozsahu ochrany tejto dohody budú považovať za zahrnuté do rozsahu ochrany tejto dohody s výhradou dokončenia postupov stanovených v tomto pododdiele⁵¹.

ČLÁNOK 25.32

Zoznam zemepisných označení

Na účely tohto pododdielu zemepisné označenia uvedené v:

- a) oddiele A prílohy 25-B (Zoznam zemepisných označení) sú zemepisné označenia, ktorými sa tovar označuje za tovar s pôvodom na území Európskej únie, resp. v regióne alebo lokalite na tomto území, a

⁵¹ Zmluvné strany uznávajú, že na účely posúdenia prihlášok ochranných známk, pokiaľ je to relevantné podľa právnych predpisov zmluvnej strany, sú tieto názvy chránené v krajine pôvodu.

- b) oddiele B prílohy 25-B (Zoznam zemepisných označení) sú zemepisné označenia, ktorými sa tovar označuje za tovar s pôvodom na území Mexika, resp. v regióne alebo lokalite na tomto území.

ČLÁNOK 25.33

Zavedené zemepisné označenia

Po zvážení názvov uvedených v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení) a po ukončení námietkového konania v súlade s prílohou 25-A (Hlavné prvky námietkového konania) každá zmluvná strana chráni tieto zemepisné označenia podľa úrovne ochrany stanovenej v tomto pododdiele.

ČLÁNOK 25.34

Ochrana zemepisných označení uvedených v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení)

1. Každá zmluvná strana poskytne zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie:
 - a) používaniu zemepisného označenia druhej zmluvnej strany uvedeného v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení)⁵² pri tovare, ktorý patrí do triedy výrobkov pre toto zemepisné označenie a ktorý buď:
 - i) nemá pôvod v mieste pôvodu uvedenom v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení) pre toto zemepisné označenie, alebo
 - ii) má pôvod v mieste pôvodu uvedenom v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení) pre toto zemepisné označenie, ale nebol zhotovený ani vyrobený v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi druhej zmluvnej strany, ktoré by sa uplatňovali v prípade, že by bol tovar určený na spotrebu v druhej zmluvnej strane;

⁵² Pokiaľ ide o zoznam zemepisných označení uvedený v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení), ochrana poskytovaná v súlade s týmto článkom sa nevzťahuje na jednotlivé výrazy, ktoré sú súčasťou zloženého názvu zemepisného označenia, ako sa uvádza v dodatku 25-B-1 (Jednotlivé výrazy tvoriace súčasť zloženého zemepisného označenia).

- b) použitiu akéhokoľvek spôsobu označovania alebo prezentácie tovaru, ktorý uvádza alebo naznačuje, že príslušný tovar pochádza z inej zemepisnej oblasti, ako je skutočné miesto jeho pôvodu, spôsobom, ktorým sa uvádza verejnosť do omylu, pokiaľ ide o zemepisný pôvod tovaru, a
- c) akémukoľvek inému použitiu, ktoré predstavuje akt nekalej súťaže v zmysle článku 10a Parížskeho dohovoru.

2. Každá zmluvná strana poskytne ochranu uvedenú v odseku 1 písm. a) aj v prípade, že sa uvedie skutočný pôvod tovaru, alebo sa použije preklad zemepisného označenia, resp. toto zemepisné označenie sprevádzajú výrazy ako „druh“, „typ“, „štýl“, „imitácia“ a pod.

3. Každá zmluvná strana stanoví presadzovanie prostredníctvom správnych opatrení a vo forme stanovenej jej právnymi predpismi s cieľom zamedziť:

- a) akémukoľvek priamemu alebo nepriamemu obchodnému použitiu chráneného názvu;
- b) akejkokoľvek imitácii, zmene alebo zavádzajúcemu použitiu chráneného názvu;
- c) akémukoľvek nepravdivému alebo zavádzajúcemu označeniu chráneného názvu alebo
- d) akýmkoľvek praktikám, ktoré by mohli uvádzať spotrebiteľov do omylu, pokiaľ ide o skutočný pôvod, provenienciu a vlastnosti tovaru.

4. Zemepisné označenia chránené podľa tohto pododdielu sa na územiach zmluvných strán nestanú všeobecnými.

5. Žiadnym z ustanovení tohto pododdielu sa zmluvnej strane neukladá povinnosť chrániť zemepisné označenie druhej zmluvnej strany, ktoré nie je chránené na území zmluvnej strany, v ktorej má pôvod, resp. tam prestalo byť chránené. Každá zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane, ak určité zemepisné označenie prestane byť na jej území chránené. Toto oznámenie sa uskutoční do troch mesiacov po tom, ako príslušný orgán vydá konečné rozhodnutie o tom, že zemepisné označenie prestalo byť chránené.

6. Ustanovenia tohto článku sa uplatňujú *mutatis mutandis* na zoznam názvov v prílohe I a prílohe II k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Spojenými štátmi mexickými o vzájomnom uznávaní a ochrane alkoholických nápojov podpísanej v Bruseli 27. mája 1997 (ďalej len „dohoda o alkoholických nápojoch“).

ČLÁNOK 25.35

Zmena zoznamu zemepisných označení

1. Spoločná rada môže v súlade s článkom 25.42 rozhodnúť o zmene prílohy 25-B (Zoznam zemepisných označení) doplnením alebo opravou zemepisných označení, alebo vypustením zemepisných označení, ktoré prestali byť chránené alebo sa v mieste svojho pôvodu prestali používať. Tieto rozhodnutia vypracuje Podvýbor pre duševné vlastníctvo.

2. Nové zemepisné označenia sa doplnia rozhodnutím Spoločnej rady po zvážení predložených názvov a ukončení námietkového konania uvedeného v článku 25.33.
3. Spoločná rada môže rozhodnutím upraviť prílohy I a II k dohode o alkoholických nápojoch podľa postupu uvedeného v článku 25.33 v prípade nových zemepisných označení.

ČLÁNOK 25.36

Právo na používanie zemepisných označení

1. Zemepisné označenie chránené podľa tohto pododdielu môže používať ktorýkoľvek hospodársky subjekt uvádzajúci na trh tovar, ktorý je v súlade s príslušnou technickou špecifikáciou.
2. V prípade, že je zemepisné označenie chránené podľa tohto pododdielu, na používanie tohto zemepisného označenia sa nevyžaduje žiadny zápis používateľov do registra ani žiadne ďalšie požiadavky.
3. Označenia, skratky a symboly odkazujúce na zemepisné označenie sa môžu používať len vo vzťahu k tovaru chránenému alebo zapísanému na príslušnom území a vyrobenému v súlade s príslušnou technickou špecifikáciou.

ČLÁNOK 25.37

Vzťah medzi ochrannými známkami a zemepisnými označeniami

1. Týmto pododdielom nie sú dotknuté práva vyplývajúce z predchádzajúcej ochrannej známky, ktorá bola prihlásená alebo zapísaná v dobrej viere, alebo nadobudnutá používaním v dobrej viere v zmluvnej strane. Ako obmedzená výnimka z práv z ochrannej známky platí, že predchádzajúca ochranná známka za určitých okolností nemusí oprávňovať svojho majiteľa na to, aby zabránil priznaniu ochrany zapísanému zemepisnému označeniu alebo jeho používaniu v zmluvnej strane, v ktorej je ochranná známka prihlásená, zapísaná alebo v ktorej sa používa. Ochrana zapísaného zemepisného označenia žiadnym iným spôsobom neobmedzuje práva poskytnuté touto ochrannou známkou vrátane možnosti požiadať o obnovenie alebo zmenu rozlišovacieho znaku za predpokladu, že zmena nepredstavuje akt nekalej súťaže.
2. Od zmluvnej strany sa nevyžaduje, aby chránila názov ako zemepisné označenie podľa článku 25.34, ak vzhľadom na povest' ochrannej známky, jej všeobecnú známosť a dĺžku jej používania by tento názov mohol viesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o skutočnú identitu tovaru.
3. S výhradou článku 25.39 a vychádzajúc z článku 22 ods. 3 dohody TRIPS, pokiaľ ide o zemepisné označenia uvedené v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení), ktoré sú zmluvnou stranou pôvodu naďalej chránené ako zemepisné označenia, zmluvná strana zamietne alebo vyhlási za neplatný zápis ochrannej známky *ex officio*, ak to umožňujú jej právne predpisy, alebo na žiadosť zainteresovanej strany za predpokladu, že:
 - a) zápis ochrannej známky k tovaru by bol v rozpore s článkom 25.34;

- b) ochranná známka sa vzťahuje na rovnaký alebo podobný tovar;
- c) ochranná známka sa vzťahuje na tovar, ktorý nemá pôvod predmetného zemepisného označenia, a
- d) prihláška na zápis ochrannej známky je predložená po dátume predloženia žiadosti o ochranu zemepisného označenia na území dotknutej zmluvnej strany.

4. V prípade zemepisných označení uvedených v článku 25.32 je dátumom predloženia žiadosti o ochranu uvedenej v odseku 3 písm. d) dátum podpísania tejto dohody.

5. V prípade zemepisných označení uvedených v článku 25.35 je dátumom predloženia žiadosti o ochranu dátum uverejnenia zemepisného označenia v námietkovom konaní.

6. Ochrana poskytovaná zemepisným označeniam uvedeným v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení) sa začne uplatňovať najskôr dňom nadobudnutia platnosti tejto dohody.

ČLÁNOK 25.38

Presadzovanie ochrany

Každá zmluvná strana presadzuje ochranu stanovenú v článkoch 25.34 až 25.37 prostredníctvom primeraných správnych alebo súdnych postupov v súlade so svojimi právnymi predpismi a praxou. Príslušné orgány presadzujú túto ochranu jedným alebo oboma z týchto spôsobov:

- a) z vlastnej iniciatívy alebo
- b) na žiadosť zainteresovanej strany.

ČLÁNOK 25.39

Všeobecné pravidlá

1. Od zmluvnej strany sa nevyžaduje, aby chránila názov ako zemepisné označenie podľa tohto pododdielu, ak je tento názov v rozpore s názvom odrody rastlín alebo plemena zvierat a v dôsledku toho by mohol viesť spotrebiteľov do omylu, pokiaľ ide o skutočný pôvod tovaru.

2. Homonymný názov, ktorý môže spotrebiteľa uviesť do omylu, že tovar pochádza z iného územia, sa nezapíše ako zemepisné označenie, a to ani vtedy, ak je názov presný, pokiaľ ide o skutočné územie, región alebo miesto pôvodu dotknutého tovaru. Bez toho, aby tým boli dotknuté ustanovenia článku 23 dohody TRIPS, zmluvné strany prijímajú spoločné rozhodnutie o praktických podmienkach, na základe ktorých sa úplne alebo čiastočne homonymné zemepisné označenia navzájom odlišia, pričom sa zohľadní potreba zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie s príslušnými výrobcami a ochrániť spotrebiteľov pred zavádzaním.
3. Ak zmluvná strana v kontexte dvojstranných rokovaní s treťou krajinou navrhne chrániť zemepisné označenie tejto tretej krajiny, ktoré je úplne alebo čiastočne homonymné so zemepisným označením druhej zmluvnej strany, informuje o tejto skutočnosti druhú zmluvnú stranu, pričom jej umožní vyjadriť sa pred tým, ako sa názov začne chrániť.
4. Technickú špecifikáciu uvedenú v tomto pododdiele vrátane jej akýchkoľvek zmien schvália orgány zmluvnej strany na území, na ktorom má tovar pôvod.

ČLÁNOK 25.40

Výnimky

1. Žiadnym z ustanovení tohto pododdielu sa od zmluvnej strany nevyžaduje, aby uplatňovala svoje ustanovenia na akékoľvek zemepisné označenie či jednotlivý názov obsiahnutý v zloženom zemepisnom označení druhej zmluvnej strany pri tovare alebo službách, pre ktoré je príslušné označenie zhodné s výrazom, ktorý je v bežnej reči zaužívaný ako bežný názov pre takýto tovar alebo služby na území tejto zmluvnej strany.
2. Ak je preklad zemepisného označenia zhodný s výrazom alebo obsahuje výraz, ktorý je v bežnom jazyku zaužívaný ako bežný názov pre tovar na území zmluvnej strany, resp. ak zemepisné označenie s takýmto výrazom nie je zhodné, avšak obsahuje takýto výraz, týmto pododdielom nie je dotknuté právo žiadnej osoby používať tento výraz v spojení s daným tovarom na území tejto zmluvnej strany.
3. Pri určovaní toho, či je výraz zaužívaný v bežnom jazyku ako bežný názov tovaru na území zmluvnej strany, sú orgány tejto zmluvnej strany oprávnené zohľadniť spôsob, akým spotrebitelia chápu tento výraz na jej území. Faktory relevantné pre toto chápanie spotrebiteľa môžu zahŕňať:
 - a) či sa výraz používa na označenie druhu predmetného tovaru, ako sa uvádza v príslušných zdrojoch ako slovníky, noviny a príslušné webové sídla, a

b) ako sa tovar označovaný týmto výrazom uvádza na trh a používa v obchode na území tejto zmluvnej strany⁵³.

4. Žiadnym z ustanovení tohto pododdielu sa nebráni používaniu zaužívaného názvu odrody rastlín alebo plemena zvierat, ktoré existovali na území tejto zmluvnej strany pred dátumom nadobudnutia platnosti tejto dohody, na území danej zmluvnej strany a v súvislosti s akýmkoľvek tovarom.

5. Žiadnym z ustanovení tejto dohody nie sú dotknuté práva akejkoľvek osoby používať v rámci obchodnej činnosti svoje meno alebo meno svojho predchodcu v podnikaní, okrem prípadov, keď sa takéto meno používa spôsobom zavádzajúcim verejnosť.

ČLÁNOK 25.41

Začlenenie existujúcej dohody

1. Dohoda o alkoholických nápojoch sa začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou a uplatňuje sa *mutatis mutandis*⁵⁴.

⁵³ Na účely tohto pododseku môžu orgány zmluvnej strany podľa potreby zohľadniť, či sa výraz používa v príslušných medzinárodných normách uznaných zmluvnou stranou na označenie druhu alebo triedy tovaru na území danej zmluvnej strany.

⁵⁴ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že to zahŕňa všetky minulé a budúce zmeny dohody o alkoholických nápojoch.

2. Podvýbor pre duševné vlastníctvo zriadený článkom 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) nahrádza Spoločný výbor zriadený článkom 17 dohody o alkoholických nápojoch a plní funkcie stanovené v uvedenom článku.

ČLÁNOK 25.42

Spolupráca

1. Podvýbor pre duševné vlastníctvo zriadený podľa článku 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) je vhodným fórom na monitorovanie vykonávania a správy tohto pododdielu.

2. Zmluvné strany sa navzájom informujú, ak zemepisné označenie uvedené v prílohe 25-B (Zoznam zemepisných označení) prestane byť chránené na území dotknutej zmluvnej strany. Po takomto oznámení Podvýbor pre duševné vlastníctvo pripraví pre Spoločnú radu rozhodnutie zmeniť prílohu 25-B (Zoznam zemepisných označení) v súlade s postupmi stanovenými v tejto dohode.

3. Zmluvná strana môže buď priamo, alebo prostredníctvom Podvýboru pre duševné vlastníctvo požiadať druhú zmluvnú stranu o poskytnutie informácií týkajúcich sa technických špecifikácií a ich zmien.

4. Každá zmluvná strana môže zverejniť technické špecifikácie zodpovedajúce zemepisným označeniam druhej zmluvnej strany, ktoré sú chránené podľa tohto pododdielu, v španielčine alebo angličtine⁵⁵.

5. Akúkoľvek záležitosť vyplývajúcu z technických špecifikácií chránených zemepisných označení rieši Podvýbor pre duševné vlastníctvo.

ČLÁNOK 25.43

Ochrana podľa práva zmluvnej strany

Týmto pododdielom nie je dotknuté právo držiteľa zemepisného označenia v jednej zmluvnej strane požiadať o uznanie a ochranu zemepisného označenia v druhej zmluvnej strane podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany.

⁵⁵ Mexiko môže tieto technické špecifikácie sprístupniť verejnosti v španielčine alebo angličtine.

PODODDIEL B.5

Patenty

ČLÁNOK 25.44

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana dodržiava Zmluvu o patentovej spolupráci podpísanú vo Washingtone 19. júna 1970, v znení zmien z 28. septembra 1979 a naposledy zmenenú 3. októbra 2001, a uznáva význam prijatia alebo zachovania procesných noriem v súlade s Dohovorom o patentovom práve prijatým v Ženeve 1. júna 2000.

ČLÁNOK 25.45

Patenty a verejné zdravie

1. Práva a povinnosti stanovené v tomto pododdieli nebránia a nesmú brániť zmluvnej strane v tom, aby prijala opatrenia na ochranu verejného zdravia. Zmluvné strany uznávajú význam Vyhlásenia o dohode TRIPS a verejnom zdraví prijatého v Dauhe 14. novembra 2001 (ďalej len „vyhlásenie z Dauhy“) a potvrdzujú svoj záväzok voči nemu. Zmluvné strany pri výklade a vykonávaní práv a povinností vyplývajúcich z tohto pododdielu zabezpečia súlad s vyhlásením z Dauhy.

2. Zmluvné strany prispejú k vykonávaniu a dodržiavaniu rozhodnutia Generálnej rady WTO z 30. augusta 2003, ktoré sa týka vykonávania odseku 6 vyhlásenia z Dauhy, ako aj Protokolu zo 6. decembra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa dohoda TRIPS.

ČLÁNOK 25.46

Doplňujúca ochrana v prípade oneskoreného povolenia na uvádzanie liekov vrátane biologických liekov na trh⁵⁶

1. Zmluvné strany uznávajú, že lieky vrátane biologických liekov⁵⁷ chránené patentom na ich území môžu podliehať pred uvedením na trh postupu administratívneho schvaľovania⁵⁸. Uznávajú, že čas, ktorý uplynie medzi podaním patentovej prihlášky a povolením na uvedenie výrobku na ich príslušný trh v zmysle vymedzenia stanoveného na tento účel v príslušných právnych predpisoch zmluvnej strany, môže skrátiť obdobie faktickej patentovej ochrany.

⁵⁶ Mexiko vykoná povinnosti stanovené v tomto článku najneskôr do dvoch rokov po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

⁵⁷ Každá zmluvná strana určí, ktoré výrobky patria do vymedzenia pojmu „lieky“ a „biologické lieky“ v súlade s jej právnymi predpismi účinnými k 21. aprílu 2018.

⁵⁸ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že pojem „povolenie na uvádzanie na trh“ je rovnocenný s pojmom „povolenie na uvedenie na trh“.

2. Každá zmluvná strana stanoví primeraný a účinný mechanizmus, ktorého cieľom je kompenzovať majiteľovi patentu skrátenie účinnej životnosti patentu vyplývajúce z neprimeraných oneskorení⁵⁹ pri udeľovaní prvého povolenia na uvádzanie na trh na svojom území. Takáto kompenzácia má formu doplnkovej ochrany *sui generis*, ktorej trvanie sa rovná času, o ktorý bolo prekročené dvojročné obdobie uvedené v poznámke pod čiarou. Maximálne trvanie platnosti tejto doplnkovej ochrany nesmie presiahnuť päť rokov⁶⁰.
3. Zmluvná strana môže ako alternatívu k odseku 2 stanoviť možnosť predĺženia trvania práv vyplývajúcich z patentovej ochrany, ktoré neprekročí päť rokov⁶¹, s cieľom kompenzovať majiteľovi patentu skrátenie účinnej životnosti patentu v dôsledku postupu udeľovania povolenia na uvádzanie na trh. Predĺženie trvania vstúpi do platnosti po uplynutí zákonného obdobia platnosti patentu, a to na obdobie rovnako dlhé ako obdobie, ktoré uplynulo medzi dňom podania patentovej prihlášky a dňom prvého povolenia na uvádzanie výrobku na trh v tejto zmluvnej strane, skrátenému o päť rokov.

⁵⁹ Na účely tohto článku „neprimerané oneskorenia“ zahŕňajú aspoň oneskorenia trvajúce viac než dva roky pri prvej odpovedi žiadateľovi odo dňa podania žiadosti o povolenie na uvádzanie na trh. Prípadné oneskorenia, ktoré nastanú pri udeľovaní povolenia na uvádzanie na trh z dôvodu prietahov, ktoré možno pripísať žiadateľovi, alebo prietahov, nad ktorými orgány na udeľovanie povolení na uvádzanie na trh nemajú kontrolu, sa pri určovaní trvania týchto oneskorení nemusia započítavať.

⁶⁰ Ak zmluvná strana splní požiadavky tohto odseku, táto zmluvná strana nie je povinná splniť alternatívne požiadavky stanovené v odseku 3.

⁶¹ Toto obdobie možno v prípade liekov predĺžiť o šesť mesiacov, ak sa uskutočnili pediatrické štúdie a výsledky týchto štúdií sa zohľadnili v informáciách o výrobku.

4. Pri vykonávaní povinností vyplývajúcich z tohto článku môže každá zmluvná strana stanoviť podmienky a obmedzenia za predpokladu, že zmluvná strana naďalej dodržiava tento článok.

5. Každá zmluvná strana vynaloží maximálne úsilie na účinné a včasné spracovanie žiadostí o povolenie na uvádzanie liekov na trh s cieľom predchádzať neprimeraným alebo zbytočným oneskoreniam. S cieľom vyhnúť sa neprimeraným oneskoreniam môže zmluvná strana prijať alebo zachovať postupy, ktoré urýchlia spracovanie žiadosti o povolenie na uvádzanie na trh.

PODODDIEL B.6

Odrody rastlín

ČLÁNOK 25.47

Medzinárodné dohody

Každá zmluvná strana chráni práva k odrodám rastlín v súlade s Medzinárodným dohovorom o ochrane nových odrôd rastlín prijatým v Paríži 2. decembra 1961, naposledy revidovaným v Ženeve 19. marca 1991, vrátane výnimiek z práva šľachtiteľa uvedených v článku 15 uvedeného dohovoru, pričom spolupracuje v záujme podpory a presadzovania týchto práv⁶².

⁶² Mexiko vykoná toto ustanovenie najneskôr štyri roky po dátume nadobudnutia platnosti tejto dohody.

PODODDIEL B.7

Ochrana nezverejnených informácií

ČLÁNOK 25.48

Rozsah ochrany obchodných tajomstiev

1. Pri zabezpečovaní účinnej ochrany pred nekalou súťažou podľa článku 10a Parížskeho dohovoru každá zmluvná strana poskytne všetkým osobám právne prostriedky vrátane správnych alebo občianskoprávných súdnych konaní⁶³ s cieľom zabrániť zverejneniu obchodného tajomstva, jeho nadobudnutiu alebo použitiu inými osobami bez súhlasu osoby, ktorá s týmito informáciami oprávnene disponuje, spôsobom, ktorý je v rozpore s čestnými obchodnými praktikami⁶⁴. Na účely tohto pododdielu obchodné tajomstvo zahŕňa nezverejnené informácie, ako sa stanovuje v článku 39 ods. 2 dohody TRIPS.

⁶³ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana môže poskytnúť tieto právne prostriedky prostredníctvom trestného konania v súlade so svojimi právnymi predpismi.

⁶⁴ Zmluvná strana môže zvažovať, že neuplatní tieto postupy, ak sa konanie, ktoré je v rozpore s čestnými obchodnými praktikami, uskutočňuje v súlade s jej právnymi predpismi s cieľom odhaliť pochybenie, protiprávne konanie alebo nezákonnú činnosť, alebo na účely ochrany oprávneného záujmu uznaného v jej právnych predpisoch.

2. Na účely tohto pododdielu zmluvná strana považuje za konanie v rozpore s čestnými obchodnými praktikami prinajmenšom takéto konanie:

- a) nadobudnutie obchodného tajomstva bez súhlasu vlastníka obchodného tajomstva, ak k nemu došlo prostredníctvom neoprávneného prístupu, privlastnenia si alebo kopírovania akýchkoľvek dokumentov, predmetov, materiálov alebo elektronických súborov, s ktorými oprávnené nakladá vlastník obchodného tajomstva a ktoré obsahujú obchodné tajomstvo alebo z ktorých možno obchodné tajomstvo odvodiť, alebo
- b) využitie alebo zverejnenie obchodného tajomstva bez súhlasu vlastníka obchodného tajomstva, ak sa ho dopustí osoba, ktorá získala obchodné tajomstvo nezákonne alebo v rozpore s dohodou o mlčanlivosti či akoukoľvek inou povinnosťou nezverejniť obchodné tajomstvo alebo obmedziť jeho využitie^{65, 66}.

⁶⁵ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že kritériá stanovené v zákonoch a iných právnych predpisoch každej zmluvnej strany zahŕňajú porušenie povinnosti obmedziť využívanie obchodného tajomstva.

⁶⁶ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že Európska únia sa domnieva, že odsek 2 sa nevzťahuje na tieto situácie:

- a) nezávislé odhalenie alebo vytvorenie príslušnej informácie osobou;
- b) spätná analýza výrobku osobou, ktorá ho oprávnené vlastní a ktorá nemá žiadnu právoplatnú povinnosť obmedziť získavanie príslušných informácií;
- c) nadobudnutie, používanie alebo zverejňovanie informácií požadovaných alebo povolených právnymi predpismi zmluvnej strany;
- d) využitie skúseností a zručností zamestnancov, ktoré boli čestne nadobudnuté v priebehu bežného výkonu ich zamestnania, alebo
- e) zverejnenie informácií v rámci výkonu práva na slobodu prejavu a práva na informácie.

ČLÁNOK 25.49

Správne alebo občianske súdne konania týkajúce sa obchodných tajomstiev

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každá osoba, ktorá sa zúčastňuje na konaní uvedenom v článku 25.48 ods. 1 alebo ktorá má prístup k dokumentom, ktoré sú súčasťou tohto konania, nemala povolenie používať alebo zverejňovať žiadne obchodné tajomstvo ani údajné obchodné tajomstvo, ktoré príslušné orgány v reakcii na riadne odôvodnený návrh dotknutej strany označili ako dôverné a o ktorom sa dozvedela v dôsledku takejto účasti alebo takéhoto prístupu.
2. V konaniach uvedených v článku 25.48 ods. 1 každá zmluvná strana stanoví, že jej príslušné orgány majú právomoc prijať prinajmenšom osobitné opatrenia na zachovanie dôvernosti akéhokoľvek obchodného tajomstva alebo údajného obchodného tajomstva, ktoré vzniklo v danom konaní. Takéto osobitné opatrenia môžu v súlade s právnymi predpismi každej zmluvnej strany zahŕňať možnosť úplne alebo čiastočne obmedziť prístup k určitým dokumentom, obmedziť prístup k vypočutiam a ich príslušným záznamom alebo prepisom a sprístupniť verziu súdnych rozhodnutí, ktorá nemá dôverný charakter, v ktorej boli pasáže obsahujúce obchodné tajomstvo odstránené alebo upravené.

ČLÁNOK 25.50

Ochrana nezverejnených údajov v súvislosti s liekmi vrátane biologických liekov⁶⁷

1. Ak zmluvná strana ako podmienku udelenia povolenia na uvádzanie nových⁶⁸ liekov vrátane biologických liekov⁶⁹ na trh vyžaduje predloženie nezverejnených výsledkov skúšok alebo iných údajov z predklinických alebo klinických skúšaní potrebných na určenie toho, či je použitie týchto výrobkov bezpečné a účinné, zmluvná strana chráni tieto údaje pred zverejnením tretím osobám, ak si vytvorenie týchto údajov vyžaduje značné úsilie, okrem prípadov, keď je zverejnenie nutné z dôvodu prevažujúceho verejného záujmu, resp. pokiaľ neboli podniknuté kroky na zabezpečenie ochrany týchto údajov pred nekalým obchodným použitím.

⁶⁷ Mexiko vykoná túto povinnosť najneskôr dva roky po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

⁶⁸ Na účely tohto článku pojem „nový“ znamená, že výrobok obsahuje novú chemickú látku, ktorá nebola predtým schválená na území zmluvnej strany, alebo odkazuje na nový biologický alebo biotechnologický výrobok, ktorý nebol predtým schválený na území zmluvnej strany.

⁶⁹ Každá zmluvná strana určí, ktoré výrobky patria do vymedzenia pojmu „lieky“ a „biologické lieky“ v súlade s jej právnymi predpismi účinnými k 21. aprílu 2018.

2. Pokiaľ ide o lieky vrátane biologických liekov, zmluvná strana neudelí tretím osobám povolenie na uvádzanie na trh, ktoré by im umožňovalo bez súhlasu osoby, ktorá predtým predložila údaje uvedené v odseku 1, uvádzať výrobok na trh⁷⁰ na základe týchto údajov alebo na základe povolenia na uvádzanie na trh udeleného osobe, ktorá tieto údaje⁷¹ predložila, najmenej šesť rokov od dátumu⁷² vydania povolenia na uvádzanie nového výrobku na trh na území tejto zmluvnej strany⁷³.

3. Nesmú existovať žiadne obmedzenia, ktorými by sa niektorej zmluvnej strane bránilo zaviesť skrátené povoľovacie postupy v prípade takýchto výrobkov na základe štúdie bioekvivalencie a biologickej dostupnosti.

⁷⁰ Na účely tohto odseku môže zmluvná strana stanoviť, že pojem „výrobok“ sa vzťahuje na rovnaký alebo podobný výrobok.

⁷¹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že to zahŕňa údaje predložené v súvislosti s povoleniami udelenými osobe, ktorá takéto informácie predložila na území zmluvných strán a tretích krajín.

⁷² V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana môže obmedziť obdobie ochrany podľa tohto odseku na šesť rokov.

⁷³ Zmluvná strana môže stanoviť, že v prípade biologických liekov sa ochrana nezverejnených údajov uvedená v tomto článku vzťahuje len na prvé povolenie na uvádzanie nového biologického lieku na trh.

ČLÁNOK 25.51

Ochrana nezverejnených údajov v súvislosti s prípravkami na ochranu rastlín⁷⁴

1. Ak zmluvná strana ako podmienku udelenia povolenia⁷⁵ na uvádzanie nových⁷⁶ prípravkov na ochranu rastlín na trh vyžaduje predloženie nezverejnených výsledkov skúšok alebo iných údajov týkajúcich sa bezpečnosti alebo účinnosti výrobku⁷⁷, zmluvná strana chráni tieto údaje pred zverejnením tretím osobám okrem prípadov, keď je zverejnenie nutné z dôvodu prevažujúceho verejného záujmu, resp. pokiaľ neboli podniknuté kroky na zabezpečenie ochrany týchto údajov pred nekalým obchodným použitím.

⁷⁴ Mexiko vykoná túto povinnosť najneskôr dva roky po nadobudnutí platnosti tejto dohody.

⁷⁵ Na účely tohto článku je pojem „povolenie na uvádzanie na trh“ synonymom „sanitárneho povolenia“ podľa právnych predpisov zmluvnej strany.

⁷⁶ Na účely tohto článku pojem „nový“ znamená, že výrobok obsahuje novú chemickú látku, ktorá nebola predtým schválená na území zmluvnej strany.

⁷⁷ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že tento článok sa vzťahuje na prípady, keď zmluvná strana požaduje predloženie nezverejnených výsledkov skúšok alebo iných údajov týkajúcich sa iba bezpečnosti výrobku, iba účinnosti výrobku alebo oboch.

2. Pokiaľ ide o prípravky na ochranu rastlín, zmluvná strana neudelí tretím osobám povolenie na uvádzanie na trh, ktoré by im umožňovalo bez súhlasu osoby, ktorá predtým predložila údaje uvedené v odseku 1, uvádzať výrobok na trh na základe týchto údajov alebo na základe povolenia na uvádzanie na trh udeleného osobe, ktorá tieto údaje predložila, najmenej desať rokov⁷⁸ od dátumu vydania povolenia na uvádzanie nového výrobku na trh na území tejto zmluvnej strany.
3. Zmluvná strana zavedie pravidlá s cieľom predísť duplicitnému vykonávaniu testov na stavovcoch.
4. Nesmú existovať žiadne obmedzenia, ktorými by sa obom zmluvným stranám bránilo realizovať skrátené povoľovacie postupy v prípade takýchto výrobkov na základe štúdie ekvivalencie.

⁷⁸ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že zmluvná strana môže obmedziť obdobie ochrany podľa tohto článku na desať rokov.

ODDIEL C

Presadzovanie práv duševného vlastníctva

PODODDIEL C.1

Všeobecné ustanovenia

ČLÁNOK 25.52

Všeobecné povinnosti

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoje záväzky, ktoré im vyplývajú z dohody TRIPS, a najmä z jej časti III. Každá zmluvná strana stanoví doplňujúce opatrenia, postupy a prostriedky nápravy podľa tohto oddielu, ktoré sú potrebné na zabezpečenie presadzovania práv duševného vlastníctva. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky nápravy sú spravodlivé a nestranné, nie sú zbytočne zložité alebo nákladné, neobsahujú neprimerané lehoty a nemajú za následok bezdôvodné oneskorenia.

2. Opatrenia, postupy a prostriedky nápravy uvedené v odseku 1 tiež musia byť účinné, primerané a odradzujúce, musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu, aby sa nimi stanovovali záruky proti ich zneužívaniu.

3. Týmto oddielom sa zmluvnej strane neukladá povinnosť zaviesť súdny systém na presadzovanie práv duševného vlastníctva odlišný od systému na presadzovanie právnych predpisov vo všeobecnosti ani nie je ovplyvnené oprávnenie zmluvnej strany uplatňovať svoje právne predpisy vo všeobecnosti. Týmto pododdielom sa neukladá žiadna povinnosť, pokiaľ ide o spôsob, akým zmluvná strana rozdeľuje zdroje na účely presadzovania práv duševného vlastníctva a na účely presadzovania práva vo všeobecnosti.

ČLÁNOK 25.53

Osoby oprávnené žiadať o uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov nápravy

Každá zmluvná strana uzná za osoby oprávnené žiadať uplatňovanie opatrení, postupov a prostriedkov nápravy uvedených v tomto oddiele a v časti III dohody TRIPS:

- a) nositeľov práv duševného vlastníctva v súlade s jej právnymi predpismi;
- b) všetky ostatné osoby oprávnené na využívanie týchto práv duševného vlastníctva, najmä nadobúdateľov licencií, a to v rozsahu, v akom to povoľujú jej právne predpisy, a v súlade s nimi;

- c) organizácie kolektívnej správy práv duševného vlastníctva, ktoré sa zvyčajne považujú za oprávnené zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, a to v rozsahu, v akom to povoľujú jej právne predpisy, a v súlade s nimi, a
- d) organizácie ochrany profesijných záujmov, ktoré sa zvyčajne považujú za oprávnené zastupovať nositeľov práv duševného vlastníctva, a to v rozsahu, v akom to povoľujú jej právne predpisy, a v súlade s nimi.

PODODDIEL C.2

Občianskoprávne a administratívne presadzovanie

ČLÁNOK 25.54

Dôkazy

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby ešte pred začatím konania vo veci mali príslušné súdne orgány právomoc nariadiť na základe žiadosti strany, ktorá predložila dostatočne dostupné dôkazy na podporu svojich tvrdení, že boli porušené jej práva duševného vlastníctva alebo že k ich porušeniu čoskoro dôjde, okamžité a účinné predbežné opatrenia na účely zachovania relevantných dôkazov v súvislosti s údajným porušením, s výhradou ochrany dôverných informácií.

2. Predbežné opatrenia uvedené v odseku 1 môžu obsahovať podrobný opis, s odberom vzoriek alebo bez neho, alebo fyzické zaistenie tovaru údajne porušujúceho práva a, vo vhodných prípadoch, materiálov a prostriedkov použitých na výrobu alebo distribúciu tohto tovaru a súvisiacich dokumentov.
3. Každá zmluvná strana prijme potrebné opatrenia, na základe ktorých získajú jej príslušné súdne orgány v prípadoch porušenia práva duševného vlastníctva spáchaného v komerčnom rozsahu právomoc nariadiť, ak je to vhodné a na žiadosť strany konania, oznámenie bankových, finančných alebo obchodných dokladov pod kontrolou protistrany s výhradou ochrany dôverných informácií⁷⁹.

⁷⁹ Mexiko môže túto právomoc obmedziť na trestné konania v súlade so svojimi právnymi predpismi.

ČLÁNOK 25.55

Právo na informácie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby v rámci konaní týkajúcich sa porušenia práv duševného vlastníctva a v rámci reakcie na oprávnenú a primeranú žiadosť navrhovateľa príslušné súdne orgány mali právomoc nariadiť porušovateľovi alebo akejkolvek inej osobe, ktorá je stranou konania alebo svedkom v tejto veci, poskytnutie informácií o pôvode a distribučných sieťach tovaru alebo služieb, ktoré porušujú práva duševného vlastníctva⁸⁰.

⁸⁰ Európska únia môže rozhodnúť, že:

- a) „akákoľvek iná osoba“ je osoba, o ktorej sa:
 - i) zistilo, že vlastní tovar, ktorý tieto práva porušuje v komerčnom rozsahu;
 - ii) zistilo, že používa služby, ktoré tieto práva porušujú v komerčnom rozsahu;
 - iii) zistilo, že v komerčnom rozsahu poskytuje služby využívané pri porušovaní týchto práv, alebo
- iv) osoba uvedená v bodoch i) až iii) vyjadrila, že je zapojená do výroby, produkcie alebo distribúcie tovaru alebo poskytovania služieb, ktorými sa porušujú tieto práva;
- b) „informácie“ v relevantných prípadoch obsahujú:
 - i) mená a adresy výrobcov, producentov, distribútorov, dodávateľov alebo poskytovateľov a iných predchádzajúcich vlastníkov tovaru alebo služieb, ako aj predpokladaných veľkoobchodníkov a maloobchodníkov alebo
 - ii) informácie o vyrobených, vyprodukovaných, dodaných, prijatých alebo objednaných množstvách, ako aj o cene za daný tovar alebo služby.

2. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté iné ustanovenia právnych predpisov zmluvnej strany, ktorými:

- a) sa nositeľovi práv poskytuje právo na získanie ďalších informácií;
- b) je upravené využívanie informácií poskytnutých podľa tohto článku na účely občianskoprávných alebo trestných konaní;
- c) je upravená zodpovednosť za zneužitie práva na informácie;
- d) sa poskytuje možnosť odmietnuť poskytnúť informácie, ktoré by prinútili osobu uvedenú v odseku 1, aby pripustila svoju účasť, prípadne účasť blízkych príbuzných na porušení práv duševného vlastníctva, alebo
- e) je upravená ochrana dôvernosti zdrojov informácií alebo spracúvanie osobných údajov.

ČLÁNOK 25.56

Predbežné a preventívne opatrenia

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej súdne orgány mali právomoc na žiadosť navrhovateľa vydať proti údajnému porušovateľovi predbežný príkaz s cieľom zabrániť akémukoľvek hroziacemu porušeniu práva duševného vlastníctva, alebo predbežne a prípadne pod hrozbou opakovaného uloženia pokuty podľa jej zákonov a iných právnych predpisov zakázať pokračovanie údajného porušovania tohto práva či podmieniť toto pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie kompenzácie pre nositeľa práv. Predbežný súdny príkaz možno za tých istých podmienok vydať aj proti sprostredkovateľovi, ktorého služby využíva tretia osoba na porušovanie práv duševného vlastníctva. Na účely tohto článku pojem „sprostredkovatelia“ zahŕňa poskytovateľov internetových služieb.
2. Predbežný príkaz je možné vydať aj na účely nariadenia zabavenia alebo vydania tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva, aby sa zabránilo jeho vstupu do obchodnej siete alebo pohybu v nej.

3. Každá zmluvná strana stanoví, že jej soudne orgány mají v případě údajného porušení pravomoc nariadit' preventívne zabavenie hnutel'ného a nehnuteľného majetku údajného porušovateľa vrátane zablokovania jeho bankových účtov a iného majetku. Na tento účel môžu príslušné orgány nariadiť poskytnutie bankových, finančných alebo obchodných dokumentov, prípadne primeraný prístup k príslušným informáciám⁸¹.

ČLÁNOK 25.57

Prostriedky nápravy

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby príslušné súdne orgány mali pravomoc na žiadosť navrhovateľa, bez toho, aby tým bola dotknutá akákoľvek náhrada škody vzniknutej nositeľovi práv z dôvodu porušenia práv, a bez akejkoľvek kompenzácie, nariadiť zničenie alebo prinajmenšom úplné odstránenie tovaru z obchodnej siete, ak v súvislosti s týmto tovarom zistili, že porušuje práva duševného vlastníctva. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby príslušné súdne orgány mohli v prípade potreby nariadiť aj zničenie materiálov a prostriedkov prevažne použitých pri výrobe alebo produkcii tohto tovaru.

⁸¹ Mexiko môže obmedziť pravomoc nariadiť poskytnutie bankových, finančných alebo obchodných dokumentov na účely trestného konania v súlade so svojimi právnymi predpismi. Každá zmluvná strana môže túto pravomoc obmedziť na porušenia spáchané v komerčnom rozsahu a situácie, keď navrhovateľ preukáže existenciu okolností, ktoré by mohli ohroziť získanie náhrady škody.

2. Pri posudzovaní žiadosti o prostriedky nápravy sa zohľadní potreba proporcionality medzi závažnosťou porušenia a nariadenými prostriedkami nápravy, ako aj záujmami tretích osôb.

ČLÁNOK 25.58

Súdne príkazy

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby v prípade, že bolo prijaté súdne rozhodnutie konštatujúce porušenie práv duševného vlastníctva, mali príslušné súdne orgány právomoc vydať proti porušovateľovi, ako aj proti sprostredkovateľovi, ktorého služby využíva tretia osoba na účely porušovania práv duševného vlastníctva, súdny príkaz zakazujúci pokračovanie porušovania.

ČLÁNOK 25.59

Náhrada škody

1. Každá zmluvná strana stanoví, že jej súdne orgány majú právomoc prinajmenšom nariadiť porušovateľovi, ktorý sa vedome alebo s dôvodným predpokladom vedomosti podieľal na činnostiach porušujúcich práva duševného vlastníctva, aby zaplatil nositeľovi práv náhradu škody primeranú ujme, ktorú nositeľ práv utrpel v dôsledku porušenia jeho práv duševného vlastníctva⁸².
2. Pri určovaní výšky náhrady škody podľa odseku 1 súdne orgány každej zmluvnej strany zohľadnia všetky príslušné aspekty a majú právomoc zvážiť okrem iného akékoľvek legitímne meradlo hodnoty, ktoré nositeľ práv predloží, vrátane ušlého zisku, hodnoty tovaru alebo služieb, ktoré sú predmetom porušenia, meranej trhovou cenou alebo navrhovanou maloobchodnou cenou.
3. Každá zmluvná strana stanoví, že prinajmenšom v prípadoch porušenia autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom a falšovania ochranných známk majú jej súdne orgány právomoc nariadiť porušovateľovi prinajmenšom v prípadoch uvedených v odseku 1, aby nositeľovi práv vyplatil zisky porušovateľa, ktoré možno pripísať porušeniu. Zmluvná strana môže dodržať tento odsek na základe predpokladu, že tieto zisky zodpovedajú náhrade škody uvedenej v odseku 1.

⁸² Zmluvná strana môže stanoviť, že začatie konania o nároku na náhradu škody nepodlieha konečnému zisteniu porušenia práv duševného vlastníctva.

4. Každá zmluvná strana môže stanoviť, že súdne orgány môžu nariadiť v prospech poškodenej strany vymáhanie ziskov alebo vyplatenie náhrady škody, ktorých výška môže byť vopred stanovená, ak sa porušovateľ podieľal na činnosti porušujúcej práva nevedome alebo bez dôvodného predpokladu vedomosti.

ČLÁNOK 25.60

Trovy konania

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby zodpovedajúce a primerané trovy konania a iné výdavky vynaložené stranou, ktorá bola v spore úspešná, v zásade uhrádzala strana, ktorá v spore nebola úspešná, pokiaľ to nie je v rozpore so zásadou spravodlivosti.

ČLÁNOK 25.61

Uverejňovanie súdnych rozhodnutí

Každá zmluvná strana bez toho, aby boli dotknuté jej právne predpisy upravujúce ochranu dôvernosti zdrojov informácií alebo ochranu osobných údajov, zabezpečí, aby v súdnom konaní týkajúcom sa porušenia práva duševného vlastníctva mali príslušné súdne orgány právomoc nariadiť na žiadosť navrhovateľa primerané opatrenia na šírenie informácií týkajúcich sa rozhodnutia vrátane zobrazenia rozhodnutia a jeho úplného alebo čiastočného uverejnenia.

ČLÁNOK 25.62

Predpoklad autorstva alebo vlastníctva

1. Každá zmluvná strana uznáva, že na účely uplatňovania opatrení, postupov a prostriedkov nápravy stanovených v tomto pododdiele v prípade neexistencie dôkazu o opaku postačuje, ak sa na diele obvyklým spôsobom uvedie meno autora literárneho alebo umeleckého diela, aby bol tento autor uznaný za autora diela a aby bol následne oprávnený podať návrh na začatie konania vo veci porušenia práv duševného vlastníctva.
2. Odsek 1 sa *mutatis mutandis* uplatňuje na nositeľov práv súvisiacich s autorským právom, pokiaľ ide o ich predmet ochrany.

ČLÁNOK 25.63

Administratívne postupy

Pokiaľ možno vo veci nariadiť akýkoľvek občianskoprávny prostriedok nápravy ako výsledok administratívnych postupov, takéto postupy sú v súlade so zásadami, ktoré sú v podstate rovnocenné so zásadami uvedenými v tomto pododdiele.

ČLÁNOK 25.64

Dobrovoľné iniciatívy zainteresovaných strán

Každá zmluvná strana sa usiluje uľahčovať zainteresovaným stranám dobrovoľné iniciatívy v oblasti znižovania porušovania práv duševného vlastníctva, a to aj online a na ďalších trhoch, zamerané na konkrétne problémy a hľadanie praktických riešení, ktoré sú realistické, vyvážené, primerané a spravodlivé pre všetky dotknuté zainteresované strany.

ODDIEL D

Presadzovanie práv na hraniciach

ČLÁNOK 25.65

Súlad s dohodou GATT a s dohodou TRIPS

Pri vykonávaní opatrení na hraniciach na účely presadzovania práv duševného vlastníctva colnými orgánmi, či už sa to stanovuje v tejto dohode, alebo nie, každá zmluvná strana zabezpečí splnenie povinností, ktoré jej vyplývajú z dohody GATT a dohody TRIPS, a najmä z článku 41 a z časti III oddielu 4 dohody TRIPS.

ČLÁNOK 25.66

Opatrenia presadzovania práv na hraniciach v súvislosti s právami duševného vlastníctva

1. Každá zmluvná strana má zavedené postupy umožňujúce zničenie tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva v súlade s článkami 46 a 59 dohody TRIPS.
2. Pokiaľ ide o tovar pod colnou kontrolou, každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej colné orgány v súlade s jej zákonmi a inými právnymi predpismi a v koordinácii s inými príslušnými orgánmi aktívne konali s cieľom zamerať sa na zásielky obsahujúce tovar podozrivý z porušovania ochranných známk, autorského práva a iných práv duševného vlastníctva a identifikovať takýto tovar. Pokiaľ ide prinajmenšom o dovážaný tovar, tieto činnosti by sa mali vykonávať na základe analýzy rizika.
3. Každá zmluvná strana zriadi a vedie centrálnu spravovanú elektronickú databázu týkajúcu sa prinajmenšom ochranných známk a dizajnov, ktorá slúži ako bezplatný relevantný nástroj na spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a nositeľmi práv a na poskytovanie informácií na účely analýzy rizika. Každá zmluvná strana sa usiluje rozšíriť elektronickú databázu na analýzu rizika na ďalšie práva duševného vlastníctva.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa informácie, ktoré poskytol nositeľ práv, automaticky zahrnuli do elektronickej databázy za predpokladu, že spĺňajú príslušné požiadavky v súlade s jej zákonmi a inými právnymi predpismi. Validácia informácií, ktoré poskytol nositeľ práv, prebieha automaticky alebo ju vykonávajú príslušné orgány každej zmluvnej strany v primeranej lehote.
5. Zmluvné strany uznávajú výhody vedenia a skvalitňovania elektronickej databázy s cieľom prispieť k odhaľovaniu porušení práv duševného vlastníctva a poskytnúť prvky na začatie konania o pozastavení alebo zaistení tovaru pod colnou kontrolou.
6. Každá zmluvná strana stanoví, že jej colné orgány môžu konať z vlastnej iniciatívy s cieľom pozastaviť prepustenie tovaru podozrivého z porušovania práva duševného vlastníctva alebo zaistiť takýto tovar, alebo informovať nositeľa práv alebo príslušné orgány s cieľom umožniť im posúdiť potrebu začať konanie, ktoré môže viesť k pozastaveniu prepustenia alebo zaisteniu tohto tovaru.
7. Zmluvná strana sa povzbudzuje, aby mala zavedené postupy umožňujúce okamžité zničenie falšovaných ochranných známok a pirátskeho tovaru posielaných v zásielkach pošty alebo rýchlej kuriérskej služby.
8. Colné orgány každej zmluvnej strany udržiavajú pravidelný dialóg a podporujú spoluprácu so zainteresovanými stranami a s inými orgánmi zapojenými do presadzovania práv duševného vlastníctva uvedeného v tomto článku.

9. Zmluvné strany spolupracujú v oblasti medzinárodného obchodu s tovarom, ktorý je podozrivý z porušovania práv duševného vlastníctva, a najmä pri výmene informácií o takomto obchode v súlade so svojimi zákonmi a inými právnymi predpismi.
10. Zmluvné strany si pravidelne vymieňajú informácie o riadnom vykonávaní a správe tohto článku.

ODDIEL E

Záverečné ustanovenia

ČLÁNOK 25.67

Spolupráca a transparentnosť

1. Zmluvné strany budú spolupracovať v záujme podpory vykonávania tejto kapitoly.
2. Medzi oblasti spolupráce patria okrem iného tieto činnosti:
 - a) výmena informácií o vývoji vnútroštátnej a medzinárodnej politiky v oblasti práv duševného vlastníctva;

- b) výmena informácií o zákonoch a iných právnych predpisoch zmluvných strán v oblasti duševného vlastníctva vrátane iniciatív alebo zmien;
- c) výmena skúseností medzi zmluvnými stranami v oblasti presadzovania práv duševného vlastníctva;
- d) koordinácia v záujme predchádzania obchodovaniu s falšovaným tovarom, a to aj s tretími krajinami;
- e) technická pomoc, budovanie kapacít, výmena a odborná príprava pracovníkov;
- f) ochrana a obhajoba práv duševného vlastníctva a šírenie informácií v tejto súvislosti, okrem iného v podnikateľských kruhoch a občianskej spoločnosti;
- g) vzdelávanie a zvyšovanie informovanosti o právach duševného vlastníctva vrátane vplyvu porušovania práv duševného vlastníctva na hospodárstvo a bezpečnosti spotrebiteľov;
- h) posilňovanie inštitucionálnej spolupráce, najmä medzi orgánmi zodpovednými za duševné vlastníctvo;

- i) spolupráca s MSP, a to aj na podujatiach alebo stretnutiach zameraných na MSP, pokiaľ ide o ochranu a presadzovanie práv duševného vlastníctva a znižovanie porušovania, a
- j) výmena informácií medzi zmluvnými stranami, pokiaľ ide o úsilie o uľahčenie dobrovoľných iniciatív zainteresovaných strán na ich príslušných územiach.

3. Podvýbor pre duševné vlastníctvo zriadený podľa článku 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) monitoruje vykonávanie a správu tejto kapitoly a akékoľvek ďalšie relevantné záležitosti.

Podvýbor pre duševné vlastníctvo zasadá najmenej raz ročne, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.

4. Každá zmluvná strana určí kontaktné miesto na uľahčenie spolupráce a koordinácie podľa tejto kapitoly a druhej zmluvnej strane oznámi jeho kontaktné údaje. Zmluvné strany si navzájom bezodkladne oznamujú akékoľvek zmeny týchto kontaktných údajov.

KAPITOLA 26

OBCHOD A UDRŽATELNÝ ROZVOJ

ČLÁNOK 26.1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tejto kapitoly je posilniť integráciu udržateľného rozvoja do obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami, najmä stanovením zásad a opatrení týkajúcich sa pracovných⁸³ a environmentálnych aspektov udržateľného rozvoja, ktoré majú osobitný význam v kontexte obchodu a investícií.

⁸³ Na účely tejto kapitoly pojem „pracovný“ označuje strategické ciele MOP v rámci programu dôstojnej práce, ktorý je vyjadrený v Deklarácii MOP z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu.

2. Zmluvné strany sa odvolávajú na Agendu 21 a Deklaráciu z Ria z roku 1992 o životnom prostredí a rozvoji prijatú na Konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji v roku 1992, Johannesburgský plán vykonávania v oblasti udržateľného rozvoja prijatý na Svetovom samite o udržateľnom rozvoji v roku 2002, Deklaráciu Medzinárodnej organizácie práce z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu prijatú na 97. zasadnutí Medzinárodnej konferencie práce v Ženeve 10. júna 2008, výsledný dokument konferencie OSN o udržateľnom rozvoji z roku 2012 začlenený do rezolúcie 66/288 prijatej Valným zhromaždením OSN 27. júla 2012, s názvom „Budúcnosť, ktorú chceme“, a ciele udržateľného rozvoja v dokumente Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj s názvom „Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“.

3. V súlade s nástrojmi uvedenými v odseku 2 zmluvné strany podporujú:

- a) udržateľný rozvoj, ktorý zahŕňa hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré sú navzájom prepojené a vzájomne sa posilňujú;
- b) rozvoj medzinárodného obchodu a investícií spôsobom, ktorý prispieva k zámeru dosiahnuť ciele udržateľného rozvoja, a
- c) inkluzívny ekologický rast a obehové hospodárstvo s cieľom podporiť hospodársky rast a zároveň zabezpečiť ochranu životného prostredia a podporovať sociálny rozvoj.

ČLÁNOK 26.2

Právo na reguláciu a úrovne ochrany

1. Zmluvné strany uznávajú právo každej zmluvnej strany určovať svoje politiky a priority v oblasti udržateľného rozvoja, stanovovať svoje úrovne vnútroštátnej ochrany životného prostredia a ochrany práce a prijímať alebo upravovať svoje príslušné zákony a iné právne predpisy a politiky, ktoré považuje za vhodné. Takéto úrovne, zákony a iné právne predpisy a politiky sú v súlade so záväzkom každej zmluvnej strany dodržiavať medzinárodne uznávané normy a dohody uvedené v článkoch 26.3 a 26.4.
2. Každá zmluvná strana sa usiluje zabezpečiť, aby jej príslušné zákony a iné právne predpisy a politiky zaistovali a podporovali vysokú úroveň ochrany životného prostredia a ochrany práce, a naďalej sa usiluje zlepšovať takéto zákony a iné právne predpisy a politiky, ako aj ich príslušné úrovne ochrany.
3. Zmluvná strana by nemala oslabiť úrovne ochrany, ktorá sa poskytuje v jej environmentálnom alebo pracovnom práve, s cieľom podporiť obchod alebo investície.
4. Zmluvná strana neupustí ani sa neodchýli od svojho environmentálneho alebo pracovného práva, ani neponúkne takéto upustenie alebo odchýlenie sa s cieľom podporiť obchod alebo investície.
5. Zmluvná strana neupustí od účinného presadzovania svojho environmentálneho alebo pracovného práva, či už prostredníctvom trvalého, alebo opakovaného konania, alebo nekonania, s cieľom podporiť obchod alebo investície.

ČLÁNOK 26.3

Mnohostranné pracovné normy a dohody

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok podporovať rozvoj medzinárodného obchodu spôsobom, ktorý prispieva k plnej a produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práci pre všetkých, najmä pre ženy, mladých ľudí a osoby so zdravotným postihnutím.
2. V súlade s Ústavou Medzinárodnej organizácie práce a Deklaráciou Medzinárodnej organizácie práce o základných zásadách a právach pri práci a následnými dokumentmi, ktorú prijala v Ženeve 18. júna 1998 Medzinárodná konferencia práce na svojom 86. zasadnutí, každá zmluvná strana rešpektuje, podporuje a účinne vykonáva zásady týkajúce sa základných práv pri práci, ako sa vymedzuje v základných dohovoroch Medzinárodnej organizácie práce (ďalej len „MOP“), a to:
 - a) slobodu združovania a účinné uznávanie práva na kolektívne vyjednávanie;
 - b) odstránenie všetkých foriem nútenej alebo povinnej práce;
 - c) účinné zrušenie detskej práce a
 - d) odstránenie diskriminácie v súvislosti so zamestnaním a povoláním.

3. Podľa odsekov 1 a 2 a zdôrazňujúc záväzok zmluvných strán podporovať mnohostrannú správu každá zmluvná strana účinne vykonáva dohovory a protokoly MOP, ktoré ratifikovala.
4. Každá zmluvná strana naďalej vyvíja nepretržité úsilie s cieľom ratifikovať základné dohovory MOP.
5. Zmluvné strany si pravidelne vymieňajú informácie o svojom pokroku, pokiaľ ide o ratifikáciu základných dohovorov MOP a súvisiacich protokolov a iných dohovorov alebo protokolov MOP, na ktorých sa zatiaľ nezúčastňujú a ktoré MOP považuje za aktuálne.
6. Zmluvné strany podľa potreby konzultujú a mali by spolupracovať v otázkach spoločného záujmu v oblasti obchodu týkajúcich sa práce, a to aj v kontexte MOP.
7. Odvolávajú sa na Deklaráciu MOP z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu zmluvné strany poznamenávajú, že porušovanie základných zásad a práv pri práci sa nemôže považovať za legítimnú komparatívnu výhodu ani inak použiť ako legítimna komparatívna výhoda, ako aj, že pracovné normy by sa nemali využívať na protekcionistické účely v oblasti obchodu.

8. Každá zmluvná strana podporuje dôstojnú prácu v zmysle Deklarácie MOP z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu. Každá zmluvná strana v súlade so svojimi podmienkami a prioritami venuje osobitnú pozornosť:

- a) vypracovaníu a posilneníu opatrení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane kompenzácie v prípade pracovného úrazu alebo choroby z povolania, ako sa vymedzuje v príslušných dohovorochoch MOP a podľa iných medzinárodných záväzkov;
- b) dôstojným pracovným podmienkam pre všetkých, pokiaľ ide o mzdy a príjmy, pracovný čas a ďalšie pracovné podmienky, a
- c) vedeníu účinného systému inšpekcie práce v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami a príslušnými normami MOP.

9. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej správne, súdne a pracovnoprávne konania na presadzovanie jej pracovného práva boli spravodlivé, prístupné a transparentné a aby umožňovali účinné opatrenia proti porušovaniu pracovných práv uvedených v tejto kapitole.

ČLÁNOK 26.4

Mnohostranná environmentálna správa a mnohostranné environmentálne dohody

1. Zmluvné strany uznávajú význam Environmentálneho zhromaždenia Programu OSN pre životné prostredie (UNEP), mnohostrannej environmentálnej správy a mnohostranných environmentálnych dohôd ako reakcie medzinárodného spoločenstva na globálne alebo regionálne výzvy v oblasti životného prostredia a majú za cieľ posilniť vzájomnú podporu medzi politikami v oblasti obchodu a životného prostredia.
2. Podľa odseku 1 a s cieľom podporiť mnohostrannú environmentálnu správu každá zmluvná strana účinne vykonáva mnohostranné environmentálne dohody, protokoly a zmeny, na ktorých sa zúčastňuje.
3. Zmluvné strany si pravidelne vymieňajú informácie o svojich príslušných iniciatívach týkajúcich sa ratifikácie mnohostranných environmentálnych dohôd vrátane protokolov k nim a ich zmien.
4. Zmluvné strany podľa potreby konzultujú a mali by spolupracovať v záležitostiach spoločného záujmu v oblasti obchodu týkajúcich sa životného prostredia, a to aj v kontexte mnohostranných environmentálnych dohôd.
5. Zmluvné strany uznávajú právo každej zmluvnej strany využiť článok 32.1 (Všeobecné výnimky), pokiaľ ide o opatrenia prijaté podľa mnohostranných environmentálnych dohôd, na ktorých sa zúčastňujú.

ČLÁNOK 26.5

Obchod a zmena klímy

1. Zmluvné strany uznávajú dôležitosť sledovania konečného cieľa Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) prijatého v New Yorku 9. mája 1992 v záujme riešenia naliehavej hrozby zmeny klímy a uznávajú úlohu obchodu v tejto súvislosti.
2. Podľa odseku 1 každá zmluvná strana:
 - a) účinne vykonáva UNFCCC a Parížsku dohodu, a to aj prostredníctvom opatrení, ktoré prispievajú k vykonávaniu vnútroštátne stanovených príspevkov (NDC) v súlade s Parížskou dohodou;
 - b) podporuje pozitívny prínos obchodu k prechodu na udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo a k rozvoju odolnému proti zmene klímy a
 - c) podporuje ekologický hospodársky rast založený na opatreniach zameraných na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu vrátane ekosystémovej adaptácie, obnoviteľných zdrojov energie a energeticky účinných riešení.

3. Zmluvné strany by mali podľa potreby spolupracovať v otázkach v oblasti obchodu týkajúcich sa zmeny klímy na dvojstrannej, regionálnej úrovni a na medzinárodných fórach vrátane UNFCCC, WTO a Montrealského protokolu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu.

ČLÁNOK 26.6

Obchod a biologická diverzita

1. Zmluvné strany uznávajú význam zachovania a udržateľného využívania biologickej diverzity a úlohu obchodu pri dosahovaní týchto cieľov v súlade s Dohovorom o biologickej diverzite podpísaným v Riu de Janeiro 5. júna 1992 a protokolmi k nemu, Dohovorom o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) podpísaným vo Washingtone D.C. 3. marca 1973 a inými príslušnými medzinárodnými nástrojmi, na ktorých sa zúčastňujú, vrátane rozhodnutí a rezolúcií prijatých na ich základe.

2. Zmluvné strany uznávajú, že začlenenie ochrany a udržateľného využívania biologickej diverzity do príslušných odvetví hospodárstva a posilnenie právnych, inštitucionálnych a regulačných domácich rámcov môže prispieť k vytváraniu pozitívnych vplyvov na biologickú diverzitu a jej ekosystémové služby, ako aj k dosiahnutiu udržateľného rozvoja.

3. Podľa odseku 1 každá zmluvná strana:

- a) vykonáva účinné opatrenia na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, a to podľa potreby aj prostredníctvom činností spolupráce s tretími krajinami;
- b) podporuje zaradenie živočíšnych a rastlinných druhov do dodatkov k dohovoru CITES v prípadoch, keď sa stav ochrany daného druhu považuje za ohrozený z dôvodu medzinárodného obchodu, a vykonáva pravidelné preskúmania, ktoré môžu viesť k odporúčaniu zmeniť dodatky k dohovoru CITES s cieľom zabezpečiť, aby náležite odrážali potreby ochrany druhov, ktoré sú predmetom medzinárodného obchodu;
- c) podporuje dlhodobú ochranu a udržateľné využívanie druhov zo zoznamu dohovoru CITES vrátane zákonného a vysledovateľného obchodu s nimi a zároveň poskytuje výhody zainteresovaným stranám v hodnotovom reťazci, najmä miestnym komunitám, v ktorých sa druhy zo zoznamu dohovoru CITES získavajú;
- d) prijme opatrenia na zachovanie biologickej diverzity, ak je vystavená tlakom spojeným s obchodom a investíciami, najmä prostredníctvom opatrení na zabránenie šíreniu inváznych nepôvodných druhov, a
- e) vymieňa si s druhou zmluvnou stranou informácie o iniciatívach týkajúcich sa obchodu s výrobkami založenými na prírodných zdrojoch s cieľom podporovať ochranu a udržateľné využívanie biologickej diverzity a podporovať takýto obchod.

4. Každá zmluvná strana by mala spolupracovať s druhou zmluvnou stranou na dvojstrannej, regionálnej úrovni a na medzinárodných fórach, a to aj s príslušnými zainteresovanými stranami, v otázkach týkajúcich sa obchodu a ochrany a udržateľného využívania biologickej diverzity, ako aj boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, a to aj prostredníctvom iniciatív na zníženie dopytu po nezákonných výrobkoch z voľne žijúcich druhov a ich exemplároch a na posilnenie spolupráce v oblasti presadzovania práva a výmeny informácií.

ČLÁNOK 26.7

Obchod a udržateľné obhospodarovanie lesov

1. Zmluvné strany uznávajú význam udržateľného obhospodarovania lesov a úlohu obchodu pri dosahovaní tohto cieľa.
2. Podľa odseku 1 každá zmluvná strana:
 - a) podporuje ochranu a udržateľné obhospodarovanie lesov, ako aj obchod s drevom a výrobkami z dreva pochádzajúceho z lesov obhospodarovaných udržateľným spôsobom a spotrebu takéhoto dreva a výrobkov;
 - b) podporuje obchod s lesnými produktmi, ktoré neviedli k odlesňovaniu či degradácii lesov;

- c) vykonáva opatrenia na boj proti nezákonnej ťažbe dreva a súvisiacemu obchodu, a to podľa potreby aj prostredníctvom činností spolupráce s tretími krajinami, a
 - d) vymieňa si informácie s druhou zmluvnou stranou o obchodných iniciatívach týkajúcich sa správy v oblasti lesného hospodárstva a zachovania lesného porastu a spolupracuje s druhou zmluvnou stranou na maximalizovaní pozitívnych účinkov svojich príslušných politík spoločného záujmu a zabezpečení vzájomnej podpory týchto politík.
3. Každá zmluvná strana by mala spolupracovať s druhou zmluvnou stranou na dvojstrannej, regionálnej úrovni a na medzinárodných fórach, a to aj s príslušnými zainteresovanými stranami, v otázkach týkajúcich sa obchodu a ochrany lesov, ako aj udržateľného obhospodarovania lesov.

ČLÁNOK 26.8

Obchod a udržateľné riadenie morských biologických zdrojov a akvakultúry

1. Zmluvné strany uznávajú význam zachovania a udržateľného riadenia morských biologických zdrojov a morských ekosystémov, ako aj podpory zodpovednej a udržateľnej akvakultúry v záujme zaistenia udržateľných hospodárskych, environmentálnych a sociálnych podmienok, ako aj úlohu obchodu pri dosahovaní týchto cieľov.

2. Zmluvné strany uznávajú, že nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov (ďalej len „NNN rybolov“) má negatívny vplyv na obchod a životné prostredie, a potvrdzujú, že je potrebné prijať opatrenia na ukončenie NNN rybolovu s cieľom riešiť problémy nadmerného rybolovu a neudržateľného využívania rybolovných zdrojov.

3. Podľa odsekov 1 a 2 každá zmluvná strana:

- a) koná v súlade so zásadami Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve podpísaného 10. decembra 1982 v Montego Bay, Dohody Organizácie Spojených národov o uplatňovaní ustanovení Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve z 10. decembra 1982 o ochrane a využívaní transzonálnych populácií rýb a populácií rýb migrujúcich na veľké vzdialenosti otvorenej na podpis v New Yorku 4. decembra 1995, Dohody Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo o podporovaní dodržiavania medzinárodných ochranných a riadiacich opatrení rybárskymi plavidlami na šírom mori schválenej 24. novembra 1993 rezolúciou č. 15/93 z 27. zasadnutia Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo, Kódexu správania Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo pre zodpovedný rybolov prijatého 31. októbra 1995 na konferencii Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo a Dohody Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo o opatreniach prístavných štátov zameraných na prevenciu a odrádzanie od nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a na jeho odstránenie schválenej 22. novembra 2009 na 36. zasadnutí konferencie Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo;

- b) vykonáva dlhodobé ochranné a riadiace opatrenia a udržateľné využívanie živých morských zdrojov, ako sa vymedzuje v hlavných nástrojoch Organizácie Spojených národov a Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) týkajúcich sa týchto otázok⁸⁴;
- c) sa aktívne zúčastňuje na práci regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva, ktorých sú obe zmluvné strany členmi, pozorovateľmi alebo spolupracujúcimi nezmluvnými stranami, s cieľom zabezpečiť udržateľné využívanie, riadenie a ochranu morských biologických zdrojov a morského prostredia, a to prípadne aj aktívnou účasťou na prijímaní riadiacich, ochranných a kontrolných opatrení týmito regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva a ich účinnom vykonávaní a presadzovaní vrátane prípadnej dokumentácie o úlovkoch alebo systémov certifikácie;
- d) vykonáva účinné opatrenia na boj proti NNN rybolovu vrátane opatrení na vylúčenie produktov NNN rybolovu z obchodných tokov, pričom na tento účel spolupracuje a vymieňa si informácie, a

⁸⁴ Medzi tieto nástroje okrem iného v náležitých prípadoch patria: Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve, Dohoda FAO o podporovaní dodržiavania medzinárodných ochranných a riadiacich opatrení rybárskymi plavidlami na šírom mori, Dohoda OSN o uplatňovaní ustanovení Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve z 10. decembra 1982 o ochrane a využívaní transzonálnych populácií rýb a populácií rýb migrujúcich na veľké vzdialenosti a Dohoda FAO o opatreniach prístavných štátov zameraných na prevenciu nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a odrádzanie od neho a jeho odstránenie.

- e) podporuje rozvoj udržateľnej a zodpovednej akvakultúry, a to aj v súvislosti s vykonávaním cieľov a zásad uvedených v Kódexe správania FAO pre zodpovedný rybolov.

4. Každá zmluvná strana by mala spolupracovať s druhou zmluvnou stranou, ako aj v rámci regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva a iných medzinárodných fór s cieľom dosiahnuť udržateľné riadenie rybárstva.

ČLÁNOK 26.9

Obchod a zodpovedné riadenie dodávateľských reťazcov

1. Zmluvné strany uznávajú význam zodpovedného riadenia dodávateľských reťazcov prostredníctvom zodpovedného obchodného správania a postupov sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré prispievajú k priaznivému prostrediu, a úlohu obchodu pri dosahovaní cieľa zodpovedného riadenia dodávateľských reťazcov.

2. Podľa odseku 1 každá zmluvná strana:

- a) podporuje sociálnu zodpovednosť podnikov alebo zodpovedné obchodné správanie, a to aj podporovaním zavádzania príslušných postupov podnikmi, a

- b) podporuje šírenie a využívanie príslušných medzinárodných nástrojov, ako sú usmernenia OECD pre nadnárodné podniky, Tripartitná deklarácia MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky prijatá v Ženeve v novembri 1977, globálny pakt OSN a hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv schválené Radou pre ľudské práva v rezolúcii č. 17/4 zo 16. júna 2011.

3. Zmluvné strany uznávajú užitočnosť medzinárodných odvetvových usmernení v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov alebo zodpovedného obchodného správania, ako sú usmerňovacie dokumenty OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce, a v tejto súvislosti podporujú spoločnú prácu, a to aj pokiaľ ide o tretie krajiny. Každá zmluvná strana podnecuje na prijímanie týchto usmernení podporovaných touto zmluvnou stranou.

4. Každá zmluvná strana si vymieňa informácie, ako aj najlepšie postupy a podľa potreby spolupracuje s druhou zmluvnou stranou na dvojstrannej, regionálnej úrovni a na medzinárodných fórach v záležitostiach, ktoré sú predmetom tohto článku.

ČLÁNOK 26.10

Iné iniciatívy v oblasti obchodu a investícií podporujúce udržateľný rozvoj

1. Zmluvné strany potvrdzujú svoj záväzok posilniť príspevok obchodu a investícií k cieľu udržateľného rozvoja v rámci jeho hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozmeru.
2. Podľa odseku 1 každá zmluvná strana podporuje:
 - a) obchodné a investičné politiky, ktoré podporujú ciele programu dôstojnej práce MOP a sú v súlade s Deklaráciou MOP z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu, vrátane politík týkajúcich sa miezd, príjmov a pracovného času, inkluzívnej sociálnej ochrany, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ďalších aspektov súvisiacich s pracovnými podmienkami;
 - b) uľahčenie v oblasti obchodu s environmentálnym tovarom a službami a uľahčenie v oblasti investícií do takéhoto tovaru a služieb vrátane tých, ktoré majú osobitný význam pre zmierňovanie zmeny klímy, ako sú udržateľná a obnoviteľná energia a energeticky účinné výrobky a služby, a to okrem iného riešením súvisiacich necolných prekážok, prijímaním politických rámcov prispievajúcich k zavádzaniu najlepších dostupných technológií a spoluprácou v súvislosti s iniciatívami v tejto oblasti, a

- c) obchod s tovarom, ktorý prispieva k zlepšeniu sociálnych podmienok a postupov nepoškodzujúcich životné prostredie vrátane tovaru, na ktorý sa vzťahujú dobrovoľné schémy zaručujúce udržateľné hospodárstvo, ako sú napríklad schémy spravodlivého a etického obchodovania a schémy environmentálnych značiek.
3. Každá zmluvná strana by mala spolupracovať s druhou zmluvnou stranou na dvojstrannej, regionálnej úrovni a na medzinárodných fórach v záležitostiach, ktoré sú predmetom tohto článku.

ČLÁNOK 26.11

Vedecké a technické informácie

1. Pri stanovovaní alebo vykonávaní opatrení zameraných na ochranu životného prostredia alebo bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktoré môžu mať vplyv na obchod alebo investície, zohľadní každá zmluvná strana dostupné vedecké a technické informácie a príslušné medzinárodné normy, usmernenia alebo odporúčania.
2. V prípade nedostatku úplnej vedeckej istoty a existencie hrozieb vážnej alebo nezvratnej škody na životnom prostredí či rizika pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci môže zmluvná strana prijať nákladovo efektívne opatrenia založené na zásade predbežnej opatrnosti. Takéto opatrenia musia byť v súlade s touto dohodou alebo opodstatnené podľa tejto dohody. Musia byť založené na dostupných relevantných informáciách a podliehať pravidelnému preskúmaniu na základe nových vedeckých informácií.

ČLÁNOK 26.12

Transparentnosť

Ak zmluvná strana prijme a vykonáva všeobecne záväzné opatrenia zamerané na ochranu životného prostredia a pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvniť obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, resp. obchodné alebo investičné opatrenia, ktoré môžu mať vplyv na ochranu životného prostredia alebo pracovných podmienok, táto zmluvná strana tak urobí v súlade s kapitolou 27 (Transparentnosť) a poskytne zainteresovaným osobám primerané možnosti predložiť stanoviská k navrhovaným opatreniam v súlade s jej vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi.

ČLÁNOK 26.13

Spolupráca v oblasti obchodu a udržateľného rozvoja

1. Zmluvné strany uznávajú význam spolupráce v záujme dosiahnutia cieľov tejto kapitoly.
2. Spolupráca uvedená v odseku 1 môže zahŕňať oblasti ako:
 - a) pracovné a environmentálne aspekty obchodu a udržateľného rozvoja na medzinárodných fórach, najmä vrátane WTO, MOP, Environmentálneho zhromaždenia Programu OSN pre životné prostredie a mnohostranných environmentálnych dohôd;

- b) vplyv pracovného a environmentálneho práva a pracovných a environmentálnych noriem na obchod a investície a
- c) vplyv obchodného práva a práva v oblasti investícií na prácu a životné prostredie.

3. Spolupráca uvedená v odseku 1 môže zahŕňať aj obchodné aspekty:

- a) základných dohovorov, dohovorov o správe a iných aktuálnych dohovorov MOP, ktoré sú relevantné v kontexte obchodu;
- b) programu dôstojnej práce MOP vrátane aspektov týkajúcich sa prepojenia medzi obchodom a plnou a produktívnou zamestnanosťou, prispôbenia sa trhu práce, základných pracovných noriem, dôstojnej práce v globálnych dodávateľských reťazcoch, sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, sociálneho dialógu, rozvoja zručností a rodovej rovnosti;
- c) mnohostranných environmentálnych dohôd vrátane colnej spolupráce a podpory vzájomnej účasti na takýchto dohodách;
- d) súčasného a budúceho medzinárodného režimu v oblasti zmeny klímy vrátane prostriedkov na podporu nízkouhlíkových technológií a energetickej efektívnosti, vypracúvania a prijímania opatrení týkajúcich sa stanovovania cien uhlíka vrátane systémov obchodovania s emisiami a prístupov k zmene klímy založených na ekosystémovej adaptácii a adaptácii v oblasti hospodárenia s vodami;

- e) Montrealského protokolu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu a dodatku z Kigali, najmä pokiaľ ide o:
- i) opatrenia na kontrolu výroby a spotreby látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu a fluórovaných uhľovodíkov a obchodovania s nimi;
 - ii) zavádzanie alternatív šetrných k životnému prostrediu;
 - iii) aktualizáciu noriem a
 - iv) boj proti nezákonnému obchodu s látkami regulovanými uvedenou dohodou;
- f) podpory inkluzívneho ekologického rastu a obehového hospodárstva;
- g) transparentných súkromných a verejných systémov zabezpečenia udržateľnosti vrátane udeľovania environmentálnych značiek;
- h) ochrany a obnovy ekosystémov, prístupu ku genetickým zdrojom a spravodlivého a rovnocenného spoločného využívania prínosov vyplývajúcich z ich využívania v súlade s Nagojským protokolom o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania k Dohovoru o biologickej diverzite podpísaným v Nagoji 29. októbra 2010, ako aj oceňovania ekosystémov a ich služieb a súvisiacich hospodárskych nástrojov;

- i) sociálnej zodpovednosti podnikov, zodpovedného obchodného správania a zodpovedného riadenia globálnych dodávateľských reťazcov, a to aj pokiaľ ide o dodržiavanie, vykonávanie a šírenie medzinárodne dohodnutých nástrojov;
- j) správneho nakladania s chemikáliami a odpadom;
- k) podpory ochrany a udržateľného využívania biologickej diverzity, a to aj prostredníctvom boja proti nezákonnému obchodu s voľne žijúcimi druhmi, ako sa uvádza v článku 26.6;
- l) podpory ochrany lesov a udržateľného obhospodarovania lesov s cieľom zastaviť odlesňovanie a nezákonnú ťažbu dreva vrátane podpory obchodu s lesnými produktmi, ktoré neviedli k odlesňovaniu či degradácii lesov, ako sa uvádza v článku 26.7, a
- m) podpory udržateľných rybolovných postupov a obchodu s udržateľne riadenými produktmi rybárstva, ako aj ochrany a obnovy morského prostredia, ako sa uvádza v článku 26.8.

ČLÁNOK 26.14

Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj

1. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj zriadený článkom 1.10 (Podvýbory a iné subjekty podľa časti III tejto dohody) ods. 1 písm. l) zasadne do jedného roka odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak, a následne zasadá podľa potreby v súlade s časťou IV článkom 1.4 (Podvýbory a iné subjekty) tejto dohody.
2. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj:
 - a) uľahčuje a monitoruje účinné vykonávanie a správu tejto kapitoly vrátane činností spolupráce vykonávaných podľa tejto kapitoly;
 - b) vykonáva úlohy uvedené v článkoch 26.17 až 26.19;
 - c) vydáva odporúčania Spoločnému výboru, a to aj pokiaľ ide o témy na diskusiu s domácou poradnou skupinou a fórom občianskej spoločnosti, ako sa uvádza v časti IV článku 1.7 (Domáce poradné skupiny) a článku 1.8 (Fórum občianskej spoločnosti) tejto dohody, a
 - d) posudzuje všetky ostatné záležitosti týkajúce sa tejto kapitoly, na ktorých sa zmluvné strany môžu dohodnúť.

3. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj vydá verejnú správu po každom svojom zasadnutí.

4. Každá zmluvná strana náležite zväži oznámenia a stanoviská verejnosti k záležitostiam súvisiacim s touto kapitolou a informuje o takýchto oznámeniach a stanoviskách Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj a jeho mechanizmy občianskej spoločnosti uvedené v časti IV článku 1.6 (Vzťah s občianskou spoločnosťou) tejto dohody.

ČLÁNOK 26.15

Obchod a udržateľný rozvoj – kontaktné miesta

Každá zmluvná strana určí kontaktné miesto na uľahčenie komunikácie a koordinácie medzi zmluvnými stranami vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa vykonávania tejto kapitoly a oznámi druhej zmluvnej strane jeho kontaktné údaje. Zmluvné strany si navzájom bezodkladne oznamujú akékoľvek zmeny týchto kontaktných údajov.

ČLÁNOK 26.16

Riešenie sporov

V prípade nezhody medzi zmluvnými stranami, pokiaľ ide o výklad alebo uplatňovanie tejto kapitoly, zmluvné strany využijú výlučne postupy riešenia sporov uvedené v článkoch 26.17 a 26.18.

ČLÁNOK 26.17

Konzultácie

1. Zmluvná strana môže požiadať o konzultácie s druhou zmluvnou stranou týkajúce sa výkladu alebo uplatňovania tejto kapitoly predložením písomnej žiadosti kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany zriadenému v súlade s článkom 26.15. V žiadosti sa uvedú dôvody žiadosti o konzultácie vrátane opisu predmetnej záležitosti. Konzultácie sa musia začať bezodkladne po tom, ako zmluvná strana predloží žiadosť o konzultácie, a v každom prípade najneskôr do 30 dní od dátumu doručenia žiadosti, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Konzultácie sa uskutočnia osobne, alebo ak sa tak zmluvné strany dohodnú, elektronickými prostriedkami.

2. Zmluvné strany pristúpia ku konzultáciám s cieľom dosiahnuť vzájomne uspokojivé riešenie záležitosti. Pokiaľ ide o záležitosti týkajúce sa mnohostranných dohôd uvedených v tejto kapitole, zmluvné strany zohľadnia informácie od MOP alebo príslušných mnohostranných environmentálnych organizácií alebo orgánov s cieľom zabezpečiť súlad medzi prácou zmluvných strán a prácou týchto organizácií alebo orgánov. V relevantných prípadoch a na základe vzájomnej dohody zmluvné strany požiadajú takéto organizácie alebo orgány, alebo akéhokoľvek iného odborníka alebo orgán, ktorý považujú za vhodný, o poradenstvo.
3. Ak sa zmluvná strana do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti uvedenej v odseku 1 domnieva, že záležitosť si vyžaduje ďalšiu diskusiu, táto zmluvná strana môže písomne požiadať, aby zasadol Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj, a oznámi túto žiadosť kontaktnému miestu uvedenému v odseku 1. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj urýchlene zasadne a usiluje sa o dosiahnutie vzájomne uspokojivého riešenia danej záležitosti.
4. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj podľa potreby požiada o poradenstvo domáce poradné skupiny uvedené v časti IV článku 1.7 (Domáce poradné skupiny) tejto dohody alebo o iné odborné poradenstvo.
5. Každé riešenie, ku ktorému zmluvné strany dospejú, sa zverejní.

ČLÁNOK 26.18

Panel odborníkov

1. Ak zmluvné strany do 90 dní od žiadosti o konzultácie podľa článku 26.17 nedosiahnu riešenie na základe vzájomnej dohody, zmluvná strana môže požiadať o zriadenie panelu odborníkov, ktorá danú záležitosť preskúma. Táto žiadosť sa predkladá písomne kontaktnému miestu druhej zmluvnej strany určenému podľa článku 26.15. V žiadosti sa uvedú dôvody žiadosti o zriadenie panelu odborníkov vrátane uvedenia právneho základu sťažnosti.
2. Pokiaľ sa v tomto článku nestanovuje inak, uplatňuje sa článok 31.6 (Zriadenie panelu), článok 31.10 (Funkcie panelu), článok 31.20 (Výmena členov panelu), článok 31.21 (Rokovací poriadok), článok 31.22 (Pozastavenie a ukončenie), článok 31.23 (Prijímanie informácií) a článok 31.24 (Pravidlá výkladu) a kapitola 31 (Urovnávanie sporov) oddiel E (Spoločné ustanovenia), ako aj príloha 31-A (Rokovací poriadok) a príloha 31-B (Kódex správania členov panelu a mediátorov).

3. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj na svojom prvom zasadnutí po nadobudnutí platnosti tejto dohody stanoví zoznam aspoň 15 osôb, ktoré sú ochotné a schopné zastávať funkciu člena panelu odborníkov. Tento zoznam tvoria tri čiastkové zoznamy: jeden čiastkový zoznam pre každú zmluvnú stranu a jeden čiastkový zoznam osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi žiadnej zmluvnej strany a ktoré môžu zastávať funkciu predsedu panelu odborníkov. Každá zmluvná strana navrhne aspoň päť osôb pre svoj čiastkový zoznam. Zmluvné strany takisto vyberú aspoň päť osôb pre zoznam predsedov. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj zabezpečí, aby bol zoznam aktuálny a aby vždy obsahoval najmenej 15 osôb.

4. Osoby uvedené v odseku 3 majú osobitné vedomosti alebo odborné znalosti v oblasti pracovného alebo environmentálneho práva, v otázkach upravených v tejto kapitole alebo v oblasti riešenia sporov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd. Tieto osoby sú nezávislé, pričom predmetnú funkciu vykonávajú osobne a neprijímajú pokyny, pokiaľ ide o záležitosti súvisiace so spornou otázkou, od žiadnej organizácie ani vlády a ani nie sú spojené s vládou žiadnej zo zmluvných strán; a dodržiavajú ustanovenia uvedené v prílohe 31-B (Kódex správania členov panelu a mediátorov).

5. Panel odborníkov sa zriadi v súlade s postupmi stanovenými v článku 31.6 (Zriadenie panelu) ods. 2 a 3. Odborníci sa vyberajú spomedzi osôb v čiastkových zoznamoch uvedených v odseku 3 tohto článku v súlade s článkom 31.7 (Zloženie panelu).

6. Ak sa zmluvné strany do piatich dní odo dňa zriadenia panelu odborníkov, ako sa vymedzuje v článku 31.6 (Zriadenie panelu) ods. 3, nedohodnú inak, mandátom panelu je:

„preskúmať na základe príslušných ustanovení časti III (Obchod a investície) kapitoly 26 (Obchod a udržateľný rozvoj) tejto dohody záležitosť uvedenú v žiadosti o zriadenie panelu odborníkov, dospieť k zisteniam a vypracovať odporúčania na vyriešenie danej záležitosti a predložiť správu v súlade s článkom 26.18 (Panel odborníkov) ods. 8.“

7. V záležitostiach týkajúcich sa dodržiavania mnohostranných dohôd uvedených v tejto kapitole sa panel odborníkov usiluje získať informácie a poradenstvo od príslušných orgánov MOP alebo iných orgánov zriadených na základe mnohostranných environmentálnych dohôd.

8. Panel odborníkov vydá zmluvným stranám predbežnú správu do 90 dní od zriadenia panelu odborníkov a záverečnú správu najneskôr do 30 dní od vydania predbežnej správy. V týchto správach sa uvádzajú skutkové zistenia, použiteľnosť príslušných ustanovení a základné odôvodnenie všetkých zistení a odporúčaní. Každá zmluvná strana sprístupní záverečnú správu verejnosti do 15 dní od jej doručenia panelom odborníkov.

9. Zmluvné strany prerokujú vhodné opatrenia, ktoré je potrebné vykonať, pričom zohľadnia správu a odporúčania panelu odborníkov. Zmluvná strana vykonávajúca vhodné opatrenia informuje svoju domácu poradnú skupinu uvedenú v časti IV článku 1.7 (Domáce poradné skupiny) tejto dohody a druhú zmluvnú stranu o všetkých krokoch alebo opatreniach, ktoré sa majú vykonať, najneskôr do troch mesiacov od sprístupnenia správy verejnosti. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj monitoruje opatrenia prijaté v nadväznosti na správu panelu odborníkov a jej odporúčania. Domáce poradné skupiny uvedené v časti IV článku 1.7 (Domáce poradné skupiny) tejto dohody môžu v tejto súvislosti predkladať Podvýboru pre obchod a udržateľný rozvoj svoje pripomienky.

ČLÁNOK 26.19

Preskúmanie

1. Na účely posilnenia účinného vykonávania tejto kapitoly zmluvné strany po nadobudnutí platnosti tejto dohody začnú formálny proces preskúmania, pričom zohľadnia okrem iného skúsenosti získané pri vykonávaní tejto kapitoly, vývoj politík v každej zmluvnej strane, vývoj v oblasti medzinárodných dohôd a stanoviská predložené zainteresovanými stranami. Zmluvné strany sa budú usilovať ukončiť proces preskúmania do 12 mesiacov.

2. Na účely odseku 1 zmluvné strany na zasadnutiach Podvýboru pre obchod a udržateľný rozvoj diskutujú najmä o fungovaní inštitucionálnych ustanovení a ustanovení o urovnávaní sporov uvedených v článkoch 26.14 až 26.18 vrátane možného preskúmania ich účinnosti a o posilnení mechanizmu presadzovania vrátane prípadného uplatňovania fázy dodržiavania záväzkov a príslušných protiopatrení ako poslednej možnosti.
3. Podvýbor pre obchod a udržateľný rozvoj môže pripraviť zmeny príslušných ustanovení tejto kapitoly, ktoré odzrkadľujú výsledky diskusií uvedených v odseku 1 a 2, v súlade s postupom zmien stanoveným v časti IV článku 2.4 (Zmena) dohody.
4. Bez toho, aby bol dotknutý výsledok tohto preskúmania, zmluvné strany takisto zvážia možnosť a modalitu začlenenia Parížskej dohody ako zásadného prvku tejto dohody.

KAPITOLA 27

TRANSPARENTNOST

ČLÁNOK 27.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „všeobecne záväzné opatrenia“ sú všeobecne záväzné zákony, iné právne predpisy, postupy a správne rozhodnutia;
- b) „zainteresovaná osoba“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, na ktorú môžu mať vplyv všeobecne záväzné opatrenia, a
- c) „správne opatrenie“ je opatrenie alebo rozhodnutie s právnym účinkom, ktoré má vplyv na práva a povinnosti konkrétnej osoby v konkrétnom prípade a zahŕňa administratívne opatrenie alebo opomenutie prijať správne opatrenie alebo rozhodnutie, ako sa stanovuje v právnych predpisoch zmluvnej strany.

ČLÁNOK 27.2

Cieľ

Cieľom zmluvných strán je podporovať transparentné regulačné prostredie.

ČLÁNOK 27.3

Uverejňovanie

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každé všeobecne záväzné opatrenie súvisiace s akoukoľvek záležitosťou, na ktorú sa vzťahuje táto časť dohody:
 - a) bolo bezodkladne uverejnené prostredníctvom úradne určeného média, a ak je to uskutočniteľné, elektronickými prostriedkami alebo iným spôsobom s cieľom umožniť obchodníkom a iným zainteresovaným stranám oboznámiť sa s ním, a
 - b) ak je prijaté na ústrednej úrovni verejnej správy, aby bolo poskytnuté vysvetlenie jeho cieľa a odôvodnenie.
2. Pri zavádzaní alebo zmene opatrenia uvedeného v odseku 1 každá zmluvná strana v čo najväčšej možnej miere poskytne dostatok času na oboznámenie sa s daným opatrením alebo zmenou medzi uverejnením a nadobudnutím platnosti.

ČLÁNOK 27.4

Poskytovanie informácií

1. Zmluvná strana na žiadosť druhej zmluvnej strany okamžite poskytne informácie a odpovie na otázky týkajúce sa akéhokoľvek existujúceho alebo navrhovaného všeobecne záväzného opatrenia, ktoré podstatne ovplyvňuje fungovanie tejto dohody.
2. Informáciami poskytnutými podľa tohto článku nie je dotknutá otázka súladu predmetného opatrenia s touto dohodou.

ČLÁNOK 27.5

Správa všeobecne záväzných opatrení

1. Každá zmluvná strana spravuje všetky všeobecne záväzné opatrenia v súvislosti s akoukoľvek záležitosťou, na ktorú sa vzťahuje táto časť dohody, objektívnym, nestranným, konzistentným a primeraným spôsobom.

2. Pri uplatňovaní všeobecne záväzných opatrení v osobitných prípadoch na konkrétne osoby, tovar alebo služby druhej zmluvnej strany každá zmluvná strana:

- a) sa usiluje osobe, ktorej sa správne konanie priamo týka, zaslať v súlade so svojimi zákonmi a inými právnymi predpismi primerané oznámenie o začatí konania vrátane opisu charakteru konania, vyhlásenia príslušného orgánu, ktorý začal konanie, a všeobecného opisu všetkých sporných otázok;
- b) poskytne takejto osobe vhodnú príležitosť na predloženie skutočností a argumentov na podporu stanoviska tejto osoby skôr, ako sa pristúpi ku konečnému správnomu opatreniu, ak to umožňuje čas, charakter konania a verejný záujem, a
- c) zabezpečí, aby konania boli v súlade s jej právnymi predpismi.

ČLÁNOK 27.6

Preskúmanie a odvolanie

1. Každá zmluvná strana zriadi alebo zachová všeobecné, rozhodcovské alebo správne súdy alebo postupy na účely rýchleho preskúmania a v odôvodnených prípadoch na účely nápravy správnych opatrení týkajúcich sa akejkoľvek záležitosti, na ktorú sa vzťahuje táto časť dohody⁸⁵. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby jej postupy odvolania alebo preskúmania vykonávali nediskriminačným a nestranným spôsobom súdy, ktoré sú nezávislé od orgánu povereného presadzovaním správnych predpisov a ktoré nemajú žiadny podstatný záujem na výsledku danej záležitosti.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby strany konania uvedeného v odseku 1 mali právo na:
 - a) primeranú možnosť podporiť alebo obhájiť svoje príslušné stanoviská a
 - b) rozhodnutie založené na dôkazoch a poskytnutých záznamoch alebo, ak sa to vyžaduje v jej právnych predpisoch, na zázname vypracovanom príslušným správnym orgánom.

⁸⁵ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že na účely preskúmania a nápravy správneho opatrenia môže zmluvná strana požadovať vyčerpanie dostupných správnych prostriedkov nápravy.

3. Rozhodnutie uvedené v odseku 2 písm. b), s výhradou odvolania alebo ďalšieho preskúmania podľa právnych predpisov tejto zmluvnej strany, vykonáva úrad alebo orgán poverený presadzovaním správnych predpisov a riadi sa ním prax takéhoto úradu alebo orgánu.

KAPITOLA 28

OSVEDČENÉ REGULAČNÉ POSTUPY

ČLÁNOK 28.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „regulačný orgán“ je:
 - i) v prípade Európskej únie, Európska komisia a
 - ii) v prípade Mexika: federálna verejná správa vrátane všetkých decentralizovaných orgánov federálnej verejnej správy a

b) „regulačné opatrenia“ sú všeobecne záväzné opatrenia vypracované regulačným orgánom a prijaté zmluvnou stranou, ktorých dodržiavanie je povinné, ktorými sú:

i) v prípade Európskej únie:

A) nariadenia a smernice stanovené v článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a

B) delegované a vykonávacie akty stanovené v článkoch 290 a 291 ZFEÚ, a

ii) v prípade Mexika:

A) zákony a legislatívne dekréty predložené výkonnou zložkou federálnej vlády a

B) akékoľvek iné všeobecne záväzné správne akty okrem iného vrátane nariadení, dekrétov, dohôd a *Normas Oficiales Mexicanas* (oficiálne mexické normy, ďalej len „NOM“).

ČLÁNOK 28.2

Všeobecné zásady

1. Zmluvné strany uznávajú význam:
 - a) používania osvedčených regulačných postupov v procese plánovania, vypracúvania, vydávania, vykonávania, hodnotenia a preskúmavania regulačných opatrení s cieľom dosiahnuť ciele domácej politiky a
 - b) zachovania a posilnenia prínosov tejto dohody prostredníctvom používania osvedčených regulačných postupov na uľahčenie v oblasti obchodu s tovarom a so službami a zvýšenie investícií medzi zmluvnými stranami.
2. Každá zmluvná strana má právo určiť, ako bude pristupovať k osvedčeným regulačným postupom uvedeným v tejto dohode tak, aby to bolo v súlade s jej vlastným právnym rámcom, praxou a základnými zásadami⁸⁶, ktoré sú základom jej regulačného systému.

⁸⁶ Pokiaľ ide o Európsku úniu, takéto zásady zahŕňajú zásady, ktoré sú obsiahnuté v ZFEÚ a vyplývajú z nej.

3. Ustanovenia tejto kapitoly nemožno vykladať tak, že sa nimi od zmluvnej strany vyžaduje, aby:
- a) sa odchyľila od vnútroštátnych postupov pri určovaní svojich regulačných priorít a pri príprave a prijímaní regulačných opatrení zabezpečujúcich úroveň ochrany, ktoré považuje za vhodné;
 - b) prijala kroky, ktoré by sťažovali alebo znemožňovali včasné prijatie regulačných opatrení s cieľom dosiahnuť svoje ciele verejnej politiky, alebo
 - c) dosiahla akýkoľvek konkrétny regulačný výsledok.

ČLÁNOK 28.3

Rozsah pôsobnosti

- 1. Táto kapitola sa vzťahuje na regulačné opatrenia v súvislosti s akoukoľvek záležitosťou, na ktorú sa vzťahuje táto časť dohody.
- 2. Táto kapitola sa nevzťahuje na regulačné orgány a regulačné opatrenia, postupy alebo prístupy členských štátov.

ČLÁNOK 28.4

Vnútorne konzultácie a koordinácia regulačného rozvoja

1. Zmluvné strany uznávajú, že vykonávanie osvedčených regulačných postupov možno uľahčiť prostredníctvom vnútroštátnych mechanizmov, ktoré zlepšujú vnútorné konzultácie a koordináciu potrebné pri procesoch alebo mechanizmoch na vypracovanie regulačných opatrení.
2. Každá zmluvná strana prijme alebo zachová vnútornú koordináciu alebo postupy alebo mechanizmy preskúmania v súvislosti s regulačnými opatreniami, ktoré vypracúva jej regulačný orgán.
3. Cieľom takých postupov alebo mechanizmov by okrem iného malo byť:
 - a) podporiť osvedčené regulačné postupy vrátane tých, ktoré sú stanovené v tejto kapitole;
 - b) posilniť vnútorné konzultácie a koordináciu s cieľom identifikovať zbytočnú duplicitu a nesúlad požiadaviek v rámci regulačných opatrení zmluvnej strany a zabrániť takejto duplicitu a nesúladu;
 - c) podporovať, aby sa v následnom rozhodovacom procese zohľadňovali potenciálne vplyvy pripravovaných regulačných opatrení, a to aj na malé a stredné podniky;

- d) zabezpečiť súlad s medzinárodnými záväzkami v oblasti obchodu a investícií a
- e) podporovať, aby sa zohľadňoval relevantný vývoj na medzinárodných a iných fórach.

4. Zmluvné strany uznávajú, že procesy alebo mechanizmy uvedené v odseku 2 sa môžu líšiť v závislosti od ich okolností. V tejto súvislosti môže každá zmluvná strana v súlade so svojimi vnútroštátnymi pravidlami a postupmi zlepšiť svoj regulačný systém prostredníctvom dodatočných interných konzultačných a koordinačných mechanizmov.

5. Každá zmluvná strana môže zriadiť alebo zachovať ústredný koordinačný orgán.

ČLÁNOK 28.5

Transparentnosť regulačných procesov a mechanizmov

Každá zmluvná strana uverejňuje opisy procesov a mechanizmov, ktoré jej regulačný orgán využíva na prípravu, hodnotenie alebo preskúmanie regulačných opatrení. Tieto opisy budú odkazovať na príslušné usmernenia, pravidlá alebo postupy vrátane tých, ktoré sa týkajú príležitostí pre verejnosť predložiť svoje pripomienky.

ČLÁNOK 28.6

Včasné informovanie o plánovaných regulačných opatreniach

1. Každá zmluvná strana najmenej raz ročne zverejní zoznam plánovaných významných⁸⁷ regulačných opatrení, v prípade ktorých jej regulačný orgán odôvodnene očakáva, že budú prijaté v priebehu roka.
2. Pokiaľ ide o jednotlivé regulačné opatrenia obsiahnuté v zozname uvedenom v odseku 1, každá zmluvná strana by zároveň mala zverejniť:
 - a) stručný opis jeho rozsahu pôsobnosti a cieľov a
 - b) odhadovaný čas jeho prijatia vrátane, ak je to možné, obdobia verejnej konzultácie.

⁸⁷ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že „významné regulačné opatrenie“ je opatrenie, ktoré má značný regulačný vplyv určený každou zmluvnou stranou v súlade s jej pravidlami a postupmi.

ČLÁNOK 28.7

Verejné konzultácie

1. Pri vypracúvaní významného regulačného opatrenia každá zmluvná strana v súlade so svojimi pravidlami a postupmi:
 - a) uverejní buď návrh regulačného opatrenia, alebo konzultačné dokumenty poskytujúce dostatočne podrobné informácie o novom pripravovanom regulačnom opatrení s cieľom umožniť každej osobe, aby posúdila, či a ako môžu byť významne ovplyvnené jej záujmy;
 - b) poskytne každej osobe na nediskriminačnom základe primerané príležitosti na predloženie pripomienok a
 - c) zváži doručené pripomienky.
2. Každá zmluvná strana by mala využívať elektronické komunikačné prostriedky a usilovať sa o využívanie vyhradeného jednotného miesta prístupu na poskytovanie informácií týkajúcich sa verejných konzultácií vrátane informácií o tom, ako predkladať pripomienky.

3. Každá zmluvná strana zverejní všetky pripomienky, ktoré dostane, ako aj zhrnutie výsledkov konzultácií. Táto povinnosť sa neuplatňuje v rozsahu, ktorý je potrebný na ochranu dôverných informácií alebo osobných údajov, alebo na zohľadnenie potreby neuviesť nevhodný obsah.

ČLÁNOK 28.8

Posúdenie vplyvu regulácie

1. Každá zmluvná strana podporuje svoj regulačný orgán v tom, aby pri vypracúvaní významných regulačných opatrení v súlade s platnými pravidlami a postupmi vykonával posúdenia vplyvu regulácie.
2. Pri vykonávaní posúdenia vplyvu regulácie v súlade s odsekom 1 regulačný orgán každej zmluvnej strany zavedie a zachováva postupy a mechanizmy, ktoré podporujú zohľadňovanie týchto faktorov:
 - a) potreby regulačného opatrenia vrátane povahy a významnosti problému, ktorý by sa mal regulačným opatrením riešiť;
 - b) akýchkoľvek uskutočniteľných a vhodných regulačných a neregulačných alternatív vrátane možnosti neregulácie, ktorými by sa dosiahol cieľ verejnej politiky tejto zmluvnej strany;

- c) pokiaľ je to možné a relevantné, potenciálnych nákladov a prínosov a sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho vplyvu týchto alternatív, a to aj na medzinárodný obchod a investície a na malé a stredné podniky, pričom sa uznáva, že niektoré náklady a prínosy je ťažké vyčíslieť a vyjadriť v peňažnom vyjadrení;
 - d) toho, ako zvažované možnosti súvisia s príslušnými medzinárodnými normami, prípadne vrátane dôvodu na akékoľvek odchýlenie sa od nich, a
 - e) toho, ako sa čo najlepšie dosiahnu ciele verejnej politiky, pokiaľ ide o účinnosť a efektívnosť.
3. Pri vykonávaní posúdenia vplyvu regulácie v súlade s odsekom 1 sa regulačný orgán opiera o najlepšie primerane dostupné dôkazy vrátane vedeckých, technických, hospodárskych alebo iných informácií.
4. Pokiaľ ide o akékoľvek posúdenie vplyvu regulácie, ktoré regulačný orgán vykonal v súvislosti s regulačným opatrením, dotknutá zmluvná strana vypracuje záverečnú správu, v ktorej podrobne uvedie faktory, ktoré regulačný orgán zohľadnil vo svojom posúdení, a príslušné zistenia. Takáto správa sa sprístupní verejnosti najneskôr v deň zverejnenia regulačného opatrenia.

ČLÁNOK 28.9

Spätné hodnotenie

1. Regulačný orgán každej zmluvnej strany udržiava postupy alebo mechanizmy na podporu pravidelných spätných hodnotení alebo preskúmaní svojich regulačných opatrení v intervaloch, ktoré považuje za vhodné.
2. Pri vykonávaní pravidelného spätného hodnotenia regulačné orgány zmluvnej strany posúdia, či existujú možnosti účinnejšie dosiahnuť ciele verejnej politiky a znížiť zbytočnú regulačnú záťaž vrátane tej, ktorá sa týka malých a stredných podnikov. Na základe týchto pravidelných spätných hodnotení by každá zmluvná strana mala určiť, či by sa jej regulačné opatrenia mali upraviť, zefektívniť, rozšíriť alebo zrušiť.
3. Každá zmluvná strana zverejní svoje plány takýchto pravidelných spätných hodnotení a ich výsledky.

ČLÁNOK 28.10

Regulačný register

Každá zmluvná strana v súlade so svojimi pravidlami a postupmi zabezpečí, aby aktuálne účinné regulačné opatrenia boli dostupné na jednom voľne prístupnom webovom sídle. Toto webové sídlo by malo ponúkať možnosť vyhľadávať regulačné opatrenia zadaním citácie alebo slova a malo by byť pravidelne aktualizované.

ČLÁNOK 28.11

Kontaktné miesto

1. Kontaktnými miestami pre komunikáciu medzi zmluvnými stranami o záležitostiach vyplývajúcich z tejto kapitoly sú:
 - a) v prípade Mexika Generálne riaditeľstvo pre pravidlá v oblasti medzinárodného obchodu v rámci Podsekretariátu ministerstva hospodárstva pre zahraničný obchod (*Dirección General de Disciplinas de Comercio Internacional de la Subsecretaría de Comercio Exterior de la Secretaría de Economía*) alebo jeho právny nástupca a
 - b) v prípade Európskej únie Generálne riaditeľstvo pre obchod alebo jeho právny nástupca.

2. Každé kontaktné miesto je zodpovedné za prípadné konzultácie a koordináciu v rámci svojho príslušného regulačného orgánu, pokiaľ ide o záležitosti vyplývajúce z tejto kapitoly.
3. Každá zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane kontaktné údaje svojho kontaktného miesta a bezodkladne oznámi druhej zmluvnej strane akékoľvek zmeny týchto kontaktných údajov.

ČLÁNOK 28.12

Spolupráca a výmena informácií

1. Zmluvné strany spolupracujú v záujme podpory uľahčovania vykonávania tejto kapitoly. Môže to zahŕňať organizáciu akýchkoľvek relevantných činností vrátane vzájomnej pomoci s cieľom posilniť spoluprácu medzi svojimi regulačnými orgánmi.
2. Najneskôr do jedného roka odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody si zmluvné strany vymenia informácie o svojich existujúcich pravidlách a postupoch týkajúcich sa osvedčených regulačných postupov a prípadne o všetkých krokoch prijatých na vykonávanie tejto kapitoly.

ČLÁNOK 28.13

Urovnávanie sporov

Zmluvná strana nevyužije urovnávanie sporov podľa kapitoly 31 (Urovnávanie sporov) v súvislosti s uplatňovaním alebo výkladom ustanovení tejto kapitoly.

KAPITOLA 29

MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

ČLÁNOK 29.1

Cieľ

Zmluvné strany uznávajú význam posilnenia spolupráce v záležitostiach relevantných pre malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“) prostriedkami stanovenými v tejto kapitole, ako aj v iných ustanoveniach tejto dohody, ktoré by mohli byť inak osobitne prospešné pre MSP.

ČLÁNOK 29.2

Spoločná výmena informácií

1. Každá zmluvná strana zavedie alebo zachová verejne prístupné webové sídlo obsahujúce informácie týkajúce sa tejto dohody vrátane:

a) znenia tejto dohody vrátane všetkých príloh;

- b) zhrnutia tejto dohody a
 - c) informácií určených pre MSP, ktoré obsahujú:
 - i) opis ustanovení tejto dohody, ktoré zmluvná strana považuje za relevantné pre MSP oboch zmluvných strán, a
 - ii) všetky doplňujúce informácie, ktoré zmluvná strana považuje za užitočné pre MSP, ktoré sa zaujímajú o využitie možností, ktoré poskytuje táto dohoda.
2. Každá zmluvná strana uvedie na webovom sídle uvedenom v odseku 1 odkazy na:
- a) ekvivalent webového sídla druhej zmluvnej strany a
 - b) webové sídla svojich vládnych orgánov a iných príslušných subjektov, ktoré by podľa zmluvnej strany mohli poskytnúť užitočné informácie MSP so záujmom o obchodovanie alebo podnikanie v danej zmluvnej strane.
3. Webové sídla uvedené v odseku 2 písm. b) zahŕňajú informácie, ktoré sa týkajú:
- a) colných zákonov a iných právnych predpisov, a postupov pri dovoze, vývoze a tranzite, ako aj potrebných formulárov a dokladov;

- b) zákonov a iných právnych predpisov a postupov týkajúcich sa práv duševného vlastníctva;
- c) technických predpisov a v prípadoch povinného posudzovania zhody treťou stranou, ako sa stanovuje v kapitole 9 (Technické prekážky obchodu), povinných postupov posudzovania zhody a odkazov na zoznamy orgánov posudzovania zhody;
- d) sanitárnych a rastlinolekárskeho opatrení týkajúcich sa dovozu a vývozu;
- e) pravidiel verejného obstarávania, databázy obsahujúcej oznámenia o verejnom obstarávaní a ďalších relevantných ustanovení kapitoly 21 (Verejné obstarávanie);
- f) postupov zápisu podnikov do registra a
- g) iných informácií, ktoré zmluvná strana považuje za užitočné pre MSP.

4. Každá zmluvná strana poskytne na webovom sídle uvedenom v odseku 1 odkaz na databázu, v ktorej možno elektronicky vyhľadávať podľa číselného znaku zoznamu colných sadzieb. Táto databáza:

- a) obsahuje tieto informácie týkajúce sa prístupu tovaru na jej trh:
 - i) colné sadzby a colné kvóty, ak sa uplatňujú, pre krajiny využívajúce doložku najvyšších výhod a krajiny nevyužívajúce doložku najvyšších výhod, ako aj preferenčné colné sadzby a colné kvóty;

- ii) spotrebné dane;
 - iii) daň z pridanej hodnoty;
 - iv) clá alebo iné poplatky vrátane iných poplatkov špecifických pre výrobok;
 - v) pravidlá pôvodu stanovené v kapitole 3 (Pravidlá pôvodu a postupy stanovenia pôvodu)
a
 - vi) kritériá používané na určenie colnej hodnoty tovaru a
- b) vynakladá sa úsilie, aby obsahovala tieto informácie týkajúce sa prístupu tovaru na jej trh:
- i) iné sadzobné opatrenia;
 - ii) informácie o vrátení cla, jeho odklade alebo o iných typoch úľav, ktorými sa clo znižuje alebo refunduje alebo ktorými sa od cla oslobodzuje;
 - iii) v relevantných prípadoch požiadavky v súvislosti s označovaním krajiny pôvodu vrátane umiestnenia a spôsobu tohto označovania;

iv) informácie požadované pri dovozných postupoch a

v) informácie týkajúce sa necolných opatrení.

5. Každá zmluvná strana pravidelne aktualizuje informácie a odkazy poskytnuté podľa odsekov 1 až 4 v záujme zaistenia ich presnosti.

6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby informácie poskytnuté v súlade s týmto článkom boli prezentované spôsobom, ktorý je primeraný vzhľadom na ich využívanie MSP. Každá zmluvná strana sa usiluje o sprístupnenie týchto informácií v anglickom jazyku.

7. Zmluvná strana neúčtuje žiadnym osobám zmluvnej strany nijaký poplatok za prístup k informáciám poskytovaným podľa odsekov 1 až 4.

ČLÁNOK 29.3

Kontaktné miesta pre MSP

1. Každá zmluvná strana určí kontaktné miesto (ďalej len „kontaktné miesto pre MSP“) zodpovedné za plnenie funkcií stanovených v tomto článku a oznámi druhej zmluvnej strane jeho kontaktné údaje. Zmluvné strany si navzájom bezodkladne oznamujú akékoľvek zmeny týchto kontaktných údajov.

2. Kontaktné miesta pre MSP:

- a) zabezpečujú, aby sa pri vykonávaní tejto dohody zohľadňovali potreby MSP, a zvažujú spôsoby, ako zvýšiť obchodné a investičné príležitosti pre MSP posilnením spolupráce medzi zmluvnými stranami v záležitostiach týkajúcich sa MSP;
- b) identifikujú spôsoby, akými môžu MSP zmluvných strán využiť nové príležitosti vytvorené na základe tejto dohody, a vymieňajú si v tejto súvislosti informácie;
- c) zabezpečujú, aby informácie poskytnuté na webových sídlach uvedených v článku 29.2 boli aktuálne a relevantné pre MSP, a zvažujú zahrnutie akýchkoľvek doplňujúcich informácií, ktoré môže kontaktné miesto pre MSP odporučiť, na tieto webové sídla;
- d) riešia všetky ostatné záležitosti v záujme MSP v súvislosti s vykonávaním tejto dohody, pokiaľ ide o MSP, a to aj prostredníctvom:
 - i) výmeny informácií;
 - ii) ak je to vhodné, účasti na práci podvýborov a pracovných skupín zriadených na základe tejto dohody a prostredníctvom predkladania záležitostí a odporúčaní osobitného záujmu pre MSP týmto podvýborom a pracovným skupinám v ich príslušných osobitných oblastiach činnosti, pričom sa predchádza duplicite pracovných programov,
a

- iii) identifikovania a navrhovania možných obojstranne prijateľných riešení na zlepšenie schopnosti MSP zapájať sa do obchodu a investícií medzi zmluvnými stranami;
- e) pravidelne podávajú Spoločnému výboru na posúdenie správy o svojej činnosti a
- f) posudzujú akúkoľvek inú záležitosť vyplývajúcu z tejto dohody, ktorá sa týka MSP a na ktorej sa zmluvné strany môžu dohodnúť.

3. Kontaktné miesta pre MSP sa schádzajú podľa potreby a vykonávajú svoju činnosť prostredníctvom vhodných komunikačných kanálov, na ktorých sa kontaktné miesta pre MSP dohodli a ktoré môžu zahŕňať elektronickú poštu, videokonferencie alebo iné prostriedky elektronickej komunikácie.

4. Kontaktné miesta pre MSP môžu pri svojej činnosti podľa potreby požiadať o spoluprácu odborníkov a externé organizácie.

ČLÁNOK 29.4

Neuplatňovanie urovnávania sporov

Zmluvná strana nevyužije urovnávanie sporov podľa kapitoly 31 (Urovnávanie sporov) v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním ustanovení tejto kapitoly.

KAPITOLA 30

SUROVINY

ČLÁNOK 30.1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly:

- a) „povolenie“ je povolenie, licencia, koncesia alebo podobný administratívny alebo zmluvný nástroj, ktorým príslušný orgán zmluvnej strany oprávňuje subjekt na vykonávanie určitej hospodárskej činnosti na jej území;
- b) „subjekt“ je akákoľvek fyzická osoba alebo podnik, alebo skupina fyzických osôb alebo podnikov a
- c) „suroviny“ sú látky používané pri výrobe priemyselných výrobkov s výnimkou spracovaných produktov rybárstva a poľnohospodárskych výrobkov, ktoré tvorí soľ, síra, zeminy a kamene, sadra, vápno a cement (HS 25); rudy, trosky a popoly (HS 26); tovar zatriedený do HS 27; anorganické chemikálie (HS 28); organické chemikálie (HS 29); hnojivá (HS 31); prírodný kaučuk (HS 40); surové kože, kožky a usne (HS 41) a základné a drahé kovy a spracované nerasty (ex HS 71, 72; 74 – 76; 78 – 81) okrem uránu a tória (HS 2612) a rádioaktívnych prvkov a izotopov (HS 2844, 2845).

ČLÁNOK 30.2

Zásady

1. Každá zmluvná strana si ponecháva zvrchované právo určiť, či sú na jej území dostupné oblasti na prieskum a ťažbu surovín, ktoré sú určené v súlade s jej právnymi predpismi a Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve podpísaným 10. decembra 1982 v Montego Bay.
2. V súlade s ustanoveniami tejto kapitoly si zmluvné strany vyhradzujú právo prijímať, zachovávať a presadzovať opatrenia potrebné na dosiahnutie legitímnych cieľov verejnej politiky, ako je zaistenie dodávok surovín, ochrana spoločnosti, životného prostredia, verejného zdravia a spotrebiteľov a podpora verejnej bezpečnosti a ochrany.

ČLÁNOK 30.3

Monopolizácia vývozu a dovozu

Zmluvná strana neurčí ani nezachová dovozný alebo vývozný monopol v prípade surovín. Na účely tohto článku je „dovozný alebo vývozný monopol“ výlučné právo alebo povolenie, ktoré zmluvná strana udelí subjektu na dovoz surovín z druhej zmluvnej strany alebo na ich vývoz do druhej zmluvnej strany⁸⁸.

⁸⁸ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že týmto ustanovením nie sú dotknuté ustanovenia kapitoly 10 (Investície) a kapitoly 11 (Cezhraničný obchod so službami) a príloh k nim, pričom toto ustanovenie nezahŕňa žiadne právo, ktoré vyplýva z poskytnutia výlučného práva duševného vlastníctva.

ČLÁNOK 30.4

Stanovovanie vývozných cien

Zmluvná strana formou žiadneho opatrenia neprijme ani nezachová za vývoz surovín do druhej zmluvnej strany vyššiu cenu, než je cena účtovaná za takýto tovar, keď je určený pre domáci trh.

ČLÁNOK 30.5

Stanovovanie cien na domácom trhu

1. Zmluvné strany môžu regulovať cenu domácich dodávok surovín (ďalej len „regulovaná cena“) len uložením záväzku vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme.
2. Ak zmluvná strana uloží záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme, zabezpečí, aby tento záväzok:
 - a) bol jasne vymedzený, transparentný a primeraný a
 - b) aby sa nezachoval, ak okolnosti alebo ciele, ktoré viedli k jeho uloženiu, už neexistujú.
3. Zmluvná strana regulujúca cenu zabezpečí uverejnenie metodiky výpočtu regulovanej ceny uvedenej v odseku 2 pred nadobudnutím jej účinnosti.

ČLÁNOK 30.6

Spolupráca v oblasti surovín

Zmluvné strany spolupracujú v oblasti surovín okrem iného s cieľom:

- a) znížiť alebo odstrániť opatrenia narúšajúce obchod a investície v tretích krajinách, ktoré majú vplyv na suroviny;
- b) koordinovať svoje pozície na medzinárodných fórach, na ktorých sa diskutuje o otázkach v oblasti obchodu a investícií spojených so surovinami, a podporovať medzinárodné programy v oblasti surovín;
- c) podporovať výmenu trhových údajov v oblasti surovín;
- d) podporovať sociálnu zodpovednosť podnikov v súlade s medzinárodnými normami, ako sú usmernenia OECD pre nadnárodné podniky a príslušné usmernenie o náležitej starostlivosti;
- e) podporovať výskum, vývoj, inovácie a odbornú prípravu v príslušných oblastiach spoločného záujmu, pokiaľ ide o suroviny;
- f) podporovať výmenu informácií a najlepších postupov v oblasti vývoja vnútroštátnej politiky;
a
- g) podporovať efektívne využívanie zdrojov vrátane zlepšovania výrobných procesov, ako aj trvácnosti, opraviteľnosti, spôsobilosti na demontáž, jednoduchosti opätovného použitia a recyklácie tovaru.

KAPITOLA 31

UROVNÁVANIE SPOROV

ODDIEL A

Cieľ a rozsah pôsobnosti

ČLÁNOK 31.1

Cieľ

Cieľom tejto kapitoly je zriadiť účinný a efektívny mechanizmus na predchádzanie akýmkoľvek sporom a urovnávanie akýchkoľvek sporov medzi zmluvnými stranami v súvislosti s výkladom a uplatňovaním tejto časti dohody v záujme dosiahnutia riešenia na základe vzájomnej dohody, ak je to možné.

ČLÁNOK 31.2

Rozsah pôsobnosti

Pokiaľ sa nestanovuje inak, táto kapitola sa vzťahuje na každý spor medzi zmluvnými stranami týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania ustanovení tejto časti dohody (ďalej len „zahrnuté ustanovenia“), ak sa zmluvná strana domnieva, že opatrenie⁸⁹ druhej zmluvnej strany nie je v súlade s ktorýmkoľvek zahrnutým ustanovením.

ČLÁNOK 31.3

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly sa uplatňuje vymedzenie pojmov stanovené v prílohe 31-A (Rokovací poriadok) a prílohe 31-B (Kódex správania členov panelu a mediátorov).

⁸⁹ V záujme väčšej istoty treba uviesť, že na účely tejto kapitoly môže byť opatrením zmluvnej strany akékoľvek konanie alebo opomenutie, ktoré možno pripísať tejto zmluvnej strane. Navrhované opatrenie zmluvnej strany môže byť predmetom konzultácií podľa článku 31.5. Na preskúmanie navrhovaného opatrenia sa nezriaďuje panel.

ČLÁNOK 31.4

Výber fóra

1. Ak vznikne spor v súvislosti s opatrením, ktoré je údajne v rozpore s povinnosťou podľa tejto časti dohody a s v podstate rovnocennou povinnosťou vyplývajúcou z inej medzinárodnej dohody, na ktorej sa obe zmluvné strany zúčastňujú, vrátane Dohody o založení WTO, zmluvná strana, ktorá sa snaží o nápravu, si zvolí fórum, na ktorom sa spor urovná.
2. Keď zmluvná strana začne konania o urovnaní sporu podľa tohto oddielu alebo akejkoľvek inej medzinárodnej dohody, táto zmluvná strana nesmie začať postupy na urovanie sporu na inom fóre, pokiaľ ide o opatrenie uvedené v odseku 1, s výnimkou prípadu, keď prvé vybrané fórum z procesných alebo jurisdikčných dôvodov nedospeje k rozhodnutiu.
3. Na účely tohto článku:
 - a) konania o urovnaní sporu podľa tohto oddielu sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie panelu podľa článku 31.6;
 - b) konania o urovnaní sporu podľa Dohody o založení WTO sa pokladajú za začaté od momentu podania žiadosti zmluvnej strany o zriadenie poroty podľa článku 6 dohovoru DSU, a

- c) konania o urovnaní sporu podľa akejkoľvek inej dohody sa považujú za začaté v súlade s príslušnými ustanoveniami danej dohody.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, žiadnym z ustanovení tejto dohody sa zmluvnej strane nebráni v tom, aby pozastavila plnenie záväzkov na základe povolenia orgánu WTO na urovnávanie sporov alebo povolenia vyplývajúceho z konania o urovnaní sporu inej medzinárodnej dohody, na ktorej sa zmluvné strany zúčastňujú. Dohoda o založení WTO ani žiadna iná medzinárodná dohoda medzi zmluvnými stranami sa nesmie uplatniť s cieľom zabrániť zmluvnej strane pozastaviť plnenie záväzkov podľa tejto časti dohody.

ODDIEL B

Konzultácie

ČLÁNOK 31.5

Konzultácie

1. Zmluvné strany sa usilujú o vyriešenie každého sporu uvedeného v článku 31.2 tak, že začnú v dobrej viere konzultácie s cieľom čo najskôr dosiahnuť riešenie na základe vzájomnej dohody.

2. Zmluvná strana požiada o konzultácie prostredníctvom písomnej žiadosti adresovanej druhej zmluvnej strane, v ktorej uvedie sporné opatrenie a tie zahrnuté ustanovenia, ktoré pokladá za uplatniteľné.
3. Zmluvná strana, ktorej bola adresovaná žiadosť o konzultácie, na túto žiadosť odpovie bezodkladne a v každom prípade najneskôr do desiatich dní odo dňa doručenia žiadosti. Konzultácie sa uskutočnia najneskôr 30 dní odo dňa doručenia žiadosti a prebiehajú na území zmluvnej strany, ktorej bola adresovaná žiadosť, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak. Konzultácie sa považujú za ukončené 30 dní odo dňa doručenia žiadosti, ak sa zmluvné strany nedohodnú, že budú v konzultáciách pokračovať.
4. Konzultácie o naliehavých záležitostiach vrátane záležitostí týkajúcich sa tovaru podliehajúceho skaze sa uskutočnia do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti. Konzultácie sa považujú za ukončené do uvedených 15 dní, ak sa zmluvné strany nedohodnú, že budú v konzultáciách pokračovať.
5. Počas konzultácií každá zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane dostatočné faktické informácie, ktoré umožnia úplné preskúmanie spôsobu, akým by predmetné opatrenie mohlo ovplyvniť uplatňovanie tejto časti. Každá zmluvná strana sa usiluje o zabezpečenie účasti pracovníkov svojich príslušných vládnych orgánov s odbornými znalosťami o otázke, ktorá je predmetom konzultácií.
6. Konzultácie, a najmä stanoviská, ktoré zmluvné strany počas konzultácií zaujali, sú dôverné a nie sú nimi dotknuté práva žiadnej zmluvnej strany v rámci akýchkoľvek ďalších konaní. Každá zmluvná strana chráni akékoľvek dôverné informácie, ktoré dostala v rámci konzultácií, a to v súlade s požiadavkami zmluvnej strany, ktorá ich poskytla.

7. Ak zmluvná strana, ktorej je žiadosť o konzultácie adresovaná, neodpovie na žiadosť do desiatich dní odo dňa jej doručenia, alebo ak sa konzultácie neuskutočnia v lehotách stanovených v odseku 3 alebo v odseku 4, ak sa zmluvné strany dohodli, že neuskutočnia konzultácie, alebo ak boli konzultácie ukončené bez toho, aby sa dospelo k riešeniu na základe vzájomnej dohody, zmluvná strana, ktorá požiadala o konzultácie, môže použiť článok 31.6.

ODDIEL C

Konania pred panelom

ČLÁNOK 31.6

Zriadenie panelu

1. Ak sa zmluvným stranám nepodarí vyriešiť spor prostredníctvom konzultácií, ako sa stanovuje v článku 31.5, zmluvná strana, ktorá požiadala o konzultácie, môže požiadať o zriadenie panelu.
2. Žiadosť o zriadenie panelu má formu písomnej žiadosti adresovanej druhej zmluvnej strane. Sťažujúca sa zmluvná strana vo svojej žiadosti uvedie sporné opatrenie a vysvetlí, ako je toto opatrenie v rozpore so zahrnutými ustanoveniami v takej miere, že to jasne predstavuje dostatočný právny základ na sťažnosť.

3. Po doručení žiadosti sa zriadi panel.

ČLÁNOK 31.7

Zloženie panelu

1. Panel sa skladá z troch členov.
2. Do 15 dní odo dňa doručenia písomnej žiadosti o zriadenie panelu zmluvnej strane, voči ktorej sťažnosť smeruje, zmluvné strany uskutočnia konzultácie s cieľom dohodnúť sa na zložení panelu. Na tento účel každá zmluvná strana do desiatich dní odo dňa doručenia písomnej žiadosti podľa článku 31.6 určí člena panelu, ktorý môže byť štátnym príslušníkom tejto zmluvnej strany, a navrhne druhej zmluvnej strane najviac troch kandidátov na predsedu. Zmluvné strany sa usilujú dohodnúť na predsedovi spomedzi kandidátov na predsedu do 15 dní odo dňa doručenia písomnej žiadosti podľa článku 31.6. Zmluvná strana môže vzniesť námietku voči členovi panelu určenému druhou zmluvnou stranou, ak sa domnieva, že daná osoba nespĺňa požiadavky stanovené v článku 31.9.
3. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na zložení panelu v lehote stanovenej v odseku 2, zmluvné strany uplatnia na zostavenie panelu postupy stanovené v nasledujúcich odsekoch.

4. Každá zmluvná strana do siedmich dní od uplynutia lehoty stanovenej v odseku 2 vymenuje člena panelu zo svojho čiastkového zoznamu uvedeného v článku 31.8.
5. Ak sťažujúca sa zmluvná strana nevymenuje člena panelu v lehote uvedenej v odseku 4, konanie o urovnaní sporu na konci uvedenej lehoty zanikne.
6. Ak požiadaná zmluvná strana nevymenuje člena panelu v lehote uvedenej v odseku 4, sťažujúca sa zmluvná strana môže požiadať menovací orgán uvedený v rokovacom poriadku v prílohe 31-A, aby vybral člena panelu žrebovaním. Menovací orgán vyberie člena panelu žrebovaním z čiastkového zoznamu požiadanej zmluvnej strany uvedeného v článku 31.8 do 15 dní od doručenia žiadosti sťažujúcej sa zmluvnej strany.
7. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na predsedovi v lehote stanovenej v odseku 2, sťažujúca sa zmluvná strana alebo v prípade postupov podľa článku 31.18 ktorákoľvek zmluvná strana môže požiadať menovací orgán uvedený v rokovacom poriadku v prílohe 31-A, aby do siedmich dní od uplynutia uvedenej lehoty vybral predsedu panelu žrebovaním z čiastkového zoznamu osôb, ktoré budú zastávať funkciu predsedu, uvedeného v článku 31.8. Menovací orgán vyberie predsedu do 15 dní od doručenia žiadosti tejto zmluvnej strany.
8. Na účely odsekov 6 a 7 menovacie orgány uvedené v rokovacom poriadku v prílohe 31-A vyberú členov panelu v súlade s ustanoveniami tejto kapitoly a rokovacím poriadkom v prílohe 31-A.

9. Ak Spoločný výbor neprijal niektorý zo zoznamov uvedených v článku 31.8, členovia panelu alebo predseda sa vymenujú spomedzi osôb určených jednou, alebo oboma zmluvnými stranami a písomne sa oznámia druhej zmluvnej strane.

ČLÁNOK 31.8

Zoznamy členov panelu

1. Spoločný výbor najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody prijme zoznam aspoň 15 osôb, ktoré sú ochotné a schopné zastávať funkciu členov panelu. Zoznam tvoria tri čiastkové zoznamy:

- a) čiastkový zoznam osôb Európskej únie;
- b) čiastkový zoznam osôb Mexika a
- c) čiastkový zoznam osôb, ktoré budú zastávať funkciu predsedu panelu.

2. Každý čiastkový zoznam obsahuje najmenej päť osôb. Čiastkový zoznam uvedený v odseku 1 písm. c) neobsahuje osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi niektorej zmluvnej strany.

3. Spoločný výbor môže prijať ďalšie zoznamy osôb s odbornými znalosťami v konkrétnych odvetviach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda. Na základe dohody zmluvných strán budú tieto ďalšie zoznamy použité na vytvorenie panelu v súlade s postupom stanoveným v článku 31.7.

ČLÁNOK 31.9

Požiadavky na členov panelu

1. Každý člen panelu:
 - a) má preukázateľné odborné znalosti v oblasti práva, medzinárodného obchodu a iných záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, ako je riešenie sporov vyplývajúcich z iných medzinárodných obchodných dohôd;
 - b) je nezávislý od zmluvných strán, nie je spojený so žiadnou zmluvnou stranou, ani neprijíma pokyny od žiadnej zmluvnej strany;
 - c) vykonáva svoju funkciu osobne a pokiaľ ide o záležitosti týkajúce sa sporu, neprijíma pokyny od žiadnej organizácie ani vlády, a
 - d) koná v súlade s kódexom správania členov panelu a mediátorov v prílohe 31-B.

2. Predseda tribunálu má takisto skúsenosti s konaniami o urovnaní sporu.
3. S ohľadom na predmet konkrétneho sporu sa zmluvné strany môžu dohodnúť, že sa odchyľia od požiadaviek uvedených v odseku 1 písm. a).

ČLÁNOK 31.10

Funkcie panelu

Panel:

- a) objektívne posudzuje predloženú záležitosť vrátane skutkových okolností prípadu a uplatniteľnosti zahrnutých ustanovení a súladu sporných opatrení so zahrnutými ustanoveniami;
- b) uvádza vo svojich rozhodnutiach a správach skutkové zistenia, uplatniteľnosť zahrnutých ustanovení, základné odôvodnenie všetkých zistení a záverov a akékoľvek odporúčania, ak o ne zmluvné strany spoločne požiadali, a
- c) by mal pravidelne uskutočňovať konzultácie so zmluvnými stranami a vytvoriť náležité možnosti na dosiahnutie riešenia na základe vzájomnej dohody.

ČLÁNOK 31.11

Mandát

1. Ak sa zmluvné strany do piatich dní odo dňa vymenovania posledného člena panelu nedohodnú inak, mandátom panelu je:

„preskúmať záležitosť uvedenú v žiadosti o zriadenie panelu na základe príslušných ustanovení časti III (Obchod a investície) tejto dohody, ktoré citovali zmluvné strany; dospieť k zisteniam o súlade predmetného opatrenia s ustanoveniami časti III (Obchod a investície) tejto dohody uvedenými v článku 31.2 (Rozsah pôsobnosti); vydávať odporúčania, ak o ne strany spoločne požiadali, a predložiť správu v súlade s článkom 31.13 (Predbežná správa) a článkom 31.14 (Záverečná správa).“

2. Ak sa zmluvné strany dohodnú na inom mandáte, oznámia ho panelu v lehote stanovenej v odseku 1.

ČLÁNOK 31.12

Rozhodnutie o naliehavosti

1. Ak o to zmluvná strana požiadá najneskôr do piatich dní odo dňa žiadosti o zriadenie panelu, panel do desiatich dní od vymenovania posledného člena panelu rozhodne, či sa prípad týka naliehavých záležitostí. Druhá zmluvná strana má možnosť predložiť pripomienky k žiadosti do piatich dní odo dňa doručenia takejto žiadosti.
2. V naliehavých prípadoch sa príslušné lehoty uvedené v oddiele C skrátiť na polovica času, ktorý je v ňom stanovený, s výnimkou lehôt uvedených v článkoch 31.6 a 31.11.

ČLÁNOK 31.13

Predbežná správa

1. Panel doručí zmluvným stranám predbežnú správu do 90 dní odo dňa vymenovania posledného člena panelu. Keď panel usúdi, že túto lehotu nemožno dodržať, predseda panelu o tom písomne informuje zmluvné strany, pričom uvedie dôvody omeškania a dátum predpokladaného vydania predbežnej správy. Panel za žiadnych okolností nedoručí svoju predbežnú správu neskôr ako 120 dní odo dňa vymenovania posledného člena panelu.

2. Každá zmluvná strana môže panelu predložiť písomnú žiadosť o preskúmanie konkrétnych aspektov predbežnej správy v lehote desať dní po jej doručení. Zmluvná strana môže k žiadosti druhej zmluvnej strany predložiť pripomienky do šiestich dní po jej doručení.

ČLÁNOK 31.14

Záverečná správa

1. Panel doručí zmluvným stranám záverečnú správu do 120 dní odo dňa zriadenia panelu. Keď panel usúdi, že túto lehotu nemožno dodržať, predseda panelu o tom písomne informuje zmluvné strany, pričom uvedie dôvody omeškania a dátum predpokladaného vydania záverečnej správy. Panel za žiadnych okolností nedoručí svoju záverečnú správu neskôr ako 150 dní odo dňa zriadenia panelu.
2. Záverečná správa obsahuje diskusiu o akejkoľvek písomnej žiadosti zmluvných strán týkajúcej sa predbežnej správy a jasne sa zaoberá akýmikoľvek pripomienkami k nej. Po zvážení písomnej žiadosti a pripomienok zmluvných strán k predbežnej správe môže panel svoju správu zmeniť a vykonať každé ďalšie preskúmanie, ktoré považuje za potrebné.
3. Rozhodnutie panelu v záverečnej správe je konečné a pre zmluvné strany záväzné.

ČLÁNOK 31.15

Opatrenia na zabezpečenie súladu

1. Zmluvné strany uznávajú význam rýchleho dosiahnutia súladu so zisteniami a závermi panelu v záverečnej správe s cieľom zabezpečiť účinné riešenie sporu. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, prijme všetky opatrenia potrebné na urýchlené dosiahnutie súladu so zisteniami a závermi uvedenými v záverečnej správe s cieľom dosiahnuť súlad so zahrnutými ustanoveniami.
2. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, najneskôr do 30 dní od doručenia záverečnej správy predloží sťažujúcej sa zmluvnej strane oznámenie o opatreniach, ktoré prijala alebo plánuje prijať na dosiahnutie súladu so záverečnou správou.
3. Pokiaľ zmluvné strany nedosiahnu riešenie na základe vzájomnej dohody podľa článku 31.33, na vyriešenie sporu sa vyžaduje odstránenie všetkých opatrení, ktoré nie sú v súlade s touto dohodou.

ČLÁNOK 31.16

Primeraná lehota

1. Ak nie je možné okamžité dosiahnutie súladu, zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, najneskôr do 30 dní od doručenia záverečnej správy doručí sťažujúcej sa zmluvnej strane oznámenie o primeranej lehote, ktorú bude potrebovať na dosiahnutie súladu. Zmluvné strany sa usilujú dohodnúť na primeranej lehote na dosiahnutie súladu so záverečnou správou. Primeraná lehota by nemala presiahnuť 15 mesiacov od doručenia záverečnej správy podľa článku 31.14.
2. Ak sa zmluvné strany nedohodnú na primeranej lehote, sťažujúca sa zmluvná strana môže najskôr 20 dní od doručenia oznámenia uvedeného v odseku 1 písomne požiadať, aby primeranú lehotu určil pôvodný panel. Panel predloží zmluvným stranám svoje rozhodnutie do 20 dní odo dňa doručenia žiadosti.
3. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, doručí sťažujúcej sa zmluvnej strane písomné oznámenie o svojom pokroku pri dosahovaní súladu so záverečnou správou najneskôr jeden mesiac pred uplynutím primeranej lehoty.
4. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na predĺžení primeranej lehoty.

ČLÁNOK 31.17

Preskúmanie súladu

1. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, najneskôr v deň uplynutia primeranej lehoty doručí sťažujúcej sa zmluvnej strane oznámenie o všetkých opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu so záverečnou správou.

2. Keď sa zmluvné strany nezhodnú na existencii opatrení prijatých na dosiahnutie súladu alebo na ich súlade so zahrnutými ustanoveniami, sťažujúca sa zmluvná strana môže písomne požiadať pôvodný panel, aby v tejto veci rozhodol. V žiadosti sa identifikujú všetky sporné opatrenia a vysvetlí sa, ako sú uvedené opatrenia v rozpore so zahrnutými ustanoveniami v takej miere, že to jasne predstavuje dostatočný právny základ na sťažnosť. Panel predloží zmluvným stranám svoje rozhodnutie do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti.

ČLÁNOK 31.18

Dočasné prostriedky nápravy

1. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, na žiadosť sťažujúcej sa zmluvnej strany a po konzultáciách s ňou predloží ponuku na dočasnú kompenzáciu, ak:

- a) zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, doručí sťažujúcej sa zmluvnej strane oznámenie, že nie je možné dosiahnuť súlad so záverečnou správou, alebo
- b) zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, v lehote uvedenej v článku 31.15 alebo do dňa uplynutia primeranej lehoty nedoručí oznámenie o žiadnom opatrení prijatom na dosiahnutie súladu, alebo
- c) panel zistí, že neexistuje žiadne opatrenie na dosiahnutie súladu alebo že opatrenie prijaté na dosiahnutie súladu nie je v súlade so zahrnutými ustanoveniami.

2. V prípade splnenia ktorejkoľvek podmienky podľa odseku 1 písm. a) až c) môže sťažujúca sa zmluvná strana doručiť zmluvnej strane, voči ktorej sťažnosť smeruje, písomné oznámenie o tom, že má v úmysle pozastaviť uplatňovanie záväzkov podľa zahrnutých ustanovení, ak:

- a) sa sťažujúca sa zmluvná strana rozhodne nepredložiť žiadosť podľa odseku 1 alebo

- b) sa zmluvné strany v prípade predloženia žiadosti podľa odseku 1 nedohodnú na dočasnej kompenzácii do 20 dní po:
 - i) dni oznámenia zmluvnou stranou, voči ktorej sťažnosť smeruje, že nie je možné dosiahnuť súlad so záverečnou správou;
 - ii) uplynutí primeranej lehoty alebo
 - iii) doručení rozhodnutia panelu podľa článku 31.17.

3. V oznámení sa spresní úroveň zamýšľaného pozastavenia plnenia záväzkov. Pri zvažovaní výhod, ktoré sa majú pozastaviť, by sa sťažujúca sa zmluvná strana mala najskôr usilovať pozastaviť výhody v tom istom odvetví, resp. odvetviach, ako je odvetvie, resp. odvetvia ovplyvnené daným opatrením, o ktorom panel dospel k záveru, že nie je v súlade s touto časťou dohody alebo spôsobuje zrušenie alebo obmedzenie. Pozastavenie koncesií alebo plnenia iných záväzkov sa môže uplatňovať na iné odvetvia podliehajúce tejto kapitole než tie, v ktorých panel konštatoval zrušenie alebo obmedzenie, najmä ak sa sťažujúca sa zmluvná strana domnieva, že takéto pozastavenie v danom inom odvetví je uskutočniteľné alebo účinné v záujme dosiahnutia súladu. Úroveň pozastavenia koncesií alebo plnenia iných záväzkov nesmie presiahnuť úroveň rovnocennú zrušeniu alebo obmedzeniu vyplývajúcemu z porušenia.

4. Sťažujúca sa zmluvná strana môže pozastaviť plnenie záväzkov 15 dní odo dňa doručenia oznámenia uvedeného v odseku 2, pokiaľ zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, nepredložila žiadosť podľa odseku 5.

5. Ak sa zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, domnieva, že oznámená úroveň pozastavenia koncesíí alebo plnenia iných záväzkov prekračuje úroveň rovnocennú zrušeniu alebo obmedzeniu vyplývajúcejmu z porušenia, môže pred uplynutím 15-dňovej lehoty stanovenej v odseku 4 písomne požiadať pôvodný panel, aby v tejto veci rozhodol. Panel určí úroveň výhod, ktorú považuje za rovnocennú, a doručí zmluvným stranám svoje rozhodnutie do 30 dní po dni žiadosti. Sťažujúca sa zmluvná strana nepozastaví plnenie žiadnych záväzkov, kým panel nevydá svoje rozhodnutie. Pozastavenie plnenia záväzkov musí byť v súlade s uvedeným rozhodnutím.

6. Pozastavenie plnenia záväzkov alebo kompenzácia uvedená v tomto článku sú dočasné a neuplatnia sa po tom, čo:

- a) zmluvné strany dosiahli riešenie na základe vzájomnej dohody podľa článku 31.33;
- b) zmluvné strany sa dohodli, že zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, opatrením prijatým na dosiahnutie súladu dosiahla súlad so zahrnutými ustanoveniami, alebo
- c) opatrenie prijaté na dosiahnutie súladu, ktoré je podľa konštatovania panelu v rozpore so zahrnutými ustanoveniami, bolo vzaté späť alebo zmenené, aby zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, dosiahla súlad so zahrnutými ustanoveniami.

ČLÁNOK 31.19

Preskúmanie opatrenia prijatého na dosiahnutie súladu po prijatí dočasných prostriedkov nápravy

1. Zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, doručí sťažujúcej sa zmluvnej strane oznámenie o akomkoľvek opatrení prijatom na dosiahnutie súladu po pozastavení plnenia záväzkov alebo prípadne po uplatnení dočasnej kompenzácie. Okrem prípadov podľa odseku 2 ukončí sťažujúca sa zmluvná strana pozastavenie plnenia záväzkov do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia. V prípadoch, v ktorých sa uplatnila kompenzácia, a s výnimkou prípadov uvedených v odseku 2, môže zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, ukončiť uplatňovanie takejto kompenzácie do 30 dní po doručení jej oznámenia o dosiahnutí súladu.

2. Ak zmluvné strany nedosiahnu dohodu o tom, či zmluvná strana, voči ktorej sťažnosť smeruje, oznámeným opatrením zabezpečila dosiahnutie súladu so zahrnutými ustanoveniami v lehote 30 dní odo dňa doručenia oznámenia, sťažujúca sa zmluvná strana písomne požiada pôvodný panel, aby v tejto veci rozhodol. Panel predloží zmluvným stranám svoje rozhodnutie do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti. Ak panel rozhodne, že opatrenie prijaté na dosiahnutie súladu je v súlade so zahrnutými ustanoveniami, pozastavenie plnenia záväzkov alebo prípadné uplatňovanie kompenzácie sa ukončí. Ak je to relevantné, úroveň pozastavenia plnenia záväzkov alebo výška kompenzácie sa upraví na základe rozhodnutia panelu.

ČLÁNOK 31.20

Výmena členov panelu

Ak sa počas konaní o urovnaní sporu niektorý člen panelu nemôže zúčastniť, odstúpi alebo musí byť nahradený, pretože nespĺňa požiadavky kódexu správania členov panelu a mediátorov v prílohe 31-B, vymenuje sa nový člen panelu v súlade s článkom 31.7 a rokovacím poriadkom v prílohe 31-A. Lehota na doručenie správy alebo rozhodnutia sa podľa potreby predĺži až do vymenovania nového člena panelu.

ČLÁNOK 31.21

Rokovací poriadok

1. Konania pred panelom podľa tohto oddielu sa riadia touto kapitolou a rokovacím poriadkom uvedeným v prílohe 30-A.
2. V rokovacom poriadku sa zabezpečí najmä to, aby:
 - a) zmluvné strany mali právo na aspoň jedno vypočutie pred panelom, na ktorom môže každá zmluvná strana ústne predložiť svoje stanoviská;

- b) každá zmluvná strana mala možnosť predložiť úvodné písomné podanie a písomnú protiargumentáciu;
 - c) každá zmluvná strana s výhradou ochrany dôverných informácií sprístupnila verejnosti svoje písomné podania, písomnú verziu ústneho vyjadrenia a prípadné písomné odpovede na žiadosť alebo otázku panelu čo najskôr po predložení týchto dokumentov a najneskôr v deň doručenia záverečnej správy, a
 - d) panel a zmluvné strany zaobchádzali so všetkými informáciami, ktoré predložila zmluvná strana panelu, ako s dôvernými.
2. Všetky vypočutia pred panelom sú verejné, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.

ČLÁNOK 31.22

Pozastavenie a ukončenie

1. Na žiadosť oboch zmluvných strán panel kedykoľvek pozastaví svoju prácu na čas, na ktorom sa zmluvné strany dohodli a ktorý nepresiahne 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. Panel obnoví svoju prácu pred skončením obdobia pozastavenia na základe písomného návrhu oboch zmluvných strán alebo na konci obdobia pozastavenia na základe písomného návrhu ktorejkoľvek zo zmluvných strán. Žiadajúca zmluvná strana doručí druhej zmluvnej strane príslušné oznámenie.

2. Ak žiadna zo zmluvných strán nepožiada o obnovenie činnosti panelu pred uplynutím obdobia pozastavenia, právomoc panelu zanikne a konania o urovnaní sporu sa ukončia. Týmto nie je dotknuté právo zmluvnej strany začať nové konanie v tej istej veci.
3. V prípade pozastavenia práce panelu sa príslušné lehoty stanovené podľa tohto oddielu predĺžia o rovnaké obdobie, ako je obdobie, počas ktorého bola práca panelu pozastavená.

ČLÁNOK 31.23

Prijímanie informácií

1. Na žiadosť zmluvnej strany alebo z vlastného podnetu môže panel získavať od zmluvných strán informácie, ktoré považuje za potrebné a vhodné. Zmluvné strany musia bezodkladne a v plnej miere odpovedať na akúkoľvek žiadosť panelu o takéto informácie.
2. Na žiadosť zmluvnej strany alebo z vlastného podnetu môže panel požadovať akékoľvek informácie, ktoré považuje za vhodné, z akéhokoľvek zdroja. Panel má takisto právo požiadať o stanovisko alebo technické poradenstvo odborníkov, ak to považuje za vhodné, pričom v príslušných prípadoch postupuje podľa akýchkoľvek podmienok, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú.

3. Panel posúdi podania *amicus curiae* od fyzických osôb zmluvnej strany alebo právnických osôb usadených v zmluvnej strane v súlade s rokovacím poriadkom v prílohe 31-A.

4. Všetky informácie, ktoré panel získa podľa tohto článku, sa poskytnú zmluvným stranám a zmluvné strany môžu k týmto informáciám predložiť pripomienky.

ČLÁNOK 31.24

Pravidlá výkladu

1. Panel vykladá zahrnuté ustanovenia podľa obyčajových výkladových pravidiel medzinárodného práva verejného vrátane tých, ktoré sú uvedené vo Viedenskom dohovore o zmluvnom práve. Panel berie do úvahy aj príslušné výklady uvedené v správach porôt WTO a Odvolacieho orgánu WTO, ktoré prijal orgán WTO na urovnávanie sporov.

2. Správy a rozhodnutia panelu nesmú rozširovať ani obmedzovať práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z tejto dohody.

ČLÁNOK 31.25

Správy a rozhodnutia panelu

1. Porady panelu sú dôverné. Panel vynaloží maximálne úsilie, aby sa správy vypracúvali a rozhodnutia prijímali konsenzom. Ak to nie je možné, panel rozhodne o veci väčšinou hlasov. Individuálne stanoviská členov panelu sa v žiadnom prípade nezverejňujú.
2. Rozhodnutia a správy panelu prijímajú zmluvné strany bezpodmienečne. Tieto rozhodnutia a správy neukladajú žiadne práva ani povinnosti fyzickým ani právnickým osobám.
3. Každá zmluvná strana zverejní správy a rozhodnutia panelu čo najskôr po dátume ich doručenia zmluvným stranám s výhradou ochrany dôverných informácií.

ODDIEL D

Mediačný mechanizmus

ČLÁNOK 31.26

Cieľ

Cieľom mediačného mechanizmu je uľahčiť nájdenie riešenia na základe vzájomnej dohody, a to prostredníctvom komplexného a rýchleho konania prebiehajúceho za pomoci mediátora.

ČLÁNOK 31.27

Začatie mediačného konania

1. Zmluvná strana môže kedykoľvek písomne požiadať druhú zmluvnú stranu o začatie mediačného konania v súvislosti s akýmkoľvek opatrením tejto zmluvnej strany, ktoré má nepriaznivý vplyv na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Pred začatím mediačného konania sa konzultácie nevyžadujú.

2. Žiadosť musí byť dostatočne podrobná, aby sa v nej jasne uvádzali dôvody žiadajúcej zmluvnej strany, pričom sa v nej:

- a) identifikuje sporné opatrenie;
- b) poskytnú informácie o nepriaznivých účinkoch na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami, ktoré podľa žiadajúcej zmluvnej strany opatrenie má alebo bude mať, a
- c) vysvetlí, ako podľa žiadajúcej zmluvnej strany tieto účinky súvisia s predmetným opatrením.

3. Mediačné konanie možno začať iba na základe vzájomnej dohody zmluvných strán. Zmluvná strana, ktorej bola predložená žiadosť, túto žiadosť s porozumením zváži a poskytne žiadajúcej zmluvnej strane svoje písomné prijatie alebo zamietnutie do desiatich dní po jej doručení. V opačnom prípade sa žiadosť považuje za zamietnutú.

ČLÁNOK 31.28

Výber mediátora

1. Zmluvné strany sa usilujú o dosiahnutie dohody o mediátorovi pokiaľ možno najneskôr do 15 dní po doručení prijatia žiadosti.

2. V prípade, že zmluvné strany nie sú schopné dohodnúť sa na mediátorovi v lehote stanovenej v odseku 1, ktorákoľvek zmluvná strana môže požiadať menovací orgán uvedený v rokovacom poriadku v prílohe 31-A, aby do piatich dní od predloženia žiadosti vybral mediátora žrebovaním z čiastkového zoznamu osôb, ktoré budú zastávať funkciu predsedu, uvedeného v článku 31.8.
3. Ak Spoločný výbor nemá v čase podania žiadosti podľa článku 31.27 prijatý čiastkový zoznam osôb, ktoré budú zastávať funkciu predsedu, uvedený v článku 31.8, mediátor sa vyberie žrebovaním spomedzi osôb určených jednou alebo oboma zmluvnými stranami na účely tohto čiastkového zoznamu.
4. Mediátor nesmie byť štátnym príslušníkom žiadnej zo zmluvných strán, ani byť zamestnaný ktoroukoľvek zmluvnou stranou, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak.
5. Mediátor musí konať súlade s kódexom správania členov panelu a mediátorov v prílohe 31-B.

ČLÁNOK 31.29

Pravidlá mediačného konania

1. Do desiatich dní odo dňa vymenovania mediátora zmluvná strana, ktorá iniciovala mediačné konanie, predloží mediátorovi a druhej zmluvnej strane podrobný písomný opis svojich obáv, najmä v súvislosti s fungovaním sporného opatrenia a jeho možnými nepriaznivými účinkami na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Do 20 dní od doručenia tohto opisu môže druhá zmluvná strana predložiť písomné pripomienky k tomuto opisu.
2. Mediátor pomáha zmluvným stranám transparentným spôsobom objasniť sporné opatrenie a jeho možné nepriaznivé účinky na obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Mediátor môže predovšetkým organizovať stretnutia zmluvných strán, uskutočňovať s nimi spoločné alebo samostatné konzultácie, požiadať o pomoc príslušných odborníkov a zainteresované strany alebo konzultovať s nimi, ako aj poskytovať zmluvným stranám akúkoľvek ďalšiu podporu, o ktorú požiadajú. Mediátor konzultuje so zmluvnými stranami predtým, ako požiada o pomoc príslušných odborníkov a zainteresované strany, resp. predtým, ako s týmito odborníkmi a zainteresovanými stranami konzultuje.
3. Mediátor môže zmluvným stranám ponúknuť radu a predložiť im na zváženie riešenie. Zmluvné strany môžu navrhnuté riešenie schváliť alebo ho zamietnuť, prípadne sa môžu dohodnúť na inom riešení. Mediátor nesmie poskytovať poradenstvo k otázke súladu sporného opatrenia s touto dohodou a ani sa k tejto otázke vyjadrovať.

4. Mediačné konanie sa uskutoční na území zmluvnej strany, ktorej bola adresovaná žiadosť o začatie mediačného konania, prípadne sa na základe vzájomnej dohody uskutoční na akomkoľvek inom mieste, resp. akýmkoľvek inými komunikačnými prostriedkami.

5. Zmluvné strany sa usilujú o to, aby dospeli k riešeniu na základe vzájomnej dohody v lehote 60 dní odo dňa vymenovania mediátora. Pri dosahovaní takéhoto riešenia môžu zmluvné strany zvážiť dokončenie akýchkoľvek potrebných vnútorných postupov. Kým sa nedosiahne konečná dohoda, môžu zmluvné strany zvážiť predbežné riešenia, a to najmä ak sa opatrenie týka tovaru podliehajúceho skaze.

6. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany mediátor predloží zmluvným stranám návrh faktickej správy, v ktorej uvedie:

- a) stručné zhrnutie sporného opatrenia;
- b) použité postupy a
- c) akékoľvek riešenie na základe vzájomnej dohody vrátane prípadných predbežných riešení.

7. Mediátor poskytne zmluvným stranám lehotu v trvaní 15 dní na vyjadrenie pripomienok k návrhu faktickej správy. Mediátor po zvážení pripomienok zmluvných strán do 15 dní doručí zmluvným stranám záverečnú faktickú správu. Táto faktická správa neobsahuje žiadny výklad ustanovení tejto dohody.

8. Konanie sa ukončuje:

- a) prijatím riešenia na základe vzájomnej dohody zmluvnými stranami, a to dňom jeho prijatia;
- b) dňom vzájomnej dohody zmluvných strán v ktorejkoľvek fáze konania;
- c) dňom písomného vyhlásenia mediátora po konzultácii so zmluvnými stranami, v ktorom sa uvádza, že ďalšie pokračovanie mediácie by bolo zbytočné, alebo
- d) písomným vyhlásením zmluvnej strany po preskúmaní riešení na základe vzájomnej dohody v rámci mediačného konania a po zvážení všetkých rád mediátora a ním navrhovaných riešení, a to dňom tohto vyhlásenia.

ČLÁNOK 31.30

Dôvernosť

1. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, všetky kroky v rámci mediačného konania vrátane akéhokoľvek poradenstva alebo navrhovaného riešenia sú dôverné. Každá zmluvná strana môže zverejniť skutočnosť, že prebieha mediačné konanie.

2. Ak zmluvné strany nájdu riešenia na základe vzájomnej dohody, zverejnia ich. Zverejnené znenie neobsahuje žiadne informácie, ktoré niektorá zo zmluvných strán označila za dôverné.

ČLÁNOK 31.31

Vzťah ku konaniam o urovnaní sporu

1. Mediačným konaním nie sú dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán podľa oddielov B a C alebo v rámci konaní o urovnaní sporu podľa akejkoľvek inej dohody. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že mediačné konanie sa môže začať alebo môže pokračovať počas toho, ako prebiehajú konania pred panelom.
2. Zmluvná strana sa v rámci iných konaní o urovnaní sporu podľa tejto dohody alebo akejkoľvek inej dohody nesmie ako dôkazu dovoľávať ani použiť ako dôkaz, a ani panel nesmie brať do úvahy:
 - a) stanoviská, ktoré druhá zmluvná strana zaujala v priebehu mediačného konania, alebo informácie zhromaždené výlučne v súlade s článkom 31.29 ods. 2;
 - b) skutočnosť, že druhá zmluvná strana uviedla, že je ochotná prijať určité riešenie týkajúce sa opatrenia, ktoré je predmetom mediácie, alebo
 - c) rady alebo návrhy mediátora.

3. Pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak, mediátor nesmie zastávať funkciu člena panelu v konaniach o urovnaní sporu podľa tejto dohody ani podľa akejkoľvek inej dohody, ktoré sa týkajú tej istej záležitosti, v ktorej už je mediátorom.

ODDIEL E

Spoločné ustanovenia

ČLÁNOK 31.32

Žiadosť o informácie

1. Pred predložením žiadosti o konzultácie podľa článku 31.5 alebo mediáciu podľa článku 31.27 môže zmluvná strana požiadať o informácie týkajúce sa opatrenia, ktoré nepriaznivo ovplyvňuje obchod alebo investície medzi zmluvnými stranami. Zmluvná strana, ktorej bola takáto žiadosť predložená, poskytne do 20 dní po doručení žiadosti písomnú odpoveď obsahujúcu jej pripomienky k požadovaným informáciám.
2. Obvykle sa očakáva, že zmluvná strana požiada o informácie podľa odseku 1 pred tým, ako požiada o konzultácie alebo začne mediačné konanie, alebo iné príslušné postupy spolupráce či konzultačné postupy podľa tejto dohody.

ČLÁNOK 31.33

Riešenie na základe vzájomnej dohody

1. Zmluvné strany môžu kedykoľvek dosiahnuť riešenie na základe vzájomnej dohody v súvislosti s akýmkoľvek sporom uvedeným v článku 31.2.
2. Ak sa počas konania panelu alebo mediačného konania, alebo počas akéhokoľvek iného alternatívneho spôsobu riešenia sporov, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú, vrátane postupov zahŕňajúcich úrady pre tovar či zmierovacích postupov dosiahne riešenie na základe vzájomnej dohody, zmluvné strany toto riešenie spoločne oznámia predsedovi panelu alebo mediátorovi. Na základe takéhoto oznámenia sa konanie panelu alebo mediačné konanie ukončí.
3. Každá zo zmluvných strán prijme opatrenia potrebné na vykonanie tohto riešenia na základe vzájomnej dohody v dohodnutej lehote.
4. Vykonávajúca zmluvná strana najneskôr do dňa uplynutia dohodnutej lehoty informuje písomne druhú zmluvnú stranu o každom opatrení, ktoré prijala na vykonanie riešenia na základe vzájomnej dohody.

ČLÁNOK 31.34

Lehoty

1. Všetky lehoty stanovené v tejto kapitole sa počítajú v kalendárnych dňoch odo dňa nasledujúceho po dni, keď nastala predmetná skutočnosť.
2. Zmluvné strany môžu na základe vzájomnej dohody zmeniť ktorúkoľvek lehotu uvedenú v tejto kapitole.
3. V rámci oddielu C môže panel zmluvným stranám kedykoľvek navrhnúť zmenu ktorejkoľvek lehoty uvedenej v tejto kapitole, pričom uvedie dôvody takého návrhu.

ČLÁNOK 31.35

Trovy

1. Každá zmluvná strana sama znáša vlastné náklady, ktoré jej vznikajú v súvislosti s účasťou na konaní panelu alebo mediačnom konaní.

2. Zmluvné strany nesú spoločnú zodpovednosť za výdavky vyplývajúce z organizačných záležitostí vrátane odmeny a nákladov členov panelu a mediátora a znášajú ich rovnakou mierou. Odmena členov panelu sa určuje v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v prílohe 31-A. Odmena mediátora sa určuje podľa odmeny stanovenej pre predsedu panelu v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v prílohe 31-A.

ČLÁNOK 31.36

Správa konania o urovnaní sporu

1. Každá zmluvná strana:
 - a) určí príslušný úrad, ktorý je zodpovedný za správu konaní o urovnaní sporu podľa tejto kapitoly, a
 - b) písomne oznámi druhej zmluvnej strane umiestnenie a kontaktné údaje úradu do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody.
2. Každá zmluvná strana je zodpovedná za fungovanie a náklady svojho príslušného určeného úradu.

3. Bez ohľadu na odsek 1 sa môžu zmluvné strany dohodnúť, že spoločne zveria externému subjektu poskytovanie podpory v súvislosti s určitými administratívnymi úlohami v rámci konania o urovnaní sporu podľa tejto kapitoly.

ČLÁNOK 31.37

Práva súkromných osôb

Zmluvná strana nesmie v rámci svojich vnútroštátnych právnych predpisov stanoviť právo na podanie žaloby proti druhej zmluvnej strane z dôvodu, že určité opatrenie druhej zmluvnej strany je v rozpore s touto dohodou.

ČLÁNOK 31.38

Zmena príloh

Spoločná rada môže zmeniť prílohu 31-A (Rokovací poriadok) a prílohu 31-B (Kódex správania členov panelu a mediátorov).

KAPITOLA 32

VÝNIMKY

ČLÁNOK 32.1

Všeobecné výnimky

1. Článok XX dohody GATT z roku 1994 a poznámky a doplňujúce ustanovenia k uvedenému článku sa začleňujú do tejto dohody a stávajú sa jej súčasťou a uplatňujú sa *mutatis mutandis* na kapitolu 2 (Obchod s tovarom), kapitolu 3 (Pravidlá pôvodu a postupy stanovenia pôvodu), kapitolu 4 (Uľahčenie v oblasti ciel a obchodu), kapitolu 6 (Sanitárne a rastlinolekárske opatrenia), kapitolu 8 (Energia a suroviny), kapitolu 9 (Technické prekážky obchodu), kapitolu 22 (Štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určené monopoly) a na kapitolu 10 (Liberalizácia investícií) oddiel B.
2. Zmluvné strany súhlasia s tým, že:
 - a) opatrenia uvedené v článku XX písm. b) dohody GATT z roku 1994 zahŕňajú environmentálne opatrenia⁹⁰, ktoré sú potrebné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín, a

⁹⁰ Zmluvné strany uznávajú právo využiť článok XX písm. b) dohody GATT z roku 1994 v súvislosti s opatreniami prijatými podľa mnohostranných environmentálnych dohôd, na ktorých sa zúčastňujú.

b) článok XX písm. g) dohody GATT z roku 1994 sa vzťahuje na opatrenia týkajúce sa zachovania živých a neživých vyčerpatelných prírodných zdrojov.

3. Ak zmluvná strana zamýšľa prijať akékoľvek opatrenia v súlade s článkom XX písm. i) a j) dohody GATT z roku 1994, táto zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane:

a) všetky podstatné informácie a

b) na požiadanie primeranú možnosť uskutočniť konzultácie v súvislosti s každou záležitosťou súvisiacou s takýmto opatrením s cieľom nájsť obojstranne prijateľné riešenie.

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na akýchkoľvek prostriedkoch potrebných na vyriešenie záležitostí, ktoré boli predmetom konzultácií uvedených v odseku 3 písm. b).

Ak výnimočné a kritické okolnosti vyžadujúce si okamžité kroky znemožňujú predchádzajúce informovanie alebo konzultáciu, zmluvná strana, ktorá zamýšľa prijať predmetné opatrenia, môže okamžite uplatniť opatrenia potrebné na riešenie týchto okolností a bezodkladne o tom informuje druhú zmluvnú stranu.

4. Článok XIV písm. a), b) a c) dohody GATS sa začleňuje do tejto dohody a stáva sa jej súčasťou a uplatňuje sa *mutatis mutandis* na kapitolu 11 (Cezhraničný obchod so službami), kapitolu 12 (Dočasná prítomnosť fyzických osôb na obchodné účely), kapitolu 13 (Domáca regulácia), kapitolu 14 (Vzájomné uznávanie odborných kvalifikácií), kapitolu 16 (Telekomunikačné služby), kapitolu 17 (Služby medzinárodnej námornej dopravy), kapitolu 18 (Finančné služby), kapitolu 19 (Digitálny obchod), kapitolu 22 (Štátom vlastnené podniky, podniky, ktorým boli udelené osobitné práva alebo výsady, a určené monopoly) a na kapitolu 10 (Liberalizácia investícií) oddiel B.

5. Zmluvné strany súhlasia s tým, že opatrenia uvedené v článku XIV písm. b) dohody GATS zahŕňajú environmentálne opatrenia⁹¹ potrebné na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín.

6. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že časť IV článok 2.8 (Výnimka z dôvodu bezpečnosti) sa považuje za ustanovenie časti III.

ČLÁNOK 32.2

Zdaňovanie

1. Na účely tohto článku:

a) „pobyť“ je daňová rezidencia a

⁹¹ Zmluvné strany uznávajú právo využiť článok XIV písm. b) dohody GATS v súvislosti s opatreniami prijatými podľa mnohostranných environmentálnych dohôd, na ktorých sa zúčastňujú.

b) „daňová zmluva“ je dohovor o zamedzení dvojitého zdanenia alebo akákoľvek iná medzinárodná dohoda alebo dojednanie, ktoré sa týkajú výlučne alebo hlavne zdaňovania a na ktorých sa ktorákoľvek zmluvná strana zúčastňuje.

2. Žiadnym ustanovením tejto časti dohody nie sú ovplyvnené práva a povinnosti strany vyplývajúce z daňovej zmluvy. V prípade akéhokoľvek rozporu medzi touto dohodou a akoukoľvek daňovou zmluvou je vo veci rozpornej otázky rozhodná daňová zmluva.

3. Článok 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), článok 11.7 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod), článok 18.4 (Národné zaobchádzanie) a článok 18.7 (Cezhraničný obchod s finančnými službami) ods. 4 sa nevzťahujú na výhodu, ktorú zmluvná strana poskytuje podľa daňovej zmluvy.

4. S výhradou požiadavky, že takéto opatrenia sa nesmú uplatňovať spôsobom, ktorý by znamenal svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu medzi zmluvnými stranami v situáciách vyznačujúcich sa obdobnými podmienkami, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzením obchodu a investícií, žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že sa ním zmluvnej strane bráni v tom, aby prijala, zachovala alebo presadzovala akékoľvek opatrenie zamerané na zabezpečenie spravodlivého alebo účinného ukladania alebo výberu priamych daní:

a) ktorým sa rozlišuje medzi daňovníkmi, ktorí nie sú v rovnakej situácii, najmä pokiaľ ide o ich miesto pobytu alebo miesto, kde je investovaný ich kapitál, alebo

- b) ktorého cieľom je zabrániť vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam alebo daňovým únikom podľa ustanovení akejkoľvek daňovej zmluvy alebo vnútroštátnych daňových právnych predpisov.

5. V záujme väčšej istoty treba uviesť, že skutočnosť, že daňové opatrenie predstavuje významnú zmenu existujúceho daňového opatrenia, je okamžite účinné od momentu svojho oznámenia, ozrejmuje zamýšľaný rozsah uplatňovania existujúceho daňového opatrenia alebo má neočakávaný účinok na investora alebo investíciu, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda, nepredstavuje sama osebe porušenie článku 10.15 (Zaobchádzanie s investormi a investíciami, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda).

6. Ak investor podá žiadosť o konzultácie podľa článku 10.22 (Konzultácie), pričom tvrdí, že daňové opatrenie je porušením povinnosti podľa článku 10.7 (Národné zaobchádzanie) ods. 2 alebo článku 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) ods. 2, alebo podľa kapitoly 10 (Ochrana investícií) oddielu C, odporca môže záležitosť predložiť na konzultácie a spoločné rozhodnutie zmluvných strán o tom, či:

- a) toto opatrenie je daňovým opatrením;
- b) toto opatrenie, ak je daňovým opatrením, je v rozpore s povinnosťou podľa článku 10.7 (Národné zaobchádzanie) ods. 2 alebo článku 10.8 (Zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod) ods. 2, alebo kapitoly 10 (Ochrana investícií) oddielu C alebo

- c) existuje nesúlad medzi povinnosťami podľa tejto dohody, ktoré boli údajne porušené, a povinnosťami podľa daňovej zmluvy.

7. Predloženie podľa odseku 6 sa nesmie uskutočniť neskôr ako v deň, ktorý súd určil odporcovi na podanie protinávrhu alebo vyjadrenia v rámci obhajoby. Ak odporca predmetnú záležitosť predloží, lehoty alebo konania uvedené v kapitole 10 (Riešenie sporov v oblasti investícií) oddiele D sa pozastavia. Ak zmluvné strany do 180 dní od tohto predloženia nedospejú k dohode o tom, že predmetnú záležitosť preskúmajú, alebo ak nedospejú k spoločnému rozhodnutiu, prerušenie plynutia týchto lehôt alebo konaní zanikne a investor môže pokračovať v uplatňovaní svojho nároku.

8. Spoločné rozhodnutie zmluvných strán podľa odseku 6 je pre súd záväzné.

9. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby medzi členmi jej delegácie na konzultácie podľa odseku 6 boli osoby s príslušnými odbornými znalosťami o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje tento článok, vrátane zástupcov príslušných daňových orgánov⁹² každej zmluvnej strany.

⁹² V prípade Mexika sú „zástupcovia príslušných daňových orgánov“ úradníci ministerstva financií a verejných úverov.

ČLÁNOK 32.3

Zverejňovanie informácií

1. Žiadne z ustanovení tejto dohody nemožno vykladať tak, že sa ním od zmluvnej strany vyžaduje, aby sprístupnila dôverné informácie, ktorých zverejnenie by bolo prekážkou presadzovania práva alebo by bolo inak v rozpore s verejným záujmom, alebo by poškodilo oprávnené obchodné záujmy konkrétnych verejných alebo súkromných podnikov.
2. Zverejňovanie informácií počas celého konania o urovnaní sporu podľa tejto časti dohody sa riadi ustanoveniami uplatniteľných kapitol.
3. Ak zmluvná strana predloží druhej zmluvnej strane informácie podľa tejto dohody, a to aj prostredníctvom orgánov zriadených podľa tejto dohody, ktoré sa považujú za dôverné podľa zákonov a iných právnych predpisov predkladajúcej zmluvnej strany, druhá zmluvná strana zaobchádza s týmito informáciami ako s dôvernými, pokiaľ sa s predkladajúcou zmluvnou stranou nedohodne inak.

ČLÁNOK 32.4

Výnimky WTO

Ak je určité právo alebo povinnosť stanovené ustanovením tejto časti dohody duplicitné s právom alebo povinnosťou obsiahnutými v Dohode o založení WTO, každé opatrenie prijaté v súlade s rozhodnutím o výnimke prijatým podľa článku IX ods. 3 a 4 Dohody o založení WTO sa považuje za opatrenie, ktoré je v súlade s ustanovením tejto dohody.